

รายงานเศรษฐกิจ
และการเงิน

2546

มุ่งมั่นพัฒนา สร้างคุณค่าเพื่อไทย

วัตถุประสงค์หลัก

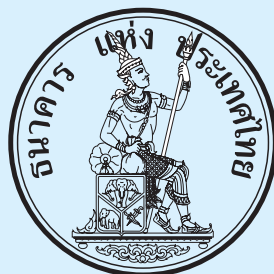
มุ่งเสริมสร้างสภาพแวดล้อมทางการเงินที่มั่นคง
มีเสถียรภาพ เพื่อการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน
อันจะนำไปสู่การยกระดับมาตรฐานการครองชีพ
ของประชาชนอย่างต่อเนื่อง

วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรที่สังคมเชื่อถือและศรัทธา

ค่านิยมร่วม

การสื่อสารอย่างเปิดเผย
การทำงานเป็นทีม
การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและไม่สิ้นเปลือง
ความรับผิดชอบต่อหน้าที่
ความรู้ ความสามารถ
ความซื่อสัตย์ เป็นธรรม และมีจุดยืนอันมั่นคง

รายงานเศรษฐกิจและการเงิน 2546

www.bot.or.th

บริการข้อมูลอัตโนมัติ 24 ชั่วโมง โทร. 0-2283-6789

สารบัญ

ภาคสรุป

ภาวะเศรษฐกิจไทยปี 2546	1
------------------------	---

ภาวะเศรษฐกิจปี 2546

ภาคการเกษตร	5
ภาคอุตสาหกรรม	10
ภาคบริการ	13
ภาคการท่องเที่ยวและโรงแรม	13
ภาคอสังหาริมทรัพย์	15
ภาคการค้า	19
ภาคโทรคมนาคม	20
การอุปโภคบริโภคภาคเอกชน	22
การลงทุนภาคเอกชน	25
แรงงาน	28
ระดับราคา	31
ภาคต่างประเทศ	32
ภาวะเศรษฐกิจโลก	32
การค้าต่างประเทศและดุลการชำระเงิน	33
หนี้ต่างประเทศ	37
การคลัง	39
ฐานะการคลังรัฐบาล	40
หนี้สาธารณะ	43
การเงินและอัตราแลกเปลี่ยน	44
ฐานะเงินและปริมาณเงิน	44
อัตราแลกเปลี่ยน อัตราดอกเบี้ย และอัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาล	45
เงินฝากและสินเชื่อภาคเอกชนของระบบธนาคารพาณิชย์	48
การดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์	51
ตลาดทุน	52

นโยบายและมาตรการเศรษฐกิจสำคัญในปี 2546

มาตรการการเงิน	57
มาตรการด้านอัตราดอกเบี้ยนโยบาย	57
มาตรการด้านตลาดการเงิน	57
มาตรการด้านการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน	58
มาตรการป้องปรามการเก็งกำไรค่าเงินบาท	59
มาตรการด้านการกำกับและพัฒนาสถาบันการเงิน	59
การให้ความอนุเคราะห์ทางการเงินแก่ภาคเศรษฐกิจที่สำคัญ	61
มาตรการการคลัง	62
มาตรการภาษี	62
มาตรการรายจ่าย	64
มาตรการก่อหนี้และบริหารหนี้	65
มาตรการรัฐวิสาหกิจ	65
มาตรการอื่น ๆ	65
มาตรการอื่น ๆ	66
มาตรการด้านการเกษตร	66
มาตรการการค้า	67
มาตรการอุตสาหกรรม	69
มาตรการราคา	71
มาตรการแรงงาน	71
มาตรการด้านบริการ	73
มาตรการด้านตลาดทุน	74

การดำเนินงานของธนาคารแห่งประเทศไทยในปี 2546

การดำเนินงานเกี่ยวกับเงินสำรองทางการและการพิมพ์ธนบัตร	79
การดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารเงินสำรองทางการ	79
การนำธนบัตรออกใช้	79
ฐานะทุนสำรองเงินตรา	80
การดำเนินงานของโรงพิมพ์ธนบัตร	80
กิจการธนาคาร	82
การจัดการเกี่ยวกับเงินสด	82
การเป็นศูนย์กลางการโอนเงิน	82
การเป็นนายธนาคารของรัฐวิสาหกิจ	87
การเป็นนายธนาคารของธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินอื่น ๆ	88
กิจการในฐานะตัวแทนกระทรวงการคลัง	91
การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน	91
สรุปธุรกิจเงินตราต่างประเทศและฐานะของตัวแทนรับอนุญาต กิจการวิเทศธนกิจ บุคคลรับอนุญาต ตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ และสำนักงานแลกเปลี่ยนเงิน	92
การจัดการหนี้สาธารณะ	96
นโยบายการกำกับสถาบันการเงิน	99
การกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน	108
การเป็นตัวแทนของประเทศไทยในองค์กรและเวทีความร่วมมือระหว่างประเทศ	111
สมาคมประชาชาติอาเซียน	111
ธนาคารเพื่อการชำระหนี้ระหว่างประเทศ	111
ธนาคารกลางในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และแปซิฟิก	112
กองทุนการเงินระหว่างประเทศ	112
ธนาคารกลางในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	113
ความคืบหน้าในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้	113
การดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	117

การดำเนินงานของธนาคารแห่งประเทศไทยในปี 2546

ผลการดำเนินงานของสำนักงานภาค	119
สำนักงานภาคเหนือ	119
สำนักงานภาคใต้	120
สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	122
การบริหารความเสี่ยง	123

รายงานของประธานคณะกรรมการตรวจสอบ

รายงานของประธานคณะกรรมการตรวจสอบ	129
----------------------------------	-----

รายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงิน

รายงานของผู้สอบบัญชี	133
งบดุล	134
บัญชีกำไรขาดทุน	136
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น	137
งบกระแสเงินสด	138
หมายเหตุประกอบงบการเงิน	140

การบริหารและการพนักงาน

โครงสร้างองค์กรและระบบงาน	151
สถานะด้านกำลังคน	151
การบริหารทรัพยากรบุคคล	152
คณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย	153
ผู้บริหาร ธนาคารแห่งประเทศไทย	154
ผังโครงสร้างองค์กร ธนาคารแห่งประเทศไทย	160

ภาคสรุป

ภาวะเศรษฐกิจไทยปี 2546

เศรษฐกิจไทยในปี 2546 ขยายตัวร้อยละ 6.7 เติบโตจากร้อยละ 5.4 ในปีก่อนหน้า แม้ว่าในช่วงครึ่งแรกของปีความไม่แน่นอนของสถานการณ์สงครามระหว่างสหรัฐฯ กับอิรักและความกังวลเกี่ยวกับโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (SARS) ได้ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของภาคเอกชนบ้าง ทำให้มีการเลื่อนการลงทุนบางส่วนออกไประยะหนึ่ง ประกอบกับรายได้ของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวลดลงค่อนข้างรุนแรง แต่เมื่อสถานการณ์เหล่านั้นผ่านพ้นไป ในไตรมาสที่ 3 เศรษฐกิจไทยก็กลับมาขยายตัวดีขึ้น ซึ่งบ่งชี้ถึงพื้นฐานของการฟื้นตัวที่เข้มแข็งและยืดหยุ่นต่อไปจายลจากนอกประเทศ

แรงขับเคลื่อนหลักของเศรษฐกิจมาจากการขยายตัวอย่างต่อเนื่องของการอุปโภคบริโภคภาคเอกชนและการส่งออก ทั้งนี้ ดัชนีการอุปโภคบริโภคภาคเอกชนขยายตัวร้อยละ 5.1 ส่วนมูลค่าการส่งออกขยายตัวสูงร้อยละ 18.6 ขณะที่การลงทุนภาคเอกชนซึ่งเริ่มเร่งตัวชัดเจนก็เป็นที่น่าพอใจเสริมให้การขยายตัวแข็งแกร่งยิ่งขึ้น โดยดัชนีการลงทุนภาคเอกชนขยายตัวร้อยละ 13.2 ในปีนี้ สำหรับบทบาทของภาครัฐนั้น รายได้รัฐบาลขยายตัวสูงถึงร้อยละ 13.6 ในปีงบประมาณ 2546 สะท้อนกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่กำลังขยายตัวดี โดยเฉพาะการใช้จ่ายของครัวเรือนและผลประกอบการของธุรกิจ และแม้ว่าการใช้จ่ายโดยตรงของรัฐบาลจะอ่อนตัวลง โดยลดลงถึงร้อยละ 3.5 ในปีงบประมาณ 2546 ส่วนหนึ่งเพราะความจำเป็นในการรักษาวินัยการคลังเพื่อให้สอดคล้องกับการฟื้นตัวของภาคเอกชน แต่ภาครัฐยังคงมีบทบาทสำคัญต่อเนื่องผ่านนโยบายทวิภาค (Dual Track Policy) ซึ่งเน้นการกระตุ้นกิจกรรมภายในประเทศของภาคเอกชน เช่น การต่ออายุมาตรการสนับสนุนภาคอสังหาริมทรัพย์จนถึงสิ้นปี 2546 และการส่งเสริมความเข้มแข็งของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยการให้สินเชื่อและความรู้ในด้านการบริหารจัดการ เป็นต้นควบคู่ไปกับการเพิ่มรายได้จากต่างประเทศผ่านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางการค้าในภูมิภาคและการแสวงหาตลาดส่งออกใหม่ ๆ

ในขณะเดียวกันภาคอุปทานก็สามารถตอบสนองอุปสงค์ที่เพิ่มขึ้นได้เป็นอย่างดี ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.3 ในปีนี้เทียบกับร้อยละ 8.5 ในปีก่อน ตามการขยายตัวของทั้งสินค้าที่ผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศเป็นหลัก อาทิ ยานยนต์ ปิโตรเลียม และเครื่องดื่ม และสินค้าที่ผลิตเพื่อการส่งออกเป็นหลัก อาทิ แผงวงจรรวม อาหาร และยางแท่ง ส่วนในภาคเกษตร สภาพอากาศที่เอื้ออำนวยทำให้ผลผลิตพืชผลหลักขยายตัวร้อยละ 7.8 เทียบกับร้อยละ 0.0 ในปีก่อน และเมื่อประกอบกับราคาพืชผลที่สูงขึ้นมาก โดยเฉพาะราคายางพาราและข้าวหอมมะลิ รายได้เกษตรกรจากพืชผลหลักจึงขยายตัวถึงร้อยละ 25.6 ซึ่งเป็นอัตราที่สูงเป็นประวัติการณ์ สำหรับภาคบริการในช่วงเดือนมีนาคมถึงกรกฎาคม จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศลดลงอย่างมากจากความกังวลเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรค SARS ส่งผลให้ทั้งปีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศลดลงร้อยละ 7.8 อย่างไรก็ดีภาคการท่องเที่ยวเริ่มฟื้นตัวอย่างรวดเร็วในไตรมาสที่ 3 และจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศก็กลับมาขยายตัวเป็นปกติในไตรมาสสุดท้ายของปี

การขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม ตลอดจนภาคการก่อสร้างและภาคบริการซึ่งสอดคล้องกับกิจกรรมการลงทุนและการอุปโภคบริโภคภาคเอกชนที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้การจ้างงานในภาคนอกเกษตรขยายตัวดีในอัตราร้อยละ 5.0 อย่างไรก็ตาม แรงกดดันต่อค่าจ้างแรงงานยังไม่ปรากฏเนื่องจากส่วนหนึ่งของการจ้างงานนอกภาคการเกษตรเป็นการดูดซับแรงงานจากภาคเกษตร ซึ่งการจ้างงานในภาคดังกล่าวลดลงร้อยละ 1.2 ในปีนี้ และยังมีแรงงานส่วนเกินเหลืออยู่

สภาพคล่องในระบบการเงินที่ยังคงมีสูง ประกอบกับการปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายของ ธปท. ในเดือนมิถุนายนจากร้อยละ 1.75 ต่อปีเหลือร้อยละ 1.25 ต่อปี ส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์โน้มลดลงและอยู่ในระดับต่ำต่อเนื่องตลอดทั้งปี 2546 ซึ่งภาวะอัตราดอกเบี้ยต่ำนี้มีส่วนช่วยสนับสนุนการใช้จ่ายของภาคเอกชน โดยเฉพาะการใช้จ่ายในสินค้าคงทน และลดภาระต้นทุนการกู้ยืมของภาคธุรกิจ มีผลให้การปล่อยสินเชื่อของธนาคาร

พาณิชย์ปรับตัวดีขึ้นอย่างชัดเจนในปีนี้เป็นปีโดยสิ้นเชิงที่ปล่อยสู่ภาคอุตสาหกรรม การค้า และการส่งออกขยายตัวต่อเนื่องทั้งปีเป็นปีแรกนับตั้งแต่ช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ ขณะที่สิ้นเชิงเพื่อการบริโภคส่วนบุคคลและที่อยู่อาศัยขยายตัวสูงต่อเนื่องจากปีก่อน

เงินบาทแข็งค่าขึ้นในปี 2546 โดยทั้งปีเฉลี่ยอยู่ที่ 41.50 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. หรือแข็งค่าขึ้นร้อยละ 3.6 จากค่าเฉลี่ยในปี 2545 การแข็งค่าของเงินบาทเป็นผลจากปัจจัยทั้งภายนอกและภายในประเทศ ที่สำคัญได้แก่ การอ่อนค่าของเงินดอลลาร์ สรอ. เนื่องจากความกังวลเกี่ยวกับปัญหาการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดและการขาดดุลการค้าของสหรัฐฯ และความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่อเศรษฐกิจไทย ซึ่งสะท้อนได้จากการปรับตัวสูงขึ้นถึงร้อยละ 116.6 ของดัชนีตลาดหลักทรัพย์ไทยและการปรับเพิ่มอันดับความน่าเชื่อถือของไทยโดยสถาบันจัดอันดับในต่างประเทศหลายแห่ง อย่างไรก็ตาม ในช่วงไตรมาสที่ 3 ธ.พ. พบว่าการแข็งค่าขึ้นอย่างรวดเร็วของเงินบาทมิได้เป็นผลจากปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจเท่านั้น หากมาจากการเก็งกำไรของนักลงทุนในตลาดการเงินด้วย ดังนั้น ธ.พ. จึงได้ออกมาตรการป้องปรามการเก็งกำไรค่าเงินบาทเมื่อวันที่ 11 กันยายน และ 14 ตุลาคม 2546 ซึ่งก็ได้ผลเป็นที่น่าพอใจ

เสถียรภาพเศรษฐกิจอยู่ในเกณฑ์ดีตลอดทั้งปี 2546 อัตราเงินเฟ้อทั่วไปเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 1.8 สูงขึ้นจากร้อยละ 0.7 ในปีก่อนตามการเร่งตัวของราคาอาหารสดและพลังงาน ขณะที่อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 0.2 ลดลงเล็กน้อยจากร้อยละ 0.4 ในปีก่อนตามค่าเช่าบ้านที่โน้มลดลงต่อเนื่องเป็นสำคัญ ส่วนอัตราการว่างงานมีเพียงร้อยละ 2.2 และหนี้สาธารณะลดลงมาอยู่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ต่างประเทศ ดุลบัญชีเดินสะพัดยังคงเกินดุลจากทั้งดุลการค้าและดุลบริการ เงินโอน และรายได้ ส่งผลให้ทางการสามารถชำระหนี้คืนแก่กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF Package) ก่อนกำหนดได้ถึงเกือบ 2 ปี หนึ่ง แม้เมื่อได้ชำระหนี้ก่อนกำหนดดังกล่าวแล้ว ระดับทุนสำรองระหว่างประเทศของไทยก็ยังอยู่ในเกณฑ์มั่นคง โดย ณ สิ้นปีอยู่ที่ 42.1 พันล้านดอลลาร์ สรอ. หรือคิดเป็นกว่า 3 เท่าของหนี้ต่างประเทศระยะสั้น

แนวโน้มเศรษฐกิจปี 2547

เศรษฐกิจไทยในปี 2547 น่าจะขยายตัวสูงต่อเนื่อง โดยแรงขับเคลื่อนหลักมาจากการเร่งตัวของการลงทุนภาคเอกชนตามความต้องการขยายกำลังการผลิตในประเทศ ประกอบกับแนวโน้มการส่งออกที่ยังแจ่มใสเพราะเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าสำคัญ โดยเฉพาะสหรัฐฯ อยู่ในวัฏจักรฟื้นตัว สำหรับการอุปโภคบริโภคภาคเอกชนที่ขยายตัวดีในช่วงที่ผ่านมาน่าจะปรับตัวเข้าสู่ระดับการขยายตัวปกติกล่าวคือมีได้ร้อนแรงนักแต่ก็ยังขยายตัวต่อเนื่องส่วนการใช้จ่ายของภาครัฐ โดยเฉพาะการลงทุน มีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นและเป็นปัจจัยเสริมการขยายตัวของเศรษฐกิจส่วนหนึ่งเป็นผลจากงบกลาง 135.5 พันล้านบาทที่รัฐบาลตั้งไว้เป็นรายจ่ายเพิ่มเติมสำหรับปีงบประมาณนี้

การลงทุนที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นจะส่งผลให้การนำเข้าเร่งตัว ดังนั้นแม้ว่าแนวโน้มการส่งออกจะดีอยู่ แต่ก็มีความเป็นไปได้ที่ดุลการค้าและดุลบัญชีเดินสะพัดจะเกินดุลลดลงในปี 2547 ซึ่งเป็นภาวะปกติของเศรษฐกิจในช่วงขาขึ้น ส่วนอัตราเงินเฟ้อทั่วไปและอัตราเงินเฟ้อพื้นฐานน่าจะทรงตัวอยู่ในระดับต่ำต่อเนื่องเช่นเดียวกับวัฏจักรการว่างงาน

เมื่อเทียบกับปี 2546 ปัจจัยเสี่ยงด้านต่างประเทศต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจในปี 2547 ลดลงเพราะการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกชัดเจนขึ้นเป็นลำดับ อย่างไรก็ตาม ยังคงมีความจำเป็นต้องจับตามองการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยในต่างประเทศ ตลอดจนปัญหาการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดของสหรัฐฯ ซึ่งอาจเพิ่มแรงกดดันต่อค่าเงินดอลลาร์ สรอ. ตลอดจนเงินสกุลอื่น ๆ ในภูมิภาคในระยะต่อไป นอกจากนี้ปัญหาเกี่ยวกับการก่อการร้ายในระดับนานาชาติและความผันผวนของราคาน้ำมันโลกยังคงเป็นปัจจัยเสี่ยงที่ต่อเนื่องมาจากปีก่อนส่วนความเสี่ยงจากภายในประเทศได้แก่ความไม่สมดุลที่อาจเกิดขึ้นจากความร้อนแรงในบางจุดของระบบเศรษฐกิจ เช่น การขยายตัวของภาคอสังหาริมทรัพย์และการก่อหนี้เพื่อการบริโภคของภาคครัวเรือน นอกจากนี้ ในระยะสั้นยังคงมีความเสี่ยงจากการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดนก แต่ก็คาดว่าทางการจะสามารถควบคุมสถานการณ์ดังกล่าวได้ภายในช่วงครึ่งแรกของปี 2547

ภาวะเศรษฐกิจปี 2546

ภาวะเศรษฐกิจปี 2546

ภาคการเกษตร

ภาพรวมปี 2546

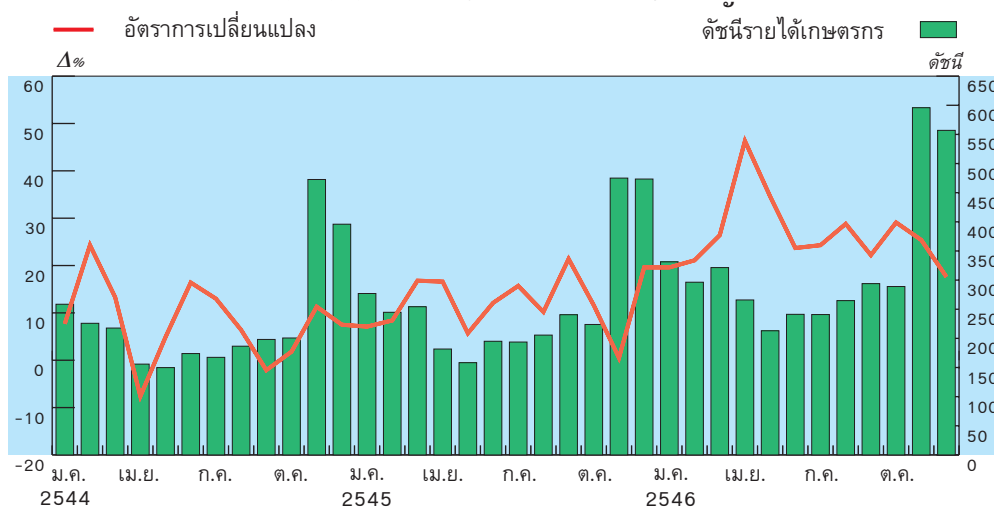
รายได้เกษตรกรจากการขายพืชผลสำคัญ ขยายตัวร้อยละ 25.6 ซึ่งสูงเป็นประวัติการณ์และเป็นผลจากทั้งด้านผลผลิตและราคา ทั้งนี้ผลผลิตพืชผลเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.8 ตามผลผลิตข้าวและมันสำปะหลังเป็นสำคัญ ขณะที่ราคาพืชผลเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.5 จากการเพิ่มขึ้นของราคายางพาราและข้าวหอมมะลิที่มีความต้องการในตลาดโลกสูงต่อเนื่อง

รายได้เกษตรกรที่ขยายตัวสูงช่วยสนับสนุนให้การบริโภคภาคเอกชนขยายตัวดีในปี 2546 ซึ่งสะท้อนได้จากยอดจำหน่ายรถยนต์เพื่อการพาณิชย์ และจักรยานยนต์ในทุกภูมิภาค

ตารางที่ 1 : รายได้เกษตรกรจากการขายพืชผลสำคัญ
(อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน)

	2545	2546				
		ทั้งปี	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
รายได้เกษตรกร	11.1	25.6	22.2	35.0	25.0	22.6
ผลผลิตพืชผล	0.0	7.8	5.6	14.7	5.4	7.4
ราคาพืชผล	11.0	16.5	15.7	17.7	18.6	14.1

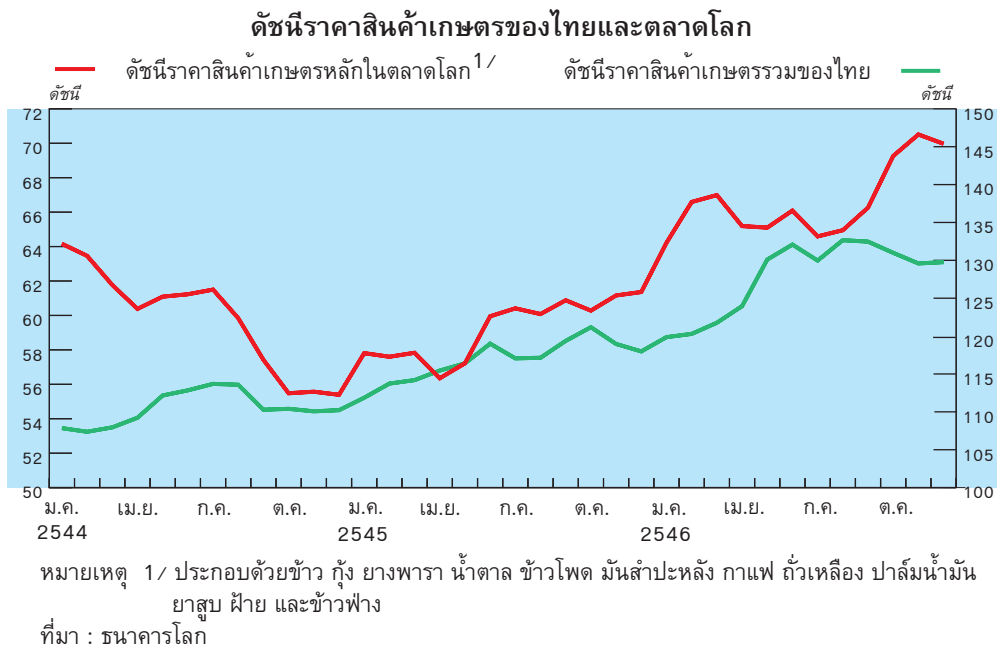
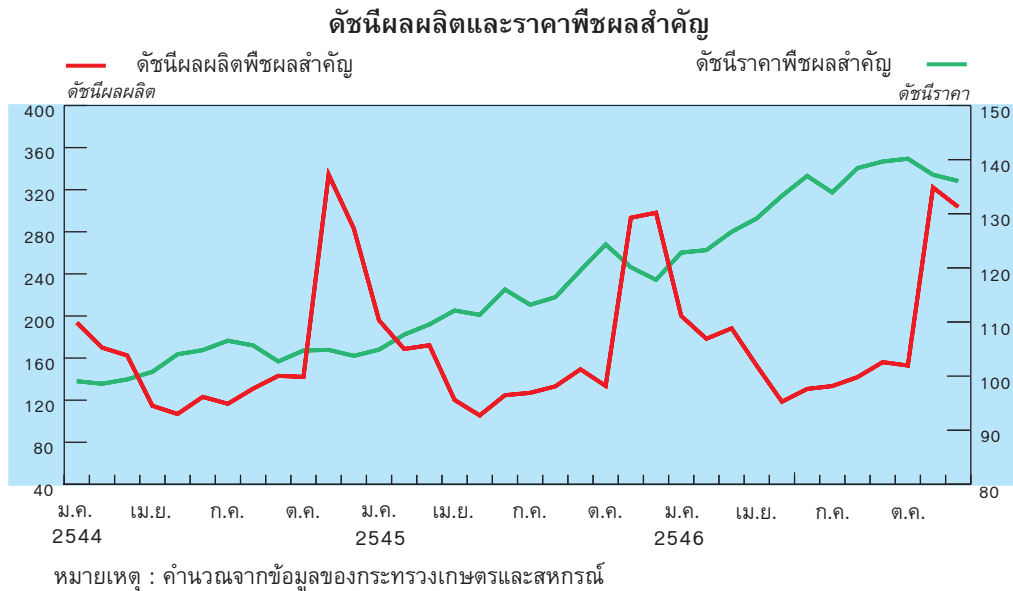
รายได้เกษตรกรจากการขายพืชผลสำคัญ

ขณะที่รายได้เกษตรกรจากการขายพืชผลขยายตัวอยู่ในเกณฑ์ดี รายได้เกษตรกรจากการทำปศุสัตว์และประมงกลับประสบปัญหาด้านราคา โดยราคาสินค้าหมวดปศุสัตว์ลดลงร้อยละ 2.0 จากราคาเนื้อสุกรที่ลดลงมาก เนื่องจากราคาไก่ที่ตกต่ำในช่วงครึ่งแรกของปีได้ส่งผลให้ผู้บริโภคหันไปบริโภคไก่แทนสุกร สำหรับราคาสินค้าหมวด

ประมงลดลงร้อยละ 0.8 ตามราคากุ้งที่ลดลงร้อยละ 6.3 เป็นสำคัญ เนื่องจากมีการแข่งขันจากผู้ผลิตรายอื่นในตลาดโลก กอปรกับมีผลผลิตกุ้งขาวออกสู่ตลาดในประเทศมาก

ราคาสินค้าเกษตรโลก (เฉพาะราคาสินค้าเกษตร 12 ชนิดที่มีผลต่อราคาสินค้าเกษตรไทย) อยู่ในวัฏจักรขาขึ้นต่อเนื่องจากปีก่อนโดยในปีเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.5 จากราคายางพารา มันสำปะหลัง และถั่วเหลืองเป็นสำคัญ

สินค้าเกษตรที่สำคัญ

ข้าวเปลือก ผลผลิตข้าวเปลือกในปี 2546 เพิ่มขึ้นทั้งข้าวนาปีและข้าวนาปรัง โดยผลผลิตข้าวนาปรังเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.2 จากการเร่งปลูกเพื่อทดแทนข้าวนาปี 2545/46 ที่เสียหายจากภาวะน้ำท่วมในช่วงปลายปี 2545 กอปรกับสภาพอากาศที่เอื้ออำนวยในปีทำให้ผลผลิตข้าวนาปี 2546/47 ขยายตัวดีในอัตราร้อยละ 6.9

นอกจากนี้ การส่งออกข้าวของไทยในปี 2546 ดีขึ้นเนื่องจากผลผลิตข้าวโลกปี 2545/46 ลดลงจากภัยธรรมชาติ โดยเฉพาะความแห้งแล้งอย่างรุนแรงในอินเดีย ดังนั้น ปริมาณการส่งออกข้าวของไทยจึงเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.1 เป็น 7.6 ล้านตัน โดยเฉพาะปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิขยายตัวสูงถึงร้อยละ 52.7 ขณะที่มูลค่าการส่งออกข้าวเพิ่มขึ้นรวมทั้งสิ้นร้อยละ 9.1 เป็น 76.3 พันล้านบาท

มันสำปะหลัง ผลผลิตมันสำปะหลังเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.1 เพราะมีการขยายพื้นที่เพาะปลูกทดแทนการปลูกข้าวโพดเนื่องจากมีแรงจูงใจจากราคาในปี 2545 อีกทั้งยังเป็นพืชที่ง่ายต่อการเพาะปลูกและเก็บเกี่ยว ทั้งนี้ พื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลังเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.1 และ 3.4 ในฤดูเก็บเกี่ยว 2545/46 และ 2546/47 ตามลำดับ การขยายอุปทานดังกล่าวส่งผลให้ราคามันสำปะหลังในปี 2546 ลดลงร้อยละ 15.7

ยางพารา ผลผลิตยางพาราในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.0 จากการเพิ่มขึ้นของผลผลิตต่อไร่ ส่วนราคายางพาราสูงขึ้นต่อเนื่องเฉลี่ยร้อยละ 38.8 ตามความต้องการในตลาดโลกที่เพิ่มขึ้นมาก โดยเฉพาะความต้องการจากจีนที่อุตสาหกรรมรถยนต์ขยายตัวสูง

ไก่เนื้อ ผลผลิตไก่เนื้อเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.9 ขณะที่ราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.7 ตามความต้องการที่เพิ่มขึ้นทั้งจากสหภาพยุโรปที่มีการระบาดของโรคไข้หวัดนกในช่วงเดือนมีนาคมถึงพฤษภาคม 2546 และญี่ปุ่นที่มีความต้องการซื้อไก่อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้มูลค่าการส่งออกไก่เนื้อเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 13.5

อย่างไรก็ดี ในช่วงกลางเดือนพฤศจิกายน 2546 โรคไข้หวัดนกเริ่มระบาดในจังหวัดนครสวรรค์และแพร่ขยายไปทั่วทุกภาคของประเทศ ซึ่งคาดว่าเหตุการณ์ดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อการผลิตและการส่งออกไก่ในปี 2547

กุ้ง ผลผลิตกุ้งในประเทศขยายตัวมาก โดยเฉพาะกุ้งขาว แต่การส่งออกกุ้งประสบปัญหาสารตกค้างในช่วงต้นปี กอปรกับผลผลิตกุ้งโลกเพิ่มขึ้นจากการขยายการเพาะเลี้ยง โดยเฉพาะในจีนและเวียดนาม ทำให้ราคากุ้งลดลงอย่างต่อเนื่องในปี 2546 แม้ว่าภาครัฐจะมีมาตรการช่วยเหลือด้วยการรับจำนำกุ้งและรณรงค์ให้มีการบริโภคกุ้งเพิ่มขึ้น

แนวโน้มปี 2547

รายได้เกษตรกรจากพืชผลสำคัญ คาดว่าจะขยายตัวในอัตราที่ชะลอลงจากปัจจัยทั้งด้านผลผลิตและราคา โดยผลผลิตพืชผลจะขยายตัวในอัตราที่ชะลอลงเพราะฝนที่ตกน้อยในปีที่ผ่านมาทำให้ปริมาณน้ำเพื่อการปลูกข้าวนาปรังน้อยกว่าปีก่อน ส่วนราคาพืชผลสำคัญมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นในอัตราที่ชะลอลงเช่นกัน เพราะฐานราคาข้าวหอมมะลิและยางพาราที่สูงในปีก่อน แม้ว่าจะยังมีความต้องการอย่างต่อเนื่องจากตลาดต่างประเทศ

ราคาประมงและปศุสัตว์ คาดว่าจะลดลงตามราคากุ้งและไก่ เนื่องจากมีการแข่งขันจากผู้ผลิตรายใหม่ เช่น จีนและเวียดนาม ตลอดจนปัญหาโรคไข้หวัดนกที่ทำให้ราคาไก่ภายในประเทศตกต่ำตามอุปสงค์ที่ลดลงทั้งในและต่างประเทศ

โดยรวมราคาสินค้าเกษตรที่สำคัญของไทยมีแนวโน้มทรงตัวจากราคาพืชผลสำคัญที่เพิ่มขึ้นในอัตราที่ชะลอลง ขณะที่ราคาประมงและปศุสัตว์ลดลงต่อเนื่อง

ราคาสินค้าเกษตรโลก (เฉพาะราคาสินค้าเกษตร 12 ชนิดที่มีผลต่อราคาสินค้าเกษตรไทย) คาดว่าจะขยายตัวต่อเนื่องแต่ในอัตราที่ชะลอลงจากฐานราคาที่สูง

แนวโน้มสินค้าเกษตรที่สำคัญ

ข้าว ผลผลิตข้าวคาดว่าจะทรงตัวใกล้เคียงกับปี 2546 โดยผลผลิตข้าวนาปรังจะลดลงเนื่องจากมีปริมาณน้ำเพื่อการเพาะปลูกน้อยกว่าปีก่อน แต่จะสามารถชดเชยด้วยผลผลิตข้าวนาปีที่จะเพิ่มขึ้นเล็กน้อย สำหรับราคาข้าว

ตารางที่ 2 : เครื่องชี้ภาวะสินค้าเกษตรกรรมที่สำคัญ
(หน่วย : ล้านเมตริกตัน)

	2542/43	2543/44	2544/45	2545/46	2546/47 ^E	% การเปลี่ยนแปลง จากปีก่อน
ผลผลิตภาคเกษตรของไทย^{1/}						
ข้าวเปลือก	24.18	25.85	26.52	26.06	26.84	3.0
นาปี	19.02	19.79	20.90	19.63	20.91	6.5
นาปรัง ^{3/}	5.16	6.06	5.62	6.43	5.93	-7.7
ยางพารา	2.20	2.38	2.45	2.46	2.51	2.0
ข้าวโพด	4.06	4.16	4.47	4.23	4.16	-1.7
มันสำปะหลัง	19.06	18.40	16.87	18.28	20.40	11.6
อ้อย	52.86	52.17	62.64	77.56	78.17	0.8
ถั่วเขียว	0.24	0.22	0.24	0.22	0.23	6.0
ถั่วเหลือง	0.32	0.31	0.26	0.26	0.27	4.9
ปาล์มน้ำมัน	326	4.09	4.01	4.00	4.59	14.7
กาแฟ	0.08	0.09	0.05	0.05	0.06	9.9
ผลผลิตพืชผลสำคัญของโลก^{2/}						
ธัญพืชรวม						
ผลผลิต	1,871.4	1,839.3	1,872.8	1,816.7	1,825.6	0.5
การค้า	240.4	232.5	240.3	239.8	224.7	-6.3
ข้าว						
ผลผลิต	408.7	397.9	398.6	380.1	391.3	2.9
การค้า	22.8	24.4	27.9	27.2	25.5	-6.3
ข้าวโพด						
ผลผลิต	607.4	588.6	599.3	602.5	610.0	1.2
การค้า	73.4	76.5	74.3	78.1	77.0	-1.3
ถั่วเหลือง						
ผลผลิต	159.9	175.2	184.9	196.8	198.7	1.0
การค้า	45.7	53.9	53.6	62.7	67.5	7.7
ยางพารา						
ผลผลิต	6.9	6.9	7.1	7.4	7.7	5.0
การบริโภค	6.8	7.2	7.0	7.4	7.7	4.6

หมายเหตุ : 1/ ข้อมูลพยากรณ์จากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรประจำเดือนมิถุนายน 2546

2/ ตัวเลขประมาณการในเดือนมกราคม 2547

3/ ผลผลิตยางเป็นปีปฏิทิน เช่นปี 2546/47 หมายถึง ผลผลิตระหว่าง 1 มกราคม 2547 - 31 ธันวาคม 2547

E = ตัวเลขประมาณการ

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

World Production, Market and Trade Reports, Foreign Agriculture Service, United States Department of Agriculture.

LMC Commodity Bulletin, January 2004.

ในประเทศมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ส่วนหนึ่งจากมาตรการของรัฐบาลที่กำหนดราคาจำหน่ายข้าวสูงกว่าปีก่อน ต้นละ 200 บาท และการส่งออกข้าวที่คาดว่าจะยังอยู่ในเกณฑ์ดี

ยางพารา ผลผลิตยางพาราคาดว่าจะเร่งตัวตามพื้นที่ให้ผลผลิตที่เพิ่มขึ้น ขณะที่ความต้องการในตลาดโลก ซึ่งมีต่อเนื่องจะทำให้ราคายางพาราเพิ่มขึ้นอีกแต่ในอัตราที่ชะลอลงจากปี 2546 จากฐานราคาที่สูงแล้ว

มันสำปะหลัง ผลผลิตมันสำปะหลังน่าจะเพิ่มขึ้นเล็กน้อยตามผลผลิตต่อไร่ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น อีกทั้งมีความต้องการเพื่อทดแทนธัญพืชในยุโรปที่เสียหายจากคลื่นความร้อน ประกอบกับอำนาจซื้อของยุโรปเพิ่มขึ้นจากการแข็งค่าของเงินยูโรเมื่อเทียบกับดอลลาร์ สรอ. ทำให้ราคาน่าจะสูงขึ้นด้วย

ไก่เนื้อ ผลผลิตและราคาไก่เนื้อคาดว่าจะลดลงจากการระบาดของโรคไข้หวัดนกที่ทำให้อุปสงค์ทั้งในและต่างประเทศลดลง

ตารางที่ 3 : ราคาสินค้าเกษตรที่เกษตรกรขายได้
(หน่วย : บาท/ตัน)

	2545		2546			
	ทั้งปี	ทั้งปี	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
ดัชนีราคารวม ^{1/}	116.9	127.8	120.6	128.7	131.7	130.1
(2538=100)						
Δ %	5.8	9.4	6.5	10.0	11.7	9.0
ดัชนีราคาพืชผล ^{1/}	114.3	133.1	124.3	133.1	137.3	137.8
Δ%	11.0	16.5	15.7	17.7	18.6	14.1
ข้าวหอมมะลิ	5,582	7,477	6,139	7,675	8,439	7,655
Δ%	1.5	34.0	23.4	47.6	36.2	9.6
ข้าวเปลือกเจ้าชั้น1(5%)	4,973	5,107	5,083	5,146	5,215	4,983
Δ%	8.7	2.7	8.2	5.4	0.6	-2.8
ยางพารา	27,103	37,631	35,283	36,220	36,967	42,050
Δ%	29.4	38.8	59.6	40.3	21.4	40.0
ข้าวโพด	4,050	4,480	4,320	4,533	4,613	4,453
Δ%	3.9	7.5	6.7	5.0	11.7	6.8
มันสำปะหลัง	1,113	871	933	920	837	793
Δ%	33.1	-15.7	-12.2	-17.4	-17.4	-15.6
ดัชนีราคาปศุสัตว์ ^{1/}	111.9	109.6	99.1	111.8	115.9	111.6
Δ%	-1.6	-2.0	-14.8	-2.5	4.7	5.5
ดัชนีราคาปลาและสัตว์น้ำ ^{1/}	130.1	129.0	130.6	131.6	129.7	124.2
Δ%	-0.9	-0.8	1.4	0.2	-1.5	-3.4
ดัชนีราคาไม้ ^{1/}	104.5	108.8	107.6	109.2	109.2	109.2
Δ%	0.9	4.2	3.3	4.4	4.4	4.4

หมายเหตุ : 1/ ปี 2538 เป็นปีฐาน

Δ% คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน

ที่มา : ดัชนีราคาสินค้าเกษตรที่เกษตรกรขายได้ คำนวณจากข้อมูลราคาสินค้าเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ และองค์การสะพานปลา

ตารางที่ 4 : ราคาสินค้าเกษตรในตลาดโลก^{1/}
(หน่วย : ดอลลาร์ สหรัฐ./ตัน)

	2545		2546			
	ทั้งปี	ทั้งปี	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
ดัชนีราคาโดยรวม (2538=100)	59.2	66.6	65.9	65.5	65.3	69.9
Δ %	-0.9	12.5	14.2	13.2	8.0	14.7
ข้าวสาร 5%	192	198	199	199	197	196
Δ%	11.0	3.0	3.6	1.0	2.7	5.0
กุ้ง	10,515	11,456	11,797	11,680	11,350	10,997
Δ%	-30.3	8.9	1.5	18.8	14.4	2.9
ยางพารา	771	1,056	955	978	1,019	1,273
Δ%	28.4	37.0	50.0	28.9	18.1	54.4
น้ำตาล	152	156	186	159	144	135
Δ%	-20.3	2.9	20.9	15.6	0.0	-21.2
มันสำปะหลัง	88	111	95	99	113	139
Δ%	10.9	26.6	16.8	15.3	18.6	54.7
ข้าวโพด	99	105	106	107	101	108
Δ%	10.7	6.2	16.6	18.0	-6.2	-0.2
ปาล์มน้ำมัน	390	443	445	420	409	499
Δ%	36.6	13.6	32.8	11.4	-0.4	13.9

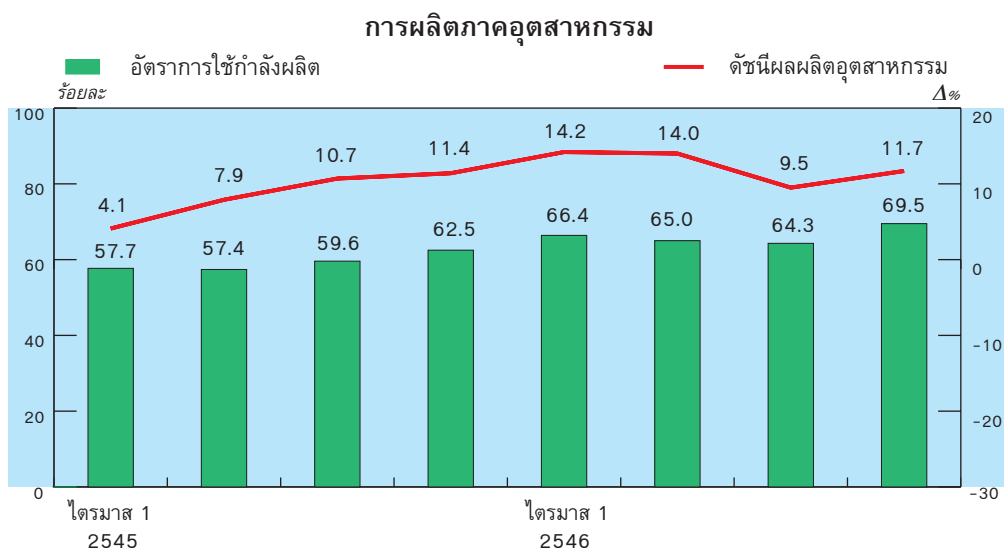
หมายเหตุ : 1/ เฉพาะสินค้าเกษตร 12 ชนิด ที่มีผลต่อราคาสินค้าเกษตรไทย ได้แก่ ข้าว กุ้ง ยางพารา น้ำตาล ข้าวโพด มันสำปะหลัง กาแฟ ถั่วเหลือง ปาล์มน้ำมัน ยาสูบ ฝ้าย และข้าวฟ่าง
Δ% คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน

ที่มา : ดัชนีราคาสินค้าเกษตรในตลาดโลกคำนวณจากข้อมูลราคาสินค้าเกษตรของธนาคารโลก

ภาคอุตสาหกรรม

การผลิตภาคอุตสาหกรรมในปี 2546 เติบโตขึ้นจากปีก่อนทั้งในกลุ่มสินค้าที่ผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศ และในกลุ่มสินค้าที่ผลิตเพื่อส่งออกทั้งนี้การขยายตัวของการผลิตแสดงแนวโน้มการกระจายตัวไปสู่สาขาอุตสาหกรรมต่าง ๆ มากกว่าเมื่อช่วง 2 - 3 ปีก่อน

ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม (Manufacturing Production Index: MPI) ขยายตัวร้อยละ 12.3 ในปี 2546 เติบโตขึ้นจากร้อยละ 8.5 ในปีก่อน โดยรายได้และความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่ปรับตัวสูงขึ้นต่อเนื่อง รวมทั้งอัตราดอกเบี้ยที่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ ได้ส่งผลให้อุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศ (ส่งออกน้อยกว่าร้อยละ 30) ขยายตัวดี โดยเฉพาะรถยนต์นั่ง รถจักรยานยนต์ และเครื่องเติม ขณะเดียวกันอุปสงค์จากต่างประเทศที่ฟื้นตัว ก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้อุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อส่งออก (ส่งออกมากกว่าร้อยละ 60) ขยายตัวสูงกว่าปีก่อนมาก โดยเฉพาะการผลิตแผงวงจรรวม อาหาร และผลิตภัณฑ์ยางแท่ง อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมที่ผลิตทั้งเพื่อส่งออกและจำหน่ายในประเทศ (ส่งออกร้อยละ 30 - 60) ชะลอตัวจากปีก่อนเล็กน้อยตามการผลิตผลิตภัณฑ์เหล็กและสิ่งทอบางประเภทเป็นสำคัญ

ตารางที่ 5 : ผลผลิตสินค้าอุตสาหกรรม^{1/}
(อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน)

อุตสาหกรรม	2544	2545	2546 ^P		
			ครึ่งปีแรก	ครึ่งปีหลัง	ทั้งปี
สิ่งทอ	0.6	-0.4	0.3	-0.3	0.0
ยานยนต์	23.3	19.7	46.0	21.6	32.1
ปิโตรเลียม	2.2	1.9	5.8	3.1	4.4
เครื่องตี	13.6	20.0	22.1	13.7	17.7
เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	-26.8	24.1	15.6	30.0	23.1
อาหาร	-2.9	2.8	19.8	12.6	17.0
อัญมณีและเครื่องประดับ	3.9	0.0	-1.2	4.8	2.0
วัสดุก่อสร้าง	9.9	13.4	-3.2	6.7	1.5
ผลิตภัณฑ์เหล็ก	2.5	24.3	0.9	3.3	2.1
ยาสูบ	-3.0	3.2	0.9	6.5	3.7
อื่น ๆ	0.7	2.3	24.0	4.0	13.2
รวม^{1/}	1.3	8.5	14.1	10.6	12.3
(ไม่รวมหมวดยานยนต์)	-1.6	6.6	9.0	8.3	8.7

หมายเหตุ : 1/ ครอบคลุมสินค้า 45 รายการ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 62.4 ของมูลค่าเพิ่มภาคอุตสาหกรรม

P = ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา : การสอบถามผู้ประกอบการ

อัตราการใช้กำลังการผลิต (Capacity Utilization Rate) ของภาคอุตสาหกรรมเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 66.3 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 59.3 ในปีก่อน ซึ่งสอดคล้องกับการเร่งตัวของผลผลิตอุตสาหกรรม

ตารางที่ 6 : อัตราการใช้กำลังการผลิต^{1/}
(หน่วย : ร้อยละ)

อุตสาหกรรม	เฉลี่ยปี 2538 - 2539	2544	2545	2546 ^P		
				ครึ่งปีแรก	ครึ่งปีหลัง	ทั้งปี
ยานยนต์	74.5	44.5	54.6	66.2	72.7	69.4
ปิโตรเลียม	89.5	74.8	76.2	79.1	80.0	79.5
เครื่องดื่ม	82.6	36.4	50.5	56.0	57.2	56.6
เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	65.9	47.5	55.4	55.8	68.3	62.1
อาหาร	40.3	42.1	45.1	65.7	42.4	54.0
วัสดุก่อสร้าง	88.0	52.3	56.9	57.5	57.6	57.6
ผลิตภัณฑ์เหล็ก	64.7	50.0	60.6	63.5	65.3	64.4
ยาสูบ	79.7	52.1	53.8	54.4	57.1	55.8
อื่น ๆ	78.9	77.0	71.4	77.4	70.7	74.0
รวม ^{1/}	75.0	53.5	59.3	65.7	66.9	66.3

หมายเหตุ : 1/ ครอบคลุมสินค้า 43 รายการ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 44.5 ของมูลค่าเพิ่มภาคอุตสาหกรรม
P = ข้อมูลเบื้องต้น
ที่มา : การสอบถามผู้ประกอบการ

รายละเอียดของอุตสาหกรรมที่ผลผลิตขยายตัวดีในปี 2546 มีดังนี้

หมวดยานยนต์และอุปกรณ์ขนส่งมีการขยายการผลิตในอัตราร้อยละ 32.1 ตามการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์รถยนต์ทั้งจากตลาดในประเทศและตลาดส่งออก โดยเฉพาะรถยนต์นั่งซึ่งมีรุ่นใหม่ออกมามากกระตุ้นตลาดเป็นระยะ ๆ ตั้งแต่ช่วงปลายปี 2545 ประกอบกับมีแรงจูงใจผู้บริโภคภายในประเทศทั้งจากอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่อยู่ในระดับต่ำและกลยุทธ์ส่งเสริมการขายของผู้ผลิต เช่น การเสนอเงื่อนไขการชำระเงินที่ผ่อนปรน และการแถมประกันภัย เป็นต้น ขณะที่การส่งออกรถยนต์เพิ่มขึ้นในเกณฑ์สูงจากการขยายโครงการผลิตเพื่อส่งออก ทั้งนี้ อัตราการใช้กำลังการผลิตในอุตสาหกรรมนี้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 54.6 ในปีก่อนเป็นร้อยละ 69.4 ในปีนี้

หมวดอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้าขยายตัวสูงต่อเนื่องจากปีก่อน โดยเฉพาะในช่วงครึ่งหลังของปี ที่การผลิตแผงวงจรรวมเร่งตัวตามวัฏจักรขาขึ้นของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์โลก ประกอบกับเศรษฐกิจของสหรัฐฯ ซึ่งเป็นตลาดส่งออกสำคัญกำลังฟื้นตัว นอกจากนี้ การผลิตเครื่องรับโทรทัศน์ขยายตัวดีจากการขยายตลาดส่งออกในกลุ่มประเทศยุโรปและภูมิภาคตะวันออกกลาง อัตราการใช้กำลังการผลิตของอุตสาหกรรมนี้จึงเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 55.4 ในปีก่อนเป็นร้อยละ 62.1

หมวดเครื่องดื่มขยายตัวร้อยละ 17.7 ในปี 2546 จากการผลิตเบียร์เป็นสำคัญ ซึ่งเป็นการเร่งตัวตามภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศที่ดีขึ้นเป็นลำดับ ประกอบกับปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การแข่งขันผลิตเบียร์ราคาถูกเพื่อรักษาส่วนแบ่งตลาดเฉลี่ยทั้งปีอัตราการใช้กำลังการผลิตของอุตสาหกรรมเครื่องดื่มอยู่ที่ร้อยละ 56.6 เทียบกับร้อยละ 50.5 ในปีก่อน

หมวดอาหารขยายตัวดีเกือบทุกสินค้า โดยการผลิตน้ำตาลและสับปะรดกระป๋องเพิ่มขึ้นมากตามการขยายพื้นที่เพาะปลูกและสภาพอากาศที่เอื้ออำนวย ขณะที่การผลิตอาหารทะเลทั้งแช่แข็งและบรรจุกระป๋องขยายตัวสูง โดยเฉพาะในช่วงครึ่งแรกของปีที่เกิดสงครามในอิรักและมีการระบาดของโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง(SARS)

ในประเทศคู่แข่งสำคัญ ได้แก่ จีน และเวียดนาม เฉลี่ยทั้งปีอัตราการใช้จ่ายกำลังการผลิตในอุตสาหกรรมนี้อยู่ที่ร้อยละ 54.0 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 45.1ในปีก่อน

หมวดปิโตรเลียมขยายการผลิตร้อยละ 4.4 ซึ่งเป็นอัตราที่เร่งขึ้นจากปีก่อนตามอุปสงค์ในประเทศเป็นสำคัญ ทั้งนี้ อัตราการใช้จ่ายกำลังการผลิตของอุตสาหกรรมปิโตรเลียมเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 79.5 ในปี 2546 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากร้อยละ 76.2 ในปี 2545

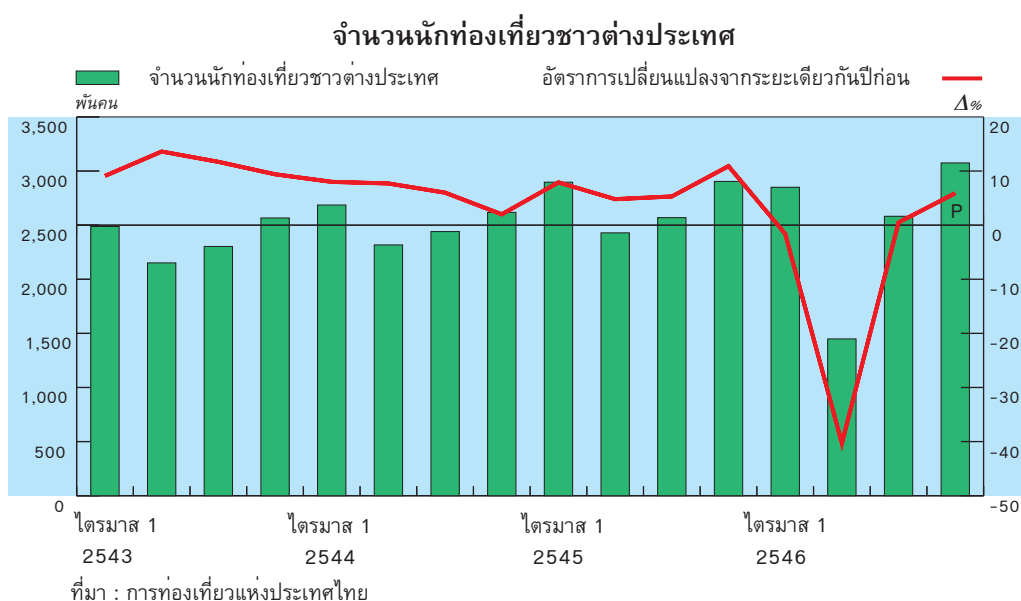
หมวดสินค้าอื่น ๆ มีการผลิตเพิ่มขึ้นจากปีก่อนมาก โดยเฉพาะปิโตรเคมีขั้นต้นและยางแท่งที่ความต้องการเพิ่มขึ้นตามการขยายตัวของเศรษฐกิจในประเทศและประเทศคู่ค้าประกอบกับมีแรงจูงใจจากราคาที่ปรับตัวสูงขึ้นด้วย อัตราการใช้จ่ายกำลังการผลิตในหมวดนี้เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 74.0 สูงกว่าร้อยละ 71.4 ในปีก่อน

สำหรับอุตสาหกรรมที่การผลิตชะลอตัวในปี 2546 ได้แก่ วัสดุก่อสร้าง และผลิตภัณฑ์เหล็ก โดยการผลิตในหมวดวัสดุก่อสร้างขยายตัวเพียงร้อยละ 1.5 ชะลอลงมากจากร้อยละ 13.4 ในปีก่อน ทั้งนี้เป็นผลจากฐานปี 2545 ซึ่งสูงเพราะการแข่งขันด้านราคาและการเร่งผลิตเพื่อรักษาส่วนแบ่งตลาดในกลุ่มผู้ผลิตปูนซีเมนต์ ในช่วงครึ่งแรกของปีดังกล่าว ส่วนหมวดผลิตภัณฑ์เหล็กประสบปัญหาการค้าวัตถุดิบสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องขณะที่ผู้ผลิตไม่สามารถปรับขึ้นราคาขายได้ จึงจำเป็นต้องลดการผลิตในช่วงไตรมาสที่ 2 และ 3 ของปี 2546 ทำให้เฉลี่ยทั้งปี การผลิตของอุตสาหกรรมนี้ขยายตัวเพียงร้อยละ 2.1 เทียบกับร้อยละ 24.3 ในปีก่อน อย่างไรก็ตาม ในไตรมาสที่ 4 การผลิตปูนซีเมนต์และผลิตภัณฑ์เหล็กเริ่มปรับตัวดีขึ้นอย่างชัดเจนเนื่องจากมีความต้องการสินค้ามากในภาคก่อสร้าง

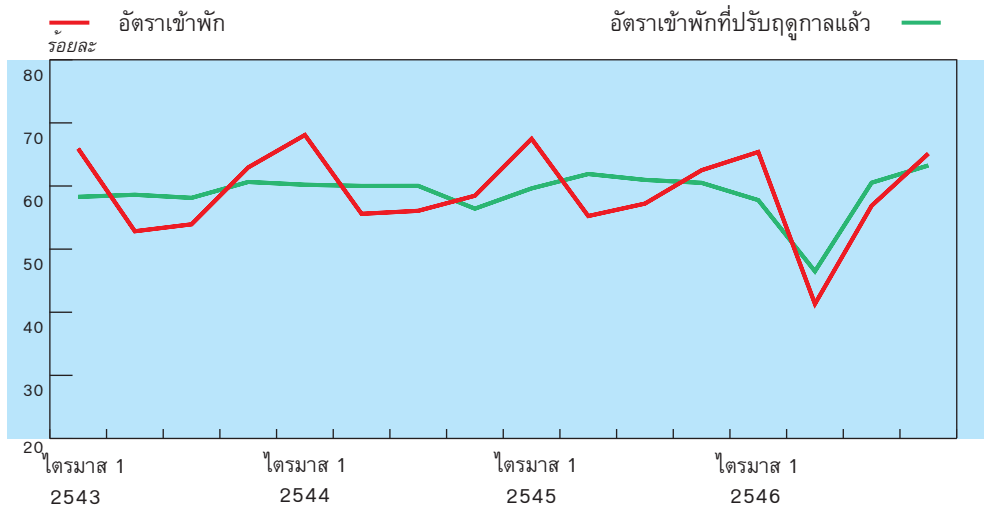
ภาคบริการ

ก. ภาคการท่องเที่ยวและโรงแรม

ธุรกิจการท่องเที่ยวและโรงแรมถูกกระทบจากปัจจัยชั่วคราวในช่วงต้นปี 2546 ได้แก่ สถานการณ์สงครามระหว่างสหรัฐฯ กับอิรักและการระบาดของโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (SARS) ในภูมิภาคเอเชีย จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในไตรมาสที่ 2 จึงลดลงถึงร้อยละ 40.3 จากระยะเดียวกันปีก่อน อย่างไรก็ตาม สถานการณ์เริ่มคลี่คลายในช่วงปลายไตรมาสที่ 3 จากมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคที่ได้ผล ซึ่งสะท้อนได้จากความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวที่กลับคืนมา นอกจากนี้มาตรการกระตุ้นการท่องเที่ยวโดยเฉพาะการส่งเสริมไทยเที่ยวไทยในช่วงวันหยุดต่อเนื่องระหว่างการประชุมผู้นำเศรษฐกิจเอเปคและการเปิดเส้นทางสายการบินราคาถูก

อัตราเข้าพักโรงแรม

ที่มา : แบบสำรวจของธนาคารแห่งประเทศไทย

มีส่วนทำให้การท่องเที่ยวฟื้นตัวและกลับสู่ภาวะปกติในไตรมาสที่ 4 รวมทั้งปี 2546 นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีจำนวนทั้งสิ้น 9.95 ล้านคนหรือลดลงร้อยละ 7.8 จากปีก่อน ขณะที่รายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศจากการท่องเที่ยวคิดเป็นมูลค่าประมาณ 323.4 พันล้านบาท และอัตราเข้าพักโรงแรมเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 57 ต่ำกว่าปีก่อนเล็กน้อย

โครงสร้างนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2546 ไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก ทั้งนี้ สถานการณ์โรคระบาดที่เกิดขึ้นทำให้นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศลดลงทุกประเทศ แต่โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออก อย่างไรก็ตาม นักท่องเที่ยวจากภูมิภาคดังกล่าวยังคงมีสัดส่วนสูงสุดถึงร้อยละ 56.5 ของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งหมด รองลงมาได้แก่ กลุ่มประเทศยุโรปและอเมริกาในสัดส่วนร้อยละ 25.3 และ 6.8 ตามลำดับ

ในปี 2547 ภาวะการท่องเที่ยวมีแนวโน้มที่จะขยายตัวเพิ่มขึ้นจากนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของเอเชีย (tourism capital of Asia) โดยมุ่งเน้นการเป็นจุดหมายการท่องเที่ยว

ตารางที่ 7 : โครงสร้างนักท่องเที่ยวจำแนกตามสัญชาติของนักท่องเที่ยว

ประเทศ	Δ%		ส่วนแบ่งตลาด (%)		
	2545		2546		
	ทั้งปี	ม.ค.-ก.ย.	ม.ค.-ก.ย.	ม.ค.-ก.ย.	
เอเชียตะวันออก	7.8	7.4	-15.3	58.1	56.5
- มาเลเซีย	12.4	17.3	-11.5	12.0	12.1
- ญี่ปุ่น	5.2	-2.7	-19.9	11.6	10.7
- เกาหลี	28.4	26.7	-6.7	6.3	6.8
ยุโรป	5.7	3.5	-6.0	23.5	25.3
อเมริกา	6.9	1.7	-9.4	6.5	6.8
อื่น ๆ	7.3	7.1	-15.6	11.9	11.4

หมายเหตุ : Δ% คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ที่ได้คุณภาพมาตรฐานสากลภายในปี 2549 หนึ่ง ตลาดการท่องเที่ยวไทยยังสามารถขยายตัวได้อีกมากทั้งจากกลุ่มนักท่องเที่ยว MICE (Meeting Incentive Convention Exhibition) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และตลาด Long Stay ซึ่งจะส่งผลต่อเนื่องให้ธุรกิจโรงแรมขยายตัวด้วย

ตารางที่ 8 : เครื่องชี้ภาวะการท่องเที่ยวและโรงแรม

	2545 ทั้งปี	2546 ^P ทั้งปี	2546			
			ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
1. จำนวนนักท่องเที่ยว						
ชาวต่างประเทศ (พันคน)	10.8	10.0	2.9	1.4	2.6	3.1
$\Delta\%$	7.3	-7.8	-1.6	-40.3	0.5	5.9
2. รายได้จากการท่องเที่ยว (พันล้านบาท)	339.7	323.4	92.2	53.3	78.8	99.0
3. อัตราการเข้าพักโรงแรม (ร้อยละ)	60.6	57.0	65.4	41.3	56.9	65.1
4. ราคาห้องพัก (บาท)	1,194	1,170	1,334	1,082	1,026	1,237

หมายเหตุ : P = ข้อมูลเบื้องต้น

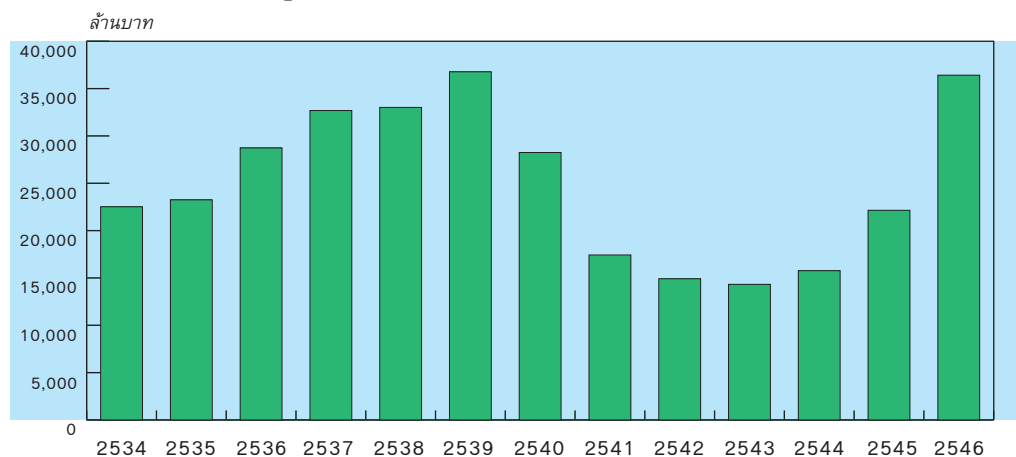
$\Delta\%$ คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และธนาคารแห่งประเทศไทย

ข. ภาคอสังหาริมทรัพย์

ในปี 2546 ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ขยายตัวในเกณฑ์สูงภายหลังจากที่ผ่านพ้นจุดตกต่ำที่สุดในปี 2543 มาแล้ว มูลค่าการซื้อขายที่ดินทั่วประเทศในปี 2546 รวมเป็นมูลค่า 437 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 64.6 จากปีก่อน โดยในจำนวนนี้ประมาณร้อยละ 25 เป็นการเร่งการโอนในเดือนธันวาคมก่อนที่มาตรการลดหย่อนทางภาษีจะสิ้นสุดลง ประกอบกับยังมีการเร่งโอนก่อนการปรับราคาประเมินที่ดินของกรมธนารักษ์จะมีผลบังคับใช้ในปี 2547 และการปรับผังเมืองรวมของกรุงเทพมหานครจะส่งผลให้ราคาบ้านและที่ดินเพิ่มขึ้นอีกในปี 2547

มูลค่าการซื้อขายที่ดินทั่วประเทศ เฉลี่ยต่อเดือน

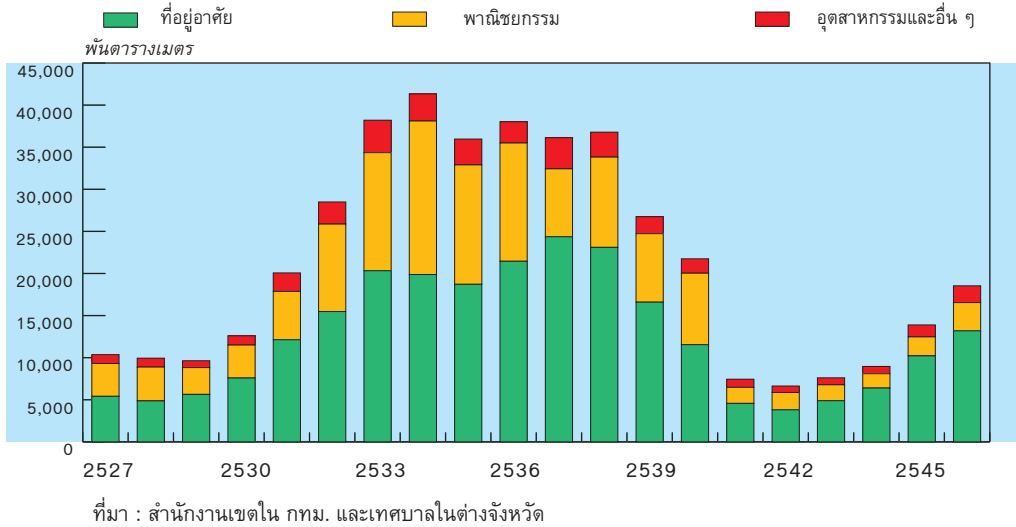

ที่มา : กรมที่ดิน และธนาคารแห่งประเทศไทย

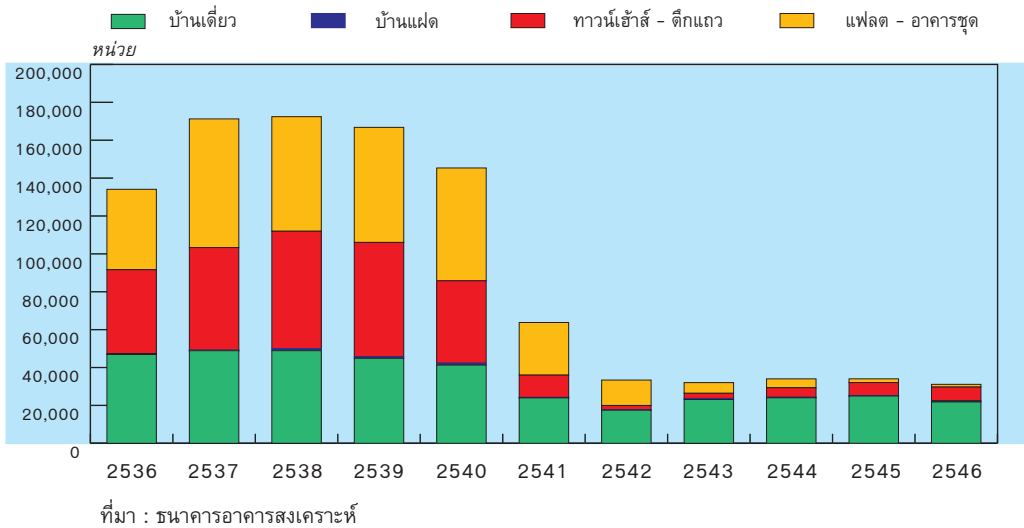
มูลค่าการซื้อขายที่ดินและจำนวนธุรกรรมซื้อขายที่สูงมากในเดือนธันวาคม 2546 ส่งผลให้มูลค่าการซื้อขายที่ดินเฉลี่ยต่อเดือนในปีนี้อยู่ในระดับใกล้เคียงกับปี 2539 (36.8 พันล้านบาท) ซึ่งเป็นปีที่มีมูลค่าการซื้อขายสูงสุดก่อนเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในปี 2540 และจำนวนธุรกรรมการซื้อขายเฉลี่ยอยู่ในระดับใกล้เคียงกับปี 2538 (74,402 ราย) ซึ่งเป็นปีที่มีธุรกรรมการซื้อขายสูงสุดก่อนเกิดวิกฤตเศรษฐกิจด้วย

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเครื่องชี้ภาวะสังหาริมทรัพย์อื่น ๆ เช่น พื้นที่ได้รับอนุญาตก่อสร้างและที่อยู่อาศัยจดทะเบียนเพิ่มพบว่าแม้ว่าเครื่องชี้เหล่านี้จะขยายตัวสูงแต่ก็ยังอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าช่วงสูงสุดก่อนเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ

พื้นที่ได้รับอนุญาตก่อสร้าง

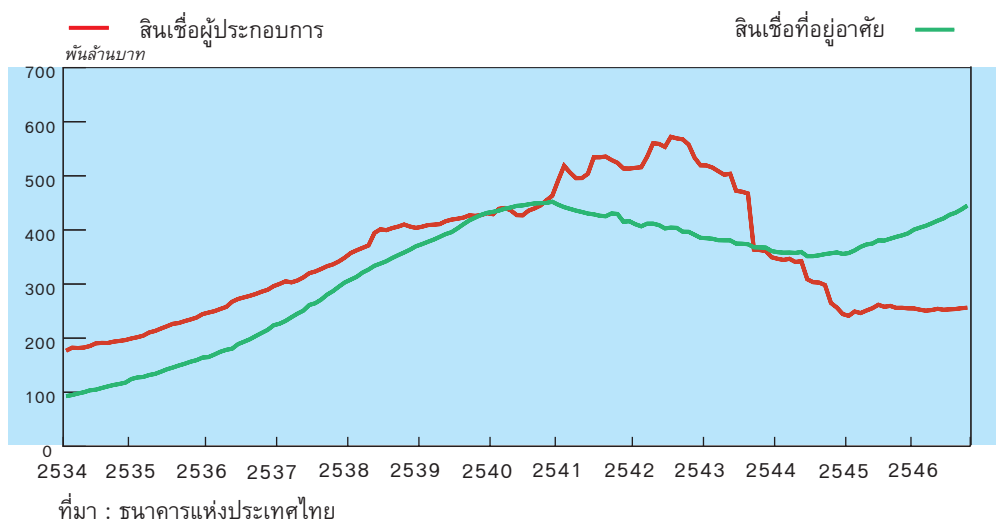
ที่อยู่อาศัยจดทะเบียนเพิ่ม

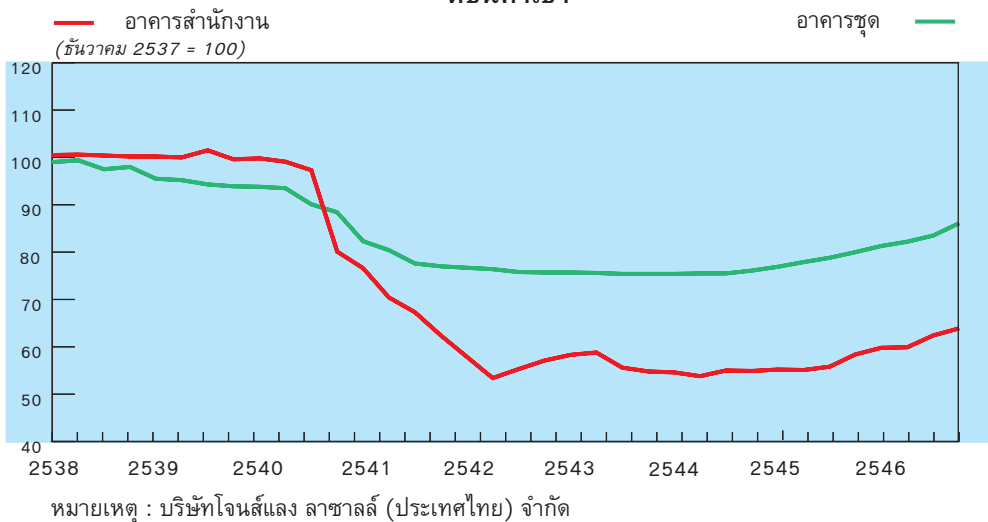
ปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนให้ธุรกิจสังหาริมทรัพย์ขยายตัวต่อเนื่องในปี 2546 ได้แก่ ภาวะอัตราดอกเบี้ยต่ำที่เอื้อให้ผู้บริโภคสามารถซื้อที่อยู่อาศัยได้ง่ายขึ้น กอปรกับการแข่งขันปล่อยสินเชื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารพาณิชย์ ซึ่ง ณ สิ้นเดือนกันยายน 2546 มียอดคงค้าง 444.9 พันล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 15 จากระยะเดียวกันปีก่อน

แม้ว่าอุปทานจะเข้าสู่ตลาดมากขึ้นในปี 2546 แต่อุปสงค์ที่ขยายตัวสูงมีส่วนเพิ่มแรงกดดันต่อราคา

สินเชื่อนหากรพาณิชย์

ดัชนีค่าเช่า

อสังหาริมทรัพย์ ทั้งนี้ ราคาที่อยู่อาศัยโดยรวมสูงขึ้นประมาณร้อยละ 10 ขณะที่ราคาที่ดินในบางทำเลก็สูงขึ้น และต้นทุนการก่อสร้างก็ปรับตัวเพิ่มขึ้นตามราคาวัสดุก่อสร้าง ทั้งเหล็กและปูนซีเมนต์ อนึ่ง ดัชนีค่าเช่าอาคารชุดในย่านธุรกิจใจกลางเมืองที่เพิ่มขึ้นได้สร้างแรงจูงใจให้เกิดความต้องการซื้ออาคารชุดเพื่อการลงทุนมากขึ้นด้วย

ในปี 2547 ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์มีแนวโน้มที่จะชะลอลงในช่วงไตรมาสแรกของปี ส่วนหนึ่งเพราะมาตรการลดหย่อนภาษีได้สิ้นสุดลง ประกอบกับมาตรการของ ธปท. น่าจะทำให้การซื้อขายอสังหาริมทรัพย์เพื่อเก็งกำไรชะลอตัวบ้าง อย่างไรก็ตาม แนวโน้มการขยายตัวในช่วงที่เหลือของปีน่าจะยังดีอยู่ตามความต้องการที่อยู่อาศัยที่ยังคงมีมาก ประกอบกับภาวะอัตราดอกเบี้ยยังคงเอื้ออำนวย

ทั้งนี้ อุปสงค์ที่คาดว่าจะชะลอลงบ้าง พร้อมกับอุปทานที่จะเข้าสู่ตลาดมากขึ้น โดยส่วนหนึ่งมาจากโครงการบ้านเอื้ออาทรนั้น¹ น่าจะทำให้แรงกดดันด้านราคาลดลง

1 โครงการบ้านเอื้ออาทรจะสร้างที่อยู่อาศัยเพื่อผู้มีรายได้น้อยจำนวน 1 ล้านหน่วย ภายในระยะเวลา 5 ปี (2546 - 2550) ซึ่งขณะนี้แล้วเสร็จและมีการส่งมอบอาคารแล้ว 112 หน่วย จากเป้าหมายการสร้างที่อยู่อาศัยทั้งสิ้น 4,175 หน่วย ในปี 2546

ตารางที่ 9 : เครื่องชี้ภาวะอสังหาริมทรัพย์						
	2545	2546	2546			
			ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
มูลค่าซื้อขายที่ดิน (ล้านบาท)	265,746	436,998	74,615	85,232	98,205	178,911
Δ%	40.5	64.4	38.4	33.9	40.9	128.0
พื้นที่อนุญาตก่อสร้าง (พันตารางเมตร)	13,891	18,539	3,456	4,174	4,939	6,108
Δ%	55.1	33.5	9.7	29.7	38.6	54.4
ที่อยู่อาศัยจดทะเบียนเพิ่ม (กทม. - ปริมาณ) (หน่วย)	34,035	50,549	8,764	10,359	11,998	19,473
Δ%	0.0	48.7	4.9	2.4	53.4	165.2
บ้านจัดสรร	14,371	30,088	3,999	5,390	6,189	14,510
แฟลต/อาคารชุด	1,971	1,908	220	196	1,017	475
บ้านสร้างเอง	17,693	18,598	4,545	4,773	4,792	4,488
ปริมาณการจำหน่าย ปูนซีเมนต์(พันตัน)	23,020	24,249	6,321	5,921	5,942	6,065
Δ%	20.9	5.3	-6.0	10.5	4.1	15.9
สินเชื่อธนาคารพาณิชย์ ^{1/} (ล้านบาท)	655,463	701,118 ^{2/}	664,176	681,108	701,118	n.a.
Δ%	9.2	9.0 ^{2/}	8.0	6.0	9.0	n.a.
สินเชื่อพัฒนาโครงการ ^{1/}	254,906	256,202 ^{2/}	251,949	253,196	256,202	n.a.
สินเชื่อที่อยู่อาศัย ^{1/}	400,557	444,916 ^{2/}	412,227	427,912	444,916	n.a.

หมายเหตุ : 1/ เป็นข้อมูล ณ วันสิ้นงวด
2/ เป็นข้อมูล ณ สิ้นเดือนกันยายน 2546
Δ% คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน
n.a. = ไม่มีข้อมูล

ที่มา : กรมที่ดิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ กระทรวงพาณิชย์ และธนาคารแห่งประเทศไทย

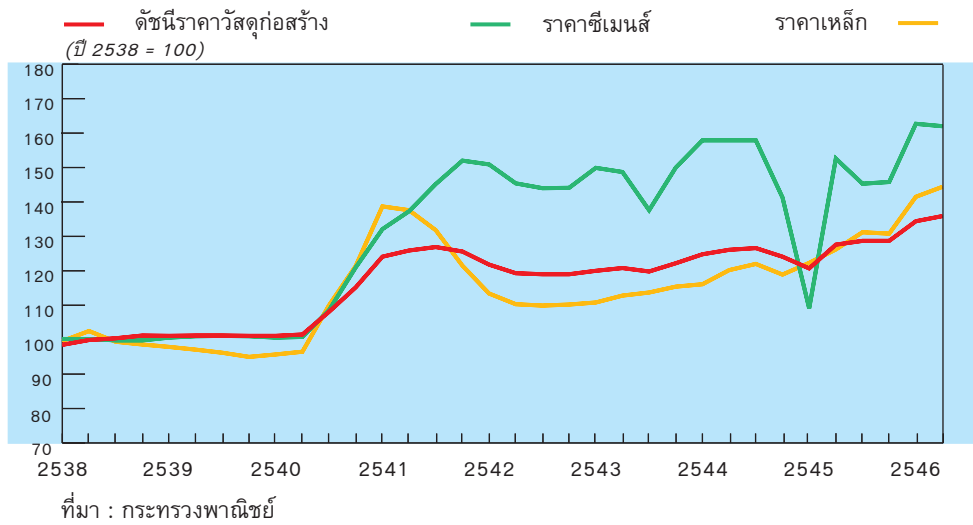
รายละเอียดของแนวโน้มอสังหาริมทรัพย์แต่ละประเภทมีดังนี้

บ้านจัดสรร ธุรกิจบ้านจัดสรรน่าจะขยายตัวในอัตราที่ชะลอลงจากการชะลอตัวของบ้านระดับบน ซึ่งขยายตัวไปมากแล้วในปี 2546 อย่างไรก็ตาม ความต้องการบ้านระดับกลางยังคงมีอยู่มาก

อาคารชุด คาดว่าจะมีอุปทานอาคารชุดเข้าสู่ตลาดมากในปี 2547 - 2548 เพราะโครงการเปิดใหม่ยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่อง ซึ่งการขยายตัวของอุปทานดังกล่าวน่าจะช่วยลดอุปสงค์ส่วนเกินที่มีอยู่ในปัจจุบันได้

อาคารสำนักงาน ธุรกิจอาคารสำนักงานเริ่มขยายตัวสูงขึ้นหลังจากที่ไม่มีอุปทานเพิ่มในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ เริ่มมีการนำโครงการที่เคยหยุดก่อสร้างกลับมาพัฒนาใหม่เพื่อตอบสนองต่อการขยายตัวของธุรกิจ

ดัชนีราคาวัสดุก่อสร้าง

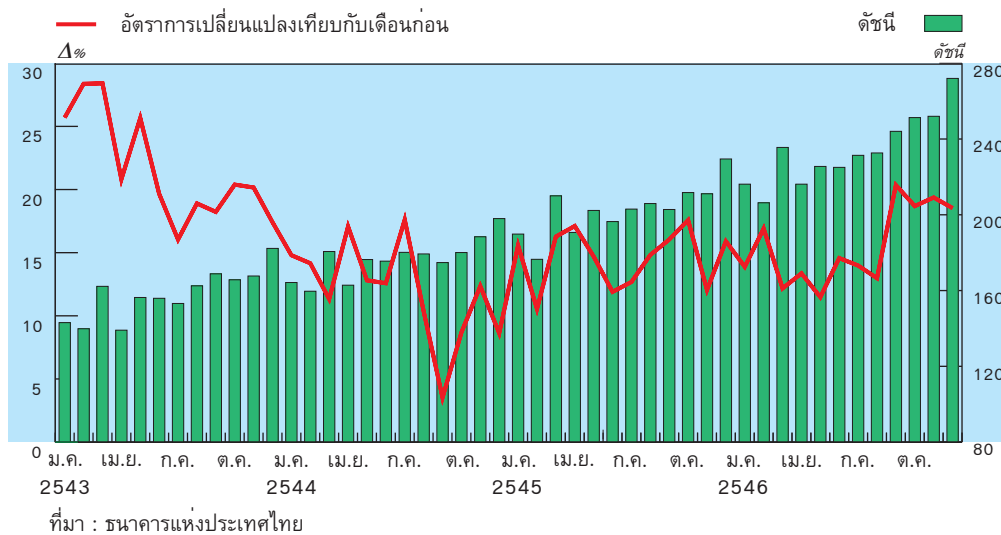
ค. ภาคการค้า

ธุรกิจการค้าในปี 2546 ขยายตัวดีทั้งการค้าปลีกและค้าส่ง แม้ในช่วงไตรมาสที่ 2 จะชะลอตัวลงบ้าง เพราะได้รับผลกระทบจากโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (SARS) แต่ก็ฟื้นตัวได้ค่อนข้างเร็ว โดยเฉพาะในช่วงไตรมาสที่ 4 เมื่อประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมผู้นำเศรษฐกิจเอเปคและรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมไทยเที่ยวไทยในช่วงวันหยุดต่อเนื่องดังกล่าว

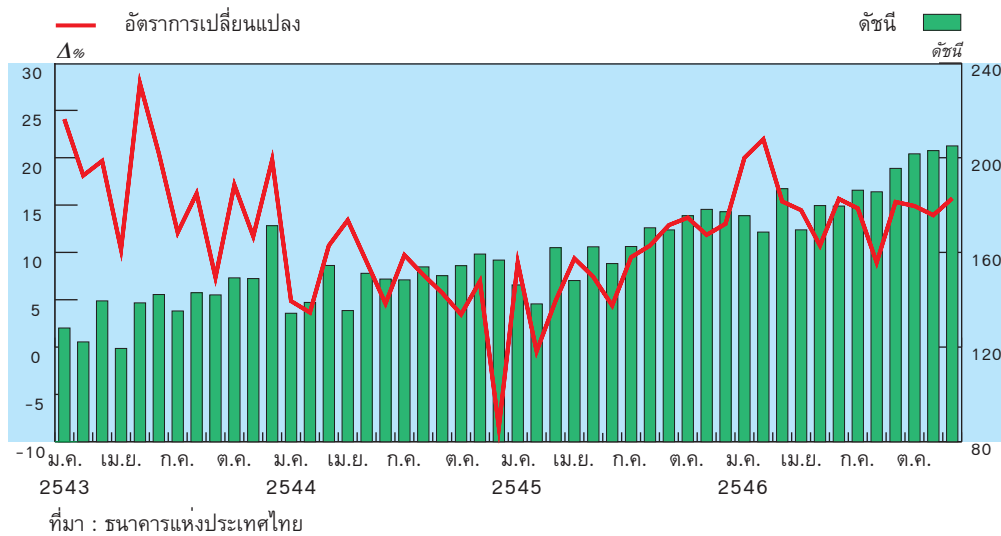
ปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนการเติบโตของธุรกิจการค้า ได้แก่ รายได้เกษตรกรที่อยู่ในเกณฑ์สูง การจ้างงานนอกภาคเกษตรที่เพิ่มขึ้น ราคาสินค้าที่เพิ่มขึ้นไม่มาก อัตราดอกเบี้ยที่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ และการขยายตัวของสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคของธุรกิจเอกชนที่ไม่ใช่ธนาคาร นอกจากนี้ความสำเร็จของนโยบายส่งเสริมสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (สินค้า OTOP) ของรัฐบาลก็มีส่วนช่วยกระตุ้นธุรกิจการค้า กอปรกับภาวะเศรษฐกิจที่อยู่ในเกณฑ์ดีต่อเนื่องได้ส่งผลให้ความเชื่อมั่นของทั้งผู้บริโภคและผู้ประกอบการดีขึ้น

แนวโน้มธุรกิจการค้าในปี 2547 น่าจะขยายตัวได้ต่อเนื่องจากปัจจัยสนับสนุนซึ่งคาดว่าจะยังอยู่ในเกณฑ์ดี

ดัชนีมูลค่าค้าปลีกทั้งประเทศ (ณ ราคาปี 2541)

ดัชนีมูลค่าคำสั่งทั้งประเทศ (ณ ราคาปี 2541)

ตารางที่ 10 : ดัชนีมูลค่าคำสั่งปลีกและคำสั่งของประเทศ

	2545	2546	2546			
			ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
ดัชนีมูลค่าคำสั่งปลีก	202.5	233.0	219.4	222.3	236.1	254.3
Δ%	14.6	15.1	14.2	13.1	15.8	16.9
ดัชนีมูลค่าคำสั่ง	162.1	188.0	177.1	176.3	189.2	209.3
Δ%	8.9	15.9	19.0	13.6	13.0	18.3

หมายเหตุ : Δ% คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

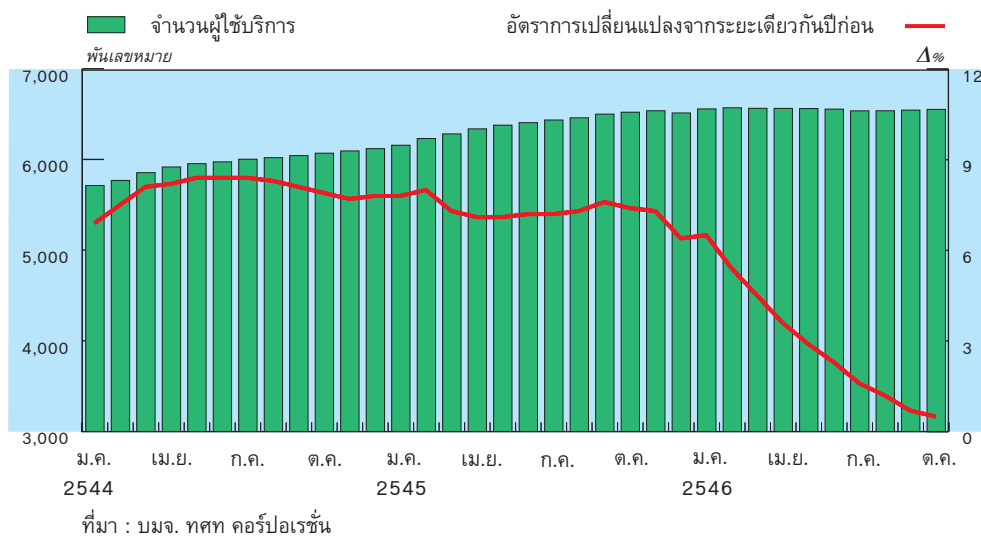
ง. ภาคโทรคมนาคม

ธุรกิจโทรคมนาคมขยายตัวสูงในปี 2546 ตามการขยายตัวของธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่สำคัญ โดยจำนวนเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ ณ สิ้นเดือนตุลาคม 2546 อยู่ที่ 21.6 ล้านเลขหมายหรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 30.5 จากระยะเดียวกันปีก่อน ขณะที่จำนวนเลขหมายโทรศัพท์พื้นฐานไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก

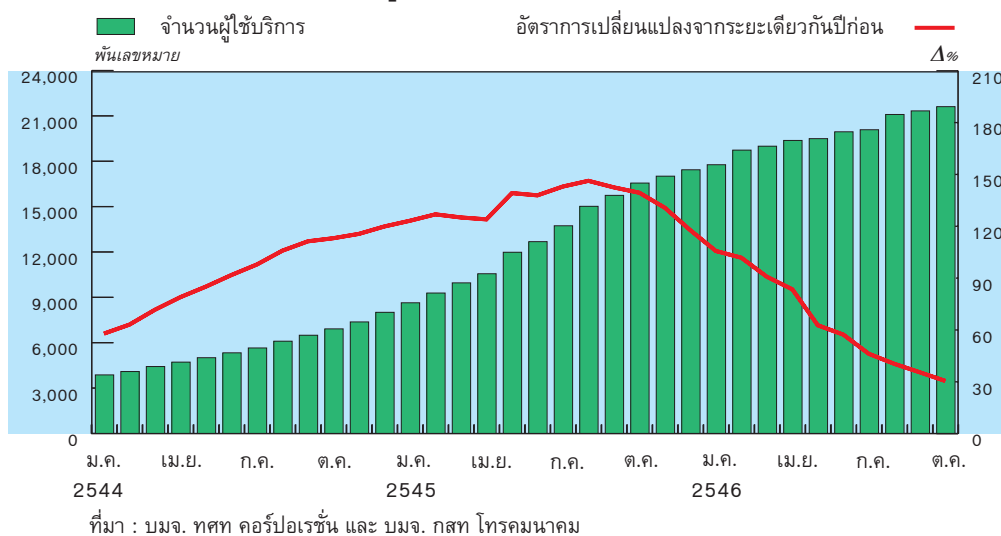
การขยายตัวอย่างต่อเนื่องของบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในช่วงสองปีที่ผ่านมา มีปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การขยายตัวของเศรษฐกิจและกำลังซื้อของผู้บริโภค นอกจากนี้ การพัฒนาเทคโนโลยีและการส่งเสริมการตลาดของผู้ให้บริการก็มีส่วนทำให้ความต้องการซื้อโทรศัพท์เคลื่อนที่และบริการเสริมเพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ดี ธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่มีแนวโน้มที่จะชะลอตัวเนื่องจากจำนวนเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่อจำนวนประชากรของไทยอยู่ในระดับที่สูงแล้ว ขณะเดียวกันการแข่งขันด้านการตลาดของผู้ประกอบการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่จะทวีความรุนแรงขึ้นทั้งด้านบริการและราคาจะผลักดันให้อัตราค่าบริการและราคาเครื่องลูกข่ายลดลง สำหรับโทรศัพท์พื้นฐานน่าจะมีการปรับตัวเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันกับโทรศัพท์เคลื่อนที่โดยมีการปรับลดค่าบริการและเพิ่มบริการเสริม

ผู้ใช้บริการโทรศัพท์พื้นฐาน

ผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

ตารางที่ 11 : จำนวนเลขหมายการใช้บริการ

(หน่วย : ล้านเลขหมาย)

	2545	2546			
		ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ต.ค. ^E
ผู้ใช้โทรศัพท์พื้นฐาน ^{1/}	6.513	6.564	6.555	6.544	6.552
$\Delta\%$	6.4	4.5	2.3	0.7	0.5
ผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ ^{1/}	17.436	18.994	19.948	21.330	21.611
$\Delta\%$	117.7	90.8	57.3	35.5	30.5

หมายเหตุ : 1/ เป็นข้อมูล ณ วันสิ้นสุด

E = ตัวเลขประมาณการ

$\Delta\%$ คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน

ที่มา : บริษัท ทศท คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)

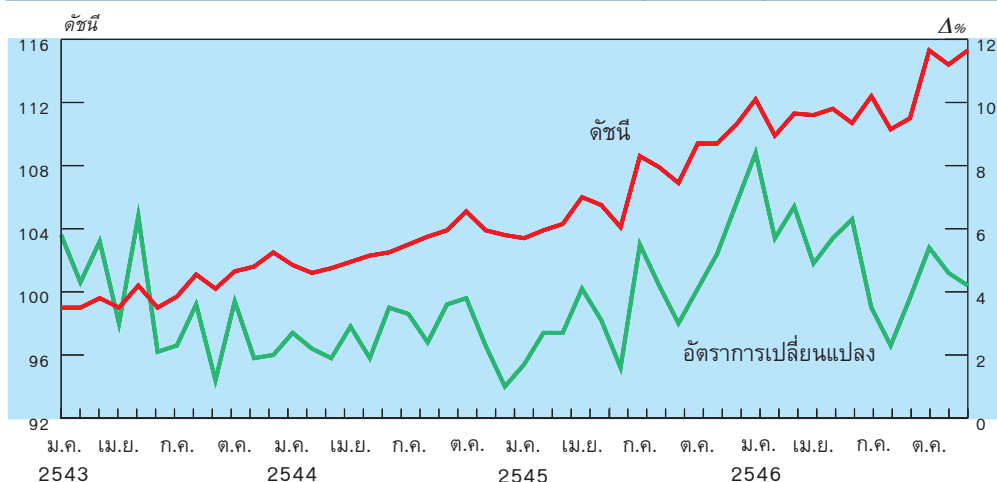
ในปี 2547 ธุรกิจโทรคมนาคมน่าจะชะลอตัวต่อเนื่องตามการชะลอตัวของโทรศัพท์เคลื่อนที่ ส่วนอัตราค่าบริการมีแนวโน้มที่จะลดลงจากการแข่งขันที่รุนแรง ขณะที่การให้บริการในธุรกิจนี้จะมีรูปแบบหลากหลายขึ้นตามการพัฒนาเทคโนโลยี เช่น การส่งข้อมูลสื่อสารด้วยภาพ

การอุปโภคบริโภคภาคเอกชน

ดัชนีการอุปโภคบริโภคภาคเอกชน (PCI) ขยายตัวร้อยละ 5.1 ในปี 2546 เทียบกับที่ขยายตัวร้อยละ 3.7 ในปี 2545 ทั้งนี้ ดัชนีฯ เติบโตมากในไตรมาสแรกจากเครื่องใช้กลุ่มยานพาหนะเป็นสำคัญ แต่ชะลอลงในไตรมาสที่ 2 จากความกังวลเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (SARS) ต่อเนื่องมาถึงไตรมาสที่ 3 ตามการชะลอตัวของปริมาณจำหน่ายรถยนต์เนื่องจากไม่มีสินค้ารุ่นใหม่ออกมาจูงใจผู้ซื้อ อย่างไรก็ตามในไตรมาสสุดท้ายของปีการเพิ่มวันหยุดราชการในช่วงการจัดประชุมเอเปคและการเพิ่มขึ้นของปริมาณจำหน่ายรถยนต์นั่งและรถจักรยานยนต์รุ่นใหม่ทำให้ดัชนีฯ เติบโตขึ้นอีกครั้ง

ดัชนีการอุปโภคบริโภคภาคเอกชน^{1/}

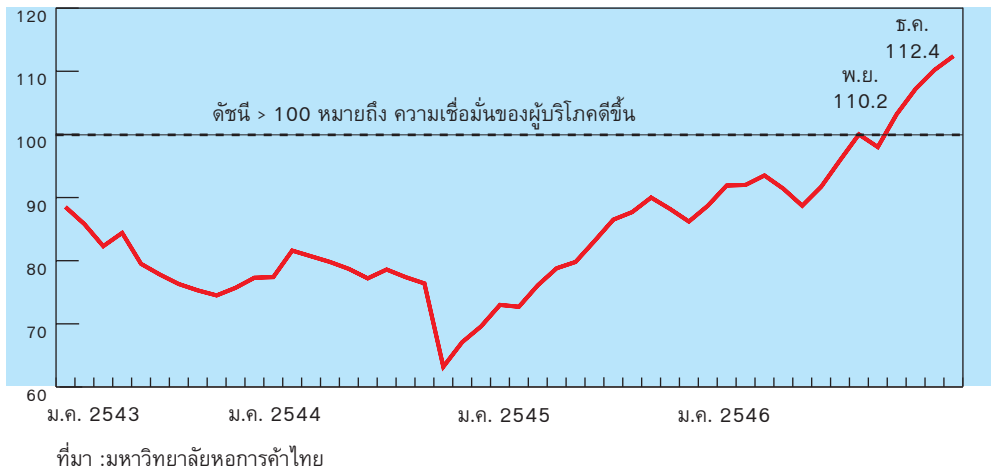
	2545	2546	2546			
			ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
ดัชนี	106.7	112.1	111.1	111.1	111.2	115.0
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	3.7	5.1	7.0	5.6	3.2	4.7

ปัจจัยสนับสนุนการบริโภคในปีนี้ได้แก่

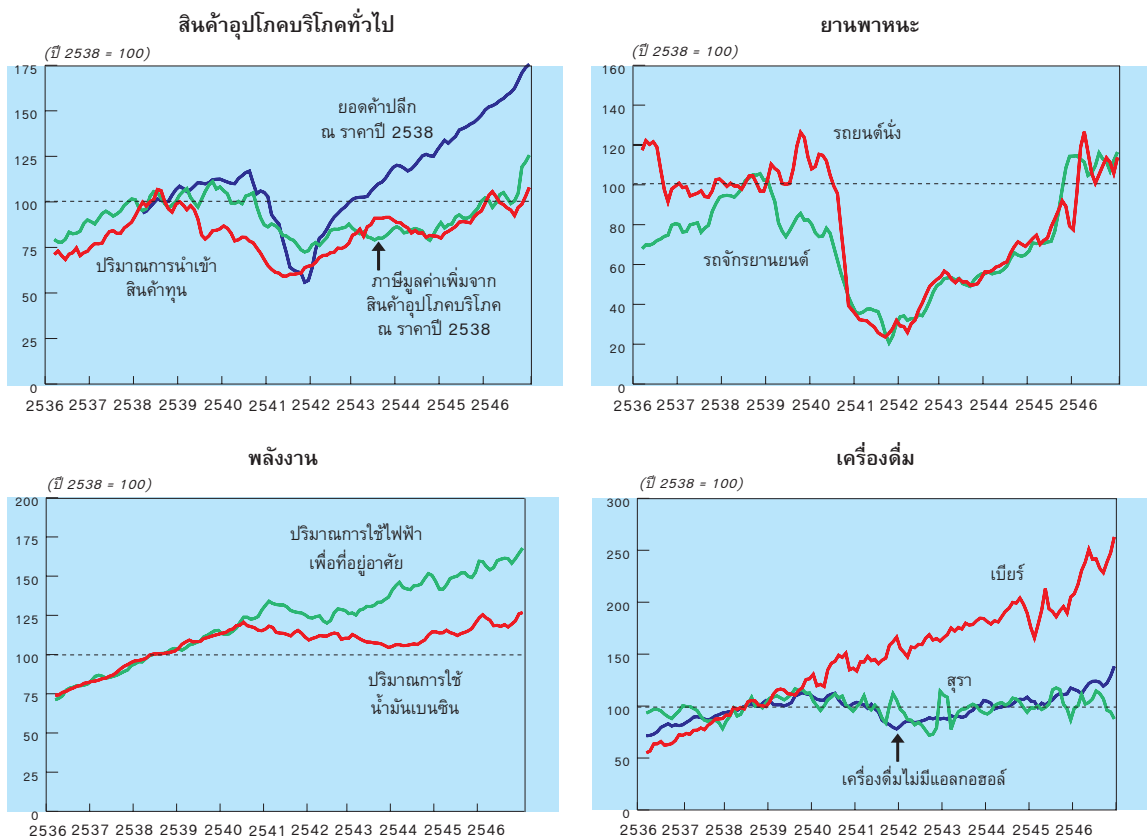
- (1) อำนาจซื้อของผู้บริโภคที่เพิ่มขึ้นตามรายได้เกษตรกรที่ขยายตัวสูง และอัตราการว่างงานที่โน้มลดลง รวมทั้งผลประกอบการของธุรกิจและผลตอบแทนจากการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ที่ดีขึ้น
- (2) ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่ปรับตัวดีขึ้นต่อเนื่อง ยกเว้นในช่วงที่มีความกังวลเกี่ยวกับโรค SARS
- (3) สภาพแวดล้อมทางการเงินที่เอื้ออำนวยโดยเฉพาะอัตราดอกเบี้ยที่อยู่ในระดับต่ำและช่องทางการเข้าถึงสินเชื่อเพื่อการบริโภคที่สะดวกขึ้น

ดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคโดยรวม

สำหรับเครื่องชี้การอุปโภคบริโภคภาคเอกชน มีรายละเอียดดังนี้

เครื่องชี้การอุปโภคบริโภคภาคเอกชน (ปรับฤดูกาลและเฉลี่ยถ่วงหลัง 3 เดือน)

เครื่องชี้สินค้าอุปโภคบริโภคทั่วไป ได้แก่ การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากสินค้าอุปโภคบริโภคที่ขยายตัวร้อยละ 15.0 ซึ่งเป็นอัตราที่เร่งตัวขึ้นจากปีก่อนสอดคล้องกับยอดค้าปลีกทั้งประเทศที่สูงขึ้นต่อเนื่อง ส่วนปริมาณการนำเข้าสินค้าอุปโภคบริโภคขยายตัวร้อยละ 10.4 โดยสินค้าในหมวดอาหาร เครื่องดื่ม และเครื่องใช้ไฟฟ้าขยายตัวสูง

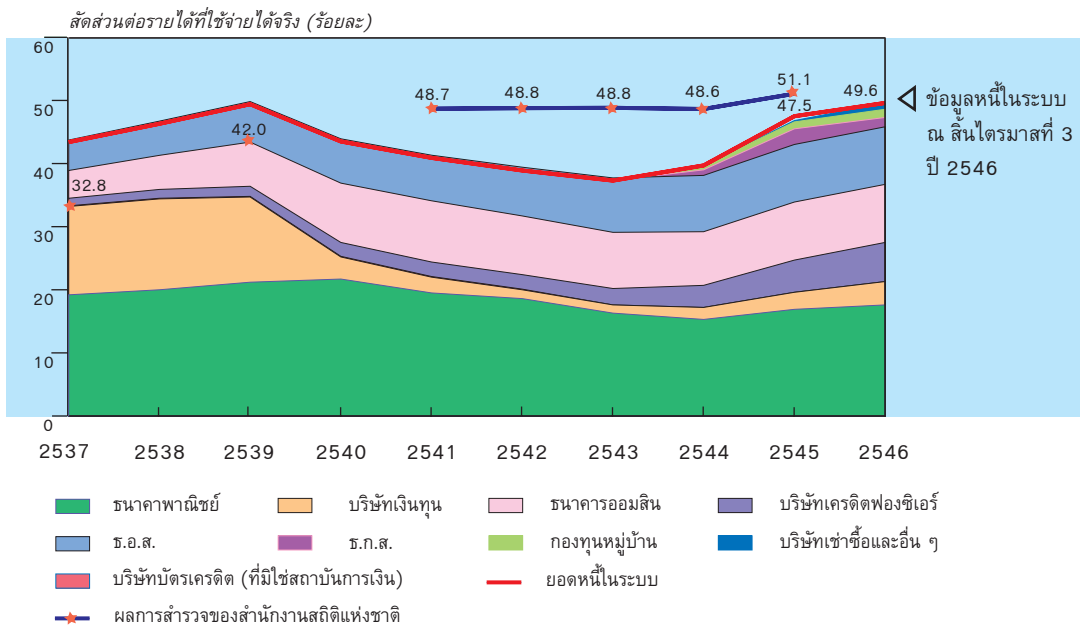
เครื่องใช้กลุ่มยานพาหนะ ได้แก่ ปริมาณจำหน่ายรถยนต์นั่งที่ขยายตัวสูงถึงร้อยละ 42.0 เทียบกับร้อยละ 20.8 ในปี 2545 ตามกำลังซื้อที่อยู่ในระดับสูงจากอัตราดอกเบี้ยผ่อนชำระที่อยู่ในระดับต่ำมาก ประกอบกับรถยนต์รุ่นใหม่ที่เปิดตัวในงานมหกรรมยานยนต์ปลายปี 2545 มีมากกว่าปีก่อนๆ ขณะที่ปริมาณจำหน่ายรถจักรยานยนต์ แม้จะชะลอลงจากร้อยละ 42.0 ในปี 2545 เหลือร้อยละ 28.2 ในปีนี้ แต่ก็ยังเป็นอัตราการขยายตัวที่อยู่ในเกณฑ์สูง

เครื่องใช้กลุ่มพลังงาน ได้แก่ การใช้ไฟฟ้าเพื่อที่อยู่อาศัยของครัวเรือนซึ่งขยายตัวร้อยละ 6.2 เติบโตขึ้นจากร้อยละ 3.7 ในปี 2545 ตามการฟื้นตัวของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และยอดจำหน่ายเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ขยายตัวดี อย่างไรก็ตาม ปริมาณการใช้น้ำมันเบนซินขยายตัวในอัตราที่ชะลอลงจากปีก่อนท่ามกลางความผันผวนของราคาน้ำมัน

เครื่องใช้กลุ่มเครื่องดื่ม ได้แก่ ปริมาณจำหน่ายเบียร์และเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ที่ขยายตัวร้อยละ 25.1 และ 14.4 เทียบกับร้อยละ 1.7 และ 4.5 ในปี 2545 ตามลำดับ การเร่งตัวดังกล่าวส่วนหนึ่งเป็นเพราะผู้ประกอบการมีการส่งเสริมการขายอย่างต่อเนื่อง ส่วนปริมาณจำหน่ายสุราขยายตัวไม่สูงนักเพราะการรณรงค์ดื่มสุรา โดยเฉพาะในช่วงเข้าพรรษา

อย่างไรก็ดี ความยั่งยืนของการอุปโภคบริโภคภาคเอกชนในระยะต่อไปนั้นมีประเด็นที่ควรติดตามอย่างใกล้ชิด กล่าวคือภาวะหนี้ครัวเรือนที่เพิ่มขึ้นควบคู่ไปกับการขยายตัวของการอุปโภคบริโภคภาคเอกชน ทั้งนี้ เพราะความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่มีต่อเศรษฐกิจ รายได้ และการมีงานทำซึ่งปรับตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง และการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อการอุปโภคบริโภคที่สะดวกขึ้นอาจเป็นปัจจัยที่ทำให้พฤติกรรมการใช้จ่ายของครัวเรือนเป็นไปอย่างไม่ระมัดระวังเท่าที่ควร อนึ่ง จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่า ในปี 2545 หนี้ครัวเรือนมีจำนวนสูงถึง 82,485 บาทต่อครัวเรือน เทียบกับ 68,279 บาทต่อครัวเรือนในปี 2544 หรือสูงขึ้นร้อยละ 17.9 ซึ่งระดับหนี้ดังกล่าวคิดเป็นประมาณร้อยละ 51.1 ของรายได้ที่ใช้จ่ายได้จริง (disposable income) ขณะที่ข้อมูลของ ธปท. ชี้ว่า หนี้ครัวเรือนในระบบ ณ สิ้นไตรมาสที่ 3 ปี 2546 คิดเป็นร้อยละ 49.6 ของรายได้ที่ใช้จ่ายได้จริงและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

หนี้ครัวเรือนในระบบ

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติและธนาคารแห่งประเทศไทย

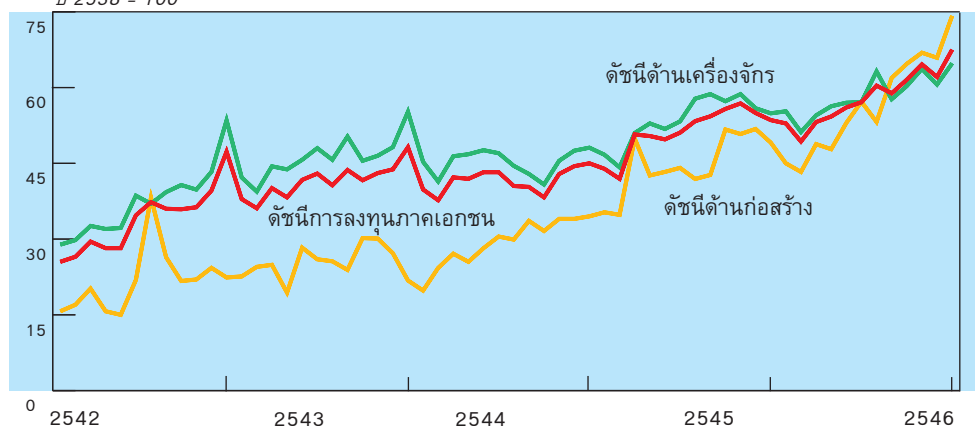
การลงทุนภาคเอกชน

การลงทุนภาคเอกชนซึ่งมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 15 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ขยายตัวร้อยละ 17.9 ในปี 2546 เติบโตจากร้อยละ 13.2 ในปีก่อน ขณะที่ดัชนีการลงทุนภาคเอกชน (PII) ซึ่งจัดทำโดย ธปท. แสดงแนวโน้มการเร่งตัวต่อเนื่อง ทั้งด้านเครื่องจักรและอุปกรณ์และด้านก่อสร้าง ซึ่งสอดคล้องกับความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการที่เพิ่มขึ้นเป็นลำดับ นอกจากนี้มูลค่าโครงการที่ได้รับอนุมัติส่งเสริมการลงทุนและเงินทุนของ ธุรกิจจดทะเบียนใหม่ในช่วงปี 2546 ก็บ่งชี้ว่าบรรยากาศการลงทุนได้ปรับตัวดีขึ้นชัดเจนจากปีก่อน

ดัชนีการลงทุนภาคเอกชน

	2545	2546	2546			
			ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
ดัชนีการลงทุนภาคเอกชน	51.4	58.2	51.8	55.8	60.3	64.8
ดัชนีด้านเครื่องจักร	53.6	58.5	53.7	56.8	60.4	63.1
ดัชนีด้านก่อสร้าง	44.8	56.8	45.7	52.7	59.9	69.0

ปี 2538 = 100

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 12 : การลงทุนภาคเอกชน
(% เปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน)

	2545	2546	2546			
			ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
การลงทุนภาคเอกชน	13.2	17.9	19.8	16.8	16.5	18.5
ดัชนีการลงทุนภาคเอกชน	23.4	13.2	13.8	10.7	10.6	17.5

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และธนาคารแห่งประเทศไทย

องค์ประกอบของดัชนีการลงทุนภาคเอกชน ซึ่งได้แก่ ยอดจำหน่ายรถยนต์เชิงพาณิชย์ ปริมาณสินค้าทุนนำเข้า พื้นที่รับอนุญาตก่อสร้าง และยอดจำหน่ายปูนซีเมนต์ในประเทศ ต่างก็ขยายตัวดี แม้ว่าสงครามระหว่างสหรัฐฯ กับอิรักและการระบาดของโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (SARS) ได้ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนจนทำให้มีการเลื่อนการลงทุนออกไปบ้างในช่วงครึ่งแรกของปี 2546 ขณะที่การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจที่

ตารางที่ 13 : เครื่องชี้การลงทุนภาคเอกชน
(% เปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน)

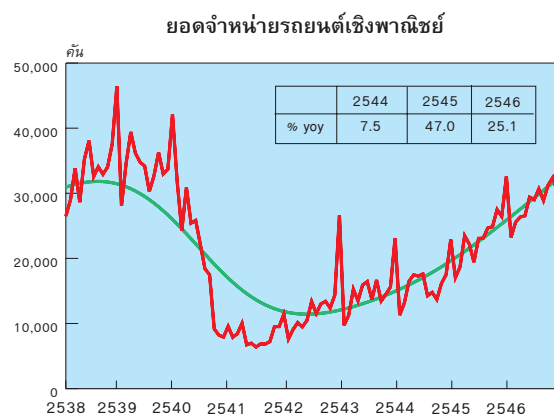
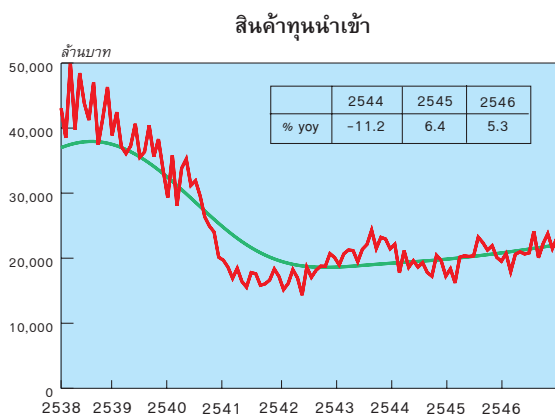
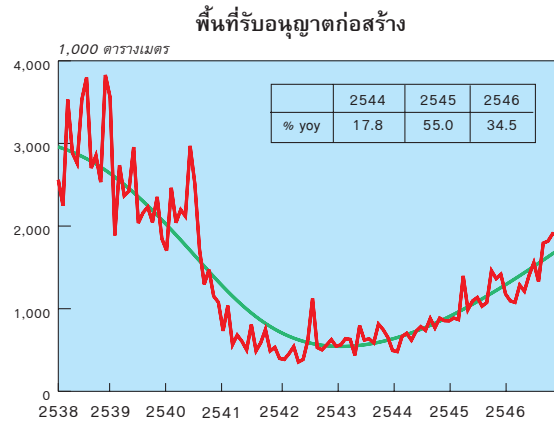
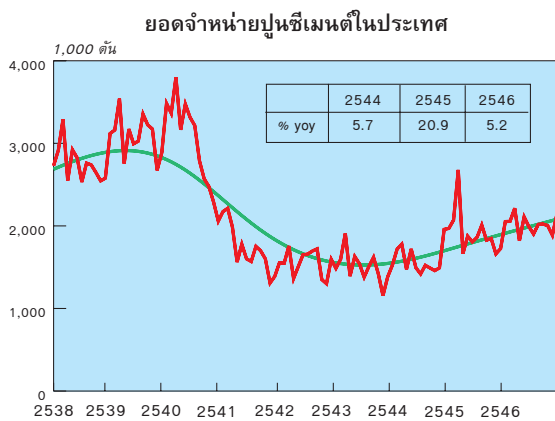
	2544	2545	2546
มูลค่าโครงการขอรับส่งเสริมจาก BOI	-47.9	41.7	21.5
มูลค่าโครงการได้รับอนุมัติจาก BOI	-4.6	-39.0	75.8
เงินทุนธุรกิจจดทะเบียนใหม่	-19.0	1.9	22.9 ^{1/}
ยอดจำหน่ายสินค้าทุนในประเทศ ณ ราคาคงที่	7.6	-3.7	6.8 ^{2/}

หมายเหตุ : 1/ ม.ค. - พ.ย. 2546 2/ ม.ค. - ต.ค. 2546

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) กระทรวงพาณิชย์ ธนาคารแห่งประเทศไทย และกรมสรรพากร

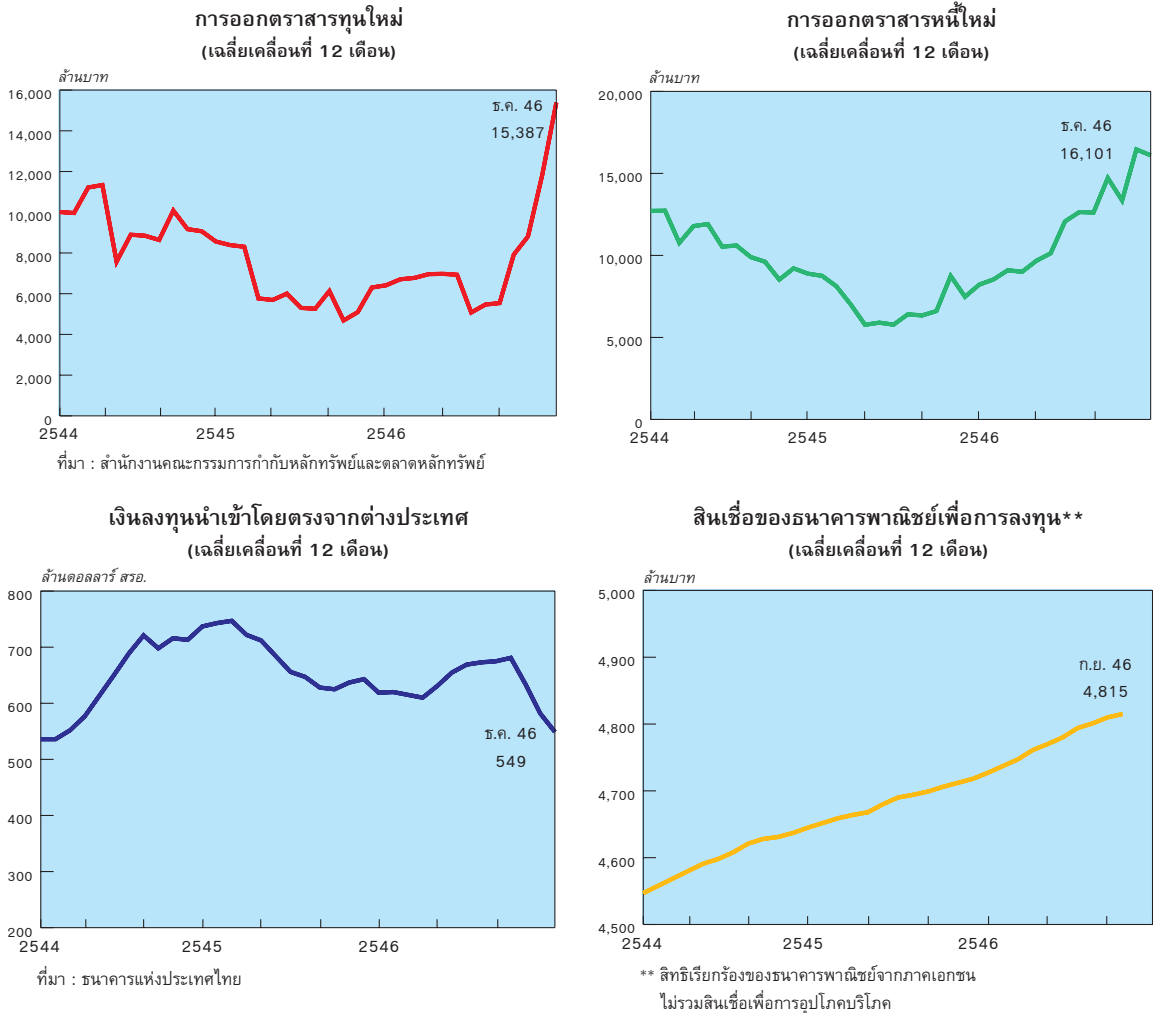
แข็งแกร่งและการส่งออกที่ขยายตัวดีทำให้ภาคอุตสาหกรรมใช้กำลังการผลิตมากขึ้น และส่งผลต่อเนื่องให้เกิดความต้องการลงทุนเพื่อขยายกำลังการผลิต โดยอุตสาหกรรมที่ขยายกำลังการผลิตในปีนี้ได้แก่ อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์และอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า นอกจากนี้ สภาวะแวดล้อมทางการเงินที่เอื้ออำนวยทั้งในด้านแหล่งเงินทุนโดยตรงและอัตราดอกเบี้ยต่ำตลอดจนผลประกอบการที่ดีขึ้นก็เป็นปัจจัยเสริมศักยภาพในการลงทุนของภาคธุรกิจ

เครื่องชี้การลงทุนภาคเอกชนและแนวโน้ม

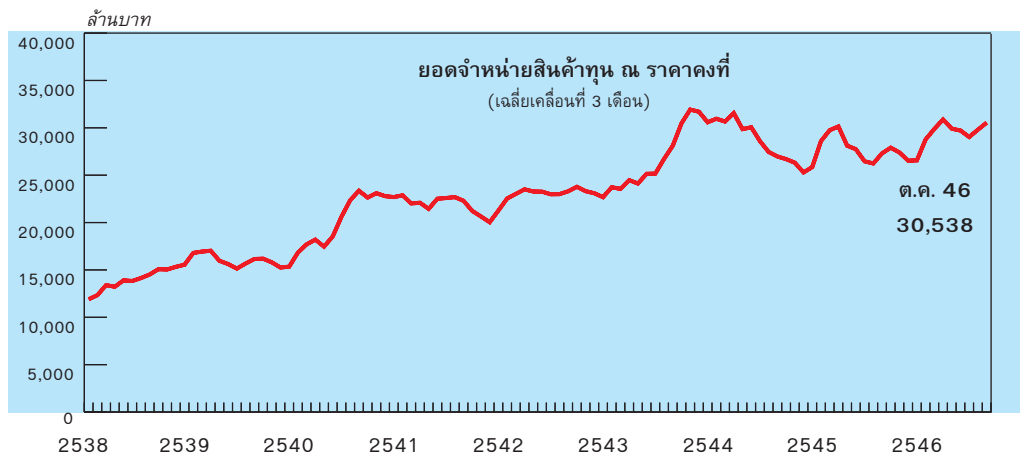

อนึ่ง การขยายตัวของดัชนีการลงทุนภาคเอกชน และองค์ประกอบในปี 2546 ที่ชะลอลงเมื่อเทียบกับปี 2545 นั้น เป็นข้อจำกัดทางด้านความครอบคลุมของตัวแปรที่ใช้เป็นองค์ประกอบของดัชนีฯ กล่าวคือ องค์ประกอบมิได้สะท้อนการลงทุนในส่วนที่เกิดจากการใช้เครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ผลิตภายในประเทศ ซึ่งมีความสำคัญมากขึ้นเป็นลำดับ อย่างไรก็ตาม หากคำนึงถึงปัจจัยดังกล่าวโดยพิจารณายอดขายจำหน่ายสินค้าทุนในประเทศจะพบว่ามีการ

เครื่องชี้การลงทุนภาคเอกชน : ด้านแหล่งเงินทุน

เครื่องชี้การลงทุนภาคเอกชน : เครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ผลิตภายในประเทศ

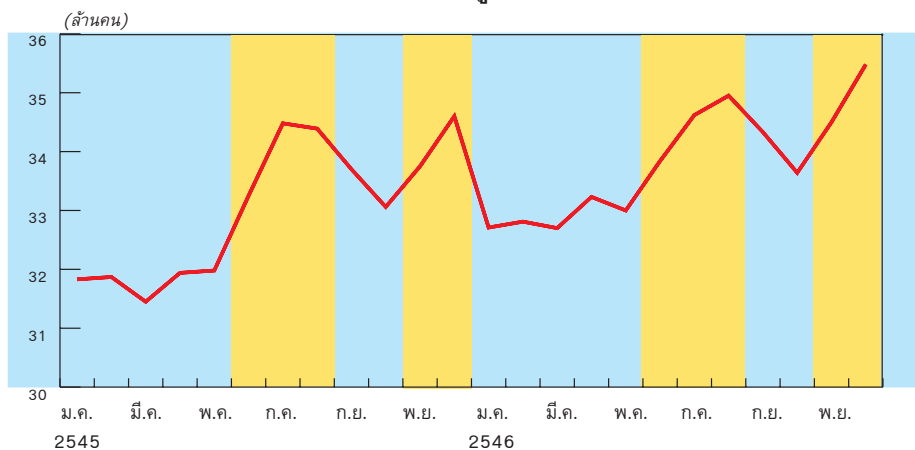
ขยายตัวดี ทั้งนี้ในช่วง 10 เดือนแรกของปี 2546 ยอดจำหน่ายสินค้าทุนในประเทศ (ที่เป็นฐานในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม) ณ ราคาครั้งที่ขยายตัวร้อยละ 6.8 เทียบกับที่หดตัวร้อยละ 4.7 ในช่วงเดียวกันปีก่อน

สำหรับในปี 2547 นั้น เครื่องชี้การลงทุนมีแนวโน้มดีจากปัจจัยสำคัญ ดังนี้ (1) ดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจใน 3 เดือนข้างหน้าที่น่าจะดีขึ้น เดือนมกราคม 2547 อยู่เหนือระดับ 50 ซึ่งถึงความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการในประเทศที่ปรับตัวดีขึ้นเป็นลำดับ (2) มูลค่าโครงการที่ได้รับบัตรส่งเสริมการลงทุนในช่วงครึ่งหลังของปี 2546 มีมูลค่าประมาณ 105 พันล้านบาท (3) อุตสาหกรรมหลายประเภทมีการใช้กำลังการผลิตสูงกว่าในช่วงก่อนเกิดวิกฤตเศรษฐกิจและเกินระดับร้อยละ 70 แล้ว จึงมีแนวโน้มที่จะขยายการลงทุน อาทิ อุตสาหกรรมแผ่นเหล็กชุบสังกะสี เหล็กกลวด รถจักรยานยนต์ ยางรถยนต์ แผงวงจรรวม โลหะสังกะสี เยื่อกระดาษ และปิโตรเคมีขั้นต้น

แรงงาน

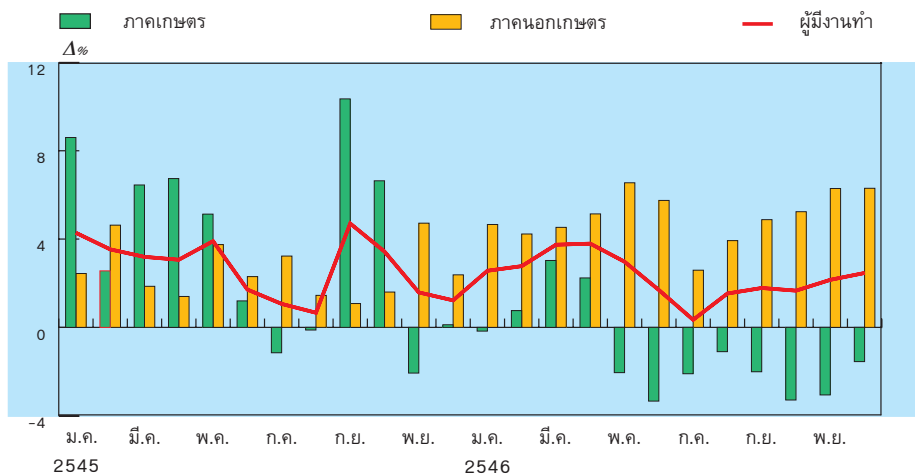
ในปี 2546 จำนวนผู้มีงานทำเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 2.4 โดยเป็นการขยายตัวของแรงงานในภาคนอกเกษตรร้อยละ 5.0 สอดคล้องกับการขยายตัวสูงของแรงงานในภาคอุตสาหกรรม การก่อสร้าง การโรงแรมภัตตาคาร และการค้าปลีกค้าส่ง ขณะที่แรงงานในภาคเกษตรหดตัวร้อยละ 1.2 เนื่องจากสภาพอากาศแห้งแล้งและความต้องการแรงงานในภาคนอกเกษตรที่เพิ่มขึ้นทำให้แรงงานบางส่วนเคลื่อนย้ายเข้าสู่ภาคนอกเกษตร

จำนวนผู้มีงานทำ

หมายเหตุ : จำนวนผู้มีงานทำจะสูงในช่วงเดือนมิถุนายน - สิงหาคม และเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม เพราะเป็นฤดูเกษตรและฤดูเก็บเกี่ยว ตามลำดับ

อัตราการขยายตัวของผู้มีงานทำ

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

เมื่อจำแนกตามภูมิภาคพบว่า การจ้างงานเพิ่มขึ้นในทุกภาคของประเทศโดยเฉพาะกรุงเทพฯ ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอัตราการว่างงานลดลงมากที่สุด ส่วนหนึ่งเพราะแรงงานเคลื่อนย้ายเข้ามาทำงานในภาคอุตสาหกรรม และบริการที่อยู่ในกรุงเทพฯ และปริมณฑล

เมื่อพิจารณาการจ้างงานภาคเอกชนจากเครื่องชี้รายเดือน ณ สิ้นปี 2546 จำนวนผู้ประกันตนในระบบประกันสังคมมีจำนวนทั้งสิ้น 7.43 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากสิ้นปี 2545 ประมาณ 5 แสนคนหรือร้อยละ 7.7 สะท้อนภาวะการจ้างงานภาคเอกชนในระบบ (formal sector) ที่ขยายตัวดีต่อเนื่อง

หนึ่ง ประเด็นด้านแรงงานที่จำเป็นต้องติดตามในระยะต่อไปคือตลาดแรงงานจะเริ่มตึงตัวและอาจสร้างแรงกดดันต่อค่าจ้างแรงงานเมื่อใด ทั้งนี้ จำนวนผู้มีงานทำที่ขยายตัวสูงตามภาวะการฟื้นตัวของเศรษฐกิจทำให้อัตราการว่างงานอยู่ในระดับต่ำที่สุดนับตั้งแต่ปี 2541 เป็นต้นมา โดยในปี 2546 อัตราการว่างงานอยู่ที่ร้อยละ 2.2 ลดลงจากร้อยละ 2.4 ในปี 2545 ซึ่งเท่ากับค่าเฉลี่ยของช่วงปี 2533 - 2539 อีกด้วย แนวโน้มดังกล่าว

ตารางที่ 14 : ตลาดแรงงานจำแนกตามภาคการผลิต
(หน่วย : ร้อยละ)

	สัดส่วนผู้มีงานทำ ปี 2546	อัตราการขยายตัว ของผู้มีงานทำ ปี 2546
ภาคเกษตร	40.3	-1.2
ภาคนอกเกษตร	59.7	5.0
อุตสาหกรรม	16.4	5.8
ค้าปลีกค้าส่ง	15.3	5.2
โรงแรมภัตตาคาร	6.4	5.3
ก่อสร้าง	5.5	5.4
อื่น ๆ	16.0	4.3
รวม	100.0	2.4

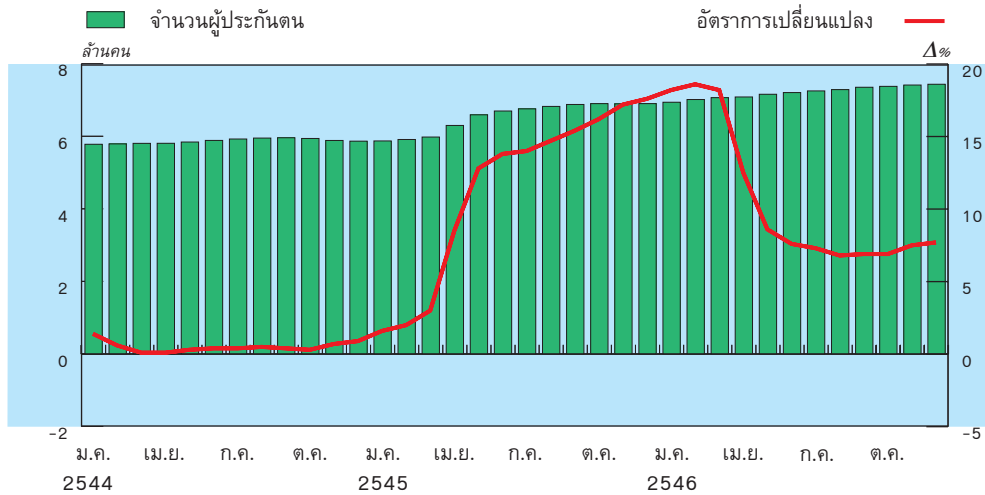
ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตารางที่ 15 : ตลาดแรงงานจำแนกตามภูมิภาค
(หน่วย : ร้อยละ)

	สัดส่วนผู้มีงานทำ ปี 2546	อัตราการขยายตัว ของผู้มีงานทำ ปี 2546	อัตราการว่างงาน 2545	อัตราการว่างงาน 2546
ภาคกลาง	23.8	2.4	1.7	1.8
กรุงเทพฯ	13.3	4.4	2.6	2.3
ภาคเหนือ	18.3	1.2	2.0	2.3
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	31.6	2.4	3.3	2.5
ภาคใต้	13.0	2.5	2.0	1.9
รวม	100.0	2.4	2.4	2.2

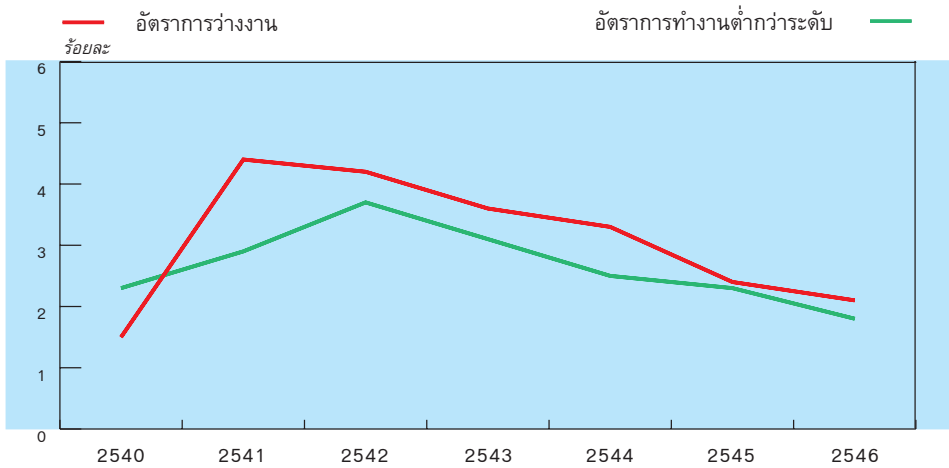
ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จำนวนผู้ประกันตนในระบบประกันสังคม

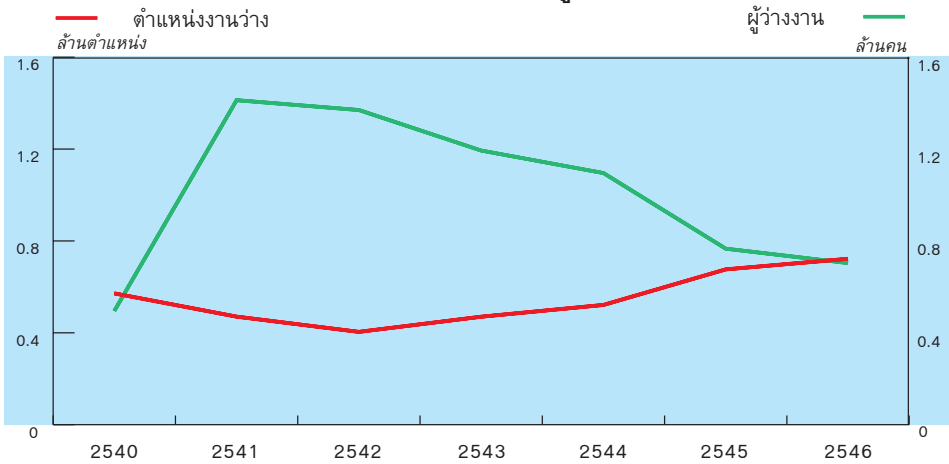
หมายเหตุ : ตั้งแต่เดือนเมษายน 2545 สำนักงานประกันสังคมขยายความคุ้มครองระบบประกันสังคม
 สู่สถานประกอบการที่มีลูกจ้างต่ำกว่า 10 คน ทำให้อัตราการขยายตัวของจำนวนผู้ประกันตน
 ในช่วงเดือนเมษายน 2545 - มีนาคม 2546 สูงกว่าปกติ
 ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

อัตราการว่างงานและอัตราการทำงานต่ำกว่าระดับ

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตำแหน่งงานว่างและผู้ว่างงาน

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ประกอบกับอัตราการทำงานต่ำกว่าระดับที่ลดลงและการประกาศหาคนเพื่อบรรจุตำแหน่งงานว่างที่เริ่มสูงขึ้นแสดงว่าตลาดแรงงานน่าจะตึงตัวขึ้นในระยะต่อไป อย่างไรก็ตาม ในระยะที่ผ่านมา ยังไม่มีแรงกดดันต่อค่าจ้างแรงงานเพราะระบบเศรษฐกิจยังมีแรงงานส่วนเกินในภาคเกษตรซึ่งสามารถเคลื่อนย้ายไปทำงานในภาคนอกเกษตรได้

ระดับราคา

ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.8 ในปี 2546 เติบโตขึ้นจากร้อยละ 0.7 ในปีก่อน โดยเป็นผลจากการเพิ่มขึ้นของราคาหมวดอาหารและเครื่องดื่มร้อยละ 3.6 และราคาหมวดอื่น ๆ ที่มีใช้อาหารร้อยละ 0.7 สำหรับ**ดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐาน** (ไม่รวมราคาอาหารสดและพลังงาน) เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.2 ซึ่งยังคงอยู่ในช่วงเป้าหมายร้อยละ 0 - 3.5 ของนโยบายการเงิน

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้อัตราเงินเฟ้ออยู่ในเกณฑ์ต่ำได้แก่

- (1) การลดลงอย่างต่อเนื่องของค่าเช่าบ้านในหมวดเคหสถาน ส่วนหนึ่งเพราะอัตราดอกเบี้ยที่อยู่ในระดับต่ำ จูงใจให้ประชาชนซื้อบ้านเป็นของตนเองแทนการเช่า
- (2) ค่าเงินบาทที่แข็งขึ้นจากเฉลี่ย 43.00 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. ในปี 2545 เป็น 41.50 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. ในปี 2546 ส่งผลให้ราคาสินค้านำเข้าในรูปแบบเงินบาทลดลง
- (3) ภาวะการแข่งขันที่รุนแรงขึ้นทำให้ผู้ประกอบการพยายามตรึงราคาสินค้าไว้เพื่อรักษาส่วนแบ่งการตลาด
- (4) การที่รัฐเข้ามาดูแลราคาสินค้าพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีพของประชาชนบางรายการ เช่น ค่าสาธารณูปโภคพื้นฐาน และค่าเล่าเรียน ทำให้ราคาของสินค้าในกลุ่มนี้ไม่สูงขึ้นมาก

ตารางที่ 16 : ดัชนีราคาผู้บริโภค (อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน)							
	น้ำหนัก (ร้อยละ)	2545 ทั้งปี	2546 ทั้งปี	2546			
				ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป	100.0	0.7	1.8	1.9	1.7	1.9	1.6
หมวดอาหารและเครื่องดื่ม	38.5	0.3	3.6	2.0	4.2	4.4	4.2
หมวดอื่น ๆ ที่มีใช้อาหาร	61.5	0.8	0.7	1.9	0.4	0.4	0.2
ดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐาน	75.3	0.4	0.2	0.3	0.2	0.0	0.1

ที่มา : สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

อย่างไรก็ดี มีราคาสินค้าบางหมวดที่เพิ่มขึ้นมากในปีนี้ได้แก่ สินค้าในหมวดอาหารและเครื่องดื่ม โดยเฉพาะกลุ่มข้าวแป้งและผลิตภัณฑ์จากแป้งที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.8 ตามความต้องการข้าวหอมมะลิเพื่อส่งออกที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งสินค้าในหมวดพาหนะ การขนส่ง และการสื่อสารที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.1 จากราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่สูงขึ้น

โดยรวม อัตราเงินเฟ้อทั่วไปยังคงอยู่ในระดับที่สูงกว่าอัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน ซึ่งเป็นผลจากการเพิ่มขึ้นของราคาสินค้ากลุ่มอาหารสดและพลังงานเป็นสำคัญ

ดัชนีราคาผู้ผลิต เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.0 ในปี 2546 เติบโตขึ้นจากร้อยละ 1.6 ในปีก่อน โดยเป็นผลจากการเพิ่มขึ้นของราคาในทุกหมวด ได้แก่ หมวดผลผลิตเกษตรกรรม หมวดผลิตภัณฑ์จากเหมือง และหมวดผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในอัตราร้อยละ 10.9 5.8 และ 2.9 ตามลำดับ ทั้งนี้ ราคาในหมวดผลผลิตเกษตรกรรมเพิ่มขึ้นตามราคาข้าวเปลือกและยางพาราเพราะผลจากนโยบายของรัฐบาลเป็นสำคัญ

ตารางที่ 17 : ดัชนีราคาผู้ผลิต
(อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน)

	น้ำหนัก (ร้อยละ)	2545 ทั้งปี	2546 ทั้งปี	2546			
				ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
ดัชนีราคาผู้ผลิต	100.0	1.6	4.0	5.3	4.0	4.0	2.9
ผลผลิตเกษตรกรรม	13.1	10.0	10.9	9.9	12.2	11.5	9.8
ผลิตภัณฑ์จากเหมือง	1.9	-1.3	5.8	8.1	6.5	6.4	2.5
ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	85.0	0.6	2.9	4.5	2.7	2.7	1.7

ที่มา : สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

ส่วนสินค้าในหมวดผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นตามราคาผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม และผลิตภัณฑ์โลหะ และอโลหะ ขณะที่ราคาสินค้าในหมวดผลิตภัณฑ์จากเหมืองเพิ่มขึ้นตามราคาก๊าซปิโตรเลียมเหลว ก๊าซธรรมชาติ และแร่โลหะ

ภาคต่างประเทศ

ก. ภาวะเศรษฐกิจโลก

การฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกในปี 2546 เป็นไปอย่างค่อยเป็นค่อยไปเนื่องจากได้รับผลกระทบจากสงครามระหว่างสหรัฐฯ กับอิรักในช่วงต้นปี ขณะที่เศรษฐกิจประเทศหลักเริ่มฟื้นตัวแต่ยังไม่สมดุลนักและการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกยังขึ้นอยู่กับเศรษฐกิจสหรัฐฯ เป็นสำคัญ ทั้งนี้ เมื่อเดือนกันยายน 2546 กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ได้ประมาณการการขยายตัวของเศรษฐกิจโลกปี 2546 และ 2547 ไว้ที่ร้อยละ 3.2 และ 4.1 ตามลำดับ

เศรษฐกิจสหรัฐฯ ซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อนหลักของเศรษฐกิจโลกเริ่มแสดงสัญญาณการฟื้นตัว โดยความเชื่อมั่นของภาคธุรกิจและประชาชนปรับตัวดีขึ้น และส่งผลดีต่อการบริโภคและการลงทุน อย่างไรก็ตาม สหรัฐฯ ยังประสบกับภาวะขาดดุลบัญชีเดินสะพัดและขาดดุลงบประมาณในระดับสูง ในขณะที่เวทียกดันตลาดแรงงานก็ยังคงอ่อนแอและยังมีกำลังการผลิตส่วนเกินอยู่มาก ซึ่งส่งผลต่อความเชื่อมั่นในค่าเงินดอลลาร์ สรอ. และอาจกระทบต่อเสถียรภาพโดยรวมของเศรษฐกิจโลก

เศรษฐกิจสหภาพยุโรป ยังคงอ่อนแอแม้จะมีสัญญาณว่าภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำที่สุดได้ผ่านพ้นไปแล้วและทั้งภาคธุรกิจและประชาชนเริ่มมีความเชื่อมั่นมากขึ้นแต่เศรษฐกิจก็ยังมีแนวโน้มที่จะฟื้นตัวอย่างช้า ๆ และการว่างงานยังคงสูงขึ้นขณะที่การผลิตในภาคอุตสาหกรรมก็ยังไม่เห็นแนวโน้มของการปรับตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง (sustained upward trend) นอกจากนี้ เศรษฐกิจของเยอรมนีที่อยู่ในภาวะถดถอยเป็นปีที่ 3 ยังเป็นอุปสรรคต่อการฟื้นตัวของภูมิภาคนี้ ทั้งนี้ คาดว่าอุปสงค์จากต่างประเทศจะเป็นปัจจัยช่วยเร่งการเติบโตของภูมิภาคในระยะต่อไป

เศรษฐกิจญี่ปุ่น ปรับตัวดีขึ้นมากในปี 2546 โดยมีปัจจัยมาจากการฟื้นตัวของการส่งออก การผลิตภาคอุตสาหกรรม และการลงทุน (business fixed investment) กอปรกับภาวะทางการเงินต่าง ๆ ที่ดีขึ้น อาทิ ราคาหลักทรัพย์และพันธบัตรที่ปรับตัวสูงขึ้น ทั้งนี้ คาดว่าเศรษฐกิจจะค่อย ๆ ฟื้นตัว (moderate recovery) แต่ยังคงอยู่ในภาวะเงินฝืด และปัญหาโครงสร้างภายในประเทศอาจจะเป็นอุปสรรคต่อการเติบโตของเศรษฐกิจในระยะต่อไป

เศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคเอเชียชะลอตัวในช่วงต้นปี 2546 เนื่องจากปัจจัยต่าง ๆ อาทิ ความไม่แน่นอนจากภาวะสงครามระหว่างสหรัฐฯ กับอิรักและผลกระทบจากการระบาดของโรคทางเดินหายใจเฉียบพลัน

รุนแรง (SARS) อย่างไรก็ดี เศรษฐกิจของภูมิภาคนี้เริ่มปรับตัวดีขึ้นในไตรมาสที่ 3 โดยปัจจัยผลักดันเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ การอุปโภคบริโภคภาคเอกชนที่ปรับตัวดีขึ้นเนื่องจากการดำเนินนโยบายการเงินและการคลังแบบผ่อนคลาย กอปรกับวัฏจักรการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก

ปริมาณการค้าโลก กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ประมาณการว่าปริมาณการค้าโลกในปี 2546 จะขยายตัวร้อยละ 2.9 ชะลอลงเล็กน้อยจากร้อยละ 3.2 ในปี 2545 เนื่องจากช่วงครึ่งปีแรกได้รับผลกระทบจากสงครามระหว่างสหรัฐฯ กับอิรัก กอปรกับประเทศในภูมิภาคเอเชียได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (SARS)

อัตราเงินเฟ้อ แรงกดดันด้านราคายังคงต่ำเนื่องจากเศรษฐกิจโลกยังฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป ทั้งนี้ อัตราเงินเฟ้อของประเทศพัฒนาแล้วเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 1.8 ขณะที่อัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยของกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาอยู่ที่ร้อยละ 5.9

อัตราดอกเบี้ย ในช่วงต้นปี 2546 อัตราดอกเบี้ยยังคงโน้มลดลง โดยธนาคารกลางสหรัฐฯ ปรับลดอัตราดอกเบี้ย Fed Funds ลงร้อยละ 0.25 ในเดือนมิถุนายนมาอยู่ที่ร้อยละ 1.0 เนื่องจากมีความเสี่ยงว่าอาจจะเกิดปัญหาเงินฝืดขึ้น กอปรกับการฟื้นตัวของเศรษฐกิจสหรัฐฯ ยังมีความไม่แน่นอน ส่วนธนาคารกลางกลุ่มประเทศยูโรได้ปรับลดอัตราดอกเบี้ยทางการลง 2 ครั้งในเดือนมีนาคมและมิถุนายนรวมร้อยละ 0.75 มาอยู่ที่ร้อยละ 2.0 เนื่องจากเศรษฐกิจขยายตัวในระดับต่ำและเงินยูโรแข็งค่าขึ้นเทียบกับเงินดอลลาร์ สรอ. อย่างไรก็ตาม ในช่วงครึ่งหลังของปี 2546 นักวิเคราะห์หลายรายมองว่าอัตราดอกเบี้ยโลกน่าจะถึงจุดต่ำสุดแล้ว โดยธนาคารกลางออสเตรเลียปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ย 2 ครั้งในเดือนพฤศจิกายนและธันวาคมรวมร้อยละ 0.5 มาอยู่ที่ร้อยละ 5.25 เนื่องจากเศรษฐกิจออสเตรเลียที่ปรับตัวดีขึ้นได้ส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อเร่งตัวและสินเชื่อยาวตัวเร็วเกินไปนอกจากนี้ธนาคารกลางอังกฤษได้ปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 0.25 มาอยู่ที่ร้อยละ 3.75 เนื่องจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจและการขยายตัวของสินเชื่อที่แข็งแกร่ง

ข. การค้าต่างประเทศและดุลการชำระเงิน

มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นมากจากปีก่อนตามการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าประกอบกับการฟื้นตัวของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์โลกและการเพิ่มขึ้นของราคาสินค้าเกษตรส่วนมูลค่าการนำเข้าขยายตัวตามอุปสงค์ในประเทศและการนำเข้าวัตถุดิบเพื่อผลิตสินค้าส่งออก โดยรวมดุลการค้าเกินดุลสูงขึ้นในปีนี้ แต่ดุลบริการรายได้ และเงินโอนเกินดุลลดลงจากปีก่อนเนื่องจากการระบาดของโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (SARS) ได้ส่งผลกระทบต่อรายรับการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม ดุลการค้าที่เกินดุลสูงทำให้ดุลบัญชีเดินสะพัดยังเกินดุลเพิ่มขึ้นจากปีก่อน สำหรับเงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิขาดดุลเพิ่มขึ้นมากเพราะการชำระคืนหนี้ของ ธปท. และภาครัฐ ประกอบกับการเพิ่มสินทรัพย์ต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ ส่งผลให้ดุลการชำระเงินเกินดุลลดลงจากที่เกินดุลกว่า 4 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ในปีก่อนมาอยู่ใกล้สมดุลในปีนี้

การส่งออก

การส่งออกมีมูลค่ารวม 78.4 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 18.6 จากการขยายตัวของปริมาณร้อยละ 10.0 และราคาร้อยละ 7.9 ปัจจัยสำคัญที่ทำให้มูลค่าการส่งออกขยายตัวสูง ได้แก่ การขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าสำคัญ โดยเฉพาะประเทศในกลุ่มอาเซียน และจีน ซึ่งมีสัดส่วนการส่งออกรวมกันร้อยละ 27.7 และ มูลค่าการส่งออกไปยังประเทศเหล่านั้นเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 30 ในปีนี้ นอกจากนี้ การส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมยังได้รับผลดีจากการฟื้นตัวของวัฏจักรอิเล็กทรอนิกส์โลกและการขยายตัวของตลาดยานยนต์โลก ประกอบกับอุปสงค์ต่อสินค้าเกษตรในต่างประเทศก็เพิ่มขึ้น ซึ่งทำให้การส่งออกสินค้าเกษตรได้รับประโยชน์ทั้งด้านปริมาณและราคา

รายละเอียดของสินค้าส่งออกที่สำคัญมีดังนี้

สินค้าเกษตร มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้นจากปัจจัยด้านราคาเป็นสำคัญ ทั้งนี้ มูลค่าการส่งออก **ยางพารา** เพิ่มขึ้นร้อยละ 60.2 ตามการขยายตัวของอุตสาหกรรมยานยนต์ โดยเฉพาะในจีน กลุ่มประเทศอาเซียน และญี่ปุ่น สำหรับมูลค่าการส่งออก **ข้าว** เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.7 จากปัจจัยด้านราคา โดยเฉพาะราคาข้าวเจ้าขาวหอมมะลิในตลาดอาเซียน ส่วนปริมาณการส่งออกข้าวไม่ได้เพิ่มขึ้นเนื่องจากการแข่งขันสูง โดยเฉพาะจากอินเดียซึ่งมีการอุดหนุนการส่งออกในช่วงครึ่งแรกของปี สำหรับ **มันสำปะหลัง** แม้อาจจะลดลง แต่ปริมาณการส่งออกที่เพิ่มขึ้นตามอุปสงค์มันเส้นและมันอัดเม็ดจากจีนเพื่อนำไปผลิตแอลกอฮอล์และจากสหภาพยุโรปเพื่อไปใช้ในการเลี้ยงสัตว์ ทำให้มูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.9 ส่วนมูลค่าการส่งออก **เปิดไก่แช่เย็นแช่แข็ง** เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.7 จากปัจจัยด้านปริมาณ โดยเฉพาะการส่งออกไปสหภาพยุโรปซึ่งเป็นตลาดสำคัญ ขณะที่ราคาลดลงเนื่องจากการแข่งขันสูง โดยเฉพาะจากบราซิลและจีนที่มีต้นทุนการผลิตต่ำกว่า

สินค้าประมง มูลค่าการส่งออก **กุ้งสดแช่เย็นแช่แข็ง** เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.9 จากปีก่อน โดยเป็นผลจากการขยายตัวของปริมาณเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอุปสงค์จากสหรัฐฯ ซึ่งเป็นตลาดหลักและครองสัดส่วนการส่งออกสินค้าประเภทนี้ถึงร้อยละ 52.1 อย่างไรก็ตาม ในช่วงปลายปี 2546 กลุ่มชาวประมงกุ้งของสหรัฐฯ ได้ยื่นคำร้องขอไต่สวนการทุ่มตลาดกับ 6 ประเทศ ได้แก่ ไทย อินเดีย เวียดนาม จีน บราซิล และเอกวาดอร์ สำหรับการส่งออกกุ้งไปสหภาพยุโรปได้รับผลกระทบจากมาตรการตรวจสอบสารเคมีตกค้าง ส่งผลให้มูลค่าการส่งออกลดลงถึงร้อยละ 66.7 อย่างไรก็ตาม สัดส่วนการส่งออกกุ้งไปสหภาพยุโรปคิดเป็นเพียงร้อยละ 0.5 ของการส่งออกกุ้งทั้งหมด และเมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2546 ก็ได้มีการยกเลิกมาตรการตรวจสอบที่เข้มงวดแล้ว โดยสุ่มตรวจสอบเพียงร้อยละ 10 จากเดิมที่ตรวจสอบทั้งหมด

สินค้าอุตสาหกรรม มูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมขยายตัวร้อยละ 17.9 และคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 85.8 ของการส่งออกรวม ซึ่งใกล้เคียงกับปีก่อน

สินค้าที่ใช้เทคโนโลยีในการผลิต คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 59.4 ของการส่งออกทั้งหมดและในปี 2546 มูลค่าการส่งออกขยายตัวร้อยละ 18.4 ที่สำคัญได้แก่ **สินค้าอิเล็กทรอนิกส์** ซึ่งขยายตัวร้อยละ 18.0 ตามการฟื้นตัวของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์โลก โดยเฉพาะ **คอมพิวเตอร์และชิ้นส่วนและแผงวงจรรวมและชิ้นส่วน** ทั้งนี้ ตลาดส่งออกที่สำคัญของสินค้าประเภทนี้ได้แก่ กลุ่มประเทศอาเซียน สหภาพยุโรป และจีนซึ่งนำเข้าเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้าส่งออกไปประเทศอื่นอีกต่อหนึ่ง ส่วนการส่งออกไปตลาดสหรัฐฯ ลดลง สำหรับมูลค่าการส่งออก **เครื่องใช้ไฟฟ้า** ขยายตัวร้อยละ 13.7 ในปีนี้ โดยตลาดที่ขยายตัวมาก ได้แก่ สหรัฐฯ สหภาพยุโรป กลุ่มประเทศอาเซียน และญี่ปุ่น ขณะที่มูลค่าการส่งออก **ผลิตภัณฑ์โลหะสามัญ** เพิ่มขึ้นร้อยละ 27.2 โดยเฉพาะการส่งออกเหล็กและเหล็กกล้าไปจีนซึ่งเป็นตลาดหลักเนื่องจากสินค้าที่ผลิตภายในจีนยังไม่เพียงพอต่อความต้องการในประเทศ ส่วนมูลค่าการส่งออก **ยานพาหนะและชิ้นส่วน** ขยายตัวร้อยละ 37.7 โดยตลาดที่สำคัญได้แก่ กลุ่มประเทศอาเซียน ออสเตรเลีย และญี่ปุ่น มูลค่าการส่งออก **ผลิตภัณฑ์เคมี** ขยายตัวร้อยละ 36.3 ตามการขยายตัวของเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้า อีกทั้งยังเป็นช่วงวัฏจักรขาขึ้นของอุตสาหกรรมปิโตรเคมี และมูลค่าการส่งออก **ผลิตภัณฑ์พลาสติก** ขยายตัวร้อยละ 24.0 โดยตลาดส่งออกสำคัญ ได้แก่ กลุ่มประเทศอาเซียน จีน ฮองกง และสหรัฐฯ

ในกลุ่ม **สินค้าที่ใช้แรงงานสูง** มูลค่าการส่งออก **เสื้อผ้าสำเร็จรูป** เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 1.6 ในปี 2546 เพราะการส่งออกไปยังตลาดสหรัฐฯ ซึ่งเป็นตลาดหลักที่มีสัดส่วนการส่งออกเกินครึ่งหนึ่ง หดตัวร้อยละ 1.9 เนื่องจากภาวะการแข่งขันรุนแรงจากจีนและเวียดนามซึ่งได้เปรียบด้านต้นทุนค่าแรง อย่างไรก็ตาม ตลาดส่งออกที่ยังขยายตัวได้อยู่คือ สหภาพยุโรป สำหรับมูลค่าการส่งออก **อัญมณีและเครื่องประดับ** ขยายตัวดีต่อเนื่องจากปีก่อนในอัตราร้อยละ 8.3 โดยเฉพาะการส่งออกเครื่องเงินไปสหรัฐฯ ซึ่งส่งผลให้ไทยมีส่วนแบ่งในตลาดดังกล่าวเพิ่มขึ้น ขณะที่มูลค่าการส่งออก **รองเท้า** ขยายตัวร้อยละ 3.4 โดยส่วนใหญ่เป็นการส่งออกรองเท้ากีฬาไปสหรัฐฯ

สำหรับสินค้าที่ใช้วัตถุดิบในประเทศในการผลิต มูลค่าการส่งออกอาหารทะเลบรรจุกระป๋องเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.7 จากด้านปริมาณเป็นสำคัญ ส่วนมูลค่าการส่งออกเฟอร์นิเจอร์และชิ้นส่วนขยายตัวร้อยละ 8.6 โดยตลาดหลักที่ขยายตัวดี คือ สหรัฐฯ ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป ขณะที่มูลค่าการส่งออกน้ำตาลขยายตัวจากการเพิ่มขึ้นของทั้งปริมาณและราคา โดยตลาดส่งออกที่ขยายตัวดี ได้แก่ อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น และรัสเซีย มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางเพิ่มขึ้นตามการขยายตัวของอุปสงค์จากอุตสาหกรรมรถยนต์ในต่างประเทศ และมูลค่าการส่งออกสับปะรดบรรจุกระป๋องขยายตัวร้อยละ 27.4 เป็นผลจากทั้งปริมาณการส่งออกที่เพิ่มขึ้นและราคาที่สูงขึ้นจากการขาดแคลนวัตถุดิบในตลาดโลก

การนำเข้า

การนำเข้ามีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 74.2 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐฯ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.1 ในปี 2546 โดยเป็นผลจากการขยายตัวของปริมาณการนำเข้าร้อยละ 9.3 ตามอุปสงค์ในประเทศที่ขยายตัวสูงขึ้นและความต้องการวัตถุดิบเพื่อผลิตสินค้าส่งออก ขณะที่ราคานำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.2

รายละเอียดของสินค้านำเข้าที่สำคัญมีดังนี้

สินค้าอุปโภคบริโภค มูลค่าการนำเข้าสินค้าอุปโภคบริโภคขยายตัวร้อยละ 12.9 ที่สำคัญ ได้แก่ สินค้าไม่คงทนประเภทอาหารและเครื่องดื่ม เช่น ผลิตภัณฑ์นม ัญญาพืช และผักผลไม้ซึ่งขยายตัวโดยรวมในอัตราร้อยละ 15.9 ทั้งนี้ ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการเปิดเสรีสินค้าผักผลไม้ไทย-จีนในเดือนตุลาคม 2546 นอกจากนี้ ยังมีการนำเข้าเพิ่มขึ้นในกลุ่มสบู่ ผงซักฟอก และเครื่องสำอาง รวมทั้งเสื้อผ้าและรองเท้า และเภสัชภัณฑ์ สำหรับสินค้าคงทนขยายตัวร้อยละ 9.8 จากการนำเข้าเครื่องใช้ไฟฟ้าเป็นสำคัญ

วัตถุดิบและกึ่งวัตถุดิบ สินค้านำเข้าที่สำคัญในกลุ่มนี้ ได้แก่ อัญมณีซึ่งเพิ่มขึ้นตามการส่งออกที่ขยายตัว และเหล็กและเหล็กกล้าซึ่งเพิ่มขึ้นตามการขยายตัวของอุตสาหกรรมในประเทศ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมรถยนต์

สินค้านำเข้า มูลค่าการนำเข้าสินค้านำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.9 ตามการขยายตัวของปริมาณการนำเข้าในอัตราร้อยละ 11.7 เป็นสำคัญ อนึ่ง แม้ว่าในปีนี้จะมีการนำเข้าคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปลดลงร้อยละ 3.6 แต่การนำเข้าชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์ขยายตัวสูงถึงร้อยละ 33.5 และการนำเข้าแผงวงจรรวมและชิ้นส่วนก็เพิ่มขึ้นสอดคล้องกัน ส่วนมูลค่าการนำเข้าเครื่องจักรกลและส่วนประกอบขยายตัวร้อยละ 23.0 โดยเฉพาะเครื่องจักรที่ใช้ในอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ ก่อสร้าง กระดาษ ขนส่งและสื่อสาร อาหาร และโลหะ รวมทั้งเครื่องจักรที่ใช้ในสำนักงาน สำหรับมูลค่าการนำเข้าเครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ ซึ่งส่วนใหญ่ใช้ในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ขยายตัวร้อยละ 6.3 สอดคล้องกับการฟื้นตัวของวัฏจักรอิเล็กทรอนิกส์โลกในช่วงครึ่งหลังของปี นอกจากนี้ ยังมีการนำเข้าเครื่องปั้นเพื่อการพาณิชย์จำนวน 2 ลำ ซึ่งรวมเป็นมูลค่าประมาณ 400 ล้านดอลลาร์ สหรัฐฯ อีกด้วย

รถยนต์และส่วนประกอบ มูลค่าการนำเข้ารถยนต์และส่วนประกอบเพิ่มขึ้นร้อยละ 36.7 โดยส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าแชสซีส์ ตัวถัง และยางรถยนต์

น้ำมันดิบ มูลค่าการนำเข้าน้ำมันดิบขยายตัวร้อยละ 23.7 ตามราคาที่สูงขึ้นเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ราคานำเข้าเฉลี่ยในปี 2546 อยู่ที่ 26 ดอลลาร์ สหรัฐฯ ต่อบาร์เรลเทียบกับ 22 ดอลลาร์ สหรัฐฯ ต่อบาร์เรลในปีก่อน ขณะที่ปริมาณนำเข้าเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 4.1

ดุลการค้า ดุลบริการ และดุลบัญชีเดินสะพัด

แม้ว่าการนำเข้าจะขยายตัวค่อนข้างสูงในปี 2546 แต่การส่งออกที่ขยายตัวสูงกว่าส่งผลให้ดุลการค้าเกินดุลเพิ่มขึ้นจาก 2.7 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐฯ ในปี 2545 เป็น 4.2 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐฯ ในปีนี้ ส่วนดุลบริการรายได้ และเงินโอนเกินดุลลดลงจาก 4.3 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐฯ เป็น 3.8 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐฯ เนื่องจากรายรับ

ได้รับผลกระทบสำคัญจากสถานการณ์โรค SARS ที่ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศลดลงจากปีก่อนถึงร้อยละ 7.8 ประกอบกับผลประโยชน์จากการลงทุนด้านรับโดยเฉพาะของภาคทางการก็ลดลงด้วยจากอัตราผลตอบแทนที่ลดลง ขณะที่ด้านจ่ายกลับสูงขึ้นเนื่องจากรายจ่ายท่องเที่ยวต่างประเทศของคนไทยยังเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.8 แม้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวชาวออกจะลดลงร้อยละ 4.4 นอกจากนั้นผลประโยชน์จากการลงทุนด้านจ่าย โดยรวมก็เพิ่มขึ้นจากปีก่อนจากการเพิ่มขึ้นของรายจ่ายดอกเบี้ยและการส่งกลับกำไรและเงินปันผลของภาคเอกชน แม้ว่าในขณะเดียวกันรายจ่ายดอกเบี้ยภาคทางการจะลดลงจากการชำระคืนเงินกู้ IMF Package ก่อนกำหนดก็ตาม

อย่างไรก็ดี การเกินดุลการค้าที่เพิ่มขึ้นมากกว่าการลดลงของดุลบริการฯ ทำให้ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลเพิ่มขึ้นจาก 7 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ในปีก่อนเป็น 8 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ในปีนี้

เงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิ

สำหรับเงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิขาดดุล 8.6 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ซึ่งเป็นการขาดดุลเพิ่มขึ้นจาก 4.2 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ในปี 2545 โดยเป็นผลจากการชำระคืนหนี้ต่างประเทศของภาคทางการเป็นสำคัญ ประกอบกับธนาคารพาณิชย์ก็มีการถือสินทรัพย์ต่างประเทศเพิ่มขึ้นด้วย รายละเอียดดังนี้

เงินทุนภาคเอกชนขาดดุล 8.8 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ซึ่งเป็นการขาดดุลเพิ่มขึ้นจากปีก่อน โดยภาคธนาคารเปลี่ยนจากที่เคยเกินดุลจำนวน 1.8 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ในปี 2545 เป็นขาดดุล 2.4 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ตามการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์จำนวน 1.6 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เทียบกับปีก่อน ที่ธนาคารพาณิชย์ลดสินทรัพย์ต่างประเทศลงเป็นจำนวนถึง 3.6 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ทั้งนี้ การเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ต่างประเทศดังกล่าวเป็นผลจากการทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า (swap) กับ ธปท. เป็นสำคัญ ส่วนการชำระหนี้ของกิจการวิเทศธนกิจอยู่ในระดับใกล้เคียงกับปีก่อน สำหรับภาคธุรกิจที่ไม่ใช่ธนาคารยังคงขาดดุลในระดับสูงคือ 6.4 พันล้านดอลลาร์ สรอ. แต่ก็นับว่าขาดดุลลดลงจาก 7.5 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ในปีก่อน โดยเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศปรับตัวดีขึ้น โดยเฉพาะทุนเรือนหุ้น (equity investment) เนื่องจากปีก่อนบริษัทต่างชาติในไทยได้ปรับเปลี่ยนโครงสร้างโดยแปลงทุนเป็นหนี้ จึงทำให้มีการไหลออกของทุนเรือนหุ้นจำนวนสูง ประกอบกับในปีนี้อย่างต่างชาติลงทุนในอุตสาหกรรมโลหะและยานยนต์เพิ่มขึ้นด้วย ส่วนเงินลงทุนในหลักทรัพย์ เปลี่ยนจากที่ขาดดุล 1.1 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ในปีก่อนเป็นเกินดุลเล็กน้อยในปีนี้อย่าง เนื่องจากมีเงินทุนไหลเข้ามาลงทุนในหลักทรัพย์ตราสารทุน (equity securities) ประกอบกับการไถ่ถอนตราสารหนี้ที่ครบกำหนดลดลงจากปีก่อนมาก นอกจากนี้ การชำระคืนเงินกู้นอกเครือ (other loans) ลดลงจาก 2.2 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ในปีก่อนเหลือเพียง 1.5 พันล้านดอลลาร์ สรอ. โดยเป็นการชำระคืนสุทธิทั้งตามกำหนดและก่อนกำหนดของกลุ่มธุรกิจเคมีภัณฑ์ เครื่องจักรและอุปกรณ์ขนส่ง และการค้าผลิตภัณฑ์น้ำมันเป็นสำคัญ

ส่วนเงินทุนภาคทางการ (รวม ธปท.) เกินดุล 0.2 พันล้านดอลลาร์ สรอ. โดย ธปท. เกินดุลสุทธิจำนวน 2.6 พันล้านดอลลาร์ สรอ. แม้ว่าจะมีการชำระคืนเงินกู้ IMF Package จำนวน 4.9 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ก็ตาม ขณะที่ภาครัฐขาดดุล 2.4 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ส่วนใหญ่จากการชำระคืนเงินกู้ระยะยาวตามการปรับโครงสร้างหนี้ของทั้งรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ รวมทั้งมีการ refinance เงินกู้โครงการต่าง ๆ โดยส่วนใหญ่เป็นเงินกู้จากธนาคารเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น (JBIC)

ดุลการชำระเงิน

แม้ว่าดุลบัญชีเดินสะพัดจะเกินดุลในระดับสูงแต่เงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิที่ขาดดุลเพิ่มขึ้นมากกว่าปีก่อน ทำให้ดุลการชำระเงินเกินดุลเพียง 143 ล้านดอลลาร์ สรอ. ในปีนี้เทียบกับที่เกินดุล 4.2 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ในปี 2545 อย่างไรก็ดี การเกินดุลดุลการชำระเงินดังกล่าวส่งผลให้เงินสำรองระหว่างประเทศ ณ สิ้นปี 2546 เพิ่มขึ้นจาก ณ สิ้นปี 2545 เป็น 42.1 พันล้านดอลลาร์ สรอ. หรือเทียบเท่ากับการนำเข้า 6.8 เดือน โดยมียอดคงค้างการซื้อเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าสุทธิจำนวน 5.2 พันล้านดอลลาร์ สรอ.

ตารางที่ 18 : ดุลการชำระเงิน
(หน่วย : ล้านดอลลาร์ สรอ.)

	2545			2546 ^{1/}		
	ทั้งปี	ครึ่งปีแรก	ครึ่งปีหลัง	ทั้งปี	ครึ่งปีแรก	ครึ่งปีหลัง
สินค้าออก เอฟ.โอ.บี.	66,092	31,015	35,077	78,416	37,034	41,382
Δ%	4.8	-2.0	11.6	18.6	19.4	18.0
สินค้าเข้า ซี.ไอ.เอฟ.	63,353	29,854	33,499	74,214	34,496	39,718
Δ%	4.6	-4.3	14.0	17.1	15.5	18.6
ดุลการค้า	2,739	1,161	1,578	4,202	2,538	1,664
ดุลบริการ รายได้ และเงินโอน	4,269	1,438	2,831	3,773	1,191	2,582
ดุลบัญชีเดินสะพัด	7,008	2,599	4,409	7,975	3,729	4,246
เงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิ	-4,181	-672	-3,509	-8,604	-4,925	-3,679
เอกชน	-5,703	-3,440	-2,263	-8,855	-4,659	-4,196
- ธนาคาร	1,776	904	872	-2,446	-2,386	-60
ธนาคารพาณิชย์	3,401	1,355	2,046	-1,298	-1,981	683
กิจการวิเทศธนกิจ	-1,625	-451	-1,174	-1,148	-405	-743
- ธุรกิจที่ไม่ใช่ธนาคาร	-7,479	-4,344	-3,135	-6,409	-2,273	-4,136
ทางการ	-2,510	-583	-1,927	-2,418	-381	-2,037
ธนาคารแห่งประเทศไทย	4,032	3,351	681	2,669	115	2,554
ตลาดเคลื่อนย้ายสุทธิ	1,407	853	554	772	143	629
ดุลการชำระเงิน ^{2/}	4,234	2,780	1,454	143	-1,053	1,196

หมายเหตุ : 1/ ข้อมูลเบื้องต้น

2/ ข้อมูลจริง

Δ% คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน

ที่มา : กรมศุลกากร และธนาคารแห่งประเทศไทย

หนี้ต่างประเทศ

ณ สิ้นปี 2546 ยอดคงค้างหนี้ต่างประเทศ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 52.3 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ลดลงจาก 59.5 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ณ สิ้นปีก่อน โดยในปีนี้มีภาระหนี้ต่างประเทศรวมทั้งสิ้น 9.6 พันล้านดอลลาร์ สรอ. แต่เนื่องจากเงินเยนมีค่าแข็งขึ้นทำให้เมื่อตีราคาหนี้ต่างประเทศให้อยู่ในรูปดอลลาร์ สรอ. ณ สิ้นปี 2546 หนี้ต่างประเทศรวมทั้งสิ้นจึงลดลงเพียง 7.2 พันล้านดอลลาร์ สรอ. โดยรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

หนี้ภาคเอกชนเหลือยอดคงค้างจำนวน 35.3 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ลดลง 0.8 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ส่วนใหญ่เป็นการลดลงของหนี้ระยะสั้นของกิจการวิเทศธนกิจและหนี้ระยะยาวของธนาคารพาณิชย์ ในขณะที่ธุรกิจที่ไม่ใช่ธนาคารมียอดหนี้คงค้างเพิ่มขึ้น 0.2 พันล้านดอลลาร์ สรอ. จากการนำเข้าเงินกู้ระยะสั้น

หนี้ภาคทางการมียอดคงค้างจำนวน 17 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ลดลง 6.4 พันล้านดอลลาร์ สรอ. โดยเป็นผลมาจากการชำระคืนหนี้ IMF package ของ ธปท. จำนวน 4.9 พันล้านดอลลาร์ สรอ. และการลดลงของหนี้ภาครัฐบาลอีก 1.5 พันล้านดอลลาร์ สรอ. จากการชำระคืนเงินกู้ทั้งตามกำหนดและก่อนกำหนดของรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ รวมทั้งการไถ่ถอนพันธบัตรเงินเยนและบัตรเงินฝากที่ครบกำหนดของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน (FIDF) ประกอบกับธนาคารพาณิชย์ไทยได้ไปซื้อตราสารหนี้ระยะสั้น Euro Commercial Paper (ECP)

ตารางที่ 19 : ยอดคงค้างหนี้ต่างประเทศ^{1/}
(หน่วย : ล้านดอลลาร์ สรอ.)

	2544	2545	2546	เทียบกับ สิ้นปี 2545
1. ภาคทางการ	28,306	23,305	16,946	-6,359
1.1 ธปท. (ระยะยาว)	8,325	4,902	0	-4,902
1.2 ภาครัฐบาล	19,981	18,403	16,946	-1,457
ระยะยาว	19,834	18,016	16,561	-1,455
ระยะสั้น	147	387	385	-2
2. ภาคเอกชน	39,203	36,154	35,312	-842
ระยะยาว	25,961	24,622	24,315	-307
ระยะสั้น	13,242	11,532	10,997	-535
2.1 ภาคธนาคาร	9,354	8,136	7,051	-1,085
ระยะยาว	4,334	3,929	3,735	-194
ระยะสั้น	5,020	4,207	3,316	-891
2.1.1 ธนาคารพาณิชย์	3,262	2,963	2,796	-167
ระยะยาว	1,765	1,529	1,277	-252
ระยะสั้น	1,497	1,434	1,519	85
2.1.2 วิเทศธุรกิจ	6,092	5,173	4,255	-918
ระยะยาว	2,569	2,400	2,458	58
ระยะสั้น	3,523	2,773	1,797	-976
2.2 ภาคธุรกิจที่ไม่ใช่ธนาคาร	29,849	28,018	28,261	243
ระยะยาว	21,627	20,693	20,580	-113
ระยะสั้น	8,222	7,325	7,681	356
รวม (1+2)	67,509	59,459	52,258	-7,201
ระยะยาว	54,120	47,540	40,876	-6,664
ระยะสั้น	13,389	11,919	11,382	-537
สัดส่วน (%)	100.0	100.0	100.0	
ระยะยาว	80.2	80.0	78.2	
ระยะสั้น	19.8	20.0	21.8	
สัดส่วน (%)	100.0	100.0	100.0	
เอกชน	58.1	60.8	67.6	
ทางการ	41.9	39.2	32.4	
หมายเหตุ : 1/ ยอดคงค้างหนี้ต่างประเทศรวมผลจากการเปลี่ยนแปลงของค่าเงิน				
ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย				

และตราสารหนี้ระยะยาว Floating Rate Notes (FRN) ที่ออกโดยรัฐบาลไทยด้วย

โครงสร้างหนี้ต่างประเทศ

สัดส่วนหนี้ระยะยาวต่อหนี้ระยะสั้น ณ สิ้นปี 2546 อยู่ที่ร้อยละ 78:22 ลดลงจากร้อยละ 80:20 ในปีก่อน สำหรับสัดส่วนหนี้ภาคเอกชนต่อหนี้ภาคทางการอยู่ที่ร้อยละ 68:32 สูงขึ้นมากกว่าร้อยละ 61:39 ในปีก่อน เนื่องจากการชำระคืนหนี้ของภาคทางการ

การคลัง

ตามเอกสารงบประมาณสำหรับปีงบประมาณ 2546 รัฐบาลประมาณการรายได้จัดเก็บสุทธิ 825 พันล้านบาท ขณะที่กำหนดวงเงินงบประมาณรายจ่าย 999.9 พันล้านบาท ส่งผลให้ประมาณการงบประมาณขาดดุลเท่ากับ 174.9 พันล้านบาท

อย่างไรก็ตาม ปรากฏว่าในปีงบประมาณดังกล่าวรัฐบาลจัดเก็บรายได้จริงสูงเกินคาดเนื่องจากเศรษฐกิจเติบโตดีและมีการปรับปรุงประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีด้วย ขณะที่รายจ่ายของรัฐบาลลดลงจากปีก่อน ส่วนหนึ่งเพราะอัตราการเบิกจ่ายต่ำกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ รัฐบาลจึงเกินดุลเงินสดในปีงบประมาณนี้

สำหรับปีงบประมาณ 2547 รัฐบาลดำเนินนโยบายงบประมาณแบบขาดดุลในจำนวนที่ลดลงเพื่อรักษาแรงกระตุ้นทางการคลังพร้อมๆ กับกรอบความยั่งยืนทางการคลังระยะปานกลาง โดยกำหนดวงเงินงบประมาณรวมทั้งสิ้น 1,028 พันล้านบาท ทำให้ประมาณการงบประมาณขาดดุล 99.9 พันล้านบาท

อย่างไรก็ดี ในช่วงต้นปีงบประมาณ 2547 กระทรวงการคลังคาดว่าจะจัดเก็บรายได้ได้สูงกว่าที่ประมาณการไว้เดิมประมาณ 135.5 พันล้านบาท จึงได้จัดทำงบประมาณเพิ่มเติมในจำนวนเดียวกันเพื่อรักษาแรงกระตุ้นทางการคลังให้เท่ากับเมื่อตอนจัดทำงบประมาณ โดยกำหนดรายการค่าใช้จ่ายในลักษณะงบกลาง 5 รายการ ได้แก่ (1) เงินเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ 33 พันล้านบาท (2) ค่าใช้จ่ายตามมาตรการพัฒนาและบริหารกำลังคนเพื่อ

ตารางที่ 20 : ฐานะการคลังรัฐบาล
(หน่วย : พันล้านบาท)

ปีงบประมาณ	2545	2546	2547			
			ไตรมาส 1	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
รายได้	845.4	960.6	256.8	81.9	69.0	105.9
Δ%	10.5	13.6	25.4	28.2	5.9	39.7
รายจ่าย	972.2	938.4	298.3	84.2	83.4	130.6
Δ%	11.0	-3.5	24.0	-2.9	5.2	75.7
: อัตราการเบิกจ่ายงบประมาณ (%) (ไม่รวมชำระคืนต้นเงินกู้)	89.2	89.1	26.0	7.2	7.1	11.7
ดุลเงินในงบประมาณ	-126.8	22.2	-41.5	-2.3	-14.4	-24.7
ดุลเงินนอกงบประมาณ	8.1	12.1	4.0	4.7	-6.6	5.8
ดุลเงินสด	-118.7	34.3	-37.5	2.4	-21.0	-18.9
: % ต่อ GDP	-2.2	0.6	n.a.			
การชดเชยการขาดดุล						
กู้ยืมในประเทศสุทธิ	161.0	45.0	-33.1	-21.2	-11.5	-0.3
กู้ยืมต่างประเทศสุทธิ	-31.9	-38.9	-3.0	-0.3	-1.7	-1.0
ใช้เงินคงคลัง	-10.4	-40.5	73.6	19.1	34.2	20.2
ยอดคงค้างเงินคงคลัง	82.8	123.3	49.7	104.1	69.9	49.7

หมายเหตุ : Δ% คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน

n.a. = ไม่มีข้อมูล

ที่มา : กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

สายบริหารข้อมูล ธนาคารแห่งประเทศไทย

รองรับการเปลี่ยนแปลง 14.6 พันล้านบาท (3) ค่าใช้จ่ายการปรับเงินค่าตอบแทนบุคลากรภาครัฐ 16.6 พันล้านบาท (4) ค่าใช้จ่ายเพื่อการเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันและการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ 59 พันล้านบาท และ (5) เงินอุดหนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เพื่อดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด 12.3 พันล้านบาท

ก. ฐานะการคลังรัฐบาล

รายได้

ในปีงบประมาณ 2546 รัฐบาลมีรายได้นำส่งสุทธิ 960.6 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 13.6 โดยเป็นรายได้ภาษีอากร 869.8 พันล้านบาท ซึ่งขยายตัวร้อยละ 14.8 จากปีก่อนตามภาวะเศรษฐกิจที่ดีขึ้นและการปรับปรุงประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีที่รวมถึงการขยายฐานภาษี ทั้งนี้รายได้ภาษีสำคัญที่เพิ่มขึ้น ได้แก่ ภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 27.0 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาร้อยละ 7.9 และภาษีสรรพสามิตร้อยละ 18.6 ส่วนหนึ่งเพราะมีการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตใหม่ เช่น ภาษีจากกิจการโทรคมนาคม เป็นต้น ส่วนภาษีมูลค่าเพิ่มขยายตัวเพียงร้อยละ

ตารางที่ 21 : รายได้รัฐบาล

(หน่วย : พันล้านบาท)

ปีงบประมาณ	2545	2546	2547			
			ไตรมาส 1	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
รายได้ทั้งหมด	845.4	960.6	256.8	81.9	68.9	105.9
Δ%	10.5	13.6	25.4	28.2	5.9	39.7
ภาษี	758.0	869.8	219.7	77.8	64.7	77.2
Δ%	10.7	14.8	17.5	31.3	3.8	18.2
- ฐานรายได้	279.3	332.6	61.5	21.2	16.6	23.7
Δ%	10.2	19.1	29.5	43.8	19.4	25.7
บุคคลธรรมดา	103.2	111.4	28.7	10.0	9.0	9.7
Δ%	6.4	7.9	19.7	26.3	12.9	20.0
นิติบุคคล	157.2	199.7	32.1	11.2	7.4	13.5
Δ%	12.6	27.0	36.3	64.2	24.0	25.4
- ฐานการบริโภค	362.3	404.3	125.1	43.8	38.6	42.7
Δ%	13.5	11.6	15.9	23.6	9.1	15.0
มูลค่าเพิ่ม	138.7	142.6	52.8	20.3	15.9	16.6
Δ%	8.8	2.8	17.5	38.3	12.3	3.0
สรรพสามิต	210.0	249.1	68.8	22.2	21.6	25.1
Δ%	17.4	18.6	15.1	14.0	7.1	24.3
- ฐานการค้าระหว่างประเทศ	95.1	109.1	27.8	8.9	8.8	10.1
Δ%	5.2	14.7	2.8	2.7	-7.6	14.1
รายได้อื่นๆ	87.4	90.8	37.1	4.1	4.3	28.8
Δ%	8.1	3.9	107.1	-11.8	53.0	173.8

หมายเหตุ : Δ% คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน

ที่มา : กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง,
สายบริหารข้อมูล ธนาคารแห่งประเทศไทย

2.8 เนื่องจากการโอนภาษีมูลค่าเพิ่มให้แก่ อปท. จำนวน 40.6 พันล้านบาท เทียบกับ 16.5 พันล้านบาทในปีงบประมาณก่อน อย่างไรก็ตามหากไม่นับรวมการโอนภาษีให้แก่ อปท. ดังกล่าว ภาษีมูลค่าเพิ่มจะขยายตัวร้อยละ 18.0

สำหรับในไตรมาสที่ 1 ของปีงบประมาณ 2547 รัฐบาลมีรายได้นำส่งสุทธิ 256.8 พันล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 25.4 จากระยะเดียวกันปีก่อน โดยส่วนหนึ่งมาจากการขายหุ้นให้แก่กองทุนวายุภักษ์ 1 จำนวน 70 พันล้านบาทและนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน 25.1 พันล้านบาท

อนึ่ง เมื่อพิจารณาผลการจัดเก็บรายได้พบว่ารัฐบาลจัดเก็บรายได้สุทธิจำนวน 257.5 พันล้านบาท ซึ่งสูงกว่าเอกสารงบประมาณ 71.9 พันล้านบาท โดยรายได้ภาษีและรายได้ที่มีใช้ภาษีสูงกว่าเอกสารงบประมาณ 40.9 และ 31.7 พันล้านบาท ตามลำดับ

รายจ่าย

ในปีงบประมาณ 2546 รายจ่ายของรัฐบาลมีจำนวนทั้งสิ้น 938.4 พันล้านบาท ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 3.5 โดยใน 2 ไตรมาสแรกรายจ่ายลดลงจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 6.5 และ 20.2 ตามลำดับ ส่วนหนึ่งเนื่องจาก

ตารางที่ 22 : รายจ่ายรัฐบาล จำแนกตามลักษณะเศรษฐกิจ
(หน่วย : พันล้านบาท)

ปีงบประมาณ	2545	2546	2547			
			ไตรมาส 1	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
รายจ่ายรวม	972.2	938.4	298.3	84.2	83.4	130.6
Δ%	11.0	-3.5	24.0	-2.9	5.2	75.7
รายจ่ายประจำ	761.6	775.2	260.2	73.1	71.7	115.4
Δ%	11.3	1.8	24.6	-6.4	8.9	77.5
- เงินเดือนและค่าจ้าง	317.3	338.7	86.6	28.9	28.3	29.4
Δ%	0.7	6.7	3.4	1.7	4.4	4.1
- ซื้อสินค้าและบริการ	173.2	168.9	39.7	11.2	12.1	16.4
Δ%	7.2	-2.5	16.9	38.7	-4.3	23.9
- ดอกเบี้ยจ่าย	69.0	65.1	20.0	7.2	3.4	9.4
Δ%	8.3	-5.7	7.1	-4.9	37.9	8.9
- เงินอุดหนุนและเงินโอน	202.1	202.5	113.9	25.8	27.9	60.2
Δ%	40.6	0.2	57.1	-24.1	18.2	304.1
รายจ่ายลงทุน	210.6	163.2	38.1	11.1	11.7	15.2
Δ%	9.8	-22.5	20.7	27.8	-13.1	62.9
- จัดหาสินทรัพย์ถาวร	139.0	112.1	19.6	4.2	7.5	7.9
Δ%	-10.5	-19.3	-19.1	-49.8	-6.9	1.1
- เงินโอนเพื่อการลงทุน	71.5	51.0	16.5	6.9	4.2	5.3
Δ%	98.5	-28.6	124.9	1,741.3	-22.5	244.3
- การให้กู้ยืมและซื้อสินทรัพย์ทางการเงิน	0.1	0.1	2.0	0.0	0.0	2.0
Δ%	-80.4	-17.9	n.a.	0.0	0.0	0.0

หมายเหตุ : Δ% คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน

n.a. = ไม่มีข้อมูล

ที่มา : กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง,
สายบริหารข้อมูล ธนาคารแห่งประเทศไทย

การปฏิรูประบบราชการที่มีการปรับโครงสร้างกระทรวง ทบวง กรม ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงวิธีการเบิกจ่าย เงินอุดหนุนที่จัดสรรให้แก่ อปท. ในลักษณะงบลงทุน อย่างไรก็ตาม ในไตรมาสที่ 3 และ 4 รายจ่ายเร่งตัวขึ้นเนื่องจาก มาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายของรัฐบาล โดยขยายตัวร้อยละ 13.2 และ 2.6 จากระยะเดียวกันปีก่อน ตามลำดับ ส่งผลให้อัตราเบิกจ่ายทั้งปีงบประมาณเท่ากับร้อยละ 89.1 แต่ยังคงต่ำกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ในอัตราร้อยละ 92.0

ส่วนในไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2547 รายจ่ายของรัฐบาลมีจำนวน 298.3 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก ระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 24.0 อนึ่ง แม้ว่ารายจ่ายจะหดตัวร้อยละ 2.9 ในเดือนตุลาคม แต่ก็เร่งตัวขึ้นในช่วง 2 เดือนหลังของไตรมาส โดยรายจ่ายที่สำคัญ ได้แก่ รายจ่ายเงินบำนาญดำรงชีพ 32.5 พันล้านบาท รายจ่ายกองทุน กุ้ย้มเพื่อการศึกษา 14.7 พันล้านบาท และรายจ่ายเพื่อกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ 14.8 พันล้านบาท ส่งผลให้อัตราเบิกจ่ายทั้งไตรมาสเท่ากับร้อยละ 26.0 สูงกว่าร้อยละ 22.3 ในไตรมาสแรกของปีงบประมาณก่อน

การขาดเซชการขาดดุล

ในปีงบประมาณ 2546 รัฐบาลเกินดุลเงินสด 34.3 พันล้านบาท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 0.6 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ขณะที่รัฐบาลมีการกู้ยืมในประเทศสุทธิ 45 พันล้านบาทและชำระคืนเงินกู้ต่างประเทศ สุทธิ 38.9 พันล้านบาท เงินคงคลังจึงเพิ่มขึ้นเป็น 123.3 พันล้านบาท ณ สิ้นปีงบประมาณ

ในไตรมาสที่ 1 ของปีงบประมาณ 2547 รัฐบาลขาดเซชการขาดดุลเงินสดจำนวน 37.5 พันล้านบาท พร้อมกับชำระคืนเงินกู้ในประเทศและต่างประเทศสุทธิจำนวน 33.1 พันล้านบาทและ 3 พันล้านบาท ตามลำดับ โดยการใช้เงินคงคลัง 73.6 พันล้านบาท ทำให้ยอดเงินคงคลัง ณ สิ้นไตรมาสลดลงเหลือ 49.7 พันล้านบาท

รัฐวิสาหกิจ

ในปีงบประมาณ 2546 รัฐวิสาหกิจมีกำไรสุทธิจากการดำเนินงาน 83.7 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 7.3 แต่เนื่องจากการนำส่งรายได้ให้กระทรวงการคลังเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.4 รัฐวิสาหกิจจึงมีเงินสดเพื่อใช้ในการ ลงทุน 137.5 พันล้านบาท ลดลงร้อยละ 6.4 จากปีก่อน

ในส่วนของการเบิกจ่ายรายจ่ายลงทุนรวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 93 พันล้านบาท ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 20.4 และเท่ากับร้อยละ 62.9 ของเป้าหมายที่ตั้งไว้ 147.9 พันล้านบาท การเบิกจ่ายงบลงทุนของรัฐวิสาหกิจที่ต่ำกว่า เป้าหมายนี้ ส่วนหนึ่งเป็นผลจากความล่าช้าในการดำเนินการโครงการลงทุนขนาดใหญ่ เช่น โครงการท่าอากาศยาน

ตารางที่ 23 : ดุลรัฐวิสาหกิจ

(หน่วย : พันล้านบาท)

ปีงบประมาณ	2544	2545	2546
เงินสดที่มีเพื่อใช้ในการลงทุน (retained income)	130.1	146.9	137.5
Δ%	22.9	13.0	-6.4
รายจ่ายลงทุน	131.0	116.9	93.0
Δ%	-12.6	-10.8	-20.4
ดุลรัฐวิสาหกิจ	-0.9	30.1	44.5
% ต่อ GDP	-0.0	0.6	0.8

หมายเหตุ : Δ% คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สุวรรณภูมิ โครงการซื้อเครื่องบินใหม่ของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) และโครงการโรงไฟฟ้ากระบี่ เป็นต้น ดังนั้น รัฐวิสาหกิจจึงเกินดุล 44.5 พันล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.8 ของ GDP

ข. หนี้สาธารณะ

ณ สิ้นปีงบประมาณ 2546 รัฐบาลมีหนี้สาธารณะ 2,918.1 พันล้านบาท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 49.7 ของ GDP และโน้มลดลงจากร้อยละ 55.1 ของ GDP ณ สิ้นปีงบประมาณก่อน โดยเป็นหนี้ที่รัฐบาลกู้โดยตรง 1,639.6 พันล้านบาท หนี้ของรัฐวิสาหกิจที่ไม่เป็นสถาบันการเงินทั้งที่รัฐบาลค้ำประกันและไม่ค้ำประกัน 694.6 และ 156.5 พันล้านบาท ตามลำดับ และหนี้สินของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน (FIDF) อีก 427.4 พันล้านบาท

การลดลงของสัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP ดังกล่าวส่วนหนึ่งเป็นผลจากการลดวงเงินขาดดุลงบประมาณในปีงบประมาณ 2546 ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจที่ฟื้นตัวอย่างต่อเนื่องทำให้การจัดเก็บรายได้ขยายตัวสูงกว่าเป้าหมาย การก่อหนี้สาธารณะจึงน้อยกว่าที่คาด และรัฐบาลสามารถชำระหนี้ต่างประเทศก่อนกำหนดอีกด้วย

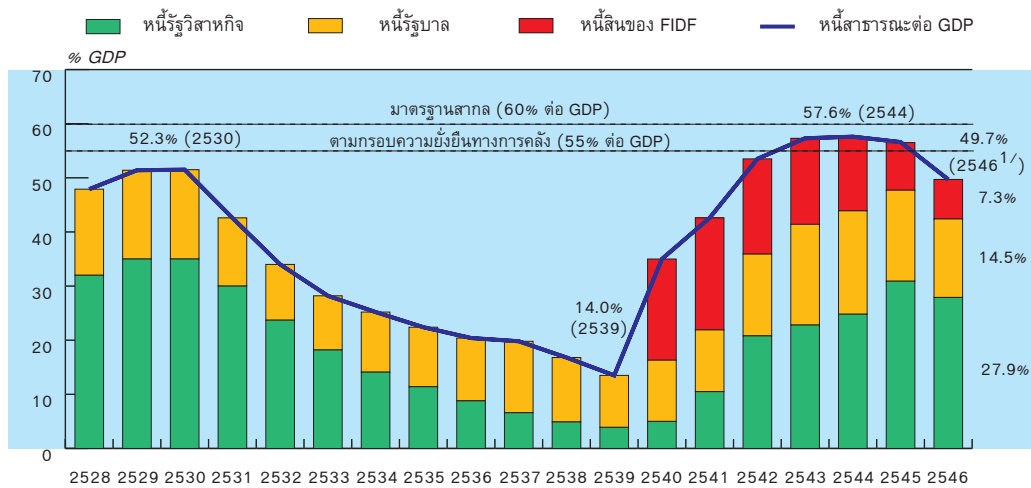
อนึ่ง กระทรวงการคลังได้กำหนดกรอบความยั่งยืนทางการคลังไว้ ดังนี้ (1) รักษาสัดส่วนหนี้สาธารณะให้ไม่เกินร้อยละ 55 ของ GDP (2) รักษาภาระหนี้ ซึ่งรวมถึงรายจ่ายเพื่อการชำระคืนเงินกู้ รายจ่ายดอกเบี้ย และค่าธรรมเนียมให้ไม่เกินร้อยละ 16 ของงบประมาณรายจ่าย และ (3) จัดทำงบประมาณสมดุลให้ได้ในปีงบประมาณ 2548

ตารางที่ 24 : หนี้สาธารณะ
(หน่วย : พันล้านบาท)

ปีงบประมาณ	2544	2545	2546
1. หนี้ที่รัฐบาลกู้โดยตรง	1,263.7	1,670.5	1,639.6
% ต่อ GDP	24.8	31.4	27.9
1.1 หนี้ต่างประเทศ	449.6	409.6	332.3
1.2 หนี้ในประเทศ	814.1	1,261.0	1,307.4
2. หนี้ของรัฐวิสาหกิจที่ไม่เป็นสถาบันการเงิน	970.5	907.1	851.0
% ต่อ GDP	19.1	17.0	14.5
2.1 หนี้ที่รัฐบาลค้ำประกัน	796.4	772.0	694.6
หนี้ต่างประเทศ	384.8	351.4	305.1
หนี้ในประเทศ	411.6	420.6	389.5
2.2 หนี้ที่รัฐบาลไม่ค้ำประกัน	174.1	135.2	156.5
หนี้ต่างประเทศ	74.9	63.2	61.1
หนี้ในประเทศ	99.2	71.9	95.3
3. หนี้สินของกองทุนเพื่อการฟื้นฟู	697.5	357.3	427.4
% ต่อ GDP	13.7	6.7	7.3
3.1 หนี้ที่รัฐบาลค้ำประกัน	112.0	112.0	62.0
3.2 หนี้ที่รัฐบาลไม่ค้ำประกัน	585.5	245.3	365.4
4. รวม (1+2+3)	2,931.7	2,934.9	2,918.1
% ต่อ GDP	57.6	55.1	49.7

ที่มา : สำนักบริหารหนี้สาธารณะ กระทรวงการคลัง

หนี้สาธารณะ

หมายเหตุ : 1/ ข้อมูล ณ สิ้นปีงบประมาณ 2546
ที่มา : สำนักบริหารหนี้สาธารณะ

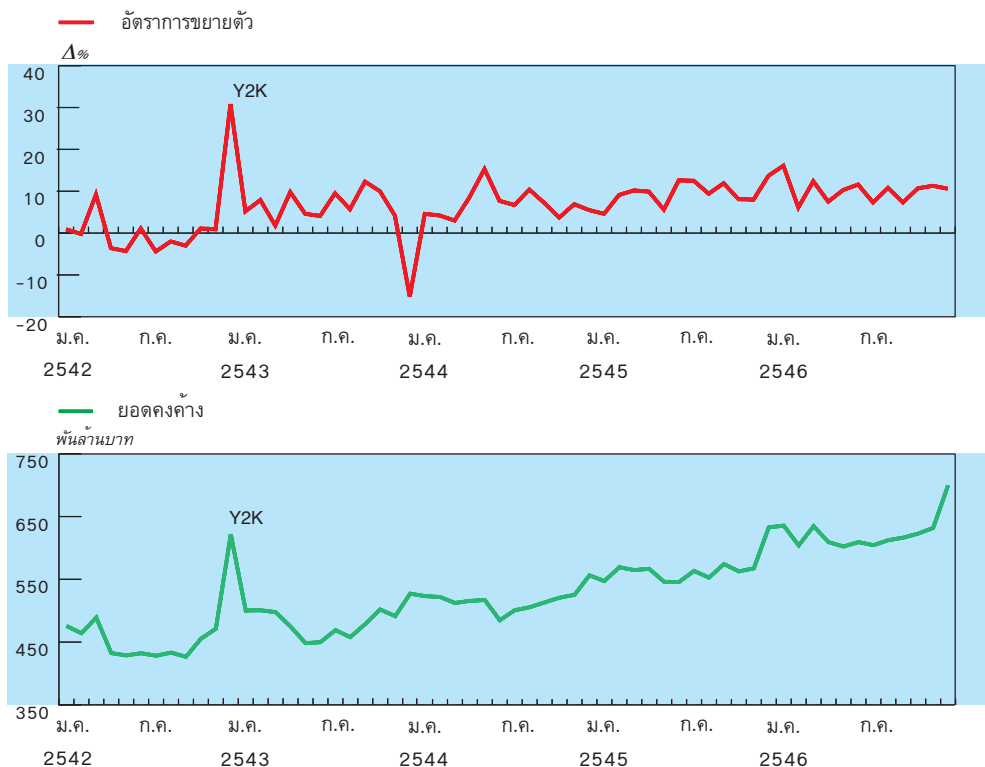
การเงินและอัตราแลกเปลี่ยน

ก. ฐานเงินและปริมาณเงิน

ฐานเงินขยายตัวตามภาวะเศรษฐกิจที่ดีขึ้นต่อเนื่อง โดย ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2546 มียอดคงค้าง 699.7 พันล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.6 จาก 632.7 พันล้านบาท ณ สิ้นปี 2545

ในปี 2546 การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญด้านอุปทานของฐานเงิน ได้แก่ (1) สินทรัพย์ต่างประเทศสุทธิของ ธปท. เพิ่มขึ้นต่อเนื่องจากการเกินดุลบัญชีเดินสะพัด และการรับซื้อเงินตราต่างประเทศของ ธปท. จากเงินทุนไหลเข้า

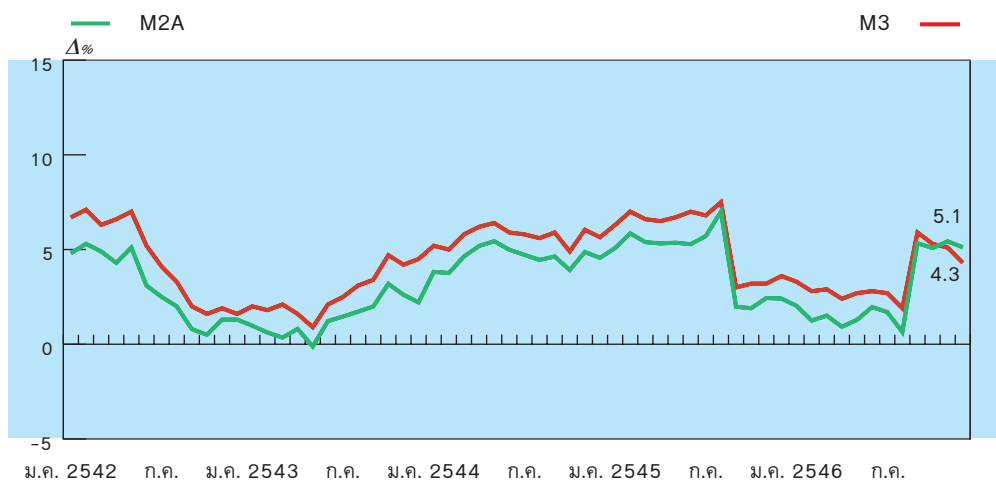
ฐานเงิน

แม้ในขณะที่เดียวกันจะมีการชำระคืนหนี้เงินกู้ ทั้งจากภาครัฐและเอกชนก็ตาม (2) สินเชื่อสุทธิที่ ธปท. ให้แก่รัฐบาล เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อนตามการลดลงของเงินฝากของรัฐบาลที่ ธปท. (3) สินเชื่อสุทธิที่ ธปท. ให้แก่สถาบันการเงิน ลดลงค่อนข้างมาก เนื่องจาก ธปท. ทำการดูดซับสภาพคล่องที่เพิ่มขึ้นจากรูทรมการซื้อเงินตราต่างประเทศ

ปริมาณเงิน M2A และ M3 ในปี 2546 ขยายตัวร้อยละ 5.1 และ 4.3 ตามลำดับ ทั้งนี้ ในช่วง 8 เดือนแรก ของปี อัตราการขยายตัวของปริมาณเงินทั้ง M2A และ M3 อยู่ในระดับต่ำต่อเนื่อง โดยขยายตัวเฉลี่ยเพียงร้อยละ 1.4 และ 2.7 ตามลำดับ เนื่องจากมีการถอนเงินฝากในบัญชีของประชาชนไปลงทุนในพันธบัตรออมทรัพย์ช่วยชาติ ตั้งแต่เดือนกันยายน 2545 อย่างไรก็ดี ในช่วง 4 เดือนสุดท้ายของปี อัตราการขยายตัวของปริมาณเงินได้โน้มสูงขึ้น มาใกล้เคียงกับช่วงก่อนการออกพันธบัตรออมทรัพย์ช่วยชาติ

อัตราการขยายตัวของปริมาณเงิน

หมายเหตุ : ตั้งแต่ มกราคม 2545 ไม่รวมข้อมูลของบริษัทเงินทุน 56 แห่ง ซึ่งถูกปิดกิจการ
ที่มา : รายงานและแบบสำรวจของธนาคารแห่งประเทศไทย

ข. อัตราแลกเปลี่ยน อัตราดอกเบี้ย และอัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาล

1. อัตราแลกเปลี่ยน

ความเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยน (2 มกราคม - 31 ธันวาคม 2546)

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ในปี 2546 ค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้นต่อเนื่องโดยเคลื่อนไหวอยู่ระหว่าง 39.21 - 43.15 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. และค่าเฉลี่ยทั้งปีอยู่ที่ 41.50 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. หรือแข็งค่าขึ้นร้อยละ 3.6 จากค่าเฉลี่ยของปีก่อน

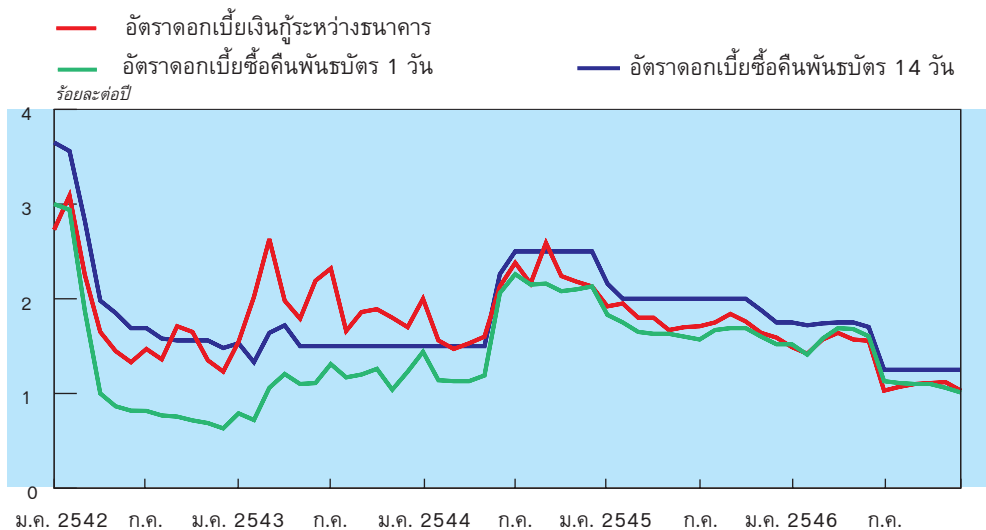
ในช่วงครึ่งแรกของปีค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้นจากปัจจัยสนับสนุนทั้งภายนอกและภายในประเทศที่สำคัญได้แก่ Sentiment ของเงินดอลลาร์ สรอ. ที่เปราะบางจากความไม่แน่นอนเกี่ยวกับสงครามระหว่างสหรัฐฯ กับอิรัก ขณะที่เศรษฐกิจของสหรัฐฯ ก็ยังมีได้ฟื้นตัวอย่างชัดเจน นอกจากนี้ ภาวะเศรษฐกิจไทยที่ดีต่อเนื่องตามการขยายตัวของการใช้จ่ายภาคเอกชนและการส่งออก ทำให้มีเงินลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ไทยเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม ค่าเงินบาทในช่วงครึ่งแรกของปีมีความผันผวนและอ่อนค่าลงเป็นบางช่วงสั้น ๆ จากปัจจัยภายนอกเป็นหลัก ที่สำคัญคือความกังวลเกี่ยวกับสงครามและการแพร่ระบาดของโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (SARS) และการปรับตัวตามค่าเงินในภูมิภาคโดยเฉพาะค่าเงินเยน

สำหรับในช่วงครึ่งหลังของปี 2546 ค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้นอย่างชัดเจน โดยแข็งค่าสูงสุดในรอบปีในเดือนตุลาคมที่ระดับ 39.21 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. ทั้งนี้ ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการแข็งค่าของเงินบาท ได้แก่ (1) ปัจจัยพื้นฐานในประเทศที่ดีและความเชื่อมั่นต่อเศรษฐกิจไทย (2) การปรับตัวสูงขึ้นของดัชนีตลาดหลักทรัพย์ไทย (3) การปรับเพิ่มอันดับความน่าเชื่อถือของประเทศไทยจากสถาบันจัดอันดับในต่างประเทศ และ (4) Sentiment ของค่าเงินดอลลาร์ สรอ. ที่ยังคงเปราะบาง ทั้งนี้ ธปท. ได้ออกมาตรการป้องปรามการเก็งกำไรค่าเงินบาทในวันที่ 11 กันยายน และ 14 ตุลาคม 2546 เพื่อดูแลการเคลื่อนไหวของค่าเงินบาทไม่ให้เป็นไปในลักษณะการเก็งกำไร

2. อัตราดอกเบี้ยระยะสั้นในตลาดเงิน

อัตราดอกเบี้ยระยะสั้นในตลาดเงินโน้มต่ำลงในปี 2546 โดยในไตรมาสที่ 1 ได้ปรับลดลงตามสภาพคล่องในระบบธนาคารพาณิชย์ที่มีอยู่สูงซึ่งส่วนหนึ่งเป็นสภาพคล่องที่กลับเข้าสู่ระบบหลังผ่านช่วงเทศกาลปีใหม่และตรุษจีน อย่างไรก็ตาม สภาพคล่องในเดือนมีนาคมถึงตัวขึ้นเล็กน้อยเนื่องจากสงครามระหว่างสหรัฐฯ กับอิรักทำให้เกิดความไม่แน่นอนในตลาดการเงิน โดยรวมเฉลี่ยทั้งไตรมาสแรกอัตราดอกเบี้ยตลาดซื้อคืนพันธบัตรระยะ 1 วันลดลงมาอยู่ที่ร้อยละ 1.50 ต่อปี เทียบกับร้อยละ 1.65 ต่อปีในไตรมาสที่ 4 ของปี 2545 ขณะที่อัตราดอกเบี้ยกู้ยืมระหว่างธนาคาร (Interbank) ระยะ 1 วันอยู่ที่ร้อยละ 1.49 ต่อปี เทียบกับร้อยละ 1.76 ต่อปีในไตรมาสที่ 4 ของปี 2545

อัตราดอกเบี้ยในตลาดเงิน

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ในไตรมาสที่ 2 อัตราดอกเบี้ยระยะสั้นในตลาดเงินปรับสูงขึ้น ส่วนหนึ่งเนื่องจากสภาพคล่องในระบบธนาคารพาณิชย์ดึงตัวขึ้นจากการเตรียมเงินสำหรับการเบิกจ่ายในช่วงเทศกาลสงกรานต์ ทั้งนี้ ในวันที่ 27 มิถุนายน ธปท. ได้ปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายลงร้อยละ 0.50 ต่อปี ส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยระยะสั้นปรับลดลงตามทิศทางการส่งสัญญาณของ ธปท. อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายเกิดขึ้นในช่วงท้ายไตรมาส ค่าเฉลี่ยของอัตราดอกเบี้ยตลาดซื้อคืนพันธบัตรระยะ 1 วันและอัตราดอกเบี้ยกู้ยืมระหว่างธนาคารระยะ 1 วันจึงยังไม่ลดลง โดยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 1.66 และ 1.59 ต่อปี ตามลำดับ

สำหรับในไตรมาสที่ 3 ผลจากการลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายดังกล่าวข้างต้นทำให้อัตราดอกเบี้ยระยะสั้นในตลาดเงินปรับลดลงค่อนข้างมาก โดยอัตราดอกเบี้ยตลาดซื้อคืนพันธบัตรระยะ 1 วันเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 1.11 ต่อปี ขณะที่อัตราดอกเบี้ยกู้ยืมระหว่างธนาคารระยะ 1 วันเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 1.07 ต่อปี

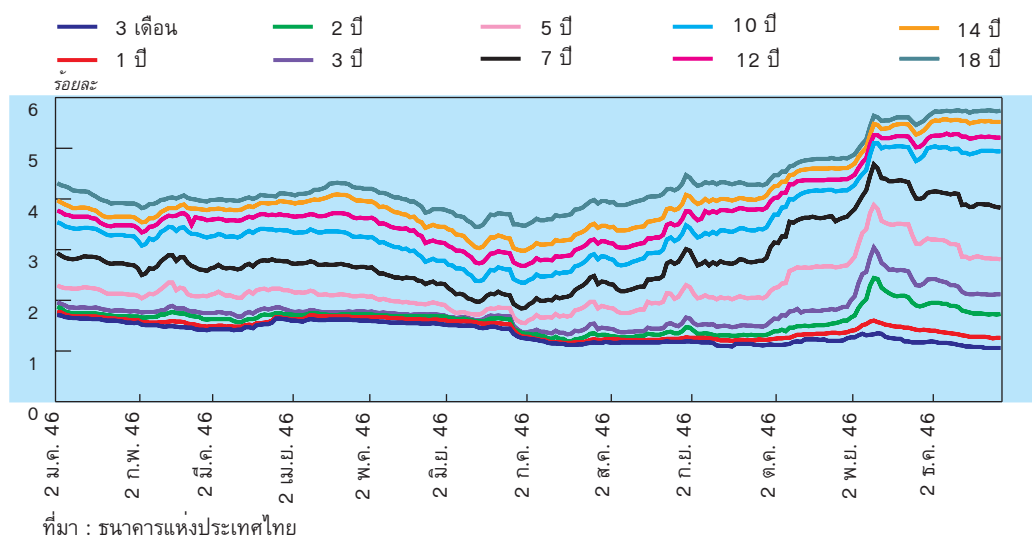
สำหรับไตรมาสสุดท้ายของปี 2546 อัตราดอกเบี้ยในตลาดเงินยังไม่ลดลงและอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากในเดือนพฤศจิกายนธนาคารพาณิชย์ที่เป็นตัวแทนจำหน่ายกองทุนวายุภักษ์ได้นำเงินรอโอนมาลงทุนในตลาดซื้อคืนค่อนข้างมาก รวมทั้งสภาพคล่องก็เพิ่มขึ้นในเดือนธันวาคมจากเงินบำนาญจากรัฐที่ยังไม่ถูกเบิกถอนและเงินกู้ยืมที่ภาครัฐชำระคืนแก่สถาบันการเงิน ดังนั้น เฉลี่ยทั้งไตรมาสอัตราดอกเบี้ยตลาดซื้อคืนพันธบัตรระยะ 1 วัน จึงอยู่ที่ร้อยละ 1.06 ต่อปี และอัตราดอกเบี้ยกู้ยืมระหว่างธนาคารระยะ 1 วันอยู่ที่ร้อยละ 1.09 ต่อปี

3. อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาล

อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลในไตรมาสที่ 1 ของปี 2546 ปรับตัวลดลงต่อเนื่องจากปลายปี 2545 โดยเป็นผลจากแนวโน้มการปรับลดอัตราดอกเบี้ยธนาคารพาณิชย์และความต้องการลงทุนของธนาคารพาณิชย์ที่มีอยู่สูง ขณะที่ปริมาณพันธบัตรออกใหม่มีค่อนข้างน้อย อย่างไรก็ตาม ในช่วงต้นเดือนกุมภาพันธ์ อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลได้ปรับเพิ่มขึ้นจากการขายทำกำไรของนักลงทุนเป็นหลัก

ในไตรมาสที่ 2 อัตราผลตอบแทนพันธบัตรทุกระยะปรับเพิ่มขึ้นในเดือนเมษายนตามทิศทางอัตราดอกเบี้ยในตลาดเงินที่สูงขึ้น อย่างไรก็ตามในเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนมิถุนายน อัตราผลตอบแทนพันธบัตรได้ปรับลดลง โดยเฉพาะในระยะยาว เนื่องจากการคาดการณ์ว่าอุปทานพันธบัตรรัฐบาลจะลดลงจากการปรับประมาณการฐานะการคลังจากการขาดดุลเป็นการเกินดุลประกอบการคาดการณ์ว่าอัตราดอกเบี้ย federal funds rate จะลดลงและ

ผลตอบแทนของพันธบัตรรัฐบาลไทย
(2 มกราคม - 31 ธันวาคม 2546)

อาจส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยนโยบายของไทยลดลงด้วย ซึ่งต่อมาเมื่อ ธปท. ประกาศลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายลงร้อยละ 0.50 ต่อปี อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลก็ปรับลดลงอีกในช่วงปลายเดือนมิถุนายน

ในไตรมาสที่ 3 ของปี อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลปรับลดลงในช่วงต้นเดือนกรกฎาคมจากผลต่อเนื่องของการประกาศลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายหลังจากนั้นอัตราผลตอบแทนได้ปรับสูงขึ้นโดยเฉพาะในพันธบัตรระยะยาว ทั้งนี้ ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การประกาศมาตรการผ่อนคลายการแลกเปลี่ยนเงินตราของ ธปท. ในเดือนกรกฎาคม และการประกาศอนุญาตให้นักลงทุนสถาบัน 6 ประเภทสามารถลงทุนในตราสารหนี้ของต่างประเทศในเดือนสิงหาคม รวมทั้งความไม่แน่นอนเรื่องการออกพันธบัตรเพื่อชดเชยความเสียหายของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน (FIDF)

อัตราผลตอบแทนของพันธบัตรรัฐบาลปรับเพิ่มขึ้นในไตรมาสสุดท้ายของปี โดยเฉพาะระยะกลางและระยะยาวปรับตัวขึ้นชันมาก สาเหตุสำคัญ คือ (1) ข่าวการออกพันธบัตรระยะ 7 ปีเพื่อชดเชยความเสียหายให้ FIDF (2) อุปทานที่เพิ่มขึ้นของพันธบัตรออกใหม่จากทั้งภาครัฐและเอกชน และ (3) การปรับเพิ่มขึ้นของดัชนีตลาดหลักทรัพย์ไทยที่จูงใจให้นักลงทุนย้ายการลงทุนออกจากตลาดพันธบัตรไปตลาดหลักทรัพย์ อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่กลางเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคม อัตราผลตอบแทนพันธบัตรปรับลดลงจากการเลื่อนการประมูลพันธบัตร FIDF ไปเป็นต้นปี 2547 และการงดออกพันธบัตร ธปท. ในเดือนธันวาคม

ค. เงินฝากและสินเชื่อภาคเอกชนของระบบธนาคารพาณิชย์

1. เงินฝากธนาคารพาณิชย์

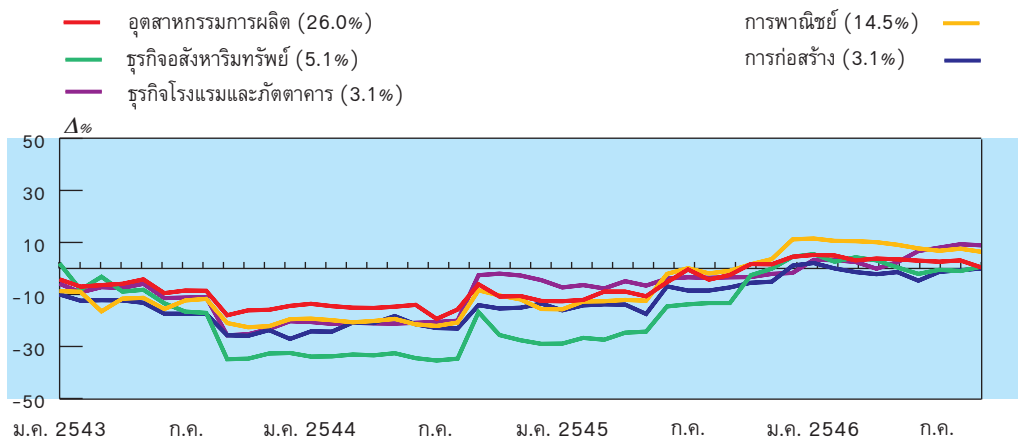
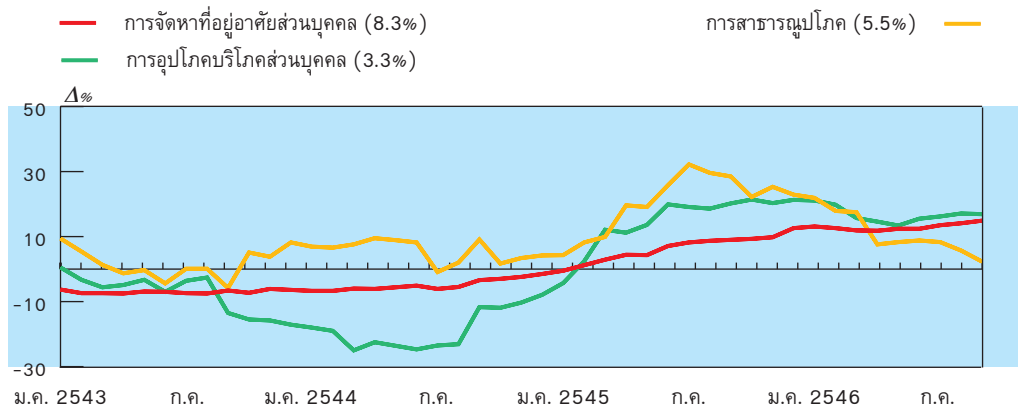
ในปี 2546 เงินฝากธนาคารพาณิชย์ขยายตัวในอัตราต่ำต่อเนื่องระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนสิงหาคม โดยเป็นผลจากฐานเงินฝากที่ลดลงตั้งแต่เดือนกันยายน 2545 เมื่อมีการถอนเงินฝากส่วนหนึ่งเพื่อไปลงทุนในพันธบัตรออมทรัพย์ช่วยชาติ อย่างไรก็ตาม เมื่อผลของปัจจัยดังกล่าวหมดลงในเดือนกันยายน 2546 อัตราการขยายตัวของเงินฝากจึงกลับมาอยู่ในระดับปกติในช่วง 4 เดือนสุดท้ายของปี โดย ณ สิ้นปี 2546 เงินฝากขยายตัวร้อยละ 4.4 จากสิ้นปีก่อน

2. สินเชื่อภาคเอกชน (รวมการถือครองหลักทรัพย์ภาคเอกชน) ของธนาคารพาณิชย์

ในปี 2546 สินเชื่อภาคเอกชน (รวมการถือครองหลักทรัพย์ภาคเอกชน) ของธนาคารพาณิชย์ขยายตัวอย่างต่อเนื่องตามการฟื้นตัวของภาวะการผลิตในประเทศ โดยในไตรมาสที่ 1 การเพิ่มขึ้นของสินเชื่อส่วนหนึ่งเป็นผลจากการขยายสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ของรัฐตามนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล สำหรับในช่วงเดือนเมษายนถึงเดือนธันวาคม สินเชื่อยังคงขยายตัวต่อเนื่องแต่ในอัตราที่ชะลอลงเล็กน้อย โดยเฉพาะ 9 เดือนหลังของปี ขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 3.8 ส่วนใหญ่เป็นการให้สินเชื่อแก่ภาคธุรกิจทั้งจากธนาคารพาณิชย์เอกชนและของรัฐ ทั้งนี้ ณ สิ้นปี 2546 สินเชื่อภาคเอกชนของธนาคารพาณิชย์ขยายตัวร้อยละ 3.6 จากสิ้นปีก่อน ในส่วนของสินเชื่อธนาคารพาณิชย์ที่บวกกลับการตัดหนี้สูญและสินเชื่อที่โอนไปบริษัทบริหารสินทรัพย์ แต่ไม่รวมสินเชื่อที่ธนาคารพาณิชย์ให้กับบริษัทบริหารสินทรัพย์ ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 4.8 ในปี 2546

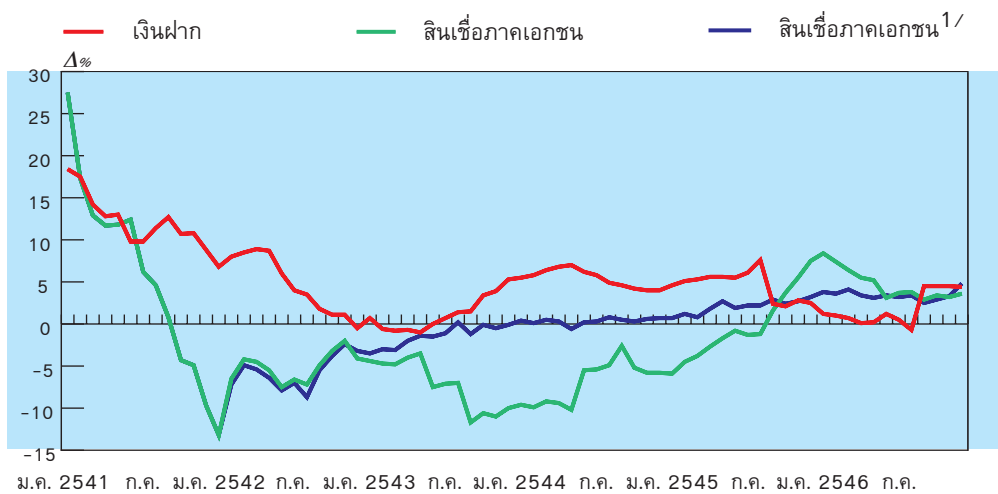
เมื่อพิจารณาแยกตามสาขาเศรษฐกิจพบว่าสินเชื่อสำหรับสาขาเศรษฐกิจหลักที่มีการเติบโตสูงในปี 2546 ได้แก่ สินเชื่อเพื่อการส่งออก การค้าส่งผลิตผลทางการเกษตร การพาณิชย์ อสังหาริมทรัพย์ และธุรกิจโรงแรมและภัตตาคาร ในขณะที่สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย และสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล ซึ่งรวมถึงสินเชื่อบัตรเครดิตที่มีสัดส่วนโดยรวมประมาณร้อยละ 13 ของสินเชื่อทั้งหมด ขยายตัวสูงต่อเนื่องจากปีก่อน ส่วนหนึ่งเป็นผลจากอัตราดอกเบี้ยที่อยู่ในระดับต่ำและสภาวะการแข่งขันระหว่างธนาคารพาณิชย์ รวมทั้งเป็นการขยายตัวตามภาวะเศรษฐกิจที่ดีขึ้นด้วย อย่างไรก็ตาม ธปท. ได้ติดตามดูแลแนวทางการปล่อยสินเชื่อบัตรเครดิตของธนาคารพาณิชย์อย่างใกล้ชิดเพื่อป้องกันมิให้ผู้บริโภคสร้างภาระหนี้มากเกินไปจนเกินความสามารถที่จะชำระคืน

สินเชื่อนานาชาติพาณิชย์แยกตามสาขาเศรษฐกิจ

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือสัดส่วนต่อสินเชื่อทั้งหมด

อัตราการขยายตัวของเงินฝากและสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์

หมายเหตุ : 1/ สินเชื่อที่บวกกลับการดัดหนี้สูญและสินเชื่อที่โอนไปบริษัทบริหารหลักทรัพย์ แต่ไม่รวมสินเชื่อที่ให้แก่บริษัทบริหารหลักทรัพย์

ที่มา : รายงานและแบบสำรวจของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งรวมข้อมูลของธนาคารขนาดใหญ่

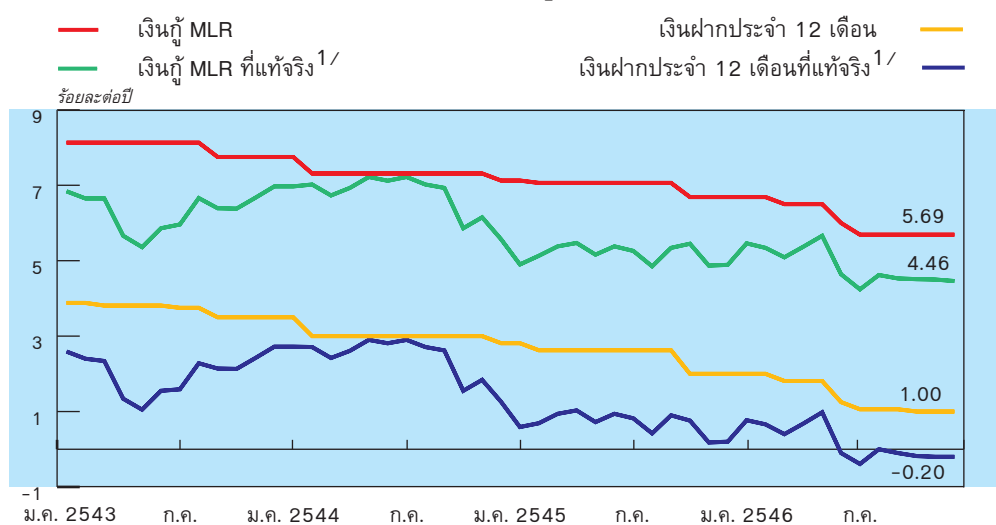
3. อัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์

ในปี 2546 ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ทยอยปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินให้กู้ในช่วงเดือนมีนาคม มิถุนายน และกรกฎาคม ซึ่งเป็นการปรับตัวตามการส่งสัญญาณทิศทางอัตราดอกเบี้ยนโยบายของ ธปท. และสอดคล้องกับการบริหารสภาพคล่องของแต่ละธนาคาร โดยอัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 4 แห่ง ประเภทเงินฝากประจำระยะ 3 เดือนลดลงจากร้อยละ 1.75 ต่อปี ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2545 เป็นร้อยละ 1.00 ต่อปี ขณะที่อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะ 12 เดือนลดลงจากร้อยละ 2.00 ต่อปีเป็นร้อยละ 1.00 ต่อปี และอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม MLR ลดลงจากร้อยละ 6.69 ต่อปีเป็นร้อยละ 5.69 ต่อปี

ตารางที่ 25 : อัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 4 แห่ง

		อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละต่อปี)		
		ประจำ 3 เดือน	ประจำ 12 เดือน	MLR
มกราคม	2546	1.75	2.00	6.69
กุมภาพันธ์	2546	1.75	2.00	6.69
มีนาคม	2546	1.50	1.81	6.50
เมษายน	2546	1.50	1.81	6.50
พฤษภาคม	2546	1.50	1.81	6.50
มิถุนายน	2546	1.25	1.25	6.00
กรกฎาคม	2546	1.06	1.06	5.69
สิงหาคม	2546	1.06	1.06	5.69
กันยายน	2546	1.06	1.06	5.69
ตุลาคม	2546	1.00	1.00	5.69
พฤศจิกายน	2546	1.00	1.00	5.69
ธันวาคม	2546	1.00	1.00	5.69

อัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์

หมายเหตุ : 1/ เงินเพื่อคาดการณ์คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงของระดับราคาถัวเฉลี่ยในช่วง 12 เดือนข้างหน้า
ที่มา : ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 4 แห่ง

สำหรับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินกู้ยืมที่แท้จริงในปี 2546 ปรับลดลงตามการคาดการณ์อัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ การโน้มลดลงของอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม MLR ที่แท้จริงมีส่วนช่วยส่งเสริมการขยายตัวของภาคเศรษฐกิจ และ ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2546 อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะ 12 เดือนและอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม MLR ที่แท้จริงของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ทั้ง 4 แห่งเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ -0.20 และ 4.46 ต่อปี ตามลำดับ

ง. การดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์

ผลการดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์ปรับตัวดีขึ้นในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2546 โดยธนาคารพาณิชย์ไทยมีผลการดำเนินงานที่ดีต่อเนื่อง แม้ในไตรมาสที่ 3 ผลประกอบการเป็นขาดทุนสุทธิ แต่ก็เนื่องมาจากการกันสำรองหนี้สูญเพิ่มขึ้นของธนาคารพาณิชย์บางแห่ง สำหรับกำไรจากการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบ (ก่อนหักการกันสำรองหนี้สูญ) ในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2546 อยู่ที่ 67.35 พันล้านบาท เทียบกับ 54.03 พันล้านบาทในช่วงเดียวกันปีก่อน โดยธนาคารพาณิชย์ไทยมีกำไรจากการดำเนินงาน 61.30 พันล้านบาท เทียบกับ 42.31 พันล้านบาทในช่วงเดียวกันปีก่อน ส่วนใหญ่เป็นผลจากการปรับเพิ่มขึ้นของรายได้ดอกเบี้ยสุทธิจากการลดลงของรายจ่ายดอกเบี้ย กอปรกับการเพิ่มขึ้นของรายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ย ทั้งจากค่าธรรมเนียม ค่าบริการ และกำไรจากการปริวรรตเงินตรา

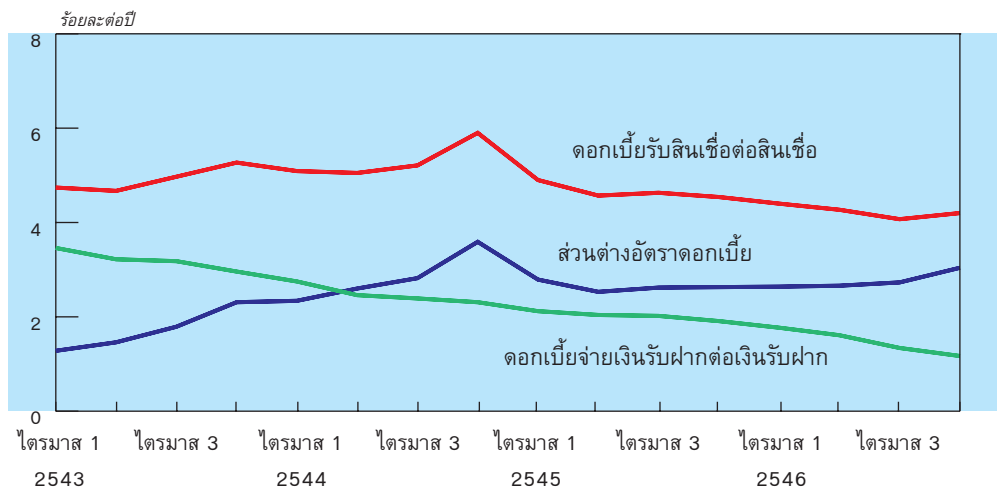
ตารางที่ 26 : ผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์
(หน่วย : พันล้านบาท)

	2545		2546		
	ทั้งปี	ไตรมาส 4	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3
ธนาคารพาณิชย์ทั้งหมด					
- กำไรขาดทุนจากการดำเนินงาน	67.5	13.5	21.6	23.2	22.5
- การกันสำรองหนี้สูญ	43.3	-22.9	-4.1	-2.9	-22.4
- กำไรสุทธิ (ก่อนหักภาษี)	24.2	-9.4	17.5	20.3	0.1
ธนาคารพาณิชย์ไทย					
- กำไรขาดทุนจากการดำเนินงาน	56.2	13.8	17.9	23.2	20.3
- การกันสำรองหนี้สูญ	-44.7	-23.6	-4.1	-7.2	-23.1
- กำไรสุทธิ (ก่อนหักภาษี)	11.4	-9.7	13.7	16.0	-2.9
ธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ					
- กำไรขาดทุนจากการดำเนินงาน	11.4	-0.3	3.8	0.0	2.3
- การกันสำรองหนี้สูญ	1.4	0.7	0.1	4.3	0.7
- กำไรสุทธิ (ก่อนหักภาษี)	12.8	0.4	3.8	4.3	3.0
ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย					

สำหรับสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศมีกำไรจากการดำเนินงานลดลงเหลือ 6.05 พันล้านบาทในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2546 เทียบกับ 11.72 พันล้านบาท ในช่วงเดียวกันปีก่อน โดยเป็นผลจากการลดลงของรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลเป็นสำคัญ

ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินให้กู้ยืมเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ (Effective Interest Rate Spread) เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในปี 2546 โดย ณ สิ้นไตรมาสที่ 3 เท่ากับร้อยละ 2.73 เทียบกับร้อยละ 2.62

ส่วนต่างดอกเบี้ยของระบบธนาคารพาณิชย์

หมายเหตุ : สินเชื่อคือสินเชื่อที่ไม่ใช่ระหว่างสถาบันการเงิน
เงินรับฝากคือเงินรับฝากที่ไม่ใช่ระหว่างสถาบันการเงิน
ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ณ สิ้นไตรมาสที่ 3 ของปี 2545 จากการเพิ่มขึ้นของส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ไทยเป็นสำคัญ เนื่องจากต้นทุนดอกเบี้ยจ่ายจากเงินฝากลดลงมากกว่าดอกเบี้ยรับที่ได้จากสินเชื่อ ในขณะที่ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศปรับลดลงเล็กน้อย

อัตราเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 13.41 ในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2546 เทียบกับร้อยละ 14.06 ในปี 2545 ส่วนหนึ่งที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ทยอยปรับลดลง โดย ณ สิ้นปี 2546 อยู่ที่ 641.58 พันล้านบาท เทียบกับ 772.56 พันล้านบาท ณ สิ้นปี 2545 ทั้งนี้ สัดส่วนหนึ่งที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินเชื่อรวม ณ สิ้นปี 2546 อยู่ที่ร้อยละ 12.72 เทียบกับร้อยละ 15.79 ณ สิ้นปีก่อน

ตลาดทุน

แหล่งเงินทุนที่มีใช้ธนาคารพาณิชย์ของภาคเอกชน

ในปี 2546 ภาคธุรกิจและครัวเรือนมีแหล่งเงินทุนสำคัญที่มีใช้ธนาคารพาณิชย์ คือ

1. การออกตราสารทุนและตราสารหนี้ โดยหุ้นสามัญที่เพิ่มขึ้นส่วนใหญ่เป็นการเพิ่มทุนของกลุ่มอสังหาริมทรัพย์ขนส่ง และบริษัทที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูกิจการ ส่วนตราสารหนี้เป็นการออกหุ้นกู้ของกลุ่มวัสดุก่อสร้าง เคมีภัณฑ์ และขนส่ง ที่สำคัญได้แก่ บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) บริษัท อะโรเมติกส์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) และบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)

2. การปล่อยสินเชื่อของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ซึ่งในปี 2546 (ข้อมูล ณ เดือนพฤศจิกายน) เพิ่มขึ้น 108.3 พันล้านบาทจาก ณ สิ้นปี 2545 ส่วนหนึ่งเพราะนโยบายสนับสนุนการปล่อยสินเชื่อของรัฐบาลที่มีผลต่อเนื่องจากปีก่อน ที่สำคัญคือ โครงการธนาคารประชาชนของธนาคารออมสิน สินเชื่อตามมาตรการส่งเสริมธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ของธนาคารอาคารสงเคราะห์ และสินเชื่อตามมาตรการส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย

3. สินเชื่อเพื่อการอุปโภคและบริโภค สินเชื่อส่วนบุคคล และสินเชื่อเพื่อการค้า ซึ่งขยายตัวสูงต่อเนื่อง โดยเฉพาะสินเชื่อเช่าซื้อเพื่อการอุปโภคและบริโภค และสินเชื่อบัตรเครดิตเนื่องจากผู้บริโภคมีความมั่นใจในภาวะเศรษฐกิจและรายได้ที่คาดว่าจะมั่นคงขึ้น กอปรกับได้รับแรงจูงใจจากการเสนอบริการของบริษัทผู้ให้สินเชื่อที่มักจะ

ให้ร่วมกับผู้ประกอบการธุรกิจ โดยเฉพาะสินเชื่อรถยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้า และโทรศัพท์มือถือ นอกจากนี้ สินเชื่อบัตรเครดิต และสินเชื่อเพื่อการกู้ยืมส่วนบุคคลโดยตรงก็มีการแข่งขันให้บริการสูงขึ้นด้วย

ภาวะตลาดรองตลาดตราสารหนี้

ในปี 2546 การซื้อขายตราสารหนี้มีมูลค่าทั้งสิ้น 2,606.7 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2545 ร้อยละ 21.5 ทั้งนี้เป็นผลจากการออกตราสารหนี้ของภาครัฐและภาคเอกชนที่เพิ่มขึ้นเพื่อขยายทางเลือกให้กับนักลงทุนในภาวะอัตราดอกเบี้ยต่ำ อย่างไรก็ตามมูลค่าการซื้อขายตราสารหนี้ในตลาดรองได้ลดลงในช่วงครึ่งหลังของปีเพราะนักลงทุนโยกย้ายเงินลงทุนไปยังตลาดหลักทรัพย์ที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า ทั้งนี้มูลค่าการซื้อขายเฉลี่ยต่อวันเพิ่มขึ้นจาก 10.3 พันล้านบาทในไตรมาสที่ 1 เป็น 11.8 พันล้านบาทในไตรมาสที่ 2 ก่อนจะลดลงเป็น 10.6 พันล้านบาทและ 9.7 พันล้านบาทในไตรมาสที่ 3 และ 4 ตามลำดับ

ตารางที่ 27 : แหล่งเงินทุนภาคเอกชนที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์
(หน่วย : พันล้านบาท)

แหล่งเงินทุน	2545	2546 ^P
1. สินเชื่อสถาบันการเงินและบริษัทที่ปล่อยสินเชื่อ^{1/}	36.90	175.90
บริษัทเงินทุน	-75.20	52.20
สถาบันการเงินเฉพาะกิจ	104.00	108.30
บริษัทที่ให้สินเชื่อเพื่อการบริโภคและเช่าซื้อที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ^{2/}	8.10	15.40
2. ตลาดทุน(ที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน)^{3/}	131.50	187.20
ตราสารทุน(หุ้นสามัญและหุ้นบุริมสิทธิ)	56.30	84.80
ตราสารหนี้ภายในประเทศ	75.20	102.40
รวม	168.40	363.10

หมายเหตุ : 1/ การเปลี่ยนแปลงของยอดคงค้างจากปีก่อน

2/ ยอดรวมการเปลี่ยนแปลงของบริษัทที่ให้สินเชื่อ 8 ราย ไม่รวมบริษัทผู้ถือครองซึ่งเพิ่งเข้าจดทะเบียนในปี 2546

3/ มูลค่าหลักทรัพย์ออกใหม่

P = ข้อมูลเบื้องต้น

- บริษัทเงินทุนและสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ณ สิ้นเดือนพฤศจิกายน 2546

- บริษัทที่ให้สินเชื่อเพื่อการบริโภคและเช่าซื้อที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ณ สิ้นเดือนกันยายน 2546

- ตราสารทุนและหนี้ภายในประเทศ ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2546

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

นโยบายและมาตรการเศรษฐกิจสำคัญ

นโยบายและมาตรการเศรษฐกิจสำคัญในปี 2546

มาตรการการเงิน

มาตรการ	ผู้ที่เกี่ยวข้อง	สาระสำคัญ	วันที่บังคับใช้	แหล่งที่มา
<p>ก. มาตรการด้านอัตราดอกเบี้ยนโยบาย</p> <p>ผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงิน</p> <ul style="list-style-type: none"> - วันที่ 20 มกราคม 2546 - วันที่ 3 มีนาคม 2546 - วันที่ 21 เมษายน 2546 - วันที่ 2 มิถุนายน 2546 - วันที่ 27 มิถุนายน 2546 (วาระพิเศษ) - วันที่ 21 กรกฎาคม 2546 - วันที่ 11 กันยายน 2546 - วันที่ 28 ตุลาคม 2546 - วันที่ 12 ธันวาคม 2546 		<p>คณะกรรมการฯ มีมติให้ลดอัตราดอกเบี้ยตลาดซื้อคืนพันธบัตรระยะ 14 วันจากร้อยละ 1.75 ต่อปี เหลือร้อยละ 1.25 ต่อปี เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2546 เนื่องจากเห็นว่าอัตราเงินเฟ้อพื้นฐานที่อยู่ในระดับต่ำ เอื้อให้นโยบายการเงินสามารถผ่อนคลายเป็นได้มากขึ้นเพื่อรองรับความไม่แน่นอนของภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจและการเงินในต่างประเทศ นอกจากนี้การลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายดังกล่าวจะช่วยลดความเสี่ยงที่อาจกดดันให้อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานต่ำกว่าเป้า และลดความผันผวนของการเคลื่อนย้ายเงินทุนระยะสั้นที่เข้ามาเพื่อเก็งกำไรในส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระยะต่อไป</p>	-	<p>ข่าว ธปท. 2/2546</p> <p>ข่าว ธปท. 9/2546</p> <p>ข่าว ธปท. 12/2546</p> <p>ข่าว ธปท. 17/2546</p> <p>ข่าว ธปท. 19/2546</p> <p>ข่าว ธปท. 22/2546</p> <p>ข่าว ธปท. 31/2546</p> <p>ข่าว ธปท. 34/2546</p> <p>ข่าว ธปท. 41/2546</p> <p>ตามลำดับ</p>
<p>ข. มาตรการด้านตลาดการเงิน</p> <p>1. หลักเกณฑ์การดำรงฐานะเงินตราต่างประเทศ</p>	<p>1. ธนาคารพาณิชย์ในประเทศ</p> <p>2. สาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ (ไม่รวมกิจการวิเทศธนกิจ BIBF)</p> <p>3. บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (IFCT)</p> <p>4. ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.)</p> <p>5. บริษัทเงินทุนสินเชื่อยุโรป จำกัด (มหาชน)</p>	<p>ธปท. ปรับปรุงการคำนวณฐานะเงินตราต่างประเทศของสาขาในต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย เช่น ให้นำรวมบัญชีเงินให้สินเชื่อเป็นเงินตราต่างประเทศที่ถูกจัดชั้นสงสัยจะสูญ เฉพาะยอดมูลหนี้คงค้างสุทธิหลังหักเงินสำรองที่กันไว้ตามเกณฑ์การกันเงินสำรองของประเทศที่สาขาไปเปิดดำเนินการ เป็นต้น</p>	-	<p>หนังสือเวียนที่ ธปท. สนส. (21)ว.167/2546 วันที่ 21 มกราคม 2546</p>

มาตรการ	ผู้ที่เกี่ยวข้อง	สาระสำคัญ	วันที่บังคับใช้	แหล่งที่มา
2. การขายต่อหลักทรัพย์ เงินตราต่างประเทศให้ ลูกค้านในประเทศ	1. ธนาคารพาณิชย์ (ไม่รวม BIBF) 2. ธสน. 3. IFCT 4. บริษัทเงินทุน สินเอเชีย จำกัด (มหาชน)	รพท. ขยายวงเงินการขายหลัก ทรัพย์เงินตราต่างประเทศต่อให้ แก่ผู้ลงทุนประเภทสถาบันที่ไม่ได้ รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับ ปัจจัยชำระเงินตราต่างประเทศใน ข้อ 3 ของหนังสือเวียนที่ สกง.(05) ว. 2/2543 ลงวันที่ 29 พฤษภาคม 2543 จากยอดการขายแต่ละราย ไม่เกิน 10 ล้าน ดอลลาร์ สรอ. เป็นไม่เกิน 50 ล้าน ดอลลาร์ สรอ.		หนังสือเวียนที่ สกง. (51)ว.1/2546 วันที่ 22 เมษายน 2546
ค. มาตรการด้านการควบคุม การแลกเปลี่ยนเงิน				
1. การขยายขอบเขตธุรกิจ ของสำนักงานแลกเปลี่ยน เงิน	ธนาคารพาณิชย์ใน ประเทศ	รพท. ขยายขอบเขตธุรกิจให้ สำนักงานแลกเปลี่ยนเงินสามารถ ประกอบธุรกิจอื่นเป็นการทั่วไปได้ เช่น การให้บริการรับชำระหนี้ทั้ง ของธนาคารพาณิชย์และบุคคลใด ๆ โดยการรับชำระด้วยเงินสด หรือ เช็ค เป็นต้น		หนังสือเวียนที่ รพท. สนส. (31) ว.1020/ 2546 วันที่ 18 เมษายน 2546
2. การกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการ แลกเปลี่ยนเงิน (ฉบับที่ 12)	1. ธนาคารพาณิชย์ (ไม่รวม BIBF) 2. ธสน. 3. ธนาคารอิสลาม แห่งประเทศไทย 4. IFCT 5. บริษัทเงินทุน สินเอเชีย จำกัด (มหาชน)	รพท. ปรับปรุงหลักเกณฑ์และ วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยน เงินเพื่อรองรับการประกอบธุรกิจ ทางด้านเงินตราต่างประเทศของ ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ซึ่งได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจ ดังกล่าว เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2546	11 กันยายน 2546	หนังสือเวียนที่ สกง. (03)ว.4/2546 วันที่ 1 ตุลาคม 2546
3. การผ่อนคลายระเบียบ ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน	ผู้ลงทุน 6 ประเภท คือ 1. บริษัทประกัน ชีวิต 2. กองทุนบำเหน็จ บำนาญ 3. กองทุนสำรอง เลี้ยงชีพ 4. กองทุนประกัน สังคม 5. กองทุนรวม (ไม่รวมกองทุน ส่วนบุคคล)	1. รพท. ผ่อนผันให้ผู้ลงทุนสถาบัน 6 ประเภทไปลงทุนในหลักทรัพย์ ต่างประเทศได้		หนังสือเวียนที่ รพท. สกง. (05)ว. 1691/ 2546 1694/2546 2/2546 วันที่ 22 กรกฎาคม 2546 และ ข่าว รพท. 23/2546

มาตรการ	ผู้ที่เกี่ยวข้อง	สาระสำคัญ	วันที่บังคับใช้	แหล่งที่มา
ง. มาตรการป้องปรามการเก็งกำไรค่าเงินบาท	6. สถาบันการเงินที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้ง			
	1. ธนาคารพาณิชย์ (ไม่รวม BIBF) 2. ธสน. 3. IFCT 4. บริษัทเงินทุนสินเชี่ย จำกัด (มหาชน) รัฐวิสาหกิจทุกแห่ง	2. ธปท. ขยายระยะเวลาการฝากเงินเข้าบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศ จาก 3 เดือนเป็น 6 เดือน 3. ธปท. อนุญาตให้รัฐวิสาหกิจป้องกันความเสี่ยงของหนี้เงินตราต่างประเทศได้โดยอิสระ แต่ต้องไม่เกินระยะเวลาอายุของหนี้		
1. มาตรการป้องปรามการเก็งกำไรค่าเงินบาท	1. ธนาคารพาณิชย์ทุกธนาคาร (ไม่รวม BIBF) 2. ธสน. 3. ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย 4. IFCT 5. บริษัทเงินทุนสินเชี่ย จำกัด (มหาชน)	ธปท. เพิ่มเติมมาตรการจำกัดการกู้ยืมระยะสั้นของสถาบันการเงินจากผู้มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ (Non-resident: NR) เช่น NR จะฝากเงินในรูปบัญชีกระแสรายวันหรือเงินฝากออมทรัพย์ได้เฉพาะกรณีเพื่อ Settlement เท่านั้น หากเพื่อวัตถุประสงค์อื่นต้องเปิดบัญชีเงินฝากประจำที่มีอายุตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป เป็นต้น		หนังสือเวียนที่ ธปท. สกง.(03)ว.2262/2546 วันที่ 14 ตุลาคม 2546 และข่าว ธปท. 33/2546
2. มาตรการดูแลเงินทุนนำเข้าระยะสั้น	สถาบันการเงิน	ธปท. จำกัดการกู้ยืมเงินบาทหรือธุรกิจอื่นที่มีลักษณะเป็นการกู้ยืมเงินบาทจากผู้มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ (NR) กรณีไม่มีการค้าหรือการลงทุนรองรับโดยให้กู้ยืมได้ไม่เกินรายละเอียด 50 ล้านบาท เว้นแต่จะมีอายุสัญญาเกิน 3 เดือนขึ้นไป โดยครอบคลุมถึงธุรกิจ 6 รายการ (ตามประกาศ)	12 กันยายน 2546	ข่าว ธปท. 32/2546
จ. มาตรการด้านการกำกับและพัฒนาสถาบันการเงิน				
1. มาตรการด้านสินเชื่อและเงินให้สินเชื่อต่อคุณภาพ (NPL)				

มาตรการ	ผู้ที่เกี่ยวข้อง	สาระสำคัญ	วันที่บังคับใช้	แหล่งที่มา
1.1 การปรับปรุงความหมายของ NPL	1. ธนาคารพาณิชย์ 2. สาขานาคารพาณิชย์ต่างประเทศ 3. บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ 4. บริษัทเครดิตฟองซิเอร์	รพท. ปรับปรุงความหมายของ NPL จากเดิมซึ่งหมายถึงสินเชื่อที่ค้างชำระเงินต้นและ/หรือดอกเบี้ยเกินกว่า 3 เดือน มาเป็นเงินให้สินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐานสงสัย สงสัยจะสูญ และสูญ ตามหลักเกณฑ์การจัดชั้นในประกาศของ รพท. ซึ่งรวมถึงลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญที่ได้กันสำรองครบร้อยละ 100 และตัดออกจากบัญชีแล้วแต่ยังไม่ได้บันทึกกลับเข้ามาในบัญชี	งวดสิ้นสุดเดือนธันวาคม 2545	หนังสือเวียนที่ สนส. (22)ว.7/2546 9/2546 และ 10/2546 วันที่ 16 มกราคม 2546
1.2 การกำหนดหลักเกณฑ์การให้สินเชื่อหรือการให้กู้ยืมเพื่อการจัดหาที่อยู่อาศัย	1. ธนาคารพาณิชย์ 2. บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ 3. บริษัทเครดิตฟองซิเอร์	รพท. กำหนดว่าสถาบันการเงินจะให้สินเชื่อหรือให้กู้ยืมแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดได้ไม่เกินร้อยละ 70 ของราคาซื้อขายที่ตกลงกันจริงสำหรับที่อยู่อาศัยราคาตั้งแต่ 10 ล้านบาทขึ้นไป โดยมีที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างเป็นประกัน	1 ธันวาคม 2546	หนังสือเวียนที่ รพท. สนส. (21) ว. 2544/2546 วันที่ 28 พฤศจิกายน 2546
2. การขยายขอบเขตธุรกิจของสถาบันการเงิน 2.1 การอนุญาตให้ทำธุรกรรมที่ใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงหลักทรัพย์ประเภทตราสารหนี้	ธนาคารพาณิชย์ (ไม่รวม BIBF)	รพท. อนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ทำธุรกรรม Forward Bond, Bond Options และ Equity Linked Index Swap โดยให้ถือว่าการประกอบธุรกรรมทั้ง 3 ประเภทเป็นการก่อภาระผูกพันประเภท “สัญญาเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ย”	12 เมษายน 2546	หนังสือเวียนที่ สนส. (21)ว. 56/2546 วันที่ 16 เมษายน 2546 ประกาศ วันที่ 8 เมษายน 2546
2.2 การอนุญาตให้ทำธุรกรรมเงินฝากหรือเงินกู้ยืมที่มีการจ่ายผลตอบแทนอ้างอิงกับตัวแปร	ธนาคารพาณิชย์ (ไม่รวม BIBF)	รพท. กำหนดขอบเขตการทำธุรกรรมและแนวนโยบายในการดูแล เช่น ให้ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเสมือนธุรกรรมดังกล่าวเป็นธุรกรรมเงินฝากประเภทหนึ่ง	18 เมษายน 2546	หนังสือเวียนที่ สนส. (21)ว. 57/2546 วันที่ 18 เมษายน 2546 ประกาศ วันที่ 16 เมษายน 2546
2.3 การอนุญาตให้ประกอบธุรกรรม Credit Default Swaps	1. ธนาคารพาณิชย์ (ไม่รวม BIBF) 2. บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์	รพท. กำหนดให้สถาบันการเงินที่ทำธุรกรรม Credit Default Swaps จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การกำกับสถาบันการเงินของ รพท. เช่น เรื่องการดำรงเงินกองทุนเป็นอัตราส่วนกับสินทรัพย์และภาระผูกพัน เป็นต้น	24 เมษายน 2546 (บริษัทเงินทุน) 2 พฤษภาคม 2546 (ธนาคารพาณิชย์)	หนังสือเวียนที่ สนส. (21) ว.61/2546 และ 67/2546 วันที่ 29 เมษายน 2546 และ 2 พฤษภาคม 2546 ตามลำดับ

มาตรการ	ผู้ที่เกี่ยวข้อง	สาระสำคัญ	วันที่บังคับใช้	แหล่งที่มา
2.4 การอนุญาตให้ประกอบกิจการการให้บริการทางการเงินตามหลักชาริอะฮ์ (Shariah Banking Services)	ธนาคารพาณิชย์ (ไม่รวม BIBF)	ชปท. ให้ธนาคารพาณิชย์ที่ประกอบกิจการธนาคารปลอดดอกเบี้ย (interest-free units) เปลี่ยนชื่อจากกิจการธนาคารปลอดดอกเบี้ยเป็น “กิจการให้บริการทางการเงินตามหลักชาริอะฮ์” และให้ถือปฏิบัติตามประกาศฉบับใหม่ นี้แทน	21 พฤศจิกายน 2546	หนังสือเวียนที่ สนส. (11)ว 43/2546 วันที่ 1 ธันวาคม 2546 ประกาศวันที่ 10 พฤศจิกายน 2546
2.5 การอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการจัดให้มีบัญชีดูแลประโยชน์ของคู่สัญญา (Escrow Account)	บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง อนุญาตให้บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์รับชำระค่าทรัพย์สินและค่าอื่นใดจากผู้ซื้อหรือผู้จะซื้อที่ได้ทำสัญญาซื้อขายหรือสัญญาจะซื้อขายทรัพย์สินต่าง ๆ กับผู้ขายหรือผู้จะขายทรัพย์สินแล้วแต่กรณี โดยนำไปฝากไว้ในรูปตัวสัญญาใช้เงินประเภททวงถามของบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ หรือนำไปฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์ และให้ดูแลการเบิกถอนเงินดังกล่าว	13 ธันวาคม 2546	หนังสือเวียนที่ ชปท. สนส. (11)ว.2689/2546 วันที่ 23 ธันวาคม 2546 ประกาศกระทรวงการคลัง วันที่ 3 ธันวาคม 2546
จ. การให้ความอนุเคราะห์ทางการเงินแก่ภาคเศรษฐกิจที่สำคัญ				
1. การจัดการให้ความอนุเคราะห์ทางการเงินแก่ภาคเศรษฐกิจที่สำคัญ	1. ธนาคารพาณิชย์ 2. บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ 3. IFCT	ชปท. ยกเลิกการให้ความอนุเคราะห์ทางการเงินแก่ภาคเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ กิจการอุตสาหกรรม การเก็บรักษาสินค้าไว้ในคลังสินค้า กิจการเลี้ยงสัตว์ การค้าพืชผลเกษตร โครงการด้านเกษตรกรรมหรืออุตสาหกรรม เพื่อการพัฒนาชนบท และการขายข้าวสารของผู้ประกอบกิจการโรงสี	31 มกราคม 2546	หนังสือเวียนที่ ชปท. สกง. (06)ว.3/2546 วันที่ 2 มกราคม 2546
2. การรับซื้อตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	1. ธนาคารพาณิชย์ 2. บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ 3. IFCT 4. ธสน. 5. ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SME Bank)	ชปท. ปรับลดอัตราดอกเบี้ยที่คิดกับสถาบันการเงินในการรับซื้อตัวสัญญาใช้เงินจากผู้ประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากเดิมร้อยละ 1.75 ต่อปีเหลือร้อยละ 1 ต่อปี	5 กรกฎาคม 2546	หนังสือเวียนที่ ชปท. สกง. (06)ว.1549/2546 วันที่ 4 กรกฎาคม 2546

มาตรการ	ผู้ที่เกี่ยวข้อง	สาระสำคัญ	วันที่บังคับใช้	แหล่งที่มา
3. การให้กู้ยืมเงินโดยมีตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นประกัน	1. ธนาคารพาณิชย์ 2. บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ 3. IFCT 4. ธสน. 5. SME Bank 6. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) 7. ธนาคารออมสิน	รพท. เปลี่ยนแปลงวิธีการให้ความอนุเคราะห์จากการรับซื้อตัวสัญญาใช้เงินที่ออกโดยผู้ประกอบการ มาเป็นวิธีการให้กู้ยืมแก่สถาบันการเงินโดยมีตัวสัญญาใช้เงินของผู้ประกอบการวิสาหกิจเป็นประกัน ซึ่ง รพท. จะคิดดอกเบี้ยจากสถาบันการเงินในอัตราร้อยละ 1 ต่อปี และให้กู้ยืมร้อยละ 60 ของจำนวนเงินตามตัวสัญญาใช้เงินที่วางเป็นประกัน	1 ตุลาคม 2546	หนังสือเวียนที่ รพท. สกง.(06)ว.1845/2546 วันที่ 15 สิงหาคม 2546

มาตรการการคลัง

มาตรการ	ที่มา	ประกาศ ณ วันที่	มีผลบังคับใช้	แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต
ก. มาตรการภาษี 1. - การกำหนดอัตราการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากบริการดังต่อไปนี้ 1) ไนท์คลับและดิสโกเทค 2) สถานอาบน้ำหรืออบตัวและนวด 3) สนามแข่งม้า 4) การออกสลากกินแบ่ง 5) สนามกอล์ฟ 6) กิจการโทรคมนาคม - กิจการโทรศัพท์พื้นฐาน - กิจการโทรศัพท์เคลื่อนที่ - การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากบริการโทรคมนาคม โดยการหักค่าภาษีสรรพสามิตออกจากส่วนแบ่งรายได้ที่คู่สัญญาจะต้องนำส่งให้คู่สัญญาภาครัฐ	มติ ครม.	28 มกราคม 2546	-	www.thaigov.go.th เลือก - ข่าวการประชุม ครม. - ประมวลข่าว ครม. - เลือกวันที่ต้องการ
	มติ ครม.	11 กุมภาพันธ์ 2546	-	

มาตรการ	ที่มา	ประกาศ ณ วันที่	มีผลบังคับใช้	แหล่งข้อมูลทาง อินเทอร์เน็ต
2. การลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม ดังนี้ - คงจัดเก็บในอัตราร้อยละ 7 ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2546 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2548 - จัดเก็บในอัตราร้อยละ 10 ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2548 เป็นต้นไป	มติ ครม.	9 กันยายน 2546	-	
3. การแก้ไขปัญหาภาษีสุราซ้ำซ้อน	มติ ครม.	16 กันยายน 2546	-	
4. มาตรการยกเลิกสิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับกิจการวิเทศ ชนกิจเพื่อการให้กู้ยืมภายใน ประเทศ	มติ ครม.	11 พฤศจิกายน 2546	-	
5. - มาตรการภาษีเพื่อจูงใจให้ ภาคเอกชนสนับสนุน การศึกษา - มาตรการภาษีอากรเพื่อ สนับสนุนการศึกษา โดย การยกเว้นอากรสินค้าที่ นำเข้าสำหรับการศึกษา	มติ ครม. มติ ครม.	11 พฤศจิกายน 2546 2 ธันวาคม 2546	- -	www.thaigov.go.th เลือก - ข่าวการประชุม กรม. - ประมวลข่าว กรม. - เลือกวันที่ต้องการ
6. การลดอัตราอากรและการยกเว้น อากรศุลกากรแก่ผู้ประกอบการ ภายในเขตปลอดอากรที่ผลิต เพื่อจำหน่ายในประเทศ	มติ ครม.	25 พฤศจิกายน 2546	-	
7. มาตรการสนับสนุนด้านภาษี อากรในการแปลงสภาพการ สื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท) โดยการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ให้แก่การขายแสดมปี และ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สำหรับเงินได้จากการขายหรือ ส่วนลดจากการซื้อแสดมปี	มติ ครม.	2 ธันวาคม 2546	-	
8. การยกเลิกการลดอัตราภาษี ธุรกิจเฉพาะที่จัดเก็บจากธุรกิจ อสังหาริมทรัพย์ โดยให้สิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม 2546	มติ ครม.	9 ธันวาคม 2546	1 มกราคม 2547	

มาตรการ	ที่มา	ประกาศ ณ วันที่	มีผลบังคับใช้	แหล่งข้อมูลทาง อินเทอร์เน็ต
9. มาตรการสนับสนุนการปรับปรุง โครงสร้างหนี้ โดยขยายเวลา การยกเว้นและการให้สิทธิ ประโยชน์ทางภาษีสรรพากร และค่าธรรมเนียมการจด ทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ออกไปอีก 1 ปี เป็นสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2547	มติ ครม.	23 ธันวาคม 2546	1 มกราคม 2547	
ข. มาตรการรายจ่าย				
1. การปฏิรูประบบบัญชีภาครัฐ สำหรับหน่วยงานภาครัฐและ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	มติ ครม.	4 กุมภาพันธ์ 2546	-	
2. ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณ รายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 จำนวน 1,028 พันล้านบาท ซึ่งเป็นงบประมาณ แบบขาดดุล	มติ ครม.	4 กุมภาพันธ์ 2546 22 เมษายน 2546 26 พฤษภาคม 2546	-	www.thaigov.go.th เลือก - ข่าวการประชุม กรม. - ประมวลข่าว กรม. - เลือกวันที่ต้องการ
3. - ร่าง พ.ร.บ. บำเหน็จบำนาญ ข้าราชการ (ฉบับที่....) พ.ศ. และร่าง พ.ร.บ. กองทุนบำเหน็จบำนาญ ข้าราชการ (ฉบับที่....) พ.ศ. - ร่างกฎกระทรวงกำหนด อัตราและวิธีการรับบำเหน็จ ดำรงชีพ พ.ศ. - การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคล ธรรมดา สำหรับเงินบำเหน็จ ดำรงชีพ	มติ ครม.	22 เมษายน 2546 14 ตุลาคม 2546 2 ธันวาคม 2546	- - -	
4. ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนด เวลาเริ่มดำเนินการจัดเก็บ เงินสมทบเพื่อการให้ประโยชน์ ทดแทนกรณีว่างงาน พ.ศ.....	มติ ครม.	28 เมษายน 2546	1 มกราคม 2547	
5. - ยุทธศาสตร์การปรับขนาด กำลังคนภาครัฐ - มาตรการพัฒนาและบริหาร กำลังคนเพื่อรองรับการ เปลี่ยนแปลง - มาตรการควบคุมค่าใช้จ่าย บุคคลภาครัฐ	มติ ครม.	23 กันยายน 2546 29 พฤศจิกายน 2546 23 ธันวาคม 2546	- - -	

มาตรการ	ที่มา	ประกาศ ณ วันที่	มีผลบังคับใช้	แหล่งข้อมูลทาง อินเทอร์เน็ต
6. การยกเลิกการประกันเจ้าหนี้ และค่าธรรมเนียมนำส่งกองทุน เพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบ สถาบันการเงินจากฐานหนี้สิน	มติ ครม.	4 พฤศจิกายน 2546	-	
ค. มาตรการก่อหนี้และบริหารหนี้				
1. แผนการก่อหนี้จากต่างประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 และการปรับปรุงครั้งที่ 1	มติ ครม.	4 กุมภาพันธ์ 2546 7 ตุลาคม 2546	-	
2. หลักเกณฑ์การแปลงหนี้เงินยืม เป็นทุนของรัฐวิสาหกิจ	มติ ครม.	16 กันยายน 2546	-	
ง. มาตรการรัฐวิสาหกิจ				
1. - โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัย สำหรับผู้มีรายได้น้อยและ คนจนในเมือง ได้แก่ โครงการบ้านเอื้ออาทร และ โครงการบ้านมั่นคง - แผนปฏิบัติการเพื่อพัฒนา ชุมชนแออัด “บ้านมั่นคง” (พ.ศ. 2548 - 2550) และ แผนปฏิบัติการ “โครงการ บ้านมั่นคง” ปี 2547	มติ ครม.	14 มกราคม 2546 22 กรกฎาคม 2546 4 พฤศจิกายน 2546	-	www.thaigov.go.th เลือก - ข่าวการประชุม กรม. - ประมวลข่าว กรม. - เลือกวันที่ต้องการ
2. การทบทวนมติคณะรัฐมนตรี เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการจัดสรรรายได้จากการ แปรรูปรัฐวิสาหกิจ	มติ ครม.	1 กรกฎาคม 2546	-	
3. การแปลงสภาพรัฐวิสาหกิจเป็น บริษัทมหาชน (corporatisation) ของ				
- การสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท)	มติ ครม.	8 กรกฎาคม 2546	-	
- การประปานครหลวง (กปน.)	มติ ครม.	19 สิงหาคม 2546	-	
- การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่ง ประเทศไทย (กฟผ.)	มติ ครม.	14 ตุลาคม 2546	-	
4. งบประมาณประจำปี 2547 ของรัฐวิสาหกิจ	มติ ครม.	23 กันยายน 2546	-	
จ. มาตรการอื่น ๆ				
1. แนวทางการแปลงทรัพย์สินเป็น ทุนและการปฏิรูปที่ดิน	มติ ครม.	4 มีนาคม 2546 22 เมษายน 2546	1 มกราคม 2547	

มาตรการ	ที่มา	ประกาศ ณ วันที่	มีผลบังคับใช้	แหล่งข้อมูลทาง อินเทอร์เน็ต
2. ร่างพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.	มติ ครม.	18 มีนาคม 2546 16 กันยายน 2546	-	
3. การจัดตั้งกองทุนรวมอายุเกษียณ 1 ของกระทรวงการคลัง วงเงิน 100 พันล้านบาท	มติ ครม.	24 มิถุนายน 2546 1 กรกฎาคม 2546 14 ตุลาคม 2546	-	
4. การปรับบทบาทและภารกิจของคลังจังหวัด	มติ ครม.	30 กันยายน 2546	-	

มาตรการอื่น ๆ

มาตรการ	ที่มา	ประกาศ ณ วันที่	มีผลบังคับใช้	แหล่งข้อมูลทาง อินเทอร์เน็ต
ก. มาตรการด้านการเกษตร				
1. ความร่วมมือด้านยางพารา ระหว่างประเทศไทย อินโดนีเซีย และมาเลเซีย	มติ ครม.	4 กุมภาพันธ์ 2546	-	
2. มาตรการช่วยเหลือชาวไร่อ้อย	มติ ครม.	18 กุมภาพันธ์ 2546 30 ธันวาคม 2546	-	
3. การแก้ไขปัญหาหนี้มดขี้	มติ ครม.	8 เมษายน 2546	-	
4. การแก้ไขปัญหาพาล์มน้ำมัน อย่างเป็นระบบ	มติ ครม.	22 เมษายน 2546	-	
5. โครงการปลูกยางเพื่อยกระดับ รายได้และความมั่นคงให้แก่ เกษตรกรในแหล่งปลูกยางใหม่	มติ ครม.	26 พฤษภาคม 2546	-	www.thaigov.go.th เลือก - ข่าวการประชุม กรม. - ประมวลข่าว กรม. - เลือกวันที่ต้องการ
6. การลงนามรับรองกรอบอนุสัญญา ว่าด้วยการควบคุมยาสูบ	มติ ครม.	10 มิถุนายน 2546	-	
7. ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการ กำหนดโรคระบาด โรคหรือ ลักษณะของสัตว์หรือเนื้อสัตว์ ที่ไม่เหมาะสมจะใช้เนื้อสัตว์ เช่นนั้นเป็นอาหาร พ.ศ.	มติ ครม.	17 มิถุนายน 2546	-	
8. การจัดตั้งบริษัทมาตรฐานสินค้า เกษตรและอาหารจำกัด	มติ ครม.	17 มิถุนายน 2546	-	

มาตรการ	ที่มา	ประกาศ ณ วันที่	มีผลบังคับใช้	แหล่งข้อมูลทาง อินเทอร์เน็ต
9. โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยี โรงงานต้นแบบผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยอินทรีย์เคมี และปุ๋ยชีวภาพ เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจระดับ รากหญ้า	มติ ครม.	2 กันยายน 2546	-	
10. การจัดสรรเงินจากกองทุน สงเคราะห์เกษตรกรและการ ขยายระยะเวลาชำระหนี้	มติ ครม.	9 กันยายน 2546	-	
11. การสนับสนุนสินเชื่อแก่ เกษตรกรและผู้ประกอบกิจการ เพาะเลี้ยงกุ้งทะเลที่ได้รับการ รับรองมาตรฐาน GAP (Good Aquaculture Practice) และ CoC (Code of Conduct)	มติ ครม.	30 กันยายน 2546	-	
12. ร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งการ ยางแห่งประเทศไทย พ.ศ..... และร่างพระราชบัญญัติการ ส่งยางออกนอกราชอาณาจักร พ.ศ.	มติ ครม.	4 พฤศจิกายน 2546	-	www.thaigov.go.th เลือก - ข่าวการประชุม กรม. - ประมวลข่าว กรม. - เลือกวันที่ต้องการ
ข. มาตรการการค้า				
1. - นโยบายและมาตรการนำเข้า วัตถุดิบ อาหารสัตว์ ปี 2546	มติ ครม.	21 และ 28 มกราคม 2546	-	
- นโยบายและมาตรการนำเข้า วัตถุดิบอาหารสัตว์ ปี 2547	มติ ครม.	2 และ 16 ธันวาคม 2546	-	
2. การยกเว้นอากรและการลดอัตรา อากรศุลกากรสำหรับเขตการค้า เสรีอาเซียน	มติ ครม.	21 มกราคม 2546	-	
3. การหมุนเวียนเจ้าหน้าที่ด้าน เทคนิคประจำตามเมืองท่า ที่สำคัญในประเทศเยอรมนี ฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์ อิตาลี และสหราชอาณาจักร เพื่อ ประสานงานกับห้องปฏิบัติการ ต่าง ๆ ที่ทำการตรวจสอบสินค้า นำเข้าจากไทย	มติ ครม.	11 กุมภาพันธ์ 2546	-	
4. การจัดระเบียบการส่งออกผัก และผลไม้	มติ ครม.	4 มีนาคม 2546	-	

มาตรการ	ที่มา	ประกาศ ณ วันที่	มีผลบังคับใช้	แหล่งข้อมูลทาง อินเทอร์เน็ต
5. มาตรการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าสินค้าเกษตร	มติ ครม.	19 พฤษภาคม 2546	-	
6. มาตรการของรัฐในการเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษและการป้องกันการทุ่มตลาดจากสินค้านำเข้า	มติ ครม.	3 มิถุนายน 2546	-	
7. มาตรการปรับอัตราอากรขาเข้าสินค้าท่อเหล็กกล้าไร้สนิมประเภทย่อย 7306.4 และ 7306.6 เฉพาะท่อเหล็กกล้าที่มีรูปทรงสี่เหลี่ยมจากเดิมร้อยละ 1 เป็นร้อยละ 12	มติ ครม.	10 มิถุนายน 2546	-	
8. ความตกลงเร่งลดภาษีสินค้าผักและผลไม้ระหว่างไทย - จีน	มติ ครม.	10 และ 24 มิถุนายน 2546	-	www.thaigov.go.th
9. การแก้ไขปัญหาการส่งออกลำไยไปประเทศจีน	มติ ครม.	17 มิถุนายน 2546	-	เลือก - ข่าวการประชุม กรม. - ประมวลข่าว กรม. - เลือกวันที่ต้องการ
10. การยกเลิกมาตรการตรวจสอบกัญไคในประเทศสมาชิกยุโรป	มติ ครม.	8 กรกฎาคม 2546	27 มิถุนายน 2546	
11. การปรับปรุงโครงสร้างพิกัดอัตราอากรศุลกากรของกลุ่มสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปและกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมเพื่อรองรับนโยบายการเปิดการค้าเสรี	มติ ครม.	29 กรกฎาคม 2546	-	
12. โครงการส่งเสริมอาหารฮาลาลในประเทศอิหร่านและสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์	มติ ครม.	29 กรกฎาคม 2546	-	
13. การให้ความคุ้มครองการลงทุนภายใต้ความตกลงเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนระหว่างประเทศไทยกับประเทศต่าง ๆ	มติ ครม.	19 สิงหาคม 2546	-	
14. การยกเลิกค่าธรรมเนียมพิเศษตอบโต้การทุ่มตลาดสินค้าเหล็กโครงสร้างรูปพรรณหน้าตัดรูปตัว H ที่มีแหล่งกำเนิดจากประเทศโปแลนด์	มติ ครม.	26 สิงหาคม 2546	-	

มาตรการ	ที่มา	ประกาศ ณ วันที่	มีผลบังคับใช้	แหล่งข้อมูลทาง อินเทอร์เน็ต
15. การเปิดตลาดเมล็ดถั่วเหลืองตามข้อผูกพันภายใต้องค์การการค้าโลกปี 2547	มติ ครม.	23 กันยายน 2546	1 มกราคม 2547 ถึง 31 ธันวาคม 2547	
16. มาตรการด้านการนำเข้าเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	มติ ครม.	23 กันยายน 2546	1 ตุลาคม 2546	
17. การบริหารการนำเข้า	มติ ครม.	28 ตุลาคม 2546, 25 พฤศจิกายน 2546	-	
18. การกำหนดหน่วยงานสำหรับขึ้นทะเบียนและรับรองโรงงานเพื่อส่งออกไปยังสหรัฐฯ	มติ ครม.	28 ตุลาคม 2546	-	
19. การส่งยางออกนอกราชอาณาจักร	มติ ครม.	4 พฤศจิกายน 2546	-	
20. การลดอัตราภาษีเรือยอร์ชและยานน้ำที่ใช้เพื่อความปลอดภัย	มติ ครม.	18 พฤศจิกายน 2546	-	
21. การจัดเก็บค่าธรรมเนียมศุลกากรให้เหมาะสมกับการพัฒนาต้นระบบพิธีการเทคโนโลยีสารสนเทศและสอดคล้องกับนโยบายส่งเสริมการค้าชายแดน	มติ ครม.	25 พฤศจิกายน 2546	-	www.thaigov.go.th เลือก - ข่าวการประชุม กรม. - ประมวลข่าว กรม. - เลือกวันที่ต้องการ
22. โครงการความร่วมมือกับตลาดเกิดใหม่ (เนเธอร์แลนด์) ระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาลเนเธอร์แลนด์	มติ ครม.	25 พฤศจิกายน 2546	-	
23. การยกเว้นอากรศุลกากรสินค้าประเภทผักและผลไม้ให้แก่สหภาพพม่า	มติ ครม.	16 ธันวาคม 2546	-	
24. การปรับปรุงโครงสร้างพิกัดอัตราศุลกากรสินค้ากระจกแผ่นสังกะสีแท่ง สังกะสีผสม และเหรียญตัวเปล่า	มติ ครม.	23 ธันวาคม 2546	-	
ค. มาตรการอุตสาหกรรม				
1. งบประมาณสนับสนุนโครงการส่งเสริมการผลิตสุราแช่จากผลผลิตการเกษตร	มติ ครม.	14 มกราคม 2546	-	

มาตรการ	ที่มา	ประกาศ ณ วันที่	มีผลบังคับใช้	แหล่งข้อมูลทาง อินเทอร์เน็ต
2. กรอบและแผนงานการใช้เงินตามแผนการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ	มติ ครม.	21 มกราคม 2546	-	
3. แนวทางแก้ไขปัญหาราคาน้ำมันแพง	มติ ครม.	11 กุมภาพันธ์ 2546 25 กุมภาพันธ์ 2546	8 กุมภาพันธ์ - 31 พฤษภาคม 2546	
4. นโยบายและแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทย (พ.ศ. 2545-2549)	มติ ครม.	6 พฤษภาคม 2546	-	
5. ความร่วมมือระหว่างกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ กับบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ จำกัด	มติ ครม.	24 มิถุนายน 2546	-	
6. โครงการกรุงเทพฯ เมืองแฟชั่น	มติ ครม.	8 กรกฎาคม 2546	-	www.thaigov.go.th เลือก - ข่าวการประชุม กรม. - ประมวลข่าว กรม. - เลือกวันที่ต้องการ
7. แผนงานการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมยานยนต์	มติ ครม.	22 กรกฎาคม 2546	-	
8. การจัดตั้งกองทุนร่วมลงทุน (venture capital fund) เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจไทย	มติ ครม.	22 กรกฎาคม 2546	-	
9. การแก้ไขปัญหาการค้าอ้อยและน้ำตาลทั้งระบบ	มติ ครม.	22 กรกฎาคม 2546	-	
10. การขยายเวลาการดำเนินการตามโครงการศูนย์ให้คำปรึกษาทางการเงินสำหรับวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และประชาชน	มติ ครม.	5 สิงหาคม 2546	-	
11. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายเพื่อการแข่งขันในตลาดโลก	มติ ครม.	28 ตุลาคม 2546	-	

มาตรการ	ที่มา	ประกาศ ณ วันที่	มีผลบังคับใช้	แหล่งข้อมูลทาง อินเทอร์เน็ต
12. การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดทำประมาณการรายได้ การกำหนดและการชำระราคาอ้อยและค่าผลิตน้ำตาลทราย และอัตราส่วนของผลตอบแทนระหว่างชาวไร่อ้อย และโรงงานขึ้นต้น สำหรับฤดูกาลผลิตปี 2546/47	มติ ครม.	25 พฤศจิกายน 2546	-	
ง. มาตรการราคา				
1. การปรับค่าไฟฟ้าอัตโนมัติ (ค่า Ft)	มติของคณะอนุกรรมการกำกับสูตรการปรับอัตราค่าไฟฟ้าโดยอัตโนมัติ	14 กุมภาพันธ์ 2546 17 มิถุนายน 2546	มิถุนายน - กันยายน 2546	www.eppo.go.th
2. การเปลี่ยนแปลงอัตราค่าธรรมเนียมขบวนรถไฟและค่าธรรมเนียมปรับอากาศรถไฟ	การรถไฟแห่งประเทศไทย	26 พฤษภาคม 2546	1 ตุลาคม 2546	
3. การปรับขึ้นราคาก๊าซปิโตรเลียมเหลว	สำนักนโยบายและแผนพลังงานกระทรวงพลังงาน	4 ธันวาคม 2546	5 ธันวาคม 2546	
จ. มาตรการแรงงาน				
1. ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานในงานที่รับไปทำที่บ้าน พ.ศ. และร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดอัตราน้ำหนักที่นายจ้างให้ลูกจ้างทำงานได้ พ.ศ.	มติ ครม.	25 มีนาคม 2546	-	
2. ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเวลาเริ่มดำเนินการจัดเก็บเงินสมทบเพื่อการให้ประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงาน พ.ศ.	มติ ครม.	28 เมษายน 2546	1 มกราคม 2547 เป็นต้นไป	www.thaigov.go.th เลือก - ข่าวการประชุม กรม. - ประมวลข่าว กรม. - เลือกวันที่ต้องการ

มาตรการ	ที่มา	ประกาศ ณ วันที่	มีผลบังคับใช้	แหล่งข้อมูลทาง อินเทอร์เน็ต
3. หลักการจัดตั้ง “ศูนย์บริการ การไปทำงานต่างประเทศ” และร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดตั้ง ศูนย์บริการการไปทำงาน ต่างประเทศ พ.ศ. ...	มติ ครม.	26 พฤษภาคม 2546 19 สิงหาคม 2546	-	
4. ร่างกฎกระทรวงกำหนดอัตรา เงินสมทบกรณีว่างงาน พ.ศ. และร่างกฎกระทรวงกำหนด หลักเกณฑ์และอัตราการจ่าย ประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงาน พ.ศ.	มติ ครม.	17 มิถุนายน 2546	-	
5. ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการ คุ้มครองแรงงานในงาน เกษตรกรรม พ.ศ. ... และ ร่างกฎกระทรวงกำหนด มาตรฐานในการบริหารและ การจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และ สภาพแวดล้อมในการทำงาน เกี่ยวกับการตรวจ การบันทึก การแจ้งและการรายงาน เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของ ลูกจ้าง พ.ศ. ...	มติ ครม.	22 กรกฎาคม 2546	-	www.thaigov.go.th เลือก - ข่าวการประชุม กรม. - ประมวลข่าว กรม. - เลือกวันที่ต้องการ
6 - ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่องอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (ฉบับที่ 2) - การกำหนดอัตราค่าจ้าง ขั้นต่ำ	มติ ครม. มติ ครม.	5 สิงหาคม 2546 16 ธันวาคม 2546	1 สิงหาคม 2546 1 มกราคม 2547	
7. ร่างกฎกระทรวงว่าด้วย หลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาต การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ...	มติ ครม.	19 สิงหาคม 2546	-	
8. การให้สัตยาบันอนุสัญญาของ องค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 138 ว่าด้วยอายุขั้นต่ำ พ.ศ. 2516	มติ ครม.	7 ตุลาคม 2546	-	
9. การรับทราบอนุสัญญาและ ข้อเสนอแนะขององค์การ แรงงานระหว่างประเทศ	มติ ครม.	30 ธันวาคม 2546	-	

มาตรการ	ที่มา	ประกาศ ณ วันที่	มีผลบังคับใช้	แหล่งข้อมูลทาง อินเทอร์เน็ต
จ. มาตรการด้านบริการ				
1. การเปิดและการพัฒนาจุดผ่านแดนเพื่อส่งเสริมการค้าและการท่องเที่ยว	มติ ครม.	28 มกราคม 2546	-	
2. การประชุมรัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียน ครั้งที่ 6 และการประชุมระหว่างรัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียนกับจีน ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี ครั้งที่ 2	มติ ครม.	11 กุมภาพันธ์ 2546	-	
3. มาตรการป้องกันและควบคุมโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (SARS)	มติ ครม.	1, 22, 28 เมษายน 2546	-	
4. การดำเนินการตามญัตติ เรื่อง การตรวจสอบการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวแห่งชาติ	มติ ครม.	19 พฤษภาคม 2546	-	
5. ความตกลงระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐโปรตุเกส ว่าด้วยการยกเว้นการตรวจลงตราหนังสือเดินทางทูต หนังสือเดินทางราชการ และหนังสือเดินทางพิเศษ	มติ ครม.	3 มิถุนายน 2546	-	www.thaigov.go.th เลือก - ข่าวการประชุม กรม. - ประมวลข่าว กรม. - เลือกวันที่ต้องการ
6. โครงการบัตรสมาชิกพิเศษ Thailand Elite	มติ ครม.	29 กรกฎาคม 2546	-	
7. การพิจารณาทบทวนพิธีการและกระบวนการเข้าเมืองของนักท่องเที่ยวต่างประเทศ	มติ ครม.	16 กันยายน 2546	-	
8. การปรับปรุงระเบียบพิธีการเข้าเมืองเพื่อสนับสนุนผู้ถือบัตรสมาชิกพิเศษ Thailand Elite	มติ ครม.	16 กันยายน 2546	-	
9. การส่งเสริมให้ทำอากาศยานภูมิภาคเป็นศูนย์กลางการบินและสนับสนุนอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	มติ ครม.	7 ตุลาคม 2546	-	
10. การจัดทำความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างไทย - อินเดี	มติ ครม.	7 ตุลาคม 2546	-	

มาตรการ	ที่มา	ประกาศ ณ วันที่	มีผลบังคับใช้	แหล่งข้อมูลทาง อินเทอร์เน็ต
11. การจัดทำความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างไทย - สาธารณรัฐชิลี	มติ ครม.	14 ตุลาคม 2546	-	www.thaigov.go.th เลือก - ข่าวการประชุม กรม. - ประมวลข่าว กรม. - เลือกวันที่ต้องการ
12. ร่างพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	มติ ครม.	28 ตุลาคม 2546	-	
13. การพัฒนาท่าเทียบเรืออเนกประสงค์ จังหวัดระนอง	มติ ครม.	5 สิงหาคม 2546	-	
14. ระบบการคมนาคมของประเทศและการแปรรูปบริษัทไทยเดินเรือทะเล จำกัด ให้เป็นสายการบินแห่งชาติ	มติ ครม.	4 พฤศจิกายน 2546	-	
15. การจัดตั้งบริษัทอุตสาหกรรมการบิน จำกัด	มติ ครม.	16 ธันวาคม 2546	-	
ข. มาตรการด้านตลาดทุน				
1. การกำหนดอัตราส่วนการลงทุนของกองทุนรวม (ฉบับที่ 8)	ก.ล.ต.	10 กรกฎาคม 2546	16 กรกฎาคม 2546	www.sec.or.th
2. หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการค้าหลักทรัพย์อันเป็นตราสารแห่งหนี้ (ฉบับที่ 7)	ก.ล.ต.	11 กรกฎาคม 2546	1 สิงหาคม 2546	
3. การอนุญาตให้กองทุนรวมและกองทุนส่วนบุคคลลงทุนในพันธบัตรหรือตราสารแห่งหนี้ต่างประเทศ	ก.ล.ต.	8 สิงหาคม 2546	8 สิงหาคม 2546	
4. - การกำหนดอัตราส่วนการลงทุนของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่ 5)	ก.ล.ต.	8 สิงหาคม 2546	8 สิงหาคม 2546	
- การกำหนดอัตราส่วนการลงทุนของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่ 6)	ก.ล.ต.	26 ธันวาคม 2546	1 มกราคม 2547	
5. การกำหนดอัตราส่วนการลงทุนของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่มีนโยบายการลงทุนในตลาดเงิน (ฉบับที่ 2)	ก.ล.ต.	8 สิงหาคม 2546	8 สิงหาคม 2546	

มาตรการ	ที่มา	ประกาศ ณ วันที่	มีผลบังคับใช้	แหล่งข้อมูลทาง อินเทอร์เน็ต
6. หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการ จัดตั้งและจัดการกองทุนรวม เพื่อแก้ไขปัญหาในระบบ สถาบันการเงิน (ฉบับที่ 7)	ก.ล.ต.	21 สิงหาคม 2546	26 สิงหาคม 2546	
7. หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการ จัดตั้งและจัดการกองทุนรวม อสังหาริมทรัพย์ และสิทธิ เรียกร้อง (ฉบับที่ 3)	ก.ล.ต.	21 สิงหาคม 2546	26 สิงหาคม 2546	
8. หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการ จัดตั้งและจัดการกองทุนรวม อสังหาริมทรัพย์ เพื่อแก้ไข ปัญหาในระบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ 7)	ก.ล.ต.	21 สิงหาคม 2546	26 สิงหาคม 2546	
9. - หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และ วิธีการจัดตั้ง และจัดการ กองทุนรวมวายุภักษ์	ก.ล.ต.	30 กันยายน 2546	1 ตุลาคม 2546	www.sec.or.th
- หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และ วิธีการจัดตั้ง และจัดการ กองทุนรวมวายุภักษ์ (ฉบับที่ 2)	ก.ล.ต.	3 พฤศจิกายน 2546	1 พฤศจิกายน 2546	
10. หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และ วิธีการจัดจำหน่ายหน่วยลงทุน ของกองทุนรวมวายุภักษ์ และ การตั้งตัวแทนจำหน่ายหน่วย ลงทุนของกองทุนรวมวายุภักษ์	ก.ล.ต.	3 พฤศจิกายน 2546	1 พฤศจิกายน 2546	
11. หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับ มูลค่าต่อหน่วยและการคำนวณ จำนวนหน่วยของกองทุน สำรองเลี้ยงชีพ	ก.ล.ต.	19 กันยายน 2546	1 มกราคม 2547	

การดำเนินงานของ
ธนาคารแห่งประเทศไทย

การดำเนินงานของธนาคารแห่งประเทศไทยในปี 2546

การดำเนินงานเกี่ยวกับเงินสำรองทางการและการพิมพ์ธนบัตร

ก. การดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารเงินสำรองทางการ

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้บริหารเงินสำรอง โดยยึดหลักความมั่นคงปลอดภัยในสินทรัพย์ที่ลงทุน การดำรงสภาพคล่องให้สอดคล้องกับการดำเนินธุรกรรมตามนโยบายด้านอัตราแลกเปลี่ยน อัตราดอกเบี้ย รวมทั้งการบริหารภาระหนี้ โดยให้ได้รับผลตอบแทนที่ดี ภายใต้กรอบความเสี่ยงและหลักเกณฑ์ที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการนโยบายการเงินตามแนวทางการลงทุนซึ่งอนุมัติโดยคณะกรรมการผู้บริหารระดับสูง และคณะกรรมการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศ

กระบวนการบริหารเงินสำรองได้มีการศึกษา ติดตาม ภาวะเศรษฐกิจ การเงินและปัจจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาแนวโน้มอัตราแลกเปลี่ยน และอัตราดอกเบี้ยทั้งระยะสั้น และระยะยาวของเงินสกุลสำคัญ ๆ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อค่าเงิน ราคาพันธบัตร และตราสารที่ไต่ลงทุนไว้ ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถดำเนินการลงทุนให้ได้รับผลประโยชน์สูงสุดในการอบความเสี่ยงที่กำหนด โดยมีสภาพคล่องในระดับที่เหมาะสม

ในปี 2546 กองทุนเงินสำรองทางการที่บริหารโดย ธปท. ประกอบด้วยกองทุนสภาพคล่อง กองทุนเพื่อการลงทุน และกองทุนเพื่อการชำระหนี้ โดยในช่วงครึ่งแรกของปี 2546 ได้มีการชำระหนี้ตามโครงการความช่วยเหลือของกองทุนการเงินระหว่างประเทศคืบหน้าก่อนกำหนด ตามมติ ครม. ทั้งนี้ ได้ชำระหนี้คืนให้แก่ กองทุนการเงินระหว่างประเทศ และเจ้าหนี้อื่น ๆ ภายใต้โครงการการช่วยเหลือทางการเงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ เสร็จสิ้นทั้งหมดเมื่อสิ้นเดือนกรกฎาคม 2546 รวมเงินต้นที่ชำระคืน ในปี 2546 จำนวน 4,930 ล้านดอลลาร์ สรอ. นอกจากนี้ ได้นำเงินสำรองทางการจำนวน 120 ล้านดอลลาร์ สรอ. ไปลงทุนในกองทุนพันธบัตรเอเชียที่ออกเป็นสกุลดอลลาร์ สรอ. (Asian Bond Fund 1 - ABF1) ซึ่งเป็นกองทุนที่เกิดจากความร่วมมือในการพัฒนาตลาดพันธบัตรภูมิภาคของธนาคารกลางภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และแปซิฟิก

ข. การนำธนบัตรออกใช้

ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2546 ธนบัตรออกใช้ มีจำนวนทั้งสิ้น 2,742.7 ล้านฉบับ คิดเป็นมูลค่ารวม 651,443.7 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 8.5 และ 14.4 ตามลำดับ และเมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2546 ธปท. ได้ออกใช้ธนบัตรชนิดราคา 20 บาท แบบใหม่ ซึ่งได้ประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2546

ธนบัตรปลอมที่ตรวจพบและได้รับแจ้งในปี 2546 มีจำนวนทั้งสิ้น 7,908 ฉบับ ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 44.3 ธนบัตรปลอมที่ตรวจพบส่วนใหญ่ปลอมด้วยวิธีการพิมพ์พ่นหมึกสี ธนบัตรชนิดราคา 100 บาท และ 1000 บาท ตรวจพบการปลอมมากที่สุด มีจำนวนรวมกันคิดเป็นร้อยละ 92.4 ของธนบัตรปลอมที่ตรวจพบทั้งหมด

ตารางที่ 1 : การนำธนบัตรออกใช้
ในปี 2546

ชนิดราคา	จำนวน
500000 บาท	238 ฉบับ
1000 บาท	456.0 ล้านฉบับ
500 บาท	210.9 ล้านฉบับ
100 บาท	623.5 ล้านฉบับ
50 บาท	140.2 ล้านฉบับ
20 บาท	826.8 ล้านฉบับ
10 บาท	327.8 ล้านฉบับ
5 บาท	24.5 ล้านฉบับ
1 บาท	106.6 ล้านฉบับ
50 สตางค์	18.9 ล้านฉบับ
บัตรธนาคาร 60 บาท	7.5 ล้านฉบับ

ค. ฐานะทุนสำรองเงินตรา

สำหรับทุนสำรองเงินตรา ณ สิ้นปี 2546 มีมูลค่าทั้งสิ้น 651,443.7 ล้านบาท เท่ากับมูลค่าธนบัตรออกใช้เพิ่มขึ้นจากปี 2545 ร้อยละ 14.4 ประกอบด้วยหลักทรัพย์ประเภทต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ 2 : บัญชีทุนสำรองเงินตรา ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2546		
	มูลค่า (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)
1. ทองคำ	38,332.9	5.9
2. เงินตราต่างประเทศ	328,746.2	50.5
3. หลักทรัพย์ต่างประเทศ	284,364.6	43.6
4. หลักทรัพย์รัฐบาลไทย	0.0	0.0
รวม	651,443.7	100.0

ง. การดำเนินงานของโรงพิมพ์ธนบัตร

งานประจำ

1. ธนบัตร

1.1 การผลิตและส่งมอบธนบัตร

ในปี 2546 โรงพิมพ์ธนบัตร (รพธ.) ผลิตธนบัตรได้ทั้งสิ้น 1,988.55 ล้านฉบับ และส่งมอบให้สายออกบัตรธนาคารและสำนักงานภาค รวมทั้งสิ้น 1,932.34 ล้านฉบับ คิดเป็นเงินค่าพิมพ์ 2,073.53 ล้านบาท

1.2 ต้นทุนการผลิตธนบัตร

ต้นทุนการผลิตธนบัตรต่อฉบับเฉลี่ยรวมทุกชนิดราคาในปี 2546 (ประมาณการ) เปรียบเทียบกับปี 2545 เพิ่มขึ้นจากฉบับละ 0.9928 บาท เป็น 1.0575 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.52

2. สิ่งพิมพ์อื่น

2.1 อากรแสดมปี กรมสรรพากร

ในปี 2546 รพธ. รับผิดชอบอากรแสดมปีชนิดราคา 1 บาท 5 บาท และ 20 บาท จำนวนรวม 153 ล้านดวง ส่งมอบในปี 2546 จำนวนรวม 115.4 ล้านดวง ที่เหลือส่งมอบในปี 2547 โดยมีราคาขายชั่วคราวดวงละ 13 สตางค์ เป็นเงินทั้งสิ้น 15.002 ล้านบาท

2.2 เช็คนาการแห่งประเทศไทย

ในปี 2546 รพธ. รับผิดชอบเช็คนาการแห่งประเทศไทยจำนวนรวม 21,100 เล่ม ซึ่งผลิตและส่งมอบแล้วจำนวน 15,250 เล่ม ราคาขายเล่มละ 35 บาท คิดเป็นเงินค่าพิมพ์ทั้งสิ้น 0.53 ล้านบาท

2.3 แสดมปียาสูบ

ในปี 2546 รพธ. รับผิดชอบแสดมปียาสูบให้แก่กรมสรรพสามิตจำนวนรวม 420.84 ล้านดวง โดยผลิตได้ 145.85 ล้านดวงและส่งมอบในปี 2546 จำนวน 80 ล้านดวง ราคาขายดวงละ 4.8 สตางค์ คิดเป็นเงินค่าพิมพ์ทั้งสิ้น 3.83 ล้านบาท

3. การผลิตหมึกพิมพ์

ในปี 2546 รพช. ผลิตหมึกพิมพ์ได้ทั้งสิ้น 265.77 ตัน ประกอบด้วย หมึกพิมพ์ธนบัตร 260.34 ตัน และหมึกพิมพ์สิ่งพิมพ์มีค่าอื่น 5.43 ตัน

4. งานค้นคว้าวิจัยและพัฒนา (Research and Development)

ในปี 2546 รพช. มีผลสำเร็จของงานค้นคว้าวิจัยและพัฒนา รวม 12 โครงการ ดังนี้

- (1) โครงการสร้างเครื่องทดสอบความต้านทานสิ่งสกปรกบนธนบัตร
- (2) โครงการพัฒนางานพิมพ์ออฟเซตสอดสีร่วมกับเส้นหมุน
- (3) โครงการพัฒนาระบบบำบัดน้ำเสียเพื่อรองรับการใช้งานหมึกพิมพ์ต่างประเทศ
- (4) การปรับปรุงการคนหมึกบนเครื่องพิมพ์สีพื้น
- (5) โครงการศึกษาทางเลือกวิธีการบรรจุหมึกพิมพ์โรงพิมพ์ธนบัตรแห่งที่ 2
- (6) โครงการทดสอบความทนทานต่อการซักล้างของธนบัตร
- (7) โครงการประเมินผลการออกใช้หมุนเวียนของธนบัตรชนิดราคา 500 บาท แบบ 15
- (8) โครงการศึกษาสมบัติ Viscoelasticity ของหมึกพิมพ์
- (9) โครงการปรับปรุงสมบัติการดูดกลืนแสงอินฟราเรดของหมึกพิมพ์
- (10) โครงการพัฒนาระบบการผลิต Neutralized Vanish สำหรับหมึกพิมพ์เส้นหมุน
- (11) โครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการใช้ Intaglio Modula Varnishes
- (12) โครงการพัฒนาหมึกพิมพ์ Magnatic

5. การดำเนินงานตามมาตรฐานสากล

5.1 ระบบบริหารคุณภาพ ISO 9001

สำนักรับรองระบบคุณภาพ (สรร.) ได้ให้การรับรองระบบบริหารคุณภาพ ISO 9001 Version 2000 แก่ รพช. เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2546 และได้ผ่านการตรวจประเมิน Surveillance ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2546

5.2 ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001

รพช. ได้ผ่านการตรวจประเมิน Surveillance ระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ประจำปี 2546 เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2546 จากสถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ หรือ Management System Certification Institute (Thailand) : MASCI

6. การเปิดรับเข้าเยี่ยมชมกิจการ

ในปี 2546 มีผู้เข้าเยี่ยมชมกิจการของ รพช. จำนวน 9,812 คน ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าเยี่ยมชมอยู่ในระดับสูง

งานโครงการ

ในปี 2546 รพช. มีงานโครงการรวม 5 โครงการ ดังนี้

- (1) โครงการก่อสร้างโรงพิมพ์ธนบัตรแห่งที่สอง
- (2) โครงการพัฒนาระบบงานด้านบัญชี งบประมาณและพัสดุ
- (3) โครงการติดตั้งระบบตรวจคุณภาพแผ่นพิมพ์ (On Line Inspection)
- (4) โครงการผลิตเล่มหนังสือเดินทาง
- (5) โครงการจัดพิมพ์ธนบัตรที่ระลึกเนื่องในโอกาสสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษา

6 รอบ

กิจการธนาคาร

ก. การจัดการเกี่ยวกับเงินสด

1. การรับ - จ่ายเงินสด

ในปี 2546 รพช. (รวมสำนักงานบางขุนพรหม สุรวงศ์ และสำนักงานภาค) รับเงินสดจากคลังจังหวัด ธนาคารพาณิชย์ สถาบันการเงิน ส่วนราชการและอื่น ๆ รวมทั้งสิ้น 1,302,645.8 ล้านบาท เทียบกับปีก่อนซึ่งรับเงินสดรวมทั้งสิ้น 1,180,635.8 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 122,010 ล้านบาท หรือร้อยละ 10.33 ในขณะที่มียอดจ่ายเงินสดทั้งสิ้น 1,379,985.7 ล้านบาท เทียบกับปีก่อนซึ่งมียอดจ่ายทั้งสิ้น 1,249,562.6 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 130,423.1 ล้านบาท หรือร้อยละ 10.44 สุปรวมตลอดปี 2546 มียอดจ่ายเงินสดสุทธิ 77,339.9 ล้านบาท

2. ฐานะเงินสด

ในปี 2546 มีการนำหลักทรัพย์เข้าบัญชีทุนสำรองเงินตราเพื่อเพิ่มธนบัตรออกใช้จำนวน 135,000 ล้านบาท และมีการถอนหลักทรัพย์ออกจากทุนสำรองเงินตรา เพื่อลดธนบัตรออกใช้จำนวน 53,000 ล้านบาท ดังนั้น ในปี 2546 มีการนำส่งหลักทรัพย์เข้าทุนสำรองเงินตราสูงกว่าการถอนหลักทรัพย์ออกจากทุนสำรองเงินตราสุทธิ 82,000 ล้านบาท เป็นผลให้หลักทรัพย์ที่เป็นทุนสำรองเงินตราในปี 2546 เพิ่มขึ้นจากปี 2545 ซึ่งมีจำนวน 569,443.7 ล้านบาท เป็นจำนวน 651,443.7 ล้านบาท

ฐานะเงินสดเมื่อสิ้นเดือนธันวาคม 2546 มียอดคงเหลือในบัญชี “เงินสดฝากฝ่ายออกบัตรธนาคาร” ทั้งสิ้น 14,936.9 ล้านบาท จำแนกเป็น

ธนบัตร	14,934.9	ล้านบาท
เหรียญกษาปณ์	2.0	ล้านบาท

สำหรับเหรียญกษาปณ์ฝากกระทรวงการคลัง มีการปิดบัญชีเงินฝากธนาคารแห่งประเทศไทย (เหรียญ 5 บาท) และบัญชีเงินฝากธนาคารแห่งประเทศไทย (เหรียญ 10 บาท) เนื่องจากการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการเปิดบัญชีเสร็จสิ้นแล้ว

ข. การเป็นศูนย์กลางการโอนเงิน

ในปี 2546 รพช. ได้ดำเนินการโอนเงินทั้งสิ้น 5,143,914.8 ล้านบาท จำแนกเป็นการโอนเข้ากรุงเทพ

มหานครรวม 2,800,875.9 ล้านบาทและโอนเงินออกไปต่างจังหวัดรวม 2,343,038.9 ล้านบาท ยอดเงินโอนเข้ากรุงเทพมหานคร มากกว่าการโอนเงินออกไปต่างจังหวัด 457,837 ล้านบาท

ยอดการโอนเงินดังกล่าว มีส่วนของการโอนเงินของธนาคารพาณิชย์ สำนักงานใหญ่ กับสาขาของธนาคารพาณิชย์นั้นในจังหวัดที่ตั้งของสำนักงานภาค ธปท. ผ่านระบบบาทเน็ตทั้งสิ้น 921,043 ล้านบาท เป็นการโอนเงินเข้ากรุงเทพมหานคร 910,931.7 ล้านบาทและโอนเงินออก 10,111.3 ล้านบาท ยอดเงินโอนเข้ากรุงเทพมหานคร มากกว่าการโอนเงินออก 900,820.4 ล้านบาท

สำหรับการโอนเงินฝากของ ธปท. ที่สำนักงานคลังจังหวัด มียอดการโอนเงินเข้ากรุงเทพมหานคร จำนวน 535,830 ล้านบาท และโอนเงินออกไปจังหวัดจำนวน 316,880 ล้านบาท ยอดเงินโอนเข้ากรุงเทพมหานครมากกว่าการโอนเงินออก 218,950 ล้านบาท

1. การโอนเงินมูลค่าสูง: ระบบบาทเน็ต

ณ สิ้นปี 2546 ระบบบาทเน็ตมีสถาบันผู้ใช้บริการรวมทั้งสิ้น 72 สถาบัน จำแนกเป็น ธนาคารพาณิชย์ จดทะเบียนในประเทศ 13 ธนาคาร สาขาธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในต่างประเทศ 18 ธนาคาร บริษัทเงินทุน บริษัทหลักทรัพย์ และบริษัทหลักทรัพย์ 23 บริษัท สถาบันการเงินเฉพาะกิจ ส่วนงานราชการและสถาบันอื่นๆ 11 แห่ง ส่วนงานภายใน ธปท. 7 ส่วนงาน

ปริมาณการโอนเงินผ่านระบบบาทเน็ตในปี 2546 มีจำนวนทั้งสิ้น 964,216 รายการ เพิ่มขึ้นจากปี 2545 คิดเป็นร้อยละ 20.13 โดยมีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 78 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2545 ร้อยละ 16.24 จำแนกเป็น

ตารางที่ 3 : ธุรกิจการโอนเงินและตราสารหนี้ภาครัฐผ่านบาทเน็ต

ธุรกรรม	ปริมาณ (รายการ)			มูลค่า (ล้านล้านบาท)		
	2545	2546	การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	2545	2546	การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
การโอนเงินระหว่างสถาบัน ^{1/}	163,644	184,210	12.57	36.80	37.92	3.04
การโอนเงินเพื่อบุคคลที่สาม	601,773	748,575	24.39	28.84	38.63	33.95
การโอนตราสารหนี้พร้อมชำระราคา	37,208	31,431	-15.53	1.46	1.45	-0.68
การโอนตราสารหนี้ที่ไม่มีชำระราคา	119	899	655.46	0.03	0.20	566.67
รวมทั้งสิ้น ^{2/}	802,625	964,216	20.13	67.10	78.00	16.24

หมายเหตุ : 1/ รวมปริมาณมูลค่าการโอนเงินระหว่างบัญชี การโอนเงินระหว่างภูมิภาค และการชำระดุลหักบัญชีระหว่างสถาบัน
2/ ปริมาณและมูลค่ารวมทั้งสิ้นไม่รวมปริมาณและมูลค่าของการโอนตราสารหนี้ที่ไม่มีชำระราคา

1.1 การโอนเงินระหว่างสถาบัน มีจำนวนทั้งสิ้น 184,210 รายการ มูลค่ารวม 37.92 ล้านล้านบาท ปริมาณและมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.57 และ 3.04 ตามลำดับ โดยธุรกรรมการโอนเงินระหว่างสถาบันจะประกอบด้วยชำระดุลหักบัญชีระหว่างสถาบันมีจำนวน 2,290 รายการ คิดเป็นมูลค่า 3.46 ล้านล้านบาท ปริมาณและมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.86 และ 15.53 ตามลำดับ การโอนเงินระหว่างภูมิภาคของธนาคารพาณิชย์จำนวน 3,992 รายการ มูลค่า 0.92 ล้านล้านบาท ซึ่งปริมาณและมูลค่าการโอนเงินระหว่างภูมิภาคผ่านบาทเน็ตยังคงลดลงต่อเนื่อง

จากปีก่อน กล่าวคือปริมาณรายการลดลงร้อยละ 37.25 และมูลค่าลดลงร้อยละ 28.6 เนื่องจากการโอนเงินส่วนหนึ่ง ธนาคารพาณิชย์ได้หันไปใช้บริการโอนเงินที่ผู้แทน ธปท. และที่ ธปท. สำนักงานภาค ผ่านระบบการโอนเงินภูมิภาคของสายเงินฝากและตราสารหนี้แทนการโอนเงินผ่านบาทเน็ต

1.2 การโอนเงินเพื่อบุคคลที่สาม มีจำนวนทั้งสิ้น 748,575 รายการ มูลค่ารวม 38.63 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2545 ร้อยละ 24.39 และร้อยละ 33.95 ตามลำดับ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการเพิ่มขึ้นจากการทำธุรกรรมเพื่อการโอนเงินของผู้มีถิ่นที่อยู่ในต่างประเทศ (Non-resident: NR) โดยพบว่าในช่วงไตรมาสที่ 3 มูลค่าการโอนเงินของ NR เพิ่มขึ้นมาก เฉลี่ยวันละประมาณ 0.16 ล้านล้านบาท จนเมื่อ ธปท. มีมาตรการจำกัดการกู้ยืมเงินบาทจาก NR โดยไม่มี Underlying Transactions รองรับ ซึ่งมีผลตั้งแต่วันที่ 12 กันยายน 2546 การทำธุรกรรมเพื่อบัญชีเงินบาทของ NR ได้ปรับลดลงเหลือเฉลี่ยวันละประมาณ 0.08 ล้านล้านบาทในไตรมาสที่ 4

1.3 การโอนตราสารหนี้พร้อมชำระราคา มีจำนวนทั้งสิ้น 31,431 รายการ ในมูลค่ารวม 1.45 ล้านล้านบาท ลดลงจากปี 2545 ร้อยละ 15.53 และร้อยละ 0.68 ตามลำดับ จากผลของปริมาณการโอนตราสารหนี้ในช่วงไตรมาสที่ 4 ที่ปรับตัวลดลงมาก สืบเนื่องจากปริมาณการซื้อขายในตลาดรองตราสารหนี้ที่มีไม่มากนัก ในช่วงใกล้สิ้นปี ประกอบกับนักลงทุนบางส่วนได้ย้ายการลงทุนจากตลาดตราสารหนี้ไปสู่ตลาดหลักทรัพย์ที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่าโดยพบว่าธุรกรรมโอนตราสารหนี้ที่ผ่านระบบบาทเน็ตส่วนใหญ่เป็นการซื้อขายตราสารหนี้ระหว่างสถาบัน

1.4 การโอนตราสารหนี้ที่ไม่มีการชำระราคา มีจำนวนทั้งสิ้น 899 รายการ ในมูลค่ารวม 0.20 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2545 ถึงร้อยละ 655.46 และร้อยละ 566.67 ตามลำดับ ทั้งนี้ เนื่องจากการโอนตราสารหนี้ภายในสถาบัน การโอนตราสารหนี้ระหว่างสถาบันที่อยู่ในเครือเดียวกัน และส่วนหนึ่งเป็นผลจากการเปลี่ยนผู้ดูแลกองทุน ส่งผลให้มีการโอนและรับโอนตราสารหนี้ระหว่างบัญชีของบางสถาบัน

2. การโอนเงินรายย่อย: ระบบ SMART

ณ สิ้นปี 2546 ระบบ SMART (System for Managing Automated Retail Funds Transfer หรือระบบการโอนเงินรายย่อยทางอิเล็กทรอนิกส์) มีจำนวนธนาคารสมาชิกทั้งสิ้น 28 ราย ประกอบด้วย ธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทย 13 ธนาคาร สาขาธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในต่างประเทศ 12 ธนาคาร ธนาคารเฉพาะกิจ 2 ธนาคาร และ ธปท.

ปริมาณการโอนเงินผ่านระบบ SMART ในปี 2546 มีจำนวนทั้งสิ้น 9,453,244 รายการ คิดเป็นมูลค่า 385.2 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนทั้งปริมาณและมูลค่าในอัตราร้อยละ 28.3 และ 40.3 ตามลำดับ ทั้งนี้ เป็นผลจากภาวะเศรษฐกิจไทยที่ขยายตัวได้ดีจากปัจจัยสนับสนุนทั้งการลงทุนภาคเอกชนและการอุปโภคบริโภคที่เพิ่มขึ้นตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การดำเนินมาตรการต่าง ๆ ของภาครัฐเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งภาวะอัตราดอกเบี้ยในประเทศที่อยู่ในระดับต่ำ

ธนาคารต่างประเทศเป็นธนาคารผู้ส่งข้อมูลสูงสุดทั้งปริมาณและมูลค่าในสัดส่วนร้อยละ 68.7 และ 77.6 ตามลำดับ ในขณะที่ธนาคารพาณิชย์ไทยโดยเฉพาะธนาคารขนาดกลางและเล็กมีมูลค่าการส่งข้อมูลผ่านระบบ SMART เพิ่มขึ้นจากปีก่อนถึงร้อยละ 102.3 ทางด้านการรับข้อมูล ธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่ยังคงเป็นธนาคารผู้รับข้อมูลสูงสุดทั้งปริมาณและมูลค่าในสัดส่วนถึงร้อยละ 90.1 และ 79.0 ตามลำดับ

สำหรับประเภทการโอนเงินที่มีมูลค่าสูงสุด ได้แก่ การโอนเพื่อชำระค่าสินค้าและบริการ (คิดเป็นร้อยละ 59.5 ของมูลค่าการโอนเงินทั้งสิ้น) รองลงมา คือ การโอนเพื่อจ่ายเงินเดือน ค่าจ้าง บำเหน็จ บำนาญ (ร้อยละ 29.2 ของมูลค่าการโอนเงินทั้งสิ้น)

ตารางที่ 4 : มูลค่าธุรกรรมจำแนกตามประเภทธนาคารผู้ส่งข้อมูล
(หน่วย : พันล้านบาท)

ปี	ธนาคารต่างประเทศ	ธนาคารพาณิชย์ไทย			รวมทั้งสิ้น
		ขนาดใหญ่	ขนาดกลางและเล็ก	รวม	
2543	106.2 (49.9)	7.3 (150.9)	7.0 (-7.1)	14.3 (37.0)	120.5 (48.2)
2544	161.0 (51.6)	12.7 (74.0)	10.8 (54.3)	23.5 (64.3)	184.5 (53.1)
2545	224.8 (39.8)	30.7 (141.2)	18.8 (74.1)	49.5 (110.7)	274.3 (48.7)
2546	299.0 (33.0)	47.6 (55.3)	38.5 (102.3)	86.2 (73.3)	385.2 (40.3)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือ % การเปลี่ยนแปลงจากปีก่อน

3. ระบบการหักบัญชีเช็คระหว่างธนาคาร

3.1 การหักบัญชีเช็คระหว่างธนาคารในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

การหักบัญชีเช็คระหว่างธนาคารในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลผ่านศูนย์หักบัญชีฯ ในปี 2546 มีปริมาณทั้งสิ้น 62.02 ล้านฉบับ คิดเป็นมูลค่า 19,915.5 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.7 และ 17.2 ตามลำดับ โดยมูลค่าเช็คเรียกเก็บต่อหนึ่งฉบับเพิ่มขึ้นจากเฉลี่ยฉบับละ 0.29 ล้านบาทในปี 2545 เป็นเฉลี่ยฉบับละ 0.32 ล้านบาทในปี 2546 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.3 ทั้งนี้เป็นผลมาจากภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยรวมขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยมีปัจจัยสำคัญจากการขยายตัวของส่งออก การใช้จ่ายภาคเอกชนทั้งในส่วนของ การอุปโภคบริโภค และการลงทุน การเพิ่มขึ้นของมูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมทั้งภาวะอัตราดอกเบี้ยในประเทศที่อยู่ในระดับต่ำต่อเนื่อง

ตารางที่ 5 : ปริมาณและมูลค่าเช็คเรียกเก็บ เช็คคืน และเช็คคืนไม่มีเงิน
ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลที่เรียกเก็บผ่านศูนย์หักบัญชีอิเล็กทรอนิกส์

	ปริมาณ (ฉบับ)			มูลค่า (ล้านบาท)		
	2545	2546	การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	2545	2546	การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
เช็คเรียกเก็บ	58,139,077	62,020,051	6.7	16,986,865.27	19,915,500.59	17.2
มูลค่าเฉลี่ยของเช็คเรียกเก็บต่อฉบับ				0.29	0.32	10.3
เช็คคืน	1,395,460 (2.4)	1,479,846 (2.4)	6.0	138,978.13 (0.8)	161,478.78 (0.8)	16.2
เช็คคืนไม่มีเงิน	872,836 (1.5)	927,198 (1.5)	6.2	71,868.05 (0.4)	83,474.57 (0.4)	16.1

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือสัดส่วนต่อเช็คเรียกเก็บ

สำหรับปริมาณเช็คคืนในปี 2546 มีจำนวนทั้งสิ้น 1.5 ล้านฉบับ มูลค่ารวม 161.48 พันล้านบาท ปริมาณและมูลค่าเช็คคืนเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 6.0 และ 16.2 ตามลำดับ ตามปริมาณเช็คเรียกเก็บที่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาเปรียบเทียบในรูปของสัดส่วนเช็คคืนต่อเช็คเรียกเก็บแล้วพบว่าปี 2546 มีสัดส่วนของปริมาณและมูลค่าเช็คคืนต่อเช็คเรียกเก็บคงที่จากปีก่อนหน้าโดยอยู่ที่ระดับร้อยละ 2.4 และ 0.8 ตามลำดับ

ส่วนปริมาณเช็คคืนด้วยเหตุผลไม่มีเงิน ซึ่งประกอบด้วยเหตุผล ข้อ 1 “เงินในบัญชีไม่พอจ่าย” ข้อ 2 “โปรดติดต่อผู้สั่งจ่าย” ข้อ 3 “ยังไม่มีการตกลงกับธนาคาร” ในปี 2546 มีปริมาณทั้งสิ้น 0.93 ล้านฉบับ มูลค่ารวม 83.47 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 6.2 และ 16.1 ตามลำดับ โดยสัดส่วนของปริมาณและมูลค่าเช็คคืนไม่มีเงินต่อเช็คเรียกเก็บคงที่ที่ระดับร้อยละ 1.5 และ 0.4 เท่ากับปีก่อนหน้า จากข้อมูลสถิติการหักบัญชีเช็คในปี 2546 ที่กล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าปริมาณและมูลค่าของเช็คเรียกเก็บและเช็คคืนเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ตามการขยายตัวของเศรษฐกิจไทย ทั้งนี้ในส่วนของเช็คคืน แม้ว่าจะมีปริมาณและมูลค่าเช็คคืนสูงขึ้น แต่เมื่อพิจารณาในรูปของสัดส่วนต่อเช็คเรียกเก็บแล้ว พบว่ามีสัดส่วนของปริมาณและมูลค่าเช็คคืนต่อเช็คเรียกเก็บคงที่เท่ากับปีก่อน

3.2 การหักบัญชีเช็คของสำนักหักบัญชีในต่างจังหวัด

ในปี 2546 มีปริมาณเช็คเรียกเก็บระหว่างธนาคารรวมทั้งสิ้น 19.86 ล้านฉบับ คิดเป็นมูลค่า 1,922.89 พันล้านบาท โดยปริมาณเช็คเรียกเก็บลดลงจากปีก่อนร้อยละ 3.6 ในขณะที่มูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.0 สำหรับการลดลงของปริมาณเช็คเรียกเก็บสาเหตุส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการเปิดใช้งานระบบการเรียกเก็บเงินตามเช็คข้ามเขตสำนักหักบัญชี 3 วันทำการ (B/C-3D) ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งทำให้ธนาคารสมาชิกสามารถนำส่งเช็คข้ามเขต สำนักหักบัญชีที่สั่งจ่ายจากสาขาธนาคารทั่วประเทศเข้าเรียกเก็บผ่านระบบ B/C-3D แทนการส่งเข้าเรียกเก็บที่สำนักหักบัญชีจังหวัดของสาขาธนาคารผู้จ่าย

ปริมาณเช็คคืนในปี 2546 มีจำนวนทั้งสิ้น 0.55 ล้านฉบับ คิดเป็นมูลค่า 39.56 พันล้านบาท ปรับตัวลดลงจากปีก่อนร้อยละ 11.7 และ 5.5 ตามลำดับ หรือคิดเป็นสัดส่วนของปริมาณและมูลค่าเช็คคืนต่อเช็คเรียกเก็บทั้งหมดเท่ากับร้อยละ 2.8 และ 2.1 ตามลำดับ

สำหรับเช็คคืนด้วยเหตุผลไม่มีเงินในปี 2546 มีจำนวนทั้งสิ้น 0.34 ล้านฉบับ คิดเป็นมูลค่า 18.85 พันล้านบาท ลดลงจากปี 2545 ร้อยละ 8.0 และ 3.9 ตามลำดับ สำหรับสัดส่วนของปริมาณและมูลค่าเช็คคืนไม่มีเงินต่อเช็คเรียกเก็บอยู่ที่ระดับ 1.7 และ 1.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 : ปริมาณและมูลค่าเช็คเรียกเก็บ เช็คคืน และเช็คคืนไม่มีเงิน
ในเขตภูมิภาคที่เรียกเก็บผ่านสำนักหักบัญชีจังหวัด

	ปริมาณ (ฉบับ)			มูลค่า (ล้านบาท)		
	2545	2546	การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	2545	2546	การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
เช็คเรียกเก็บ	20,594,920	19,857,933	-3.6	1,813,550.66	1,922,887.30	6.0
เช็คคืน	621,786 (3.0)	548,912 (2.8)	-11.7	41,856.15 (2.3)	39,561.69 (2.1)	-5.5
เช็คคืนไม่มีเงิน	364,873 (1.8)	335,569 (1.7)	-8.0	19,622.46 (1.1)	18,852.83 (1.0)	-3.9

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือสัดส่วนต่อเช็คเรียกเก็บ

การชำระดุลการหักบัญชีเช็คของสำนักหักบัญชีทั้ง 85 แห่งที่ส่วนกลาง ซึ่งดำเนินการโดยศูนย์หักบัญชี มีมูลค่าการชำระดุลรวม 291.57 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 14.7

3.3 การหักบัญชีเช็คเรียกเก็บข้ามเขตสำนักหักบัญชี

เช็คเรียกเก็บข้ามเขตสำนักหักบัญชีที่นำมาเรียกเก็บผ่านศูนย์หักบัญชี ในปี 2546 มีปริมาณทั้งสิ้น 2.69 ล้านฉบับ คิดเป็นมูลค่า 111.02 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2545 ถึงร้อยละ 603.9 และ 585.6 ตามลำดับ เนื่องจาก ธปท. เปิดใช้ระบบงานการเรียกเก็บเงินตามเช็คข้ามเขตสำนักหักบัญชี 3 วันทำการ (B/C-3D) ที่กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2546 เพิ่มเติมจากระบบการเรียกเก็บเงินตามเช็คข้ามเขตสำนักหักบัญชี 6 วันทำการ (B/C-6D) ซึ่งจะทำให้เช็คข้ามเขตสำนักหักบัญชีที่ส่งจ่ายจากสาขาธนาคารในเขตภาคกลาง ที่เรียกเก็บผ่านระบบ B/C-3D นั้นทราบผลการเรียกเก็บได้ใน 3 วันทำการ เป็นผลให้ธนาคารสมาชิกส่งเช็คเรียกเก็บผ่านระบบ B/C-3D แทนการส่งไปเรียกเก็บยังสำนักหักบัญชีจังหวัดของสาขาธนาคารผู้จ่าย และเมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2546 ธปท. ได้ขยายขอบเขตการเรียกเก็บเงินตามเช็คให้ครอบคลุมสาขาธนาคารผู้จ่ายทั่วประเทศ รวมทั้งได้ยกเลิกระบบ B/C-6D ที่ศูนย์หักบัญชี จึงทำให้ปริมาณและมูลค่าเช็คเรียกเก็บข้ามเขตสำนักหักบัญชี ในปี 2546 เพิ่มขึ้น เป็นอย่างมาก

สำหรับเช็คคืนมีปริมาณทั้งสิ้น 115,190 ฉบับ คิดเป็นมูลค่า 5,564.91 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2545 ร้อยละ 855.8 และ 918.8 ตามลำดับ หรือคิดเป็นสัดส่วนของปริมาณและมูลค่าเช็คคืนต่อเช็คเรียกเก็บเท่ากับร้อยละ 4.3 และ 5.0 ตามลำดับ

ส่วนเช็คคืนด้วยเหตุผลไม่มีเงิน ซึ่งเก็บจากข้อมูลเฉพาะในระบบ B/C-3D มีปริมาณทั้งสิ้น 77,268 ฉบับ คิดเป็นมูลค่า 3,731.89 ล้านบาท โดยสัดส่วนของปริมาณและมูลค่าเช็คคืนไม่มีเงินต่อเช็คเรียกเก็บคิดเป็นร้อยละ 2.9 และ 3.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 : ปริมาณและมูลค่าเช็คเรียกเก็บข้ามเขตสำนักหักบัญชี (Bill for Collection-B/C) ที่เรียกเก็บผ่านระบบงานของ ธปท.

	ปริมาณ (ฉบับ)			มูลค่า (ล้านบาท)		
	2545	2546	การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	2545	2546	การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
เช็คเรียกเก็บ	381,868	2,687,874	603.9	16,193.87	111,024.81	585.6
เช็คคืน	12,052	115,190	855.8	546.22	5,564.91	918.8
	(3.2)	(4.3)		(3.4)	(5.0)	
เช็คคืนไม่มีเงิน	n.a.	77,268	n.a.	n.a.	3,731.89	n.a.
		(2.9)			(3.4)	

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือสัดส่วนต่อเช็คเรียกเก็บ
n.a. = ไม่มีข้อมูล

ค. การเป็นนายธนาคารของรัฐบาล

1. การรับฝากเงินของรัฐบาลและองค์การของรัฐ

เมื่อสิ้นปี 2546 ยอดเงินคงเหลือในบัญชีเงินคงคลังของรัฐบาลที่ ธปท. มีจำนวน 28,396.9 ล้านบาท ต่ำกว่าเมื่อสิ้นปีก่อน 20,736.7 ล้านบาท หรือร้อยละ 42.2

สำหรับยอดคงเหลือในบัญชีเงินฝากของส่วนราชการและองค์การของรัฐที่สำนักงานใหญ่ของ ธปท. ณ วันสิ้นปี 2546 มีจำนวนทั้งสิ้น 13,578.5 ล้านบาท ต่ำกว่าปีก่อน 2,246.8 ล้านบาท หรือร้อยละ 14.20

2. การให้กู้ยืมแก่รัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ

ณ สิ้นปี 2546 ธปท. มียอดคงค้างการถือครองพันธบัตรจำนวน 108.6 พันล้านบาท ลดลงจากปีก่อนหน้า 8.9 พันล้านบาท โดยแบ่งเป็นพันธบัตรรัฐบาลร้อยละ 60 และพันธบัตรรัฐวิสาหกิจและอื่นๆ ร้อยละ 40

ธปท. ได้กำหนดหน้าที่ของไพรมารี ดีลเลอร์สำหรับธุรกรรมซื้อขายขาดพันธบัตรรัฐบาล (Outright) เพิ่มเติมคือให้เสนออัตราผลตอบแทนรับซื้อและขาย (Two-way Quote) ให้แก่ผู้ร่วมตลาดทราบอย่างต่อเนื่อง และราคานั้นจะต้องเป็นราคาที่ซื้อขายจริง (Firm Price) ในภาวะตลาดปกติ โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 15 มกราคม 2547

จำนวนไพรมารี ดีลเลอร์สำหรับธุรกรรม Outright ณ สิ้นปี 2546 ลดลงจาก 10 รายเหลือ 9 ราย

ง. การเป็นนายธนาคารของธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินอื่น ๆ

1. การรับฝากเงินของธนาคารต่าง ๆ

บัญชีเงินฝากของธนาคารต่าง ๆ ที่ ธปท. สำนักงานใหญ่ สำนักงานภาค และที่ผู้แทน ธปท. ที่คลังจังหวัด เมื่อสิ้นปี 2546 มียอดคงเหลือ 50,874.4 ล้านบาท ลดลง 3,414.5 ล้านบาท หรือร้อยละ 6.29 จากเมื่อสิ้นปี 2545 จำแนกเป็นยอดเงินฝากที่ ธปท. สำนักงานใหญ่ 45,562.1 ล้านบาท สำนักงานภาค 2,229.6 ล้านบาท และผู้แทน ธปท. ที่คลังจังหวัด 3,082.7 ล้านบาท

2. การรับฝากเงินของสถาบันการเงินอื่น

ยอดเงินฝากคงเหลือของสถาบันการเงินอื่น ๆ ที่ ธปท. สำนักงานใหญ่ ณ สิ้นปี 2546 มีจำนวน 1,293 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากสิ้นปีก่อน 208.8 ล้านบาท หรือร้อยละ 19.26

นอกจากนี้ ยอดเงินฝากคงเหลือของบัญชีเงินฝากอื่น ๆ นอกเหนือจากบัญชีของรัฐบาลและองค์การของรัฐ ธนาคารและสถาบันการเงิน เมื่อสิ้นปี 2546 มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 119,439.8 ล้านบาท ลดลงจากสิ้นปีก่อน 81,301.2 ล้านบาท หรือร้อยละ 40.50

3. การทำธุรกรรมหน้าต่างปรับฐานะพันธบัตร

เพื่อให้ไพรมารี ดีลเลอร์สามารถเสนอราคาที่จะซื้อขายจริง (Firm Price) ในพันธบัตรรุ่นที่กำหนด ธปท. ได้ประกาศเปิดบริการหน้าต่างปรับฐานะพันธบัตรให้แก่ไพรมารีดีลเลอร์สำหรับธุรกรรมซื้อขายขาดพันธบัตรเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2546 เพื่อให้สามารถจัดหาพันธบัตรรุ่นที่ต้องการไปส่งมอบให้กับลูกค้าได้เป็นการชั่วคราวในระหว่างที่ยังไม่สามารถหาได้จากตลาด โดยเริ่มเปิดใช้ในวันที่ 15 มกราคม 2547

4. การออกพันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย

ในปี 2546 ธปท. ได้เริ่มออกพันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทยตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ จนถึงเดือนพฤศจิกายน พันธบัตรดังกล่าวมีลักษณะเป็นตราสารที่เป็นส่วนลด (Discount Instrument) อายุ 1 เดือน 6 เดือนและ 12 เดือน โดยส่วนใหญ่อยู่ที่อายุ 12 เดือน มียอดคงค้าง ณ สิ้นปี 2546 ทั้งสิ้น 180,000 ล้านบาท

5. การซื้อขายพันธบัตรโดยมีสัญญาว่าจะขายคืนหรือซื้อคืน

ปริมาณธุรกรรมในตลาดซื้อคืนในปี 2546 มีจำนวนทั้งสิ้น 17.63 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 29 จากปี 2545 ธุรกรรมส่วนใหญ่เป็นการกู้ยืมระยะสั้นประเภท 1 และ 14 วัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 53.2 และร้อยละ 40.3 ตามลำดับ ขณะที่ประเภท 7 วันและ 1 เดือนมีสัดส่วนร้อยละ 6.0 และร้อยละ 0.5 ตามลำดับ

ในปี 2546 คณะกรรมการนโยบายการเงินได้ปรับลดอัตราดอกเบี้ยดังกล่าวลง 1 ครั้งในวันที่ 27 มิถุนายน จากร้อยละ 1.75 มาเป็นร้อยละ 1.25 สถานะสุทธิของ ธปท. ยังคงเป็นการดูดเงินสุทธิต่อเนื่องจากปีก่อนหน้า

6. การทำธุรกรรมซื้อขายพันธบัตรโดยมีสัญญาว่าจะขายคืนหรือซื้อคืน (Bilateral repo) ระหว่าง ธปท. และไพรมารี ดีลเลอร์ (Primary Dealer)

ธปท. ได้เริ่มทำธุรกรรมซื้อขายพันธบัตรโดยมีสัญญาว่าจะขายคืนหรือซื้อคืนกับไพรมารีดีลเลอร์เป็นประจำ สัปดาห์ละ 1 ครั้งตั้งแต่วันที่ 21 มีนาคม ทั้งในด้านการดูดและปล่อยสภาพคล่อง และได้พัฒนาระบบ e-Bilateral repo เพื่อช่วยให้การทำธุรกรรม Bilateral repo รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเริ่มเปิดใช้ตั้งแต่วันที่ 2 กันยายนเป็นต้นมา พร้อมกับการกำหนดให้ชำระราคาและส่งมอบพันธบัตร (DVP) ผ่านระบบบาทเน็ต 2 นอกจากนี้ ได้มีการเปลี่ยนแปลงอัตราส่วนลด (Haircut) และช่วงอัตรารีดการเรียกเงินเพิ่ม (Variation Margin) ให้ขึ้นอยู่กับอายุคงเหลือของพันธบัตรด้วย

7. การให้กู้ยืมแก่สถาบันการเงินผ่านหน้าต่างสภาพคล่องสิ้นวัน

ในปี 2546 ธปท. ไม่มีการปล่อยเงินผ่านหน้าต่างสภาพคล่องสิ้นวัน อัตราดอกเบี้ยของหน้าต่างสภาพคล่อง สิ้นวันอยู่ที่ระดับร้อยละ 2.75 ต่อปี ณ สิ้นปี 2546

8. โครงการการให้ความรู้กับผู้ร่วมตลาด

ธปท. ได้จัดโครงการให้ความรู้กับผู้ร่วมตลาดเกี่ยวกับตลาดตราสารหนี้และการบริหารการลงทุนเพื่อสร้าง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับตราสารหนี้ให้แก่ผู้ค้าในตลาดการเงิน ตลอดจนนักลงทุนสถาบันและรายย่อย และเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องโดยจัดเป็นหลักสูตรทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทยในช่วงเดือนสิงหาคมและพฤศจิกายน 2546 ตามลำดับ รวมจำนวนผู้เข้ารับการอบรมทั้งหมด 250 คน

9. การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ภาคเศรษฐกิจสำคัญ

ในปี 2546 ธปท. ได้ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ภาคเศรษฐกิจสำคัญที่สำนักงานใหญ่และสำนักงาน ภาคของ ธปท. ผ่านสถาบันการเงินต่างๆ ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือภาคการอุตสาหกรรม การเกษตร และ ภาคธุรกิจอื่นๆ โดยมีวงเงินอนุมัติรวมทั้งสิ้น 118,632.9 ล้านบาท ซึ่งตลอดปี 2546 มีการเบิกจ่ายเงินจาก ธปท. ไปจำนวน 109,206.5 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 33,971.1 ล้านบาท หรือร้อยละ 45.2 และเมื่อสิ้นปี 2546 มียอดเงินคงค้างทั้งสิ้น 33,673 ล้านบาท สูงกว่าปีก่อน 14,842.8 ล้านบาท หรือร้อยละ 78.8 สรุปดังนี้

9.1 ความช่วยเหลือภาคการส่งออก

ธปท. ได้ยุติการให้ความช่วยเหลือภาคการส่งออกผ่านธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) เมื่อสิ้นปี 2545

9.2 ความช่วยเหลือภาคอุตสาหกรรม

ธปท. ได้ให้ความช่วยเหลือภาคอุตสาหกรรม โดยการให้กู้ยืมเงินและการรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินจาก ผู้ประกอบการผ่านธนาคารพาณิชย์ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) ธสน. และบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (บรพช.) รวมทั้งการรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินที่บริษัทและ ธสน. เป็นผู้ออกและกระทรวงการคลังรับอวัล รวมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 100,777 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 51,132.7 ล้านบาท หรือร้อยละ 103.0 ทั้งนี้เนื่องจากในปี 2546 ธปท. ได้ขยายประเภทวิสาหกิจให้กว้างขวางยิ่งขึ้น อีกทั้ง มีการปรับลดอัตราดอกเบี้ยเพื่อจูงใจให้สถาบันการเงินปล่อยสินเชื่อแก่ผู้ประกอบการมากขึ้น

สำหรับยอดเงินคงค้างเมื่อสิ้นปี 2546 มีจำนวนทั้งสิ้น 27,172.8 ล้านบาท สูงกว่าปี 2545 จำนวน 9,731.5 ล้านบาท หรือร้อยละ 55.8

ตารางที่ 8 : ผลการดำเนินงานของ สปท. ในการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ภาคเศรษฐกิจที่สำคัญ ประจำปี 2546
(หน่วย : ล้านบาท)

ประเภทความมุ่งประสงค์	2545		2546		การเปลี่ยนแปลง (+เพิ่ม, - ลด)	
	ยอดรับซื้อ	ยอดเงินคงค้าง สิ้นปี	ยอดรับซื้อ	ยอดเงินคงค้าง สิ้นปี	ยอดรับซื้อ	ยอดเงินคงค้าง สิ้นปี
	(1)	(2)	(3)	(4)	(3) - (1)	(4) - (2)
1. ภาคการส่งออก	18,007.7	56.5	0.0	0.0	-18,007.7	-56.5
1.1 การให้กู้ยืมผ่าน ฐสน.	17,785.9	56.5	-	-	-17,785.9	-56.5
1.2 การรับซื้อตั๋ว การส่งออกข้าว เป็นการพิเศษผ่านธนาคารพาณิชย์	221.8	-	-	-	-221.8	-
2. ภาคอุตสาหกรรม	49,644.3	17,441.3	100,777.0	27,172.8	51,132.7	9,731.5
2.1 การรับซื้อตั๋ว/ให้กู้ผ่านธนาคารพาณิชย์	48,244.3	6,344.6	99,366.0	18,581.8	51,121.7	12,237.2
2.2 การให้กู้ยืมผ่านบริษัทฯ	1,150.0	10,465.6	1,400.0	8,254.4	250.0	-2,211.2
2.3 การให้กู้ยืมผ่าน ฐสน.	250.0	631.1	11.0	336.6	-239.0	-294.5
3. ภาคเกษตรกรรม	7,583.4	1,332.4	1,729.5	0.0	-5,853.9	-1,332.4
3.1 การรับซื้อตั๋ว ผ่านธนาคารพาณิชย์	7,583.4	1,332.4	1,729.5	-	-5,853.9	-1,332.4
3.2 การให้กู้ยืมผ่าน ฐ.ก.ส.	-	-	-	-	-	-
4. ภาคธุรกิจอื่น ๆ	0.0	0.0	6,700.0	6,500.2	6,700.0	6,500.2
4.1 โครงการพัฒนาชนบท	-	-	-	-	-	-
4.2 โครงการฟื้นฟูส่งเสริมทรัพย์	-	-	-	-	-	-
4.3 โครงการจัดตั้งสถานศึกษาเอกชน	-	-	-	-	-	-
4.4 โครงการปล่อยสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย	-	-	6,700.0	6,500.2	6,700.0	6,500.2
รวม	75,235.4	18,830.2	109,206.5	33,673.0	33,971.1	14,842.8

9.3 ความช่วยเหลือภาคเกษตรกรรม

รพท. ได้ให้ความช่วยเหลือภาคเกษตรกรรมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 1,729.5 ล้านบาท ลดลงจากปี 2545 จำนวน 5,853.9 ล้านบาท หรือร้อยละ 77.2 โดยเป็นการรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินของผู้ประกอบการผ่านธนาคารพาณิชย์ ขณะที่การให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรผ่านธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ซึ่งได้รับวงเงินช่วยเหลือจากรพท. จำนวน 3,000 ล้านบาท ในระหว่างปี 2546 ไม่มีการขอเบิกเงินจากรพท. เลย เนื่องจาก ธ.ก.ส. มีสภาพคล่องสูง ณ สิ้นปี 2546 ไม่มียอดเงินคงค้าง

9.4 ความช่วยเหลือภาคธุรกิจอื่นๆ

รพท. ได้ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ภาคธุรกิจอื่นๆ ตามนโยบายของรัฐบาลอยู่ 4 โครงการ คือ โครงการพัฒนาชนบท โครงการฟื้นฟูธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ โครงการจัดตั้งสถานศึกษาเอกชน และโครงการปล่อยสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย ซึ่งในปี 2546 มีการขอเบิกเงินจากรพท. เพียงโครงการเดียว คือ โครงการปล่อยสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย จำนวน 6,700 ล้านบาท และมียอดเงินคงค้าง ณ สิ้นปี 2546 จำนวน 6,500.2 ล้านบาท

กิจการในฐานะตัวแทนกระทรวงการคลัง

ก. การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

1. การเปลี่ยนแปลงระเบียบและพิธีการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

ในปี 2546 ได้มีการแก้ไขกฎระเบียบและออกหนังสือเวียนดังนี้

1.1 หนังสือเวียนเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินที่ สกง.(05) ว. 1/2546 เรื่อง การปรับปรุงระเบียบเกี่ยวกับการชำระคืนเงินกู้จากต่างประเทศ ลงวันที่ 18 เมษายน 2546 เพื่อผ่อนผันให้ส่วนราชการขอซื้อแลกเปลี่ยน หรือถอนเงินตราต่างประเทศจากบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศของตนเพื่อชำระคืนเงินกู้และชำระดอกเบี้ยเงินกู้จากต่างประเทศโดยไม่ต้องยื่นเอกสารหลักฐาน

1.2 ประกาศเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงิน (ฉบับที่ 11) ลงวันที่ 22 กรกฎาคม 2546 เพื่อผ่อนผันเงื่อนไขการฝากเงินตราต่างประเทศโดยขยายระยะเวลาของภาระผูกพันที่ผู้ฝากจะต้องนำมาแสดงเมื่อฝากเงินตราต่างประเทศกับตัวแทนรับอนุญาตจาก 3 เดือน เป็น 6 เดือน รวมทั้ง ผ่อนผันให้ผู้ฝากสามารถนำภาระผูกพันของธุรกิจมาแสดงเมื่อจะฝากเงินตราต่างประเทศได้ด้วย

1.3 หนังสือเวียนเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินที่ รพท.สกง.(05) ว. 1694/2546 เรื่อง การลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศ ลงวันที่ 22 กรกฎาคม 2546 เพื่อผ่อนผันให้ผู้ลงทุนประเภทสถาบัน 6 ประเภท คือ (1) บริษัทประกันชีวิต (2) กองทุนบำเหน็จบำนาญ (3) กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (4) กองทุนประกันสังคม (5) กองทุนรวม (ไม่รวมกองทุนส่วนบุคคล) (6) สถาบันการเงินที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้ง ลงทุนในตราสารหนี้ของนิติบุคคลไทยและนิติบุคคลต่างประเทศที่เป็นสกุลเงินตราต่างประเทศตามเงื่อนไขที่กำหนด

1.4 หนังสือเวียนเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินที่ สกง.(05) ว. 3/2546 เรื่อง การขายหลักทรัพย์เงินตราต่างประเทศต่อให้ผู้ลงทุนประเภทสถาบันในประเทศ ลงวันที่ 22 กรกฎาคม 2546 เพื่อปรับปรุงหลักเกณฑ์ให้สถาบันการเงินขายหลักทรัพย์เงินตราต่างประเทศต่อให้ผู้ลงทุนประเภทสถาบันตามเงื่อนไขที่กำหนด

1.5 ประกาศเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงิน (ฉบับที่ 12) ลงวันที่ 1 ตุลาคม 2546 เพื่อให้รองรับการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับปัจจัยชำระเงินต่างประเทศของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

1.6 ประกาศเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติ เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงิน (ฉบับที่ 13) ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2546 เพื่อให้สถาบันการเงินไทยมีความคล่องตัว ในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินบาทกับธนาคารในสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามและประเทศที่มีพรมแดน ติดกับประเทศไทย

2. การติดตามรายรับค่าสินค้าออก

ในปี 2546 มีการส่งสินค้าออกที่ต้องชำระเงิน ตามแบบ ธ.ต.1 มูลค่า 55,436 ล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้น จากปี 2545 ร้อยละ 7.7 ขณะเดียวกันมีการนำเข้าเงินตราต่างประเทศค่าสินค้าออกโดยผู้ส่งออกขายเงินตรา ต่างประเทศเพื่อแลกเปลี่ยนเป็นเงินบาท นำเงินค่าสินค้าออกฝากไว้ในบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศและชำระคืน เงินกู้เงินตราต่างประเทศ มูลค่ารวม 58,333 ล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากปี 2545 ร้อยละ 10.8 และคิดเป็นร้อยละ 105.2 ของมูลค่าสินค้าออกที่ต้องชำระเงินในระยะเดียวกัน

ตารางที่ 9 : มูลค่าสินค้าออกและการนำเข้าเงินตราต่างประเทศค่าสินค้าออก

(หน่วย : ล้านดอลลาร์ สรอ.)

	2545	2546 ^{P/}
1. สินค้าออกที่ต้องชำระเงินตาม ธ.ต. 1 ^{1/} การเปลี่ยนแปลงจากปีก่อน (ร้อยละ)	51,463 5.5	55,436 7.7
2. การนำเข้าเงินตราต่างประเทศค่าสินค้าออกโดยขายรับบาท ฝากเข้าบัญชี เงินฝากเงินตราต่างประเทศ และชำระคืนเงินกู้เงินตราต่างประเทศ ^{2/} การเปลี่ยนแปลงจากปีก่อน (ร้อยละ)	52,664 10.6	58,333 10.8

หมายเหตุ : 1/ เฉพาะการส่งออกที่มีมูลค่าครั้งละเกินกว่า 20,000 ดอลลาร์ สรอ. หรือเทียบเท่า
2/ เฉพาะการนำเข้าเงินตราต่างประเทศค่าสินค้าออกที่มีมูลค่าครั้งละเกินกว่า 20,000 ดอลลาร์ สรอ. หรือเทียบเท่า
P = ข้อมูลเบื้องต้น

ข. สรุปรูปรูรกิจเงินตราต่างประเทศและฐานะของตัวแทนรับอนุญาต กิจการวิเทศธนกิจ บุคคลรับอนุญาต ตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ และสำนักงานแลกเปลี่ยนเงิน

1. ตัวแทนรับอนุญาต

1.1 จำนวนตัวแทนรับอนุญาต

ณ สิ้นปี 2546 ตัวแทนรับอนุญาตมีจำนวน 34 แห่ง เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 1 แห่ง คือธนาคารอิสลาม แห่งประเทศไทย ตัวแทนรับอนุญาต ประกอบด้วยธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศ 12 แห่ง สาขาธนาคาร ต่างประเทศ 18 แห่ง ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย บริษัท เงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และบริษัทเงินทุนสินเอเชีย จำกัด มหาชน

1.2 ปริมาณธุรกิจเงินตราต่างประเทศ

ในปี 2546 ตัวแทนรับอนุญาตซื้อเงินตราต่างประเทศจากลูกค้าจำนวน 358,577.1 ล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 26.3 และขายเงินจำนวน 360,100.1 ล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 25.6 ยอดสุทธิเป็นการขายสูงกว่าซื้อ 1,523 ล้านดอลลาร์ สรอ. ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 43.4

ตารางที่ 10 : ปริมาณการซื้อขายเงินตราต่างประเทศ
ระหว่างตัวแทนรับอนุญาตกับลูกค้า
(หน่วย : ล้านดอลลาร์ สรอ.)

	2545	2546	การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
ปริมาณซื้อ	283,908.3	358,577.1	+26.3
สินค้าออก	40,628.0	48,115.6	+18.4
อื่น ๆ	243,280.3	310,461.5	+27.6
ปริมาณขาย	286,598.2	360,100.1	+25.6
สินค้าเข้า	38,695.1	48,310.7	+24.8
อื่น ๆ	247,903.1	311,789.4	+25.8
ปริมาณซื้อขายสุทธิ	(2,689.9)	(1,523.0)	-43.4
ค่าสินค้า	1,932.9	(195.1)	-110.1
อื่น ๆ	(4,622.8)	(1,327.9)	-71.3

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงว่าปริมาณขายมากกว่าซื้อ

ที่มา : รายงานประจำวันแสดงการซื้อขายเงินตราต่างประเทศทันทีและล่วงหน้าและฐานะ (ช.ต.30)

1.3 ฐานะเงินตราต่างประเทศ

ณ วันสิ้นปี 2546 ฐานะเงินตราต่างประเทศสุทธิของตัวแทนรับอนุญาตเป็นยอดเกินดุล 814.3 ล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 71.0 โดยฐานะทันทีเป็นยอดเกินดุล 12,745.2 ล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 22.5 โดยยอดรวมสินทรัพย์เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 11.2 แต่ยอดรวมหนี้สินลดลงจากปีก่อนร้อยละ 8.0 สำหรับฐานะล่วงหน้าเป็นยอดขาดดุล 11,930.9 ล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 20.2 โดยสัญญาคงค้างด้านซื้อเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 8.8 ส่วนสัญญาคงค้างด้านขายเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 11.3

ตารางที่ 11 : ฐานะเงินตราต่างประเทศของตัวแทนรับอนุญาต
ณ วันสิ้นเดือนธันวาคม 2546
(หน่วย : ล้านดอลลาร์ สรอ.)

รายการ	2545 (+เกินดุล, - ขาดทุน)	2546 (+เกินดุล, - ขาดทุน)	การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
1. ฐานะทันที	+10,403.2	+12,745.2	+22.5
สินทรัพย์	16,531.2	18,384.2	+11.2
หนี้สิน	6,128.0	5,639.0	-8.0
2. ฐานะล่วงหน้า	-9,926.9	-11,930.9	+20.2
สัญญาซื้อคงค้าง	35,715.0	38,869.1	+8.8
สัญญาขายคงค้าง	45,641.9	50,800.0	+11.3
3. ฐานะสุทธิ (1+2)	+476.3	+814.3	+71.0

ที่มา : รายงานประจำวันแสดงการซื้อขายเงินตราต่างประเทศทันทีและล่วงหน้าและฐานะ (ช.ต.30)

2. กิจการวิเทศธนกิจ

ณ สิ้นปี 2546 มีสำนักงานวิเทศธนกิจกรุงเทพฯ เปิดดำเนินการลดลงจากปีก่อน 2 ธนาคาร คือ ธนาคารเครดิตลียอนเนส และธนาคารไอเอ็นจี เอ็น.วี. คงเหลือรวม 29 ธนาคารประกอบด้วยกิจการวิเทศธนกิจธนาคารไทย 9 ธนาคาร กิจการวิเทศธนกิจสาขาธนาคารต่างประเทศ 15 ธนาคาร และกิจการวิเทศธนกิจธนาคารต่างประเทศ 5 ธนาคาร สำหรับสำนักงานวิเทศธนกิจสาขาต่างจังหวัด เปิดดำเนินการเพียง 7 สำนักงาน เท่ากับปีก่อน

ตารางที่ 12 : ปริมาณเงินให้กู้ยืมสุทธิของกิจการวิเทศธนกิจ

(หน่วย : ล้านดอลลาร์ สรอ.)

	2545			2546		
	Out - In	Out - Out	รวม	Out - In	Out - Out	รวม
ธนาคารพาณิชย์ไทย						
ให้กู้	3,478.9	381.9	3,860.8	831.1	169.1	1,000.2
รับชำระคืน	3,681.4	259.0	3,940.4	929.7	234.9	1,164.6
สุทธิ	-202.5	122.9	-79.6	-98.6	-65.8	-164.4
สาขาธนาคารต่างประเทศ						
ให้กู้	69,890.8	869.8	70,760.6	75,717.0	897.8	76,614.8
รับชำระคืน	70,743.7	925.6	71,669.3	76,530.0	969.3	77,499.3
สุทธิ	-852.9	-55.8	-908.7	-813.0	-71.5	-884.5
ธนาคารต่างประเทศ ^{1/}						
ให้กู้	1,422.8	36.3	1,459.1	791.1	33.6	824.7
รับชำระคืน	1,975.7	68.8	2,044.5	910.1	33.9	944.0
สุทธิ	-552.9	-32.5	-585.4	-119.0	-0.3	-119.3
รวม						
ให้กู้	74,792.5	1,288.0	76,080.5	77,339.2	1,100.5	78,439.7
รับชำระคืน	76,400.8	1,253.4	77,654.2	78,369.8	1,238.1	79,607.9
สุทธิ	-1,608.3	34.6	-1,573.7	-1,030.6	-137.6	-1,168.2

หมายเหตุ : 1/ ประกอบธุรกิจเฉพาะวิเทศธนกิจ

ที่มา : รายงานประจำเดือนแสดงการประกอบธุรกิจและฐานะเงินตราต่างประเทศของกิจการวิเทศธนกิจ (ธ.ต.100)

ในปี 2546 ธุรกิจการให้กู้ยืมของกิจการวิเทศธนกิจ มียอดสุทธิเป็นการรับชำระคืนจำนวน 1,168.2 ล้านดอลลาร์ สรอ. เนื่องจากลูกค้าบางส่วนเปลี่ยนไปใช้สินเชื่อเงินบาทของธนาคารพาณิชย์เช่นเดียวกับปีก่อน จึงทำให้ยอดคงค้างเงินให้กู้ยืมเงินตราต่างประเทศลดลงร้อยละ 16.4 เหลือ 5,240.2 ล้านดอลลาร์ สรอ. เป็นของธุรกิจ Out-In และ Out-Out จำนวน 4,519 และ 721.2 ล้านดอลลาร์ สรอ. ตามลำดับ โดยมีสกุลเงินให้กู้ยืมที่สำคัญคือ ดอลลาร์ สรอ. (ประมาณร้อยละ 73) และเยนญี่ปุ่น (ประมาณร้อยละ 24) สำหรับส่วนแบ่งตลาดการให้กู้ยืมนั้น สาขาธนาคารต่างประเทศมีส่วนแบ่งตลาดสูงสุด (ร้อยละ 70.2) รองลงมาได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ไทย (ร้อยละ 20.4) และธนาคารต่างประเทศ (ร้อยละ 9.4)

ตารางที่ 13 : ยอดเงินให้กู้ยืมคงค้างของกิจการวิเทศธนกิจ
(หน่วย : ล้านดอลลาร์ สรอ.)

	ณ สิ้นปี 2545	ณ สิ้นปี 2546	การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
ธุรกิจ Out-In	5,419.9	4,519.0	-16.6
ธุรกิจ Out-Out	844.8	721.2	-14.6
รวม	6,264.7	5,240.2	-16.4

ที่มา : รายงานประจำเดือนแสดงการประกอบธุรกิจและฐานะเงินตราต่างประเทศของกิจการวิเทศธนกิจ
(ธ.ต.100)

ทางด้านเงินตราต่างประเทศที่นำมาให้กู้ยืมซึ่งประกอบด้วยเงินกู้และเงินรับฝากทางด้านเงินกู้มียอดคงค้างลดลงจากปีก่อน เหลือ 4,221.4 ล้านดอลลาร์ สรอ. โดยลดลงตามการให้กู้ยืมดังกล่าวข้างต้น ส่วนเงินรับฝากมียอดคงค้าง 3.7 ล้านดอลลาร์ สรอ.

3. ธุรกิจบุคคลรับอนุญาต บริษัทรับอนุญาต ตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ และสำนักงานแลกเปลี่ยนเงิน

3.1 การซื้อขายเงินตราต่างประเทศ

ณ วันสิ้นปี 2546 บุคคลรับอนุญาตมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 280 ราย อยู่ในความควบคุมของ ธปท. สำนักงานใหญ่ 156 ราย สำนักงานภาคใต้ 94 ราย สำนักงานภาคเหนือ 26 ราย และสำนักงานภาคตะวันออก เชียงเหนือ 4 ราย จำนวนบุคคลรับอนุญาตเพิ่มขึ้น 14 รายเมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อน เป็นการอนุญาตรายใหม่ 22 ราย และบุคคลรับอนุญาตรายเดิมลดลง 8 ราย สาเหตุเนื่องมาจากยกเลิกการต่อใบอนุญาตเนื่องจากคุณสมบัติไม่เหมาะสม 2 ราย ไม่ต่อใบอนุญาตให้เนื่องจากมีปริมาณธุรกรรมน้อย 1 ราย ไม่ได้ยื่นคำร้องขอต่อใบอนุญาต 3 รายและเลิกกิจการ 2 ราย

ตารางที่ 14 : ปริมาณการซื้อขายเงินตราต่างประเทศของบุคคลรับอนุญาต
บริษัทรับอนุญาต ตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ และสำนักงานแลกเปลี่ยนเงิน
ณ สิ้นปี 2546

ประเภท	จำนวน (ราย)	เปลี่ยนแปลง จากปีก่อน (ราย)	ปริมาณซื้อ/รับโอน เงินตราต่างประเทศ		ปริมาณขาย/โอนออก เงินตราต่างประเทศ	
			ล้าน ดอลลาร์ สรอ.	เปลี่ยนแปลง จากปีก่อน (ร้อยละ)	ล้าน ดอลลาร์ สรอ.	เปลี่ยนแปลง จากปีก่อน (ร้อยละ)
บุคคลรับอนุญาต	280	14	150.43	-5.97	150.34	-5.88
บริษัทรับอนุญาต	-	-	-	-	-	-
ตัวแทนโอนเงิน ระหว่างประเทศ	4	-	49.39	26.67	4.38	15.09
สำนักงานแลกเปลี่ยนเงิน	365	-8	2,017.75	8.75	191.38	1.08

ในปี 2546 ไม่มีบริษัทรับอนุญาตเปิดดำเนินการ สำหรับตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศมีจำนวน 4 ราย เท่ากับปีก่อน และสำนักงานแลกเปลี่ยนเงินที่เปิดดำเนินการแล้วมีจำนวนทั้งสิ้น 365 สำนักงาน อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร 160 สำนักงาน และต่างจังหวัด 205 สำนักงาน จำนวนสำนักงานแลกเปลี่ยนเงินลดลงจากปีก่อน 8 สำนักงาน

3.2 การตรวจสอบบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจซื้อขายเงินตราต่างประเทศ

ในปี 2546 มีการตรวจสอบบุคคลรับอนุญาตจำนวน 85 ราย เป็นบุคคลรับอนุญาตที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร 62 ราย และต่างจังหวัด 23 ราย และตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศจำนวน 4 ราย ผลการตรวจสอบพบว่ามีบุคคลรับอนุญาตปฏิบัติไม่ถูกต้องจำนวน 15 ราย และตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ 2 ราย ซึ่งทุกรายได้มีหนังสือแจ้งให้ระมัดระวัง และปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบแล้ว

3.3 การดำเนินการกับผู้ประกอบธุรกิจซื้อขายเงินตราต่างประเทศโดยมิได้รับอนุญาต

การดำเนินการกับผู้ประกอบธุรกิจซื้อขายเงินตราต่างประเทศโดยมิได้รับอนุญาตและผู้ประกอบธุรกิจหลอกลวงให้ลงทุนซื้อขายเงินตราต่างประเทศ ตลอดปี 2546 ธปท. ได้ให้ข้อมูลและประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการสืบสวนและจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจซื้อขายเงินตราต่างประเทศโดยมิได้รับอนุญาตและให้ความร่วมมือด้านข้อมูล รวมทั้งเข้าร่วมประชุมหารือกับกลุ่มงานป้องกันปราบปรามการเงินนอกระบบของกระทรวงการคลัง ตามนโยบายป้องกันปราบปรามการเงินนอกระบบ ซึ่ง ธปท. ได้แต่งตั้งพนักงานเข้าร่วมเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดการกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527

ค. การจัดการหนี้สาธารณะ

1. การจัดการเงินกู้

1.1 พันธบัตรรัฐบาล

พันธบัตรรัฐบาล

ในปี 2546 กระทรวงการคลังออกพันธบัตรรัฐบาล 3 รุ่น และออกพันธบัตรโดยการ Re-open พันธบัตรรุ่นเดิม 7 รุ่น รวมวงเงินที่ออกจำหน่ายทั้งสิ้น 107,500 ล้านบาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2546 ยอดคงเหลือพันธบัตรรัฐบาลจำนวน 70 รุ่น วงเงิน 1,107,281.7 ล้านบาท

ตั๋วเงินคลัง

ในปี 2546 กระทรวงการคลังออกจำหน่ายตั๋วเงินคลังโดยวิธีการประมูล 117 รุ่น วงเงิน 348,990 ล้านบาท ครบกำหนดไถ่ถอน 114 รุ่น วงเงิน 375,990 ล้านบาท คงเหลือตั๋วเงินคลังที่ยังไม่ครบกำหนดไถ่ถอน 36 รุ่น วงเงิน 107,000 ล้านบาท

ตั๋วสัญญาใช้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้

ในปี 2546 กระทรวงการคลังออกจำหน่ายตั๋วสัญญาใช้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้โดยวิธีการประมูล 4 รุ่น วงเงิน 20,000 ล้านบาท และไม่มีตั๋วสัญญาใช้เงินฯ ที่ครบกำหนดไถ่ถอน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2546 ยอดคงเหลือตั๋วสัญญาใช้เงินฯ จำนวน 4 รุ่น วงเงิน 20,000 ล้านบาท

1.2 พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ

ในปี 2546 ธปท. รับเป็นนายทะเบียนและตัวแทนการจ่ายเงินพันธบัตรรัฐวิสาหกิจ 19 รุ่น วงเงิน 19,445 ล้านบาท รวมการรับเป็นนายทะเบียนและตัวแทนการจ่ายเงินจนถึงสิ้นธันวาคม 2546 จำนวน 463 รุ่น วงเงิน 642,765.8 ล้านบาท ครอบคลุมได้ก่อน 187 รุ่น วงเงิน 300,333.62 ล้านบาท คงเหลือพันธบัตรรัฐวิสาหกิจที่ยังไม่ครบกำหนดได้ก่อนจำนวน 276 รุ่น วงเงิน 342,432.2 ล้านบาท ดังนี้

ตารางที่ 15 : ยอดคงค้างพันธบัตรรัฐวิสาหกิจ (หน่วย : ล้านบาท)		
พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ	จำนวนรุ่น	วงเงิน
1. พันธบัตรรองกรรมการขนส่งมวลชนกรุงเทพฯ	7	9,967.9
2. พันธบัตรการเคหะแห่งชาติ	11	15,500.0
3. พันธบัตรการทางพิเศษแห่งประเทศไทย	59	70,497.5
4. พันธบัตรการประปานครหลวง	7	8,808.8
5. พันธบัตรการประปาส่วนภูมิภาค	8	7,700.0
6. พันธบัตรการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย	53	59,730.0
7. พันธบัตรการไฟฟ้านครหลวง	7	6,700.0
8. พันธบัตรการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	51	70,452.9
9. พันธบัตรการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	6	6,980.0
10. พันธบัตรการรถไฟแห่งประเทศไทย	31	28,945.1
11. พันธบัตรการรถไฟฟ้ามหานครแห่งประเทศไทย	15	16,150.0
12. พันธบัตรธนาคารอาคารสงเคราะห์	21	41,000.0
รวม	276	342,432.2

1.3 พันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย

ในปี 2546 ธปท. ออกจำหน่ายพันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทยโดยวิธีการประมูล 51 รุ่น วงเงิน 219,470 ล้านบาท ครอบคลุมได้ก่อน 8 รุ่น วงเงิน 39,470 ล้านบาท

ยอดคงเหลือพันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย จำนวน 43 รุ่น วงเงิน 180,000 ล้านบาท

1.4 พันธบัตรกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน

ในปี 2546 กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินออกพันธบัตร 27 รุ่น วงเงิน 425,000 ล้านบาท ครอบคลุมได้ก่อน 14 รุ่น วงเงิน 252,000 ล้านบาท

ยอดคงเหลือพันธบัตรกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน จำนวน 30 รุ่น วงเงิน 487,000 ล้านบาท

1.5 พันธบัตรรองกรรมการบริหารสินเชื่อสหกรณ์ทรัพย์

ในปี 2546 องค์การบริหารสินเชื่อสหกรณ์ทรัพย์ไม่มีพันธบัตรออกจำหน่ายและครบกำหนดได้ก่อน ยอดคงเหลือพันธบัตรรองกรรมการบริหารสินเชื่อสหกรณ์ทรัพย์ จำนวน 1 รุ่น วงเงิน 337.3 ล้านบาท

1.6 หุ้นกู้บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

ในปี 2546 ธปท. ไม่ได้รับเป็นนายทะเบียนและตัวแทนการจ่ายเงินหุ้นกู้บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และไม่มีหุ้นกู้ที่ครบกำหนดไถ่ถอน

ยอดคงเหลือหุ้นกู้บริษัทฯ จำนวน 5 รุ่น วงเงิน 4,800 ล้านบาท

1.7 หุ้นกู้บริษัทบางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)

ในปี 2546 ธปท. ไม่ได้รับเป็นนายทะเบียนและตัวแทนการจ่ายเงินหุ้นกู้บริษัทบางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ครบกำหนดไถ่ถอน 1 รุ่น วงเงิน 3,600 ล้านบาท

ยอดคงเหลือหุ้นกู้บริษัทบางจากปิโตรเลียม จำนวน 1 รุ่น วงเงิน 3,000 ล้านบาท

2. การไถ่ถอนพันธบัตรรัฐบาล

ในปี 2546 ธปท. ได้ดำเนินการไถ่ถอนพันธบัตรที่ครบกำหนดไถ่ถอน 3 รุ่น วงเงิน 90,000 ล้านบาท ไถ่ถอนก่อนครบกำหนดบางส่วน 1 รุ่น วงเงิน 25,075 ล้านบาท และชำระคืนต้นเงินพันธบัตรโครงการพิเศษ (กู้เป็นเงินตราต่างประเทศ) ที่มีเงื่อนไขผ่อนชำระคืนเป็นงวด 3 รุ่น จำนวนเงิน 18.9 ล้านบาท

3. การไถ่ถอนพันธบัตรรัฐวิสาหกิจ

ในปี 2546 ธปท. ได้ดำเนินการไถ่ถอนพันธบัตรรัฐวิสาหกิจ จำนวน 20 รุ่น จำนวนเงิน 31,482.12 ล้านบาท

4. การจ่ายดอกเบี้ยพันธบัตร

ในปี 2546 ธปท. ได้ดำเนินการจ่ายดอกเบี้ยพันธบัตรรุ่นต่างๆ ตามงวดที่กำหนด จำนวน 354,045 ราย จำนวนเงิน 96,760.54 ล้านบาท ดังนี้

ตารางที่ 16 : การจ่ายดอกเบี้ยพันธบัตรและหุ้นกู้			
พันธบัตร/หุ้นกู้	จำนวนครั้ง ^{1/}	จำนวนราย	จำนวนเงิน (ล้านบาท)
1. พันธบัตรรัฐบาล	102	337,846	69,118.27
2. พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ	552	14,091	23,846.38
3. พันธบัตรกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ	8	1,241	3,171.27
4. หุ้นกู้บริษัทเงินทุนฯ	11	708	470.50
5. หุ้นกู้บริษัทบางจากฯ	2	159	154.12
รวม	675	354,045	96,760.54

5. ระบบการประมวลตราสารหนี้

ในปี 2546 ธปท. ได้พัฒนาระบบการประมวลตราสารหนี้ด้วยวิธีอิเล็กทรอนิกส์ (e-Bidding) เพื่อทดแทนระบบเดิม โดยเปลี่ยนจากการยื่นซองประมูลมาเป็นการส่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ ผ่านระบบการให้บริการด้านการเงินด้วยวิธีอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Financial Services : EFS) ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ทำให้เกิดความ

คล่องตัว สะดวก รวดเร็ว ลดปริมาณการใช้เอกสาร และเป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้มีสิทธิประมูลกับ ธปท. นอกจากนี้ ยังเป็นการส่งเสริมการพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ สำหรับตราสารหนี้ที่เริ่มใช้การประมูล ด้วยวิธี e-Bidding ตั้งแต่วันที่ 22 ธันวาคม 2546 เป็นต้นมา ได้แก่ พันธบัตรรัฐบาล ตั๋วเงินคลัง ตั๋วสัญญาใช้เงินเพื่อ ปรับโครงสร้างหนี้ และพันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย

ง. นโยบายการกำกับสถาบันการเงิน

1. งานด้านนโยบายสถาบันการเงิน

1.1 การขยายการประกอบธุรกิจ

1.1.1 อนุญาตเป็นการทั่วไปให้ธนาคารพาณิชย์ทำธุรกรรมที่ใช้เป็นเครื่องมือในการบริหาร ความเสี่ยงหลักทรัพย์ประเภทตราสารหนี้ ซึ่งได้แก่ (1) ธุรกรรม Forward Bond (2) ธุรกรรม Bond Options และ (3) ธุรกรรม Equity Index Linked Swap โดยธนาคารพาณิชย์จะต้องมีระบบบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพและ เหมาะสมสอดคล้องกับการทำธุรกรรม และจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การดำรงเงินกองทุนและการกำกับลูกหนี้ รายใหญ่ตามที่ ธปท. กำหนด

1.1.2 อนุญาตเป็นการทั่วไปให้ธนาคารพาณิชย์ทำธุรกรรมเงินฝากหรือเงินกู้ยืมที่มีการจ่าย ผลตอบแทนอ้างอิงกับตัวแปรหรือมีอนุพันธ์ทางการเงินแฝง โดยกำหนดตัวแปรที่นำมาใช้อ้างอิงในการคำนวณและ จ่ายผลตอบแทน ได้แก่ ดัชนีราคาหลักทรัพย์ทั้งในและต่างประเทศ ราคาเฉลี่ยของกลุ่มหุ้นที่จดทะเบียนในตลาด หลักทรัพย์ทั้งในและต่างประเทศ อัตราดอกเบี้ยอ้างอิงทั้งในและต่างประเทศ และอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ รวมทั้งขยายขอบเขตให้รวมถึงเงินฝากหรือเงินกู้ยืมที่มีการให้สิทธิในการชำระคืนเงินต้นหรือผลตอบแทนเป็นหลักทรัพย์ หรือให้สิทธิที่จะขยายระยะเวลาหรือไถ่ถอนเงินรับฝากหรือเงินกู้ยืมก่อนครบกำหนด โดยธนาคารพาณิชย์จะต้องมี ระบบบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมสอดคล้องกับการทำธุรกรรม และจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ การดำรงเงินกองทุนและการกำกับลูกหนี้รายใหญ่ตามที่ ธปท. กำหนด

1.1.3 อนุญาตเป็นการทั่วไปให้ธนาคารพาณิชย์ทำธุรกรรม Credit Default Swaps (CDS) โดย ธนาคารพาณิชย์ที่ทำธุรกรรม CDS จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเกี่ยวกับการดำรงเงินกองทุนและการ กำกับลูกหนี้รายใหญ่ รวมทั้งการบริหารความเสี่ยงตามที่ ธปท. กำหนด

1.1.4 ปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ประกอบธุรกรรม Credit Linked Notes (CLN) โดยเพิ่มเติมคู่สัญญาในการประกอบธุรกรรมดังกล่าวให้มากขึ้น ขยายขอบเขตให้ธนาคารพาณิชย์สามารถ ประกอบธุรกรรมในรูปแบบเงินฝาก Credit Linked Deposit (CLD) ได้ รวมทั้งปรับปรุงให้สอดคล้องกับการผ่อนคลาย ระเบียบควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

1.1.5 อนุญาตให้บริษัทเงินทุนและบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ประกอบกิจการให้บริการด้านงาน สนับสนุนแก่บริษัทแม่ บริษัทลูกทุกทอด และบริษัทร่วม ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน หรือธุรกิจที่เป็นงานสนับสนุนที่ให้บริการเฉพาะกับบริษัทในกลุ่มเท่านั้น

1.1.6 ขยายขอบเขตธุรกิจของสำนักงานแลกเปลี่ยนเงิน โดยให้สามารถประกอบธุรกิจอื่นเพิ่มเติม ได้เป็นการทั่วไป เช่น การรับชำระหนี้ การรับฝากเงินเพิ่มในบัญชีเงินฝากที่ได้เปิดไว้แล้ว การให้บริการ Up-date Pass Book ด้วยเครื่องอัตโนมัติ และการให้บริการโอนเงินระหว่างประเทศ เป็นต้น

1.1.7 อนุญาตให้บริษัทเงินทุนจัดตั้งสำนักงานอำนวยการสินเชื่อในเขตปริมาตร ทั้งนี้ สามารถยื่น ขออนุญาตเปิดสำนักงานอำนวยการสินเชื่อได้โดยไม่จำกัดระยะเวลา จำนวนคำขอ และพื้นที่ที่ขอจัดตั้ง เพื่อให้สามารถ ขยายสินเชื่อแก่ผู้ประกอบการรายย่อยได้มากขึ้น

1.1.8 อนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์แต่งตั้ง บริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด หรือ บริษัทร่วมทุนระหว่าง บริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด กับธนาคารพาณิชย์ เป็นตัวแทนรับฝากและถอนเงิน เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินขั้นพื้นฐานได้อย่างทั่วถึงยิ่งขึ้น โดยกำหนดขอบเขตการให้บริการไว้ดังนี้

- (1) การรับฝากและถอนเงินในบัญชีเงินฝากที่ได้เปิดไว้แล้ว
- (2) การโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากของบุคคลที่สาม
- (3) การรับส่งเอกสารระหว่างลูกค้ากับธนาคารพาณิชย์ผู้ว่าจ้าง แต่จะเปิดบัญชีเงินฝากใหม่

หรือให้สินเชื่อไม่ได้

1.1.9 ขยายขอบเขตการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทกิจการการยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ และการขายซอร์ดีของธนาคารพาณิชย์ โดยอนุญาตเพิ่มเติมให้ใช้ตราสารทุนในการทำธุรกรรมได้และไม่อนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ให้ยืมหลักทรัพย์แก่ผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ

1.1.10 ปรับปรุงหลักเกณฑ์เงื่อนไขในการอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์นำอสังหาริมทรัพย์ออกให้เช่าเพื่อไม่ให้เป็นการต่อธนาคารพาณิชย์ โดยยกเลิกข้อกำหนดเกี่ยวกับระยะเวลาการเช่าและเปลี่ยนระยะเวลาการรายงานต่อ ธปท. เรื่องการให้เช่าอสังหาริมทรัพย์

1.1.11 ปรับปรุงหลักเกณฑ์การอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ประกอบกิจการธนาคารปลอดดอกเบี้ย (Interest-Free Units) โดยเปลี่ยนชื่อกิจการจาก “กิจการธนาคารปลอดดอกเบี้ย (Interest-Free Units)” เป็น “กิจการการให้บริการทางการเงินตามหลักซารีอะฮ์ (Shariah Banking Services)”

1.1.12 อนุญาตให้บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ประกอบธุรกิจเผยแพร่แผ่นพับโฆษณาของบริษัทประกันวินาศภัยและบริษัทประกันชีวิตให้แก่ลูกค้าได้

1.1.13 อนุญาตให้บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ประกอบธุรกิจติดต่อหรือแนะนำบริการของบริษัทหลักทรัพย์ให้แก่ลูกค้าได้

1.1.14 อนุญาตให้บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ประกอบธุรกิจการเป็นที่ปรึกษาการลงทุน

1.1.15 อนุญาตให้บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการจัดให้มีบัญชีดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา (Escrow Account)

1.1.16 ขยายขอบเขตให้บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์สามารถรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืมและสินทรัพย์ของสถาบันการเงิน 56 แห่งที่ถูกปิดกิจการจากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้

1.1.17 ปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการอนุญาตให้บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ประกอบธุรกิจการจัดการออก จัดจำหน่าย และคำตราสารแห่งหนี้ โดยยกเลิกเงื่อนไขเรื่องขนาดของสถาบันการเงินที่สามารถขอรับอนุญาต แต่มุ่งเน้นความมั่นคง ระบบธรรมาภิบาล และความสามารถในการบริหารความเสี่ยงของสถาบันการเงินเป็นหลัก

1.2 การกำกับสถาบันการเงิน

1.2.1 การปรับปรุงหลักเกณฑ์การจัดชั้นสินทรัพย์และการกันเงินสำรอง

ธปท. ได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์การจัดชั้นสินทรัพย์และการกันเงินสำรองตามประกาศ ธปท. เรื่องสินทรัพย์ที่ไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้และสินทรัพย์ที่สงสัยว่าจะไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ของสถาบันการเงิน โดย

ได้ปรับปรุงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิธีการรับรู้ส่วนสูญเสียดจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของสถาบันการเงิน และการบันทึกบัญชีลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญ

1.2.2 เรื่อง การปรับปรุงหลักเกณฑ์วิธีการวัดมูลค่าเงินลงทุนในหลักทรัพย์ของสถาบันการเงิน

รพท. ได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์วิธีการวัดมูลค่าเงินลงทุนในหลักทรัพย์ของสถาบันการเงิน เพื่อใช้ในการกำกับปริมาณการลงทุนในหลักทรัพย์ของสถาบันการเงิน ไม่ให้เกิดอัตราส่วนที่กำหนด สำคัญสรุปได้ดังนี้

(1) กำหนดให้เปลี่ยนวิธีการวัดมูลค่าเงินลงทุนในหลักทรัพย์ โดยปรับปรุงหลักเกณฑ์ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีไทย

(2) กำหนดให้วิธีการวัดมูลค่าเงินลงทุนในหลักทรัพย์ตามหลักเกณฑ์ใหม่ มีผลใช้บังคับในการคำนวณอัตราส่วนการกำกับลูกหนี้รายใหญ่ (Single lending limit) ด้วย

1.2.3 การปรับปรุงหลักเกณฑ์การกำกับลูกหนี้รายใหญ่

รพท. ได้ปรับปรุงประกาศ เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับลูกหนี้รายใหญ่ของสถาบันการเงิน มีสำคัญสรุปได้ ดังนี้

(1) ปรับปรุงวิธีการคำนวณสัญญาอัตราดอกเบี้ยและสัญญาอัตราแลกเปลี่ยน

(2) ปรับปรุงการกำกับดูแลลูกหนี้รายใหญ่ให้รองรับธุรกรรม Credit Linked Notes และ Credit Default Swaps

(3) เพิ่มเต็มรายการที่ยกเว้นในการคำนวณอัตราส่วนการให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้รายใหญ่ต่อเงินกองทุนชั้นที่ 1 ของธนาคารพาณิชย์

(4) การพิจารณาการผ่อนผันลูกหนี้รายใหญ่

รพท. ได้กำหนดแนวทางในการพิจารณาผ่อนผันการกำกับลูกหนี้รายใหญ่ที่มีความสัมพันธ์ในลักษณะกลุ่มธุรกิจเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด โดยธนาคารพาณิชย์สามารถให้สินเชื่อ ลงทุน และก่อภาระผูกพันเพื่อนิติบุคคลในกลุ่มธุรกิจหนึ่ง กลุ่มธุรกิจใด เกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดเป็นรายการหนี้ซึ่งกรณีที่จะเข้าข่ายได้รับการพิจารณาจะต้องตกอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ รพท. กำหนด

1.2.4 การผ่อนผันการถือหุ้นในบริษัทจำกัดเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด

รพท. พิจารณาผ่อนผันให้ธนาคารพาณิชย์สามารถถือหุ้นในอัตราเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด อันเนื่องมาจากการถือหุ้นในธุรกิจที่ รพท. พิจารณาแล้วเห็นว่า การลงทุนในธุรกิจดังกล่าวของธนาคารพาณิชย์เป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่ระบบสถาบันการเงินโดยรวม

1.2.5 การให้สินเชื่อแก่เกษตรกรและผู้ประกอบกิจการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน

รพท. ได้แจ้งให้ธนาคารพาณิชย์รับทราบตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2546 ว่าธนาคารพาณิชย์สามารถให้สินเชื่อแก่เกษตรกรและผู้ประกอบกิจการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน GAP (Good Aquaculture Practice) และ CoC (Code of Conduct) จากกรมประมงได้

1.2.6 การกำหนดหลักเกณฑ์การให้สินเชื่อหรือการให้กู้ยืมเพื่อการจัดหาที่อยู่อาศัย

เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันและเพื่อให้สถาบันการเงินเพิ่มความระมัดระวัง

มากขึ้นในการให้สินเชื่อเพื่อการจัดหาที่อยู่อาศัย ธปท. ได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์การให้สินเชื่อหรือการให้กู้ยืมเพื่อการจัดหาที่อยู่อาศัย สำหรับกรณีการให้สินเชื่อหรือให้กู้ยืมเงินเพื่อจัดหาที่อยู่อาศัยที่มีราคาซื้อขายตั้งแต่ 10 ล้านบาทขึ้นไป แก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด โดยมีที่ดินและ/หรือสิ่งปลูกสร้างนั้นจำนองเป็นประกัน สถาบันการเงินจะให้กู้ยืมแก่บุคคลหนึ่ง บุคคลใดได้ไม่เกินร้อยละ 70 ของราคาซื้อขายที่ตกลงกันจริง ทั้งนี้ สถาบันการเงินควรพิจารณาให้สินเชื่อเฉพาะโครงการที่ผู้ประกอบการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น

1.2.7 รายงานการอนุมัติสินเชื่อเพื่อธุรกิจอสังหาริมทรัพย์

เพื่อให้ ธปท. มีข้อมูลที่ใช้ติดตามการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์อย่างใกล้ชิด และสอดคล้องกับแนวทางการกำกับดูแลสถาบันการเงินในปัจจุบัน ธปท. ได้ให้สถาบันการเงินจัดทำรายงานการอนุมัติสินเชื่อเพื่อธุรกิจอสังหาริมทรัพย์สำหรับรายไตรมาส เฉพาะลูกหนี้ที่ได้รับการอนุมัติสินเชื่อเพื่อธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ระหว่างไตรมาสนั้นๆ ที่มีวงเงินรวมตั้งแต่ 100 ล้านบาทขึ้นไป

1.2.8 การซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต

เพื่อให้เกิดความชัดเจนและความเข้าใจที่ตรงกันเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ถือบัตรเครดิต ธปท. ได้ซักซ้อมความเข้าใจเรื่องคุณสมบัติของผู้ถือบัตรดังนี้ หากผู้ถือบัตรรายเดิมที่ต้องการต่ออายุบัตรเครดิตใหม่ มีรายได้จากแหล่งที่มาต่าง ๆ รวมกันไม่ถึง 15,000 บาทต่อเดือน แต่มีบัญชีเงินฝากที่ธนาคารพาณิชย์ใด ๆ และมีประวัติการชำระหนี้ที่ดีต่อเนื่องกัน ธนาคารพาณิชย์อาจใช้เป็นเหตุผลประกอบการพิจารณาได้ว่าบุคคลนั้นเป็นผู้มีฐานะทางการเงินเพียงพอสำหรับการชำระหนี้ตามบัตรเครดิตได้

1.2.9 การปรับปรุงหลักเกณฑ์การสอบทานเงินให้สินเชื่อและภาวะผูกพันของสถาบันการเงิน

เพื่อเป็นการลดภาระการปฏิบัติงานสอบทานสินเชื่อ และเป็นการส่งเสริมให้สถาบันการเงินมีการกำกับดูแลตัวเองที่ดี ธปท. จึงปรับปรุงหลักเกณฑ์การสอบทานเงินให้สินเชื่อและภาวะผูกพันโดยกำหนดให้สถาบันการเงินสามารถเลือกสอบทานลูกหนี้ โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างตามวิธีการทางสถิติที่เชื่อถือได้ โดยในการสุ่มตัวอย่างดังกล่าวธนาคารพาณิชย์ต้องจัดให้มีระดับความเชื่อมั่นและความถูกต้องของวิธีการสุ่มตัวอย่างตามหลักวิชาการที่สามารถอธิบายได้สำหรับลูกหนี้ที่มีวงเงินหรือยอดหนี้คงค้างต่ำกว่า 20 ล้านบาท และลูกหนี้ที่ธนาคารพาณิชย์จัดอยู่ในประเภท ลักษณะ และวัตถุประสงค์ของการให้สินเชื่อเดียวกัน และจัดให้มีการบริหารความเสี่ยงเป็นภาพรวมของแต่ละกลุ่ม (Portfolio)

1.2.10 แนวนโยบายการกำกับดูแลความเสี่ยงด้านตลาดของสถาบันการเงิน

เพื่อส่งเสริมให้สถาบันการเงินมีระบบการบริหารความเสี่ยงด้านตลาดที่ดี เหมาะสม สอดคล้องกับปริมาณและความซับซ้อนของธุรกรรมของสถาบันการเงินแต่ละแห่ง และให้สถาบันการเงินมีเงินกองทุนที่เพียงพอเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านตลาด (Market Risk) ธปท. จึงออกแนวนโยบายการกำกับดูแลความเสี่ยงด้านตลาดของสถาบันการเงินและแบบรายงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2546 เพื่อบังคับใช้กับธนาคารพาณิชย์ (ไม่รวมกิจการวิเทศธนกิจ) และบริษัทเงินทุน โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

(1) แนวนโยบายการกำกับดูแลความเสี่ยงด้านตลาดนี้ครอบคลุมองค์ประกอบความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย และราคาตราสารทุนเฉพาะฐานะในบัญชีเพื่อการค้า รวมทั้งความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน และราคาสินค้าโภคภัณฑ์ในทุกฐานะ โดยได้กำหนดหลักเกณฑ์สำคัญใน 8 เรื่อง ดังนี้

ก. การประเมินปริมาณธุรกรรมในบัญชีเพื่อการค้า

ข. การควบคุมภายในสำหรับการบริหารความเสี่ยงด้านตลาด

- ค. การจัดทำนโยบายการบริหารฐานะในบัญชีเพื่อการค้า
- ง. การดำรงเงินกองทุนสำหรับความเสี่ยงด้านตลาด
- จ. การประเมินความเสี่ยงด้านตลาดตามวิธีมาตรฐาน
- ฉ. การประเมินความเสี่ยงด้านตลาดตามวิธีแบบจำลอง
- ช. การประเมินความเสี่ยงด้านตลาดตามวิธีผสม
- ซ. การจัดทำข้อมูลและแบบรายงานที่เกี่ยวข้อง

(2) ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามแนวนโยบายการกำกับดูแลความเสี่ยงด้านตลาด ดังนี้

ก. สถาบันการเงินที่มีปริมาณธุรกรรมในบัญชีเพื่อการค้าตั้งแต่ระดับที่มีนัยสำคัญ ตามหลักเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนดให้ถือปฏิบัติตามแนวนโยบายในข้อ (1)ก. - (1)ช. หรือ

ข. สถาบันการเงินที่มีปริมาณธุรกรรมในบัญชีเพื่อการค้าต่ำกว่าระดับที่มีนัยสำคัญ ตามหลักเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนดให้ถือปฏิบัติตามแนวนโยบายในข้อ (1)ก. - (1)ค. และประเมินความเสี่ยงด้านตลาดเพื่อดำรงเงินกองทุนเฉพาะองค์ประกอบด้านราคาสินค้าโภคภัณฑ์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องตามแนวนโยบายในข้อ (1)ง. - (1)ซ.

(3) การเริ่มต้นถือปฏิบัติ แบ่งออกเป็นระยะ (Transition Period) ดังนี้

ก. ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามแนวนโยบายการควบคุมภายในสำหรับการบริหารความเสี่ยงด้านตลาด และการจัดทำนโยบายการบริหารฐานะในบัญชีเพื่อการค้า ตั้งแต่เดือนเมษายน 2547

ข. ให้สถาบันการเงินประเมินปริมาณธุรกรรมในบัญชีเพื่อการค้าตั้งแต่งวดสิ้นเดือนกรกฎาคม 2547 และจัดส่งแบบรายงานที่เกี่ยวข้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

ค. ให้สถาบันการเงินประเมินเงินกองทุนที่ต้องดำรงเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านตลาดตั้งแต่งวดสิ้นเดือนมีนาคม 2548 และจัดส่งแบบรายงานที่เกี่ยวข้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

ง. ให้สถาบันการเงินดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านตลาด ตั้งแต่งวดสิ้นเดือนมิถุนายน 2548

1.2.11 การปรับปรุงหลักเกณฑ์การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง

(1) เพิ่มเติมรายชื่อองค์กรของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจที่ ธปท. ให้ความเห็นชอบให้นักหักบัญชีพันธบัตร หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ เป็นสินทรัพย์สภาพคล่องได้ โดยให้รวมถึงธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.)

(2) ปรับปรุงวิธีการนับมูลค่าหลักทรัพย์ที่ใช้ในการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสถาบันการเงินให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 40 เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้ และตราสารทุน รวมทั้งปรับปรุงถ้อยคำในเรื่องอื่นๆ ให้มีความชัดเจนมากขึ้น

(3) ปรับปรุงหลักเกณฑ์การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์เพื่อให้รองรับการทำธุรกรรมเงินฝากหรือเงินกู้ยืมที่มีการจ่ายผลตอบแทนอ้างอิงกับตัวแปร โดยให้นำยอดรวมเงินกู้ยืมที่มีการจ่ายผลตอบแทนอ้างอิงกับตัวแปรไปใช้เป็นฐานในการคำนวณอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องที่ต้องดำรงตามกฎหมายด้วย

1.2.12 การปรับปรุงหลักเกณฑ์การดำรงฐานะเงินตราต่างประเทศและแบบรายงานที่เกี่ยวข้อง

ปรับปรุงหลักเกณฑ์การดำรงฐานะเงินตราต่างประเทศและแบบรายงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารฐานะเงินตราต่างประเทศของสาขาในต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย และอนุญาตให้สถาบันการเงินที่มีความพร้อมและมีศักยภาพตามหลักเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนดสามารถใช้วิธีการคำนวณมูลค่าปัจจุบัน (Present Value) ในการคำนวณฐานะเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าได้ โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจาก ธปท. ก่อน

1.2.13 ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขบางประเด็นให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์ สาขาธนาคารต่างประเทศและบริษัทที่ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (non-bank) ถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ (1) การเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการติดตามทวงถามหนี้ (2) การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมกรณีเงินในบัญชีลูกค้าไม่พอจ่าย (3) ค่าปรับเช็คคืน (4) เงื่อนไขก่อนต่ออายุบัตร และ (5) การแสดงรายละเอียดของหนี้ที่เรียกเก็บในใบแจ้งหนี้หรือใบสรุปยอดรายเดือน

1.2.14 การให้สถาบันการเงินจัดส่งข้อมูลและรายงาน

(1) ปรับปรุงรายการย่อแสดงสินทรัพย์และหนี้สิน (งบดุลย่อ)

งวดแรก ปรับปรุงคำอธิบายความหมายของ NPL โดยไม่นับรวมเงินให้สินเชื่อที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ รับจะชดเชยให้หากเกิดความเสียหายขึ้น (Covered Asset Pool) แต่ให้แยกแสดงเงินให้สินเชื่อส่วนนี้ไว้ในหมายเหตุท้ายงบดุลย่อ นอกจากนี้ได้เพิ่มเติมรายการที่ต้องเปิดเผยอีก 2 รายการ กล่าวคือ ข้อมูลเงินสำรองที่ต้องกันตามเกณฑ์ของ ธปท. เป็นรายไตรมาส และเงินสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่มีอยู่เป็นรายเดือน โดยมีผลบังคับใช้สำหรับการรายงานข้อมูลงวดสิ้นเดือนมีนาคม 2546 เป็นต้นไป

งวดที่สอง (ก) เปลี่ยนชื่อแบบรายงานรายการย่อเป็น “รายการย่อแสดงสินทรัพย์และหนี้สิน” (ข) เปลี่ยนวันสิ้นงวดของการจัดทำรายงานเป็น “วันสิ้นเดือน” (ค) ปรับเปลี่ยนความหมายของ “เงินสำรองที่ต้องกันตามเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนด” ให้รวมถึงเงินสำรองของลูกหนี้จัดชั้นที่ ธปท. สั่งให้กันสำรองเพิ่มเติมด้วย และ (ง) เปลี่ยนการอ้างอิงความหมายของรายการต่างๆ ให้อ้างอิงกับชุดข้อมูลของระบบบริหารข้อมูล (Data Management System : DMS) โดยมีผลบังคับใช้สำหรับการรายงานข้อมูลงวดสิ้นเดือนธันวาคม 2546 เป็นต้นไป

(2) ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการรายงานเงินสำรองของลูกหนี้จัดชั้นที่ ธปท. สั่งให้กันสำรองเพิ่มเติม โดยให้สถาบันการเงินรวมเงินสำรองของลูกหนี้จัดชั้นที่ ธปท. สั่งให้กันสำรองเพิ่มเติมไว้ในรายการ “เงินสำรองที่ต้องกันสำหรับลูกหนี้ตามเกณฑ์จัดชั้น” ด้วย รวมทั้งให้รายงานเงินสำรองเพิ่มดังกล่าวไว้ในชั้นลูกหนี้ตามอัตราที่ ธปท. สั่งให้กันสำรอง

1.2.15 ปรับปรุงหลักเกณฑ์การดำรงเงินกองทุนของสาขาธนาคารต่างประเทศ ในเรื่อง การเพิ่มประเภทสินทรัพย์ที่นำมาจัดแจ้งเป็นเงินกองทุนหรือสินทรัพย์ตามมาตรา 6 และกำหนดให้ตีราคาและแปลงค่าสินทรัพย์ตามมาตรา 6 ทุกงวดการบัญชี 6 เดือน รวมทั้งขยายคำนิยามลูกหนี้สุทธิของบัญชีระหว่างกันให้ครอบคลุมถึงบริษัทแม่และบริษัทลูก และกำหนดระยะเวลาการชดเชยเงินทุนนำเข้ามาจากสำนักงานใหญ่เมื่อเงินกองทุนลดลงต่ำกว่าที่กำหนดให้ชัดเจน

1.2.16 ปรับปรุงหลักเกณฑ์ให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ที่ต้องการฟื้นฟูลูกหนี้นอกเหนือจากวิธีที่ ธปท. กำหนดไว้แล้ว เสนอกรอบการดำเนินการให้ ธปท. ให้ความเห็นชอบในหลักการ โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบเป็นรายกรณีอีกรวมทั้งกำหนดวิธีและแนวทางปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับลูกหนี้ด้วยคุณภาพที่รับซื้อหรือรับโอนมาและกำหนดรูปแบบงบการเงินของบริษัทบริหารสินทรัพย์

1.2.17 ชักข้อความเข้าใจเกี่ยวกับการคำนวณสินเชื่อในส่วนภูมิภาคตามเงื่อนไขข้อ 6 ในการอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์เปิดสาขาว่า ธนาคารพาณิชย์สามารถนับรวมสินเชื่อที่มีการเบิกจ่ายจากสาขาธนาคารพาณิชย์ในภูมิภาคนั้น โดยไม่คำนึงถึงว่าลูกค้าได้รับอนุมัติวงเงินสินเชื่อจากสำนักงานใหญ่ เขต หรือสาขาใด และลูกหนี้สินเชื่อมีสถานประกอบการตั้งอยู่ในภูมิภาคนั้น เป็นสินเชื่อในส่วนภูมิภาคได้

1.2.18 ปรับปรุงหลักเกณฑ์การดำรงเงินกองทุนเป็นอัตราส่วนของสินทรัพย์และภาวะผูกพัน ของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศ บริษัทเงินทุน และสาขาธนาคารต่างประเทศ ในเรื่อง การนับมูลค่าสุทธิที่เกิดจากการตีราคาตราสารทุนประเภทเผื่อขาย และการคำนวณเงินกองทุนในกรณีที่สถาบันการเงินดำเนินธุรกรรมประเภทต่างๆ เช่น การซื้อหุ้นคืน การลงทุนในตราสารประเภทที่ได้นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ของสถาบันการเงินอื่น หรือการลงทุนในตราสารประเภท Credit Linked Note ที่มีสินทรัพย์อ้างอิงเป็นตราสารดังกล่าว รวมทั้งกำหนดวิธีการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยง น้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์ และค่าแปลงสภาพอันเกิดจากการประกอบธุรกรรม Credit Linked Notes (CLN) และธุรกรรม Credit Default Swaps (CDS) ของสถาบันการเงิน

1.2.19 ให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ยื่นรายงานตามแบบรายงานและคำอธิบายที่ ธปท. กำหนด

1.2.20 กำหนดให้ตัวสัญญาใช้เงินที่สถาบันการเงินได้รับจากบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทยเพื่อชำระค่าโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพ เป็นตราสารหนี้ประเภทหนึ่งที่จะนำมาแสดงไว้ในรายการเงินลงทุนในงบการเงินของสถาบันการเงินได้

1.2.21 กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจ่ายเงินปันผลของสถาบันการเงินว่า ไม่ควรนำกำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง หรือไม่มีกระแสเงินสดรับจริง และกำไรที่เกิดจากการขายทรัพย์สินที่ได้มีการซื้อขายจริง ซึ่งมีผลทำให้สถาบันการเงินมีกำไรสูงกว่าหรือขาดทุนต่ำกว่ากรณีปกติ มาใช้ในการจ่ายเงินปันผล

1.2.22 ปรับปรุงหลักเกณฑ์การเป็นกรรมการในบริษัทอื่นของกรรมการและผู้บริหารระดับสูงของธนาคารพาณิชย์ โดยกำหนดให้กรรมการและผู้บริหารระดับสูงของธนาคารพาณิชย์ เป็นประธานกรรมการ กรรมการบริหาร หรือกรรมการผู้มีอำนาจลงนาม อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ในบริษัทอื่นได้ไม่เกิน 3 กลุ่มธุรกิจ จากเดิมที่กำหนดไว้ไม่เกิน 3 แห่ง เพื่อเพิ่มความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงานของกรรมการและผู้บริหารระดับสูงให้สอดคล้องกับการบริหารงานในลักษณะเป็นกลุ่มธุรกิจในปัจจุบัน

1.2.23 กำหนดหลักเกณฑ์การให้บริการ การเปิดเผยและการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมให้ธนาคารพาณิชย์ถือปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการให้บริการแก่ลูกค้า ดังนี้

- (1) มอบสำเนาสัญญาหรือข้อตกลงการให้บริการแก่ผู้ใช้บริการอย่างน้อย 1 ชุด
- (2) ประกาศการเปลี่ยนแปลงสัญญาหรือข้อตกลง อัตราค่าธรรมเนียม รวมทั้งเงื่อนไขต่างๆ ให้ผู้ใช้บริการทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 30 วัน
- (3) แจ้งยอดเงินฝากคงเหลือสำหรับบัญชีกระแสรายวันและออมทรัพย์ ที่ไม่เคลื่อนไหวเกิน 1 ปีและไม่อยู่ในข่ายที่ถูกเรียกเก็บหรือหักค่าธรรมเนียมรักษาบัญชี โดยการส่งจดหมายลงทะเบียนแจ้งผู้ฝากเงินที่เป็นบุคคลธรรมดาเป็นรายตัว
- (4) จัดส่งหนังสือแจ้งผู้ฝากเงินที่ถูกเรียกเก็บหรือหักบัญชีเป็นคำรักษาบัญชีทราบภายใน 10 วัน นับจากวันที่เรียกเก็บหรือหักบัญชีดังกล่าว
- (5) กำหนดแนวทางและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการรับข้อร้องเรียนต่างๆ ในเรื่องค่าธรรมเนียม

(6) ให้เปิดเผยข้อมูลอันเป็นปัจจุบันต่างๆ อย่างน้อยตามที่ ฅปท. กำหนดไว้ ณ สำนักงานของธนาคารพาณิชย์ทุกแห่ง

1.2.24 ชักซ้อมความเข้าใจกับสถาบันการเงิน และบริษัทบริหารสินทรัพย์เกี่ยวกับการประเมินมูลค่ายุติธรรมสำหรับเงินลงทุนในลูกหนี้ที่โอนเปลี่ยนประเภทเป็นเงินให้สินเชื่อ การประเมินมูลค่ายุติธรรมเพื่อใช้ในการวัดมูลค่าของเงินลงทุนในลูกหนี้ และการบันทึกบัญชีรับรู้เป็นรายได้

1.2.25 การเตรียมการเพื่อรองรับ New Basel Capital Accord

เพื่อเตรียมการให้สถาบันการเงินมีความพร้อมรองรับการนำหลักเกณฑ์การกำกับดูแลตาม New Basel Capital Accord มาบังคับใช้ ฅปท. ได้ดำเนินการในหลายด้านที่สำคัญ ๆ คือ ร่วมกับธนาคารพาณิชย์ในการประเมินผลกระทบต่อเงินกองทุนจากหลักเกณฑ์ตามแนวทาง New Accord ของ BIS โดยเข้าร่วมโครงการ Quantitative Impact Survey 3 (QIS3) และจัดทำประมาณการผลกระทบต่อเงินกองทุนหากนำหลักเกณฑ์ตามแนวทาง New Accord มาใช้ในปี 2549 การพิจารณาและให้ความเห็นต่อ New Accord ร่างที่ 3 และการจัดสัมมนาให้ความรู้เกี่ยวกับ New Accord แก่ผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการเงินและ ฅปท.

1.2.26 ฅปท. ได้เตรียมการเพื่อรองรับการกำกับแบบรวมกลุ่มในเรื่องการให้การศึกษาและเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการกำกับแบบรวมกลุ่มแก่สถาบันการเงินและผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแนวทางในการประสานงานและการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่กำกับดูแล และหลักเกณฑ์ความเพียงพอของเงินกองทุนและความเสี่ยงต่าง ๆ ของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

1.2.27 การให้สถาบันการเงินจัดส่งข้อมูลและรายงาน

- ยกเลิกแบบรายงานและคำอธิบายประกอบการจัดทำรายงานเดิม
- กำหนดให้จัดทำข้อมูลใหม่ในรูปแบบชุดข้อมูล (Data Set) จำนวน 25 ชุดข้อมูล
- ฅปท. จะถือว่าได้รับข้อมูลตามชุดข้อมูล (Data Set) ผ่านระบบสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ในวันที่สถาบันผู้ส่งข้อมูลให้ ฅปท. และผ่านเกณฑ์การตรวจสอบเบื้องต้น (Basic Validation) ของระบบบริหารข้อมูลของ ฅปท. แล้ว

1.2.28 ความคืบหน้าของร่าง พ.ร.บ. ธุรกิจสถาบันการเงิน

ตามที่รัฐสภาได้พิจารณาร่าง พ.ร.บ. ธุรกิจสถาบันการเงินเพื่อใช้แทนพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 และพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. 2522 โดยวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎรมีความเห็นที่แตกต่างกันจึงมีการตั้งคณะกรรมการร่วมกันสองสภาเพื่อพิจารณาร่างกฎหมายดังกล่าว และมีข้อสรุปว่า วุฒิสภามีมติไม่เห็นชอบ (วันที่ 9 กันยายน 2545) ในขณะที่สภาผู้แทนราษฎรมีมติเห็นชอบ (วันที่ 23 กันยายน 2545) กับร่างของคณะกรรมการร่วมกัน

ตามรัฐธรรมนูญกำหนดให้รออีก 180 วันนับจากวันที่วุฒิสภาไม่เห็นชอบ (ตั้งแต่วันที่ 9 กันยายน 2545 ถึงวันที่ 9 มีนาคม 2546) สภาผู้แทนราษฎรจึงจะนำร่าง พ.ร.บ. ธุรกิจสถาบันการเงินกลับมาพิจารณาอีกครั้งได้ โดยเลือกที่จะประกาศใช้ร่าง พ.ร.บ. ฉบับใดเป็นกฎหมาย ระหว่างร่างเดิมของสภาผู้แทนราษฎร และร่างของคณะกรรมการร่วมกัน ทั้งนี้ กฎหมายจะมีผลบังคับใช้หลังจากประกาศแล้ว 6 เดือน

ขณะนี้กระทรวงการคลังได้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาเสนอร่างกฎหมายธุรกิจสถาบันการเงินประกอบด้วยผู้แทนจากกระทรวงการคลังและ ฅปท. เพื่อพิจารณาและนำเสนอกฎหมายดังกล่าวต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเพื่อดำเนินการนำเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรต่อไป

2. การสนับสนุนการกำกับดูแลสถาบันการเงิน

2.1 การส่งเสริมการกำกับความเสี่ยง

2.1.1 การกำหนดแนวปฏิบัติในการใช้บริการด้านงานเทคโนโลยีสารสนเทศจากผู้ให้บริการรายอื่น (IT Outsourcing)

ธปท. ได้จัดทำแนวปฏิบัติในการใช้บริการด้านงานเทคโนโลยีสารสนเทศจากผู้ให้บริการรายอื่น (IT Outsourcing) สำหรับสถาบันการเงินใช้เป็นแนวปฏิบัติขั้นต่ำเพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นที่น่าเชื่อถือ และเป็นการพิทักษ์รักษาประโยชน์ของประชาชนผู้ให้บริการ โดยมุ่งเน้นให้สถาบันการเงินสามารถให้บริการอย่างต่อเนื่องแก่ลูกค้าและคงความน่าเชื่อถือของการให้บริการเสมือนกับที่สถาบันการเงินเป็นผู้ดำเนินการเอง

2.1.2 การกำหนดแนวปฏิบัติในการรักษาความปลอดภัยการให้บริการการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์

ธปท. ได้จัดทำแนวปฏิบัติในการรักษาความปลอดภัยการให้บริการการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้สถาบันการเงินใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและกระบวนการในการรักษาความปลอดภัยสำหรับการให้บริการการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้บริการการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ของสถาบันการเงินมีความปลอดภัย น่าเชื่อถือ และเป็นการรักษาผลประโยชน์ของลูกค้าผู้ให้บริการ

2.1.3 นำส่ง Sound Practices for the Management and Supervision of Operational Risk ให้สถาบันการเงินใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา และเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ ขององค์กร

2.2 คณะอนุกรรมการยกระดับ Corporate Governance ด้านธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน และบริษัทประกันภัย

คณะอนุกรรมการยกระดับ Corporate Governance ด้านธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน และบริษัทประกันภัยที่มีผู้ว่าการ ธปท. เป็นประธาน ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานเตรียมความพร้อมเข้ารับการประเมินตามโครงการ ROSCs (Report on the Observance of Standards and Codes) 7 คณะ เพื่อเตรียมความพร้อมของประเทศในการเข้าร่วมโครงการประเมินการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลใน 7 ด้าน ได้แก่ Data Dissemination, Fiscal Transparency, Monetary and Financial Policy Transparency, Banking Supervision, Insurance Supervision และ Anti-money Laundering and Combating the Financing Terrorism ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบรรษัทภิบาลแห่งชาติ ที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน

2.3 การจัดทำแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน

ธปท. ได้จัดทำแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงินไทย (แผนพัฒนาฯ) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระยะ ประกอบด้วย

ระยะที่ 1 ช่วงระบุปัญหาในระบบสถาบันการเงินและกำหนดวิสัยทัศน์ (มกราคม - เมษายน 2545) โดย ธปท. ได้จัดสัมมนาเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนพัฒนาฯ และจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงินเพื่อวางกรอบในการศึกษา กำหนดกลยุทธ์ ร่างแผนพัฒนาฯ และดูแลให้คำปรึกษากับคณะทำงานฯ ในการจัดทำแผนพัฒนาฯ

ระยะที่ 2 ช่วงวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา (พฤษภาคม 2545 - มกราคม 2546) โดยจัดจ้างบริษัทวิจัยและบริษัทที่ปรึกษามาช่วยสำรวจและศึกษาความต้องการบริการทางการเงินของประชาชน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประกอบการพิจารณากำหนดข้อเสนอแนะ

ระยะที่ 3 ช่วงกำหนดข้อเสนอแนะ (มกราคม 2546 - มิถุนายน 2546) ธปท. ร่างข้อเสนอแนะ

ในการพัฒนาระบบสถาบันการเงินทั้งในรูปของกลยุทธ์และแผนการดำเนินการเสนอต่อคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ซึ่งได้นำเสนอกระทรวงการคลังเพื่อพิจารณาในเดือนมิถุนายน 2546 โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังให้ความเห็นชอบ และเสนอต่อคณะรัฐมนตรีแล้วเมื่อเดือนมกราคม 2547

ทั้งนี้ ธปท. ได้นำผลการศึกษาวิเคราะห์ดังกล่าวไปใช้ประกอบการพิจารณากำหนดแนวทางและมาตรการในด้านต่างๆ สรุปได้ดังนี้

(1) มาตรการส่งเสริมการให้บริการทางการเงินอย่างทั่วถึง ส่งเสริมการให้บริการทางการเงินระดับรากหญ้า

(2) มาตรการส่งเสริมประสิทธิภาพระบบสถาบันการเงิน ประกอบด้วย

(2.1) การจัดรูปแบบและบทบาทของสถาบันการเงินให้มีความชัดเจน โดยมีนโยบายจัดระเบียบสถาบันการเงินไทยและต่างชาติ นโยบายสถาบันการเงิน 1 รูปแบบ (One Presence) รวมทั้ง ส่งเสริมให้สถาบันการเงินให้สินเชื่อแก่ประชาชนรายย่อยและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(2.2) การให้มีกฎระเบียบที่จะส่งเสริมประสิทธิภาพการดำเนินงานของสถาบันการเงิน

(3) มาตรการดูแลผู้บริโภค ได้แก่ การจัดให้มีกระบวนการร้องเรียนของผู้บริโภคอย่างชัดเจน การเสริมให้มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบริการทางการเงิน รวมทั้งการนำระบบประกันเงินฝาก (Deposit Insurance Scheme) มาใช้ในประเทศไทยในช่วงระยะเวลาที่เหมาะสม

ทั้งนี้ กระทรวงการคลังจะออกประกาศที่กำหนดรายละเอียดการจัดรูปแบบสถาบันการเงินทั้งไทยและต่างประเทศ หลังจากนั้น สถาบันการเงินที่ประสงค์ขอปรับสถานะสามารถยื่นคำขอปรับสถานะมายัง ธปท. สำหรับสถาบันการเงินที่จะดำเนินการตามหลักการ One Presence นั้น จะให้จัดส่งแผนมายัง ธปท. ต่อไป สำหรับการปรับปรุงกฎระเบียบเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพและมาตรการคุ้มครองผู้บริโภค นั้น ธปท. ได้เริ่มดำเนินการไปบางส่วนแล้ว

จ. การกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน

1. นโยบายในการกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน

ธปท. มีหน้าที่กำกับดูแล และแก้ไขปัญหาของสถาบันการเงิน โดยกำกับตรวจสอบสถาบันการเงินตามแนวทางการกำกับตรวจสอบความเสี่ยง (Risk Based Supervision) และกำกับดูแลอย่างต่อเนื่อง โดยจัดให้ผู้ตรวจสอบออกตรวจสอบและวิเคราะห์ติดตามฐานะและผลการดำเนินงานของแต่ละสถาบันการเงินอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง เพื่อจะได้กำหนดมาตรการแก้ไขได้ทันทั่วทั้งที่ เมื่อมีสัญญาณว่าสถาบันการเงินใดเริ่มมีปัญหา

ธปท. มีนโยบายออกตรวจสอบ ณ ที่ทำการธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศ สาขาธนาคารต่างประเทศ บริษัทเงินทุน บริษัทหลักทรัพย์ บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ และสถาบันเฉพาะกิจ^{1/} อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง แต่สำหรับสาขาธนาคารต่างประเทศที่มีการจัดระดับโดยรวมอยู่ในระดับดีหรือค่อนข้างดี จะทำการตรวจสอบปีเว้นปี

^{1/} สถาบันเฉพาะกิจประกอบด้วย ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย บริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน บริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย บริษัทบริหารสินทรัพย์ที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินถือหุ้น 4 แห่ง และบริษัทบริหารสินทรัพย์เอกชน 11 แห่ง

2. การตรวจสอบสถาบันการเงิน

2.1 ขอบเขตการตรวจสอบฐานะและผลการดำเนินงาน การบริหารความเสี่ยง

ในการตรวจสอบธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ จะมีการตรวจสอบฐานะและผลการดำเนินงาน การบริหารความเสี่ยง โดยมุ่งเน้นประเมินระดับความเสี่ยงและคุณภาพ การบริหารความเสี่ยงของสถาบันการเงิน 5 ด้าน ได้แก่ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านเครดิต ความเสี่ยงด้านตลาด ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง และความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ แล้วประเมินและคาดคะเนถึงผลกระทบต่อ ฐานะและผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินในอนาคต ในขณะที่เดียวกันก็จะตรวจสอบฐานะและผลการดำเนินงาน ความเพียงพอของเงินกองทุน การปฏิบัติตามกฎหมาย หลักเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนด และเรื่องที่ใช้บริการของ สถาบันการเงินร้องเรียน

ในการตรวจสอบสถาบันเฉพาะกิจ เป็นการตรวจสอบตามที่กระทรวงการคลังมอบหมาย โดยมุ่งเน้น การตรวจสอบฐานะและผลการดำเนินงาน การบริหารความเสี่ยงเช่นเดียวกัน สำหรับการตรวจสอบบริษัทบริหาร สินทรัพย์ จะเน้นการตรวจสอบการจัดการด้านบริหารสินทรัพย์ต่อคุณภาพ

2.2 ผลการตรวจสอบในปี 2546

ตารางที่ 17 : จำนวนสถาบันการเงินที่ ธปท. ตรวจสอบในปี 2546	
สถาบันการเงิน	จำนวนสถาบันการเงินที่ตรวจสอบ
ธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศ	11
สาขาธนาคารต่างประเทศ	9
บริษัทเงินทุน/บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์	16
บริษัทเครดิตฟองซิเอร์	5
สถาบันเฉพาะกิจ	20
รวม	61

ผลการตรวจสอบปรากฏว่า สถาบันการเงินส่วนใหญ่ได้รับการจัดระดับโดยรวมอยู่ในระดับพอใช้ สถาบันการเงินที่ได้รับการจัดระดับต่ำกว่าพอใช้ ธปท. ได้มีการสั่งการให้สถาบันการเงินปรับปรุงแก้ไขฐานะและ การดำเนินงานภายในเวลาที่กำหนดและรายงานผลการปรับปรุงแก้ไขให้ ธปท. ทราบด้วย เช่น การสั่งการให้เพิ่มทุน และกันเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์ต่อคุณภาพให้เพียงพอภายในเวลาที่กำหนด รวมทั้งให้ผู้บริหารของสถาบัน การเงินให้ความสำคัญเพิ่มขึ้นในการพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยง

ในปี 2546 สถาบันการเงินขยายสินเชื่อได้เพิ่มขึ้น โดยสินเชื่อที่เพิ่มขึ้นส่วนใหญ่ ได้แก่ สินเชื่อเพื่อ การอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล สินเชื่อเพื่อการส่งออก และสินเชื่อแก่ภาคการบริการ สถาบันการเงินส่วนใหญ่ยังคงเร่ง แก้ไขปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ สถาบันการเงินส่วนใหญ่ดำเนินงานมีผลกำไรมีเพียงบางแห่งที่ขาดทุนเนื่องจาก ภาวะการกันเงินสำรอง อย่างไรก็ตามก็ดี สถาบันการเงินทุกแห่งดำรงเงินกองทุนเป็นอัตราส่วนกับสินทรัพย์และภาวะ ผูกพันได้ตามที่กฎหมายกำหนด สำหรับบริษัทบริหารสินทรัพย์ส่วนใหญ่สามารถดำเนินการแก้ไขหนี้ต่อคุณภาพ โดยการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้ตามเป้าหมาย

2.3 การตรวจสอบด้านอื่น ๆ

ธปท. ได้ดำเนินการตรวจสอบสถาบันการเงินในเรื่องอื่น ๆ อีก เช่น การตรวจสอบด้านเทคโนโลยี

สารสนเทศ การตรวจสอบเครื่องมือบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk Model) และเครื่องมือบริหารความเสี่ยงด้านตลาด (Market Risk Model)

3. การวิเคราะห์และติดตามฐานะและผลการดำเนินงานของสถาบันการเงิน

ชปท. ได้ทำการวิเคราะห์และติดตามฐานะและผลการดำเนินงาน ความเพียงพอของเงินกองทุน และการบริหารความเสี่ยงของสถาบันการเงิน สำหรับสถาบันการเงินไทยจะวิเคราะห์เป็นรายไตรมาส ส่วนสาขาธนาคารต่างประเทศ กิจการวิเทศธนกิจและสถาบันเฉพาะกิจจะวิเคราะห์ทุกงวดครึ่งปี สำหรับสถาบันการเงินที่มีปัญหา ชปท. ได้ติดตามดูแลอย่างใกล้ชิดและดำเนินการตามสภาพของปัญหา และรายงานความคืบหน้าให้กระทรวงการคลังทราบเป็นประจำทุกงวดครึ่งปี

4. การกำกับสถาบันการเงิน

ชปท. กำกับดูแลสถาบันการเงิน โดยการพิจารณาอนุญาต ผ่อนผัน ให้ความเห็นชอบ และตอบข้อหารือแก่สถาบันการเงิน พิจารณาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามเงื่อนไขในการอนุญาต เงื่อนไขที่กำหนดตามประกาศของกระทรวงการคลังหรือ ชปท. รวมทั้งพิจารณาดำเนินการกับสถาบันการเงินที่ปฏิบัติไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยการเปรียบเทียบปรับ

5. การแก้ไขปัญหาสถาบันการเงิน

ในปี 2546 ชปท. ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาสถาบันการเงิน โดยมีการสั่งการให้ธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่งเพิ่มทุนเพื่อรองรับการกันเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์ที่อาจเสื่อมค่าลง และการไถ่ถอนหุ้นกู้ด้อยสิทธิที่ใกล้ครบกำหนด เพื่อให้มีเงินกองทุนเพียงพอสำหรับการดำเนินงาน ซึ่งธนาคารดังกล่าวได้ดำเนินการเพิ่มทุนและกันเงินสำรองตามคำสั่งการเรียบร้อยแล้วตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2546

นอกจากนั้น ชปท. ได้เสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังให้มีคำสั่งปิดกิจการของบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ธนพัฒน์ จำกัด เป็นการถาวร เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2546 เนื่องจากมีอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ไม่เพียงพอตามที่กฎหมายกำหนด และไม่สามารถเพิ่มทุนได้ตามคำสั่งการของ ชปท. ส่งผลให้ฐานะเสื่อมลงมาก หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น ปัจจุบันบริษัทดังกล่าวอยู่ระหว่างการชำระบัญชี

6. การเพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับตรวจสอบและวิเคราะห์สถาบันการเงิน

ในปี 2546 ได้มีการดำเนินการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับตรวจสอบและวิเคราะห์สถาบันการเงิน ดังนี้

6.1 การพัฒนาผู้ตรวจสอบ

โรงเรียนผู้ตรวจสอบที่ ชปท. ได้จัดตั้งและดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2542 ได้ดำเนินการฝึกอบรมผู้ตรวจสอบให้มีความรู้ด้านการกำกับตรวจสอบและวิเคราะห์ตั้งแต่ขั้นพื้นฐานจนถึงระดับที่พร้อมจะปฏิบัติงาน กำกับตรวจสอบและวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับมาตรฐานสากล และได้มีการปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรมาตรฐานของโรงเรียนผู้ตรวจสอบให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันอยู่เสมอ

นอกจากการพัฒนาผู้ตรวจสอบโดยให้เข้ารับการฝึกอบรมในโรงเรียนผู้ตรวจสอบแล้ว ชปท. ได้ส่งผู้ตรวจสอบและผู้บริหารเข้ารับการพัฒนาในต่างประเทศเพื่อเป็นการเสริมความรู้ให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังได้จัดให้มีการสัมมนา การบรรยายให้ความรู้เชิงวิชาการ โดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งจากในประเทศและต่างประเทศด้วย

6.2 การพัฒนาการกำกับตรวจสอบ และวิเคราะห์ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

ชปท. ได้ปรับปรุงคู่มือการตรวจสอบความเสี่ยงให้ทันสมัยอยู่เสมอ และจะเผยแพร่คู่มือดังกล่าวแก่

สถาบันการเงินเป็นการทั่วไป เพื่อให้สถาบันการเงินได้ใช้เป็นแนวทางในการบริหารความเสี่ยงตามแนวทางสากล รวมทั้งได้จัดทำคู่มือการวิเคราะห์ คู่มือการตรวจสอบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานด้านการกำกับตรวจสอบและวิเคราะห์ให้สอดคล้องกับแนวทางและมาตรฐานสากลเพื่อให้ผู้ตรวจสอบใช้เป็นมาตรฐานในการปฏิบัติงาน การเตรียมความพร้อมผู้ตรวจสอบในการปฏิบัติตามแนวทางการดำรงเงินกองทุนตามหลักเกณฑ์ใหม่ของ Basel Committee for Banking Supervision (BCBS) ที่จะเริ่มนำมาใช้ในปี 2549 นอกจากนี้ได้กำหนดให้มีกระบวนการพิจารณาและกลั่นกรองการจัดระดับความเสี่ยง เพื่อให้ผลการจัดระดับความเสี่ยงมีคุณภาพและอยู่ในมาตรฐานเดียวกัน

6.3 การพัฒนาระบบฐานข้อมูลของสถาบันการเงิน

รพท. ได้ดำเนินโครงการพัฒนาระบบบริหารข้อมูล (Data Management System) เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารจัดการข้อมูลทุกขั้นตอน ซึ่งจะทำให้ข้อมูลที่ได้รับจากสถาบันการเงินมีคุณภาพมากขึ้น สามารถนำไปใช้เพื่อประโยชน์ในการกำกับและตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังได้พัฒนาฐานข้อมูลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT Risk Profile) ของสถาบันการเงิน เพื่อใช้ในการติดตามประเมินความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศด้วย

การเป็นตัวแทนของประเทศไทยในองค์กรและเวทีความร่วมมือระหว่างประเทศ

ก. สมาคมประชาชาติอาเซียน (Association of Southeast Asian Nations: ASEAN)

ในปี 2546 รพท. ได้จัดทำแผนการเปิดเสรีเงินทุนเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน (Roadmap for Integration of ASEAN on Capital Account Liberalization) ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาเซียนและผู้นำอาเซียน เมื่อเดือนสิงหาคม และตุลาคม 2546 ตามลำดับ

นอกจากนี้ รพท. ร่วมกับกระทรวงการคลังและธนาคารกลางในกลุ่มประเทศอาเซียน จีน ญี่ปุ่น และเกาหลี ได้จัดตั้งแนวคิดริเริ่มเพื่อพัฒนาตลาดพันธบัตรเอเชีย (Asian Bond Markets Initiative - ABMI) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาดพันธบัตรในภูมิภาคในเชิงลึกและเชิงกว้าง

ในปี 2546 ธนาคารกลางอาเซียนได้จัดการประชุมในระดับต่างๆ ดังนี้

1. การประชุมผู้ว่าการธนาคารกลางอาเซียน (ASEAN Central Bank Governor's Meeting): รพท. เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมผู้ว่าการธนาคารกลางอาเซียน ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2546 ณ กรุงเทพมหานคร ซึ่งที่ประชุมได้หารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจ นโยบายทางเศรษฐกิจ และความร่วมมือทางการเงินในภูมิภาค

2. การประชุมธนาคารกลางอาเซียน (ASEAN Central Bank Forum): รองผู้ว่าการ (เสถียรภาพการเงิน) ได้เข้าร่วมการประชุมธนาคารกลางอาเซียน (ASEAN Central Bank Forum) ครั้งที่ 11 ซึ่งธนาคารกลางฟิลิปปินส์ เป็นเจ้าภาพ เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2546 ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ และได้หารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจ นโยบายทางเศรษฐกิจ และความร่วมมือทางการเงินในภูมิภาค ตลอดจนแนวทางในการเปิดเสรีเงินทุนเคลื่อนย้าย และการพัฒนาตลาดทุนในภูมิภาค

ข. ธนาคารเพื่อการชำระหนี้ระหว่างประเทศ (Bank for International Settlements: BIS)

ในฐานะที่ รพท. ได้เป็นผู้ถือหุ้นของ BIS จำนวน 3,000 หุ้น จึงได้รับเงินปันผลอัตราหุ้นละ 380 ฟรังก์ สวิตเซอร์แลนด์ (รวม 1.14 ล้านฟรังก์สวิตเซอร์แลนด์) ได้เข้าร่วมและลงคะแนนเสียงในการประชุมใหญ่ประจำปี เข้าร่วมการประชุมผู้ว่าการธนาคารกลางต่างๆ 2 เดือน ซึ่งประเทศไทยได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมผู้ว่าการธนาคารกลางในเดือนพฤศจิกายน 2546 ณ กรุงเทพมหานคร

สมาชิกประเทศของ BIS จากภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ได้จัดตั้ง Asian Consultative Council ขึ้น เพื่อหารือในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับภูมิภาค นอกจากนี้ BIS ได้จัดเวทีหารือ Working Party on Monetary Policy ในเดือนพฤศจิกายน 2546 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย เพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการระดมเงินสำรองระหว่างประเทศ อัตราแลกเปลี่ยน และนโยบายการเงินและหลักทรัพย์ต่างๆ ของภูมิภาคเอเชีย

BIS เป็นธนาคารสำหรับธนาคารกลาง และเป็น counterparty ให้กับ ธปท. ในการบริหารเงินสำรอง ทั้งนี้ ในปี 2546 ธนาคารกลางสมาชิก EMEAP ได้แต่งตั้งให้ BIS เป็นผู้จัดการบริหารกองทุนพันธบัตรเอเชีย (Asian Bond Fund)

ค. ธนาคารกลางในภูมิภาคเอเชียตะวันออกและแปซิฟิก (The Executive's Meeting of East Asia-Pacific Central Banks: EMEAP)

ในเดือนมิถุนายน 2546 ธนาคารกลางในภูมิภาคเอเชียตะวันออกและแปซิฟิกจำนวน 11 ประเทศได้จัดตั้งกองทุนพันธบัตรเอเชียซึ่งมีวงเงิน 1 พันล้านดอลลาร์ สรอ. เพื่อลงทุนในพันธบัตรของรัฐบาล/กึ่งรัฐบาลเอเชียที่ออกในสกุลดอลลาร์ สรอ. โดยมีธนาคารเพื่อการชำระหนี้ระหว่างประเทศ (Bank for International Settlements) เป็นผู้จัดการบริหารการลงทุน ซึ่ง ธปท. ได้ร่วมลงทุนในกองทุนดังกล่าวจำนวน 120 ล้านดอลลาร์ สรอ.

นอกจากนี้ ธนาคารกลางในภูมิภาคเอเชียตะวันออกและแปซิฟิก ได้มีการประชุมในระดับต่างๆ ในปี 2546 ดังนี้

1. ระดับผู้ว่าการ ธปท. เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2546 ณ กรุงเทพมหานคร โดยได้หารือเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจในภูมิภาค และการปฏิรูประบบสถาบันการเงินของประเทศต่างๆ

2. ระดับรองผู้ว่าการ รองผู้ว่าการ (เสถียรภาพการเงิน) ได้เข้าร่วมการประชุมเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2546 ณ สิงคโปร์ โดยที่ประชุมได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจในภูมิภาค และแนวทางการดำเนินการจัดตั้งกองทุนพันธบัตรเอเชีย

3. ระดับคณะทำงาน มีการประชุมในปี 2546 ดังนี้

(1) Working Group on Banking Supervision มีประชุม 1 ครั้งในเดือนกันยายน

(2) Working Group on Payment and Settlement Systems มีประชุม 1 ครั้งในเดือนกันยายน

(3) Working Group on Financial Markets มีประชุม 4 ครั้งในเดือนมีนาคม มิถุนายน กันยายน และ ธันวาคม

(4) IT Directors' Meeting มีประชุม 1 ครั้งในเดือนมีนาคม

ง. กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund : IMF)

ในปี 2546 กองทุนการเงินระหว่างประเทศได้จัดการประชุม International Monetary and Financial Committee (IMFC) ขึ้น 2 ครั้ง เมื่อวันที่ 12 เมษายน 2546 ณ กรุงวอชิงตัน ดีซี สหรัฐอเมริกา และวันที่ 21 กันยายน 2546 ณ นครดูไบ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ การประชุมได้มีการรายงานภาวะเศรษฐกิจโลกและความคืบหน้าของนโยบายต่างๆ ของกองทุนการเงินฯ

นอกจากนี้ ประเทศสมาชิกในกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในกองทุนการเงินฯ (Southeast Asian Voting Group) ได้จัดตั้ง Focus Group เพื่อเสริมสร้างบทบาทของกลุ่มฯ ในกองทุนการเงินฯ ซึ่งในปี 2546 มีการประชุม 2 ครั้ง ที่ประเทศอินโดนีเซีย คือในวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2546 ณ เกาะบาหลี่ และในวันที่ 11 สิงหาคม

2546 ณ กรุงจาการ์ตา โดยที่ประชุมได้เสนอแนะแนวทางการเสริมสร้างบทบาทและประสิทธิภาพของกลุ่มฯ

ในด้านความสัมพันธ์กับประเทศไทยนั้นประเทศไทยได้ชำระคืนเงินกู้โครงการให้ความช่วยเหลือจากกองทุนการเงิน และสถาบันการเงินจากประเทศต่างๆ ก่อนกำหนด ในวันที่ 31 กรกฎาคม 2546 ในกรณีนี้ กองทุนการเงินได้ปิดสำนักงานตัวแทนในประเทศไทย (Resident Representative) ในวันที่ 15 กันยายน 2546 ซึ่งได้ดำเนินการมา 6 ปี

อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่กองทุนการเงิน ยังคงเดินทางมาทบทวนภาวะเศรษฐกิจไทยประจำปีตามพันธระข้อที่ 4 ของข้อตกลงว่าด้วยกองทุนการเงิน (Article IV Consultation)

จ. ธนาคารกลางในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (South-East Asian Central Banks: SEACEN)

ในปี 2546 ธนาคารกลางฟิลิปปินส์ได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมผู้ว่าการธนาคารกลางแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ครั้งที่ 38 (The 38th SEACEN Governor's Conference) และการประชุมสภาผู้ว่าการของศูนย์วิจัยและฝึกอบรม SEACEN ครั้งที่ 22 (22nd Meeting of SEACEN Board of Governors) ระหว่างวันที่ 13 -14 กุมภาพันธ์ 2546 ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ โดยที่ประชุมได้หารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจและการเงิน และภาวะเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย สำหรับการประชุมสภาผู้ว่าการของศูนย์วิจัยและฝึกอบรม SEACEN ครั้งที่ 22 นั้น ที่ประชุมได้มีมติเป็นเอกฉันท์ในการรับรองในเข้าร่วมเป็นสมาชิกลำดับที่ 12 ของ SEACEN

สำหรับโครงการวิจัยและฝึกอบรมของศูนย์ SEACEN ที่ประชุมได้อนุมัติโครงการต่าง ๆ สำหรับปีทำการ 2546 (1 เมษายน 2546 - 31 มีนาคม 2547) ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมหลัก คือ โครงการฝึกอบรม 16 หลักสูตร และโครงการวิจัย 4 โครงการ

ความคืบหน้าในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

ในรอบปี 2546 การเจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ระหว่างสถาบันการเงินและลูกหนี้แม้จะมีความคืบหน้าในด้านจำนวนลูกหนี้ที่เจรจาสำเร็จมากพอสมควร แต่เนื่องจากลูกหนี้ส่วนใหญ่เป็นรายกลางและรายย่อย กอปรกับยังมีรายใหญ่ที่เคยปรับปรุงโครงสร้างหนี้กลับมาเป็น NPL และลูกหนี้ที่เป็น NPL รายใหม่ ส่งผลให้ยอดสินเชื่อด้อยคุณภาพ (NPLs) ลดลงต่ำกว่าเป้าหมาย โดยสัดส่วน NPLs ต่อสินเชื่อจากในระดับเฉลี่ยร้อยละ 15.67 ของสินเชื่อรวมเมื่อสิ้นธันวาคม 2545 เป็นร้อยละ 15.13 ของสินเชื่อรวมเมื่อกันยายน 2546

สำหรับการดำเนินตามกลยุทธ์เชิงรุกในการแก้ปัญหา NPL ตามความเห็นร่วมกันของธนาคารพาณิชย์ไทย 13 ธนาคาร เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2545 ปรากฏว่าลูกหนี้กลุ่มที่ 1 คือลูกหนี้กลุ่มที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำเร็จแล้วและอยู่ระหว่างการผ่อนชำระ มีความคืบหน้าพอสมควร แต่กลุ่มที่ 2 ลูกหนี้ที่อยู่ระหว่างการเจรจาที่สถาบันการเงินจะเป็นผู้เร่งรัดดำเนินการเอง กลับมียอดคงค้างเพิ่มขึ้น ในขณะที่ลูกหนี้กลุ่มที่ 3 ที่อยู่ระหว่างดำเนินคดี และกลุ่มที่ 4 ลูกหนี้ที่อยู่ระหว่างบังคับคดี ที่มี ธปท. เป็นคนกลาง ปรากฏว่าสิ้นธันวาคม 2546 การเจรจาหนี้ของกลุ่มที่ 3 และ 4 รวมทั้งลูกหนี้ที่ขอเข้ากระบวนการ คปน. เอง (Walk-in) ของลูกหนี้ทั้ง 2 กลุ่มที่กล่าว มีความสำเร็จถึงร้อยละ 70 ของลูกหนี้ที่เจรจาจนมีข้อยุติแล้ว

อย่างไรก็ตามในการเจรจาหนี้สำหรับลูกหนี้ทั้งที่อยู่ระหว่างดำเนินคดีและบังคับคดียังมีข้อจำกัดที่สำคัญคือเจ้าหนี้และลูกหนี้สมัครใจเข้าเจรจาดังกล่าวเป้าหมาย ดังนั้น เพื่อให้ NPL ลดลงในระดับที่ยอมรับได้ในปี 2548 คาดว่า ธปท. และคณะกรรมการเพื่อส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (คปน.) จะมีการปรับยุทธวิธีการแก้ไข NPL รวมทั้งพิจารณาปรับปรุงมาตรการเพื่อสนับสนุนการแก้ไขมากขึ้น

1. กลยุทธ์การแก้ไข NPL ปี 2546

ชปท. และผู้บริหารระดับสูงของธนาคารพาณิชย์ไทย 13 ธนาคารได้มีความเห็นร่วมกันที่จะแก้ไข NPL ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ซึ่งเป็นผลจากการประชุมร่วมกัน เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2545 และ คปน. ได้พิจารณากำหนดแผนกลยุทธ์ในการแก้ปัญหา NPL ปี 2546 โดยมีสาระสำคัญ สรุปได้ดังนี้

(1) หนี้ที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้เสร็จแล้ว และกำลังอยู่ระหว่างการผ่อนชำระ สถาบันการเงินจะจัดให้มีการลงนามในสัญญาและดำเนินการให้เป็นหนี้ปกติภายใน 4 เดือน และให้สถาบันการเงินแจ้งลูกหนี้ รายที่เป็นหนี้ปกติแล้วต่อสายปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (สปน.) ทุกสิ้นเดือน

(2) หนี้ที่อยู่ระหว่างปรับปรุงโครงสร้างหนี้ สถาบันการเงินจะเร่งรัดการเจรจาให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปี ส่วนกรณีที่เป็นลูกหนี้ NPL ใหม่หรือเป็น Re-entry NPL สถาบันการเงินจะเจรจาทันทีภายใน 1 ปี นับจากวันที่เป็น NPL ใหม่หรือเป็น Re-entry NPL และให้สถาบันการเงินแจ้งลูกหนี้รายที่เป็นหนี้ปกติแล้วต่อ สปน. ทุกสิ้นเดือน

(3) หนี้ที่อยู่ระหว่างดำเนินคดี ธนาคารพาณิชย์ตกลงให้ ชปท. เป็นคนกลางในการเจรจาตามกรอบการเจรจาที่ คปน. กำหนด โดยให้รวมถึงลูกหนี้ที่สถาบันการเงินยื่นหนังสือบอกกล่าวชำระหนี้ (notice) ด้วย โดยเจรจาไม่เกิน 3 ครั้ง

(4) หนี้ที่อยู่ระหว่างบังคับคดี นอกจากปัจจุบันกรมบังคับคดีกำลังดำเนินการแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เพื่อเร่งกระบวนการขายทอดตลาดให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น คปน. ได้มีมติให้ ชปท. เป็นคนกลางในการเจรจาตามกรอบการเจรจาที่ คปน. กำหนด โดยเจรจาไม่เกิน 2 ครั้ง

ในการส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของ คปน. นอกจากการกำหนดขั้นตอนระยะเวลาในการเจรจา และการเป็นคนกลางในการเจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้แล้ว ในปี 2546 สปน. ยังได้ประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อเร่งรัดให้มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำเร็จโดยเร็ว โดยเฉพาะในส่วนของ การเจรจาลูกหนี้ที่อยู่ระหว่างดำเนินคดีทางกฎหมาย ได้ประสานงานกับหน่วยงานทางด้านศาลต่างๆ เช่น สำนักงานศาลยุติธรรม ศาลแพ่งภาค 1- 9 ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท กรมบังคับคดีและศาลล้มละลายกลาง เป็นต้น

นอกจากนี้ยังได้ร่วมมือกับหน่วยงานองค์กรที่สนับสนุนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ โดยส่งผู้บริหารระดับสูงของ สปน. เข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการของแต่ละองค์กร เช่น ศูนย์ให้คำปรึกษาทางการเงินสำหรับวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และประชาชน (ศงป.) คณะอนุกรรมการประสานงานเพื่อการแก้ไขปัญหาหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (อปร.) รวมถึงการประสานงานกับกระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อรับฟังข้อสรุปเบื้องต้นจากสถาบันการเงินเกี่ยวกับโครงการศึกษาแผนปรับโครงสร้างเพื่อฟื้นฟูอุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้าเส้นในประเทศไทย

สำหรับมาตรการในการส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ได้มีการประสานงานกับหน่วยงานของทางการให้มีการขยายระยะเวลาสิทธิประโยชน์เพื่อสนับสนุนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้่อออกไปอีก 1 ปี ถึงสิ้นปี 2547

ด้านการเผยแพร่ความรู้และข้อมูลต่างๆ สปน. ยังคงมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยได้มีการชี้แจงประชุม สัมมนา และฝึกอบรม รวมถึงในปี 2546 ได้จัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่เพิ่มเติมอีก 3 รายการ ได้แก่ แผ่นพับการเจรจาหนี้ที่อยู่ระหว่างดำเนินคดีแผ่นพับการเจรจาหนี้ที่อยู่ระหว่างบังคับคดีและรายงานการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ประจำปี 2545

2. ผลแก้ไขปัญหา NPL ปี 2546

ผลจากการดำเนินกลยุทธ์ดังกล่าวข้างต้น NPL ตามคำนิยามใหม่ (ที่ปรับปรุงในช่วงครึ่งหลังปี 2545) งวดกันยายน 2546 มีจำนวน 750,341 ล้านบาท (ร้อยละ 15.13 ของสินเชื่อบริการ) ลดลง 16,535 ล้านบาท เมื่อ

เทียบงวดเดือนธันวาคม 2545 ที่มีจำนวน 766,876 ล้านบาท (ร้อยละ 15.67 ของสินเชื่อรวม) โดยแยกเป็นแต่ละกลุ่มลูกหนี้ได้ ดังนี้

(1) กลุ่มหนี้ที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้เสร็จแล้ว และกำลังอยู่ระหว่างการผ่อนชำระ งวดเดือนกันยายน 2546 มีจำนวน 35,802 ล้านบาท ลดลง 14,575 ล้านบาท เมื่อเทียบกับเดือนธันวาคม 2545 ที่มีจำนวนสูงถึง 50,377 ล้านบาท

(2) กลุ่มหนี้ที่อยู่ระหว่างเจรจา งวดเดือนกันยายน 2546 มีจำนวน 315,050 ล้านบาท มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากสิ้นเดือนธันวาคม 2545 ที่มีจำนวน 287,881 ล้านบาท

(3) กลุ่มหนี้ที่อยู่ระหว่างกระบวนการทางกฎหมาย ได้แก่ หนี้ที่อยู่ระหว่างดำเนินคดีและที่อยู่ระหว่างบังคับคดี งวดเดือนกันยายน 2546 มีจำนวน 399,489 ล้านบาท มีแนวโน้มลดลงโดยลำดับ นับแต่สิ้นเดือนธันวาคม 2545 ที่มีจำนวน 428,388 ล้านบาท

3. ผลความสำเร็จในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ปี 2546

การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของระบบสถาบันการเงิน ในปี 2546 (มกราคม-กันยายน 2546) มีลูกหนี้ที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำเร็จจำนวนทั้งสิ้น 58,562 ราย มูลค่า 235,321 ล้านบาท สำเร็จสูงกว่าระยะเวลาเดียวกันจำนวน 3,344 ราย มูลค่า 17,290 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 6 ของจำนวนราย และร้อยละ 8 ของมูลค่าตามลำดับ โดยประเภทธุรกิจที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำเร็จมากที่สุดคือ การอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล เนื่องจากลูกหนี้ส่วนใหญ่เป็นลูกหนี้ที่มีเจ้าหนี้รายเดียว และมีมูลหนี้ไม่สูงนัก

สำหรับการส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ลูกหนี้กลุ่มเป้าหมายของ คปน. ในปี 2546 ได้เพิ่มการส่งเสริมการเจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ดังนี้

(1) เจ้าหนี้สถาบันการเงินแจ้งความจำนงเข้ากระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้หนี้ที่อยู่ระหว่างดำเนินคดีจำนวน 2,225 ราย เป็นมูลหนี้รวม 18,718 ล้านบาท และหนี้ที่อยู่ระหว่างบังคับคดีจำนวน 942 ราย เป็นมูลหนี้รวม 4,958 ล้านบาท

(2) ลูกหนี้ที่อยู่ในกระบวนการทางศาลที่ขอเข้าสู่กระบวนการเอง (Walk-in) และสถาบันการเงิน แสดงความจำนงเข้าร่วมจำนวน 570 ราย มูลค่า 3,023 ล้านบาท และ

(3) ลูกหนี้ที่มีเจ้าหนี้หลายรายที่เข้ากระบวนการตามสัญญาระหว่างลูกหนี้และเจ้าหนี้ และสัญญาระหว่างเจ้าหนี้ (DCA/ICA) จำนวน 11 ราย มูลค่าประมาณ 11,895 ล้านบาท

โดยมีผลความคืบหน้าของกลุ่มลูกหนี้เป้าหมายของ คปน. ในปี 2546 ดังนี้

(1) โครงการเจรจาลูกหนี้ที่อยู่ระหว่างดำเนินคดีซึ่งเริ่มดำเนินการอย่างจริงจังมาตั้งแต่ เมษายน 2546 จนถึง 30 พฤศจิกายน 2546 มีลูกหนี้แสดงความจำนงจะปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามกระบวนการและขั้นตอนของ คปน. จำนวน 494 ราย มูลค่ารวม 5,330 ล้านบาท ในจำนวนดังกล่าวได้มีการเจรจาแล้ว 441 ราย มูลค่า 3,449 ล้านบาท และปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำเร็จ 217 ราย มูลค่า 1,525 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 89.27 ของจำนวนลูกหนี้ หรือร้อยละ 64.72 ของมูลค่ารวมของลูกหนี้ที่สมัครใจเข้ากระบวนการ

(2) โครงการเจรจาลูกหนี้ที่อยู่ระหว่างบังคับคดี ซึ่งเริ่มดำเนินการอย่างจริงจังตั้งแต่ สิงหาคม 2546 จนถึง 30 พฤศจิกายน 2546 มีลูกหนี้แสดงความจำนงจะปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามกระบวนการและขั้นตอนของ คปน. จำนวน 112 ราย มูลค่ารวม 484 ล้านบาท ในจำนวนดังกล่าวได้มีการเจรจาแล้ว 80 ราย มูลค่า 382 ล้านบาท และปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำเร็จ 24 ราย มูลค่า 149 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 21.43 ของจำนวนลูกหนี้ หรือร้อยละ 30.81 ของมูลค่ารวมของลูกหนี้ที่สมัครใจเข้ากระบวนการ

(3) ลูกหนี้ Walk-in จำนวน 652 ราย มูลหนี้ 3,648 ล้านบาท ในจำนวนดังกล่าวได้มีการเจรจาแล้ว 566 ราย มูลหนี้ 3,218 ล้านบาท และปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำเร็จ 283 ราย มูลหนี้ 1,074 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 43.40 ของจำนวนลูกหนี้ หรือร้อยละ 29.44 ของมูลหนี้รวมของลูกหนี้ที่สมัครใจเข้ากระบวนการ

(4) ลูกหนี้ DCA/ICA สำเร็จ จำนวน 5 ราย มูลหนี้ประมาณ 2,178 ล้านบาท

สำหรับปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินการเจรจาหนี้้นั้น ปัญหาที่สำคัญด้านเจ้าหนี้ได้แก่ ผู้เข้าร่วมเจรจาไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ ปัญหาที่สำคัญด้านลูกหนี้ได้แก่ ลูกหนี้ขาดศักยภาพในการชำระหนี้ จำนวนลูกหนี้เป้าหมายที่สถาบันการเงินส่งเข้าโครงการมีจำนวนน้อย หรือหากเป็นกรณีลูกหนี้กลุ่มที่ 2 ซึ่งมีเจ้าหนี้รายเดียวก็ไม่มีกรอบเวลาการเจรจาหนี้ และไม่มี ธปท. เป็นคนกลางประสานงานเจรจา ส่งผลให้การเจรจาดำเนินไปอย่างล่าช้า นอกจากนี้ยังมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และกรณีการบังคับคดีกว่าที่เจ้าหนี้จะได้รับเงินจากการขายทอดตลาดทรัพย์สินจากกรมบังคับคดี ต้องใช้เวลานาน

4. กลยุทธ์สำหรับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และการแก้ไข NPL ในปี 2547-49

จากการประเมินผลการดำเนินการแก้ไขปัญหา NPL ในปี 2546 ธปท. ได้มีข้อตกลงร่วมกับเจ้าหนี้ในการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการระหว่าง ธปท. กับผู้บริหารของธนาคารพาณิชย์ไทยทั้ง 13 แห่ง เพื่อประเมินผลการดำเนินงานในระยะที่ผ่านมา และกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ (NPL) ของสถาบันการเงินในระยะต่อไป เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2546 ที่ประชุมกำหนดแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

(1) การแบ่งกลุ่มลูกหนี้เพื่อแก้ไข NPL

กลุ่ม 1 หนี้ที่เจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำเร็จแล้ว และอยู่ระหว่างการผ่อนชำระ ธนาคารพาณิชย์ไทยมีความเห็นร่วมกันว่าจะเร่งรัดให้ลูกหนี้ปฏิบัติตามสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และจะรายงานลูกหนี้รายที่ดำเนินการสำเร็จและเป็นหนี้ปกติแล้วให้ ธปท. ทุกสิ้นเดือน โดยธนาคารพาณิชย์ไทยเห็นชอบกับการที่ ธปท. จะออกมาตรการการกักเงินสำรอง เพื่อเร่งรัดให้สถาบันการเงินดำเนินการแก้ไขปัญหาลูกหนี้ NPL ของลูกหนี้ในรายที่ยังเจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ไม่สำเร็จหรือลูกหนี้ที่ยังไม่เจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้และเจ้าหนี้ไม่ดำเนินการทางศาล

กลุ่ม 2 หนี้ที่อยู่ระหว่างการเจรจา ธนาคารพาณิชย์ไทยมีความเห็นร่วมกันว่าจะเร่งรัดเจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้สำเร็จโดยเร็ว (โดยจะให้เสร็จสิ้นภายในปี 2548) และจะรายงานลูกหนี้รายที่ดำเนินการสำเร็จให้ ธปท. ทุกสิ้นเดือน โดยธนาคารพาณิชย์ไทยเห็นชอบกับการที่ ธปท. จะออกมาตรการการกักเงินสำรอง เพื่อเร่งรัดให้สถาบันการเงินดำเนินการแก้ไขปัญหาลูกหนี้ NPL ของลูกหนี้ในรายที่ยังเจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ไม่สำเร็จหรือลูกหนี้ที่ยังไม่เจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และเจ้าหนี้ไม่ดำเนินการทางศาล

กลุ่มที่ 3 หนี้ที่อยู่ระหว่างดำเนินคดี ธนาคารพาณิชย์ไทยจะส่งรายชื่อลูกหนี้ที่อยู่ระหว่างดำเนินคดีเข้าสู่โครงการเจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่อยู่ระหว่างดำเนินคดี ที่มี ธปท. เป็นคนกลางในการเจรจาเพิ่มเติม

กลุ่มที่ 4 หนี้ที่อยู่ระหว่างบังคับคดี ธนาคารพาณิชย์ไทยจะส่งรายชื่อลูกหนี้ที่อยู่ระหว่างบังคับคดีเข้าสู่โครงการเจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่อยู่ระหว่างบังคับคดี ที่มี ธปท. เป็นคนกลางในการเจรจาเพิ่มเติม

(2) มาตรการสนับสนุนในปี 2547

นอกจาก ธปท. จะปรับปรุงมาตรการด้านกำกับสถาบันการเงินเพื่อเร่งรัดการแก้ไขปัญหาลูกหนี้กลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ขณะนี้ทางการอยู่ระหว่างพิจารณาต่ออายุการให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีและค่าธรรมเนียมในการโอนที่ดินออกไปอีก 1 ปี (คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติแล้ว) รวมทั้งการแก้ไขกฎหมายเพื่อให้บรรษัทบริหารสินทรัพย์ สามารถซื้อสินทรัพย์รอการขาย (NPA) จากสถาบันการเงินอื่นได้ และการแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และกฎหมายล้มละลาย เพื่อสนับสนุนการแก้ไข NPL

การดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ตั้งแต่ปี 2545 ชปท. ได้เริ่มการบริหารโครงการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศแบบเป็นกลุ่มโครงการโดยเน้นให้โครงการต่างๆ เหล่านี้มีความสอดคล้องกับทิศทางเชิงกลยุทธ์ของ ชปท. และมีคณะกรรมการคอมพิวเตอร์มาช่วยกำกับดูแลการดำเนินการของกลุ่มโครงการอย่างใกล้ชิด จากโครงการด้านเทคโนโลยีทั้งสิ้น 40 โครงการ ใน 7 กลุ่มโครงการ โดยมีวงเงินงบประมาณรวมทั้งสิ้นของทุกโครงการประมาณ 1,130 ล้านบาท ซึ่งบางโครงการมีกำหนดเวลาการดำเนินการมากกว่า 1 ปีนั้น ในปี 2546 นี้ ได้มีการดำเนินการแล้วเสร็จจำนวน 14 โครงการโดยสามารถสรุปผลการดำเนินการ จำแนกตามกลุ่มโครงการ ได้ดังนี้

กลุ่มโครงการที่ 1: Enterprise Knowledge Portal

มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดเครื่องมือ กระบวนการและแหล่งข้อมูลร่วมของ ชปท. เพื่อให้พนักงานของ ชปท. สามารถจัดเก็บ เรียกดู เรียกใช้ ข้อมูลสารสนเทศ และองค์ความรู้ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็น ข้อมูลสารสนเทศ องค์ความรู้ ที่ใช้ในการดำเนินนโยบายการเงิน นโยบายสถาบันการเงิน การชำระเงิน หรือการดำเนินการอื่นๆ ภายใน ชปท.

โครงการที่สำคัญในกลุ่มโครงการนี้ ได้แก่ โครงการพัฒนาระบบบริหารข้อมูล (Data Management System) มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลสำหรับการดำเนินนโยบายการเงินและนโยบายสถาบันการเงิน โดยใช้เทคนิคระบบคลังข้อมูล (Data Warehousing) ซึ่งจะเพิ่มประสิทธิภาพในการรับข้อมูลจากสถาบันการเงินและหน่วยงานของรัฐต่างๆ จัดเก็บ ประมวลผลข้อมูล และการจัดทำรายงาน แบบอัตโนมัติครบกระบวนการ โครงการนี้แบ่งออกเป็น 3 ระยะ และได้เปิดใช้งานระยะที่ 1 ด้านข้อมูลสถาบันการเงินไปแล้วเมื่อต้นเดือนตุลาคม 2546 สำหรับระยะที่ 2 ด้านข้อมูลธุรกิจเงินตราต่างประเทศ จะเริ่มใช้งานต้นเดือนเมษายน 2547 และข้อมูลด้านเศรษฐกิจจะเริ่มใช้ประมาณต้นเดือนกรกฎาคม 2547

โครงการ Enterprise Knowledge Portal (EKP) Strategy เป็นโครงการจัดทำแผนกลยุทธ์เกี่ยวกับองค์ความรู้ใน ชปท. ให้เป็นระบบและมีมาตรฐานที่ดี ซึ่งสรุปได้ว่า ชปท. มีความรู้อะไรบ้าง (What) ความรู้ดังกล่าวอยู่ที่ใดกับใคร (Where) และความรู้เหล่านั้นจะถูกถ่ายทอดไปได้อย่างไร (How) และกำหนดโครงการในขั้นต้นที่ควรจะดำเนินการต่อไปจำนวน 8 โครงการ โดยจะเริ่มจากโครงการนำร่อง Lessons Learned ที่จะจัดเก็บรวบรวมเรื่องเล่าจากประสบการณ์และข้อคิดในหลายแขนงความรู้จากผู้บริหารระดับสูง และนำมาถ่ายทอดหรือเป็นแหล่งศึกษาอ้างอิงได้อีกทางเลือกหนึ่ง

กลุ่มโครงการที่ 2: Financial Market Excellence

มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบห้องค้าเงิน (Dealing Room System) เพื่อรองรับงานบริหารเงินสำรองทางการระหว่างประเทศและงานดำเนินธุรกรรมด้านตลาดการเงินในประเทศ ครบวงจรตั้งแต่การกำเนิดธุรกรรม (Front Office) การชำระราคาและส่งมอบ (Back Office) และการควบคุมการดำเนินธุรกรรม (Middle Office) ในลักษณะที่เชื่อมต่อกันแบบ Straight-Through Processing (STP) และนำเสนอข้อมูลสำหรับผู้บริหารเพื่อการตัดสินใจและการกำหนดนโยบายด้านการเงิน โดยได้พัฒนาแล้วเสร็จและเริ่มใช้งานแล้วตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2546 ปัจจุบันอยู่ระหว่างรวบรวมความต้องการเพื่อพัฒนาระบบใน Phase 2

กลุ่มโครงการที่ 3: Payment Excellence

มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดการสร้างทิศทางเชิงกลยุทธ์ด้านระบบการชำระเงินและการจัดการธนบัตร และพัฒนาให้เกิดโครงสร้างพื้นฐานด้านระบบการชำระเงินและการจัดการธนบัตรที่เหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อสนับสนุน การทำงานของ ชปท. ในฐานะผู้ให้บริการ ผู้กำกับดูแล และผู้ประสานงานด้านระบบการชำระเงิน

โครงการที่สำคัญในกลุ่มนี้ได้แก่ โครงการบาทเน็ต Phase 2 ซึ่งเป็นการปรับปรุงประสิทธิภาพระบบบาทเน็ตหลังจากใช้งานมาแล้วระยะหนึ่ง โดยมีการเปิดรับผู้ใช้บริการรายใหม่ๆ รวมทั้งปรับปรุงระบบงานวงเงินสภาพคล่องระหว่างวัน (ILF) ซึ่งเริ่มใช้งานจริงแล้วตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2546

โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพระบบการหักบัญชีเช็ค เป็นโครงการที่ปรับปรุงประสิทธิภาพระบบการหักบัญชีเช็คทั้งในกรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และต่างจังหวัด ปัจจุบันได้มีการปรับปรุงระบบการเรียกเก็บเงินตามเช็คข้ามเขตสำนักหักบัญชี (B/C - 3D) โดยได้เริ่มใช้งานอย่างสมบูรณ์ไปเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2546

โครงการบริหารธนบัตร (Banknote Management System : BMS) เป็นโครงการที่รองรับงานบริหารจัดการธนบัตรของ ธปท. ครบวงจร ตั้งแต่การรับธนบัตรใหม่จากโรงพิมพ์ธนบัตร การกระจายธนบัตรระหว่างศูนย์จัดการธนบัตร การรับ-จ่ายธนบัตรระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอก การตรวจนับธนบัตร การทำลายธนบัตร ข้อมูลธนบัตรปลอม/ชำรุด ฯลฯ โดยใช้งานด้านปฏิบัติการได้ทั่วประเทศรวมถึงการนำข้อมูลมาวางแผนและวิเคราะห์ได้ถูกต้องรวดเร็ว ทั้งนี้จะทยอยเริ่มใช้งานประมาณไตรมาสที่ 2 ของปี 2547

กลุ่มโครงการที่ 4 และ 5: Financial Excellence และ Human Resource Excellence

มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดการปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการทำงานด้านธุรการและธุรกรรมการเงิน การบัญชี งบประมาณ งานบริหารทรัพยากรบุคคลของ ธปท. และงานบริหารการผลิตของโรงพิมพ์ธนบัตร โดยการนำซอฟต์แวร์ระบบ Enterprise Resource Planning: ERP มาใช้งาน โครงการนี้ได้เปิดใช้งานอย่างสมบูรณ์ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2546 และได้มีการปรับแก้ไขให้รองรับการปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น ปัจจุบันได้มีการประเมินผลการใช้งานระบบ และนำผลที่ได้มาดำเนินการในโครงการ ERP Enhancement และมีการปรับปรุงระบบ SAP ให้สามารถรองรับบัญชีทุนสำรองเงินตราและธุรกรรมของสายจัดการธนบัตรได้

กลุ่มโครงการที่ 6 และ 7: Information Technology Transformation และ Performance Support Excellence

มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงกระบวนการทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การบริหารงานภายในสายเทคโนโลยีสารสนเทศ (สทส.) ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงบริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สนับสนุนและส่งเสริมการใช้งานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศภายในองค์กร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและเพิ่มผลผลิตของพนักงาน ธปท. รวมทั้งสนับสนุนการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของ ธปท. เพื่อให้พนักงาน ธปท. สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในปี 2546 ในด้านการจัดการการให้บริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สทส. ได้ติดตั้งระบบ Enterprise Systems Management เพื่อช่วยในการปฏิบัติการในด้านการจัดการระบบเครือข่ายการจัดการศูนย์ปฏิบัติการคอมพิวเตอร์เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ตามส่วนงานต่างๆ การให้บริการ Service Desk เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพและความปลอดภัยในการมีผู้ใช้คอมพิวเตอร์ของ ธปท. ในด้านเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและเพิ่มผลผลิตของพนักงานนั้น สทส. ได้เริ่มใช้งานระบบ Corporate Portal เพื่อใช้เป็นแหล่งกลางในการเชื่อมต่อระหว่างพนักงานกับระบบสารสนเทศแบบบูรณาการ ทั้งในด้านการเรียกใช้ระบบงานคอมพิวเตอร์ การติดต่อสื่อสารการทำงานร่วมกัน การแลกเปลี่ยนเอกสาร ข้อมูล ข้อสนเทศ องค์ความรู้ รวมทั้งเป็นพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนั้น ธปท. ยังได้เริ่มติดตั้งระบบ VDO Conference และ BOT Webcast เพื่อใช้ในการติดต่อ ประสานงานกับหน่วยงานภายนอก และสำนักงานภาค

ในด้านการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สทส. อยู่ในระหว่างการดำเนินโครงการ Quality Management เพื่อพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ กรอบนโยบายความคาดหวัง มีขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจนและเป็นมาตรฐาน พร้อมทั้งมี Template ประกอบการใช้งาน มีมาตรการการควบคุมคุณภาพและ

การจัดการด้านความเสี่ยง และมีระเบียบ คำสั่งที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้เริ่มมีการประยุกต์ใช้ไปบางส่วนในวงกว้างทั้ง ธปท. และภายในของ สทส. เช่น ขั้นตอนการทำงานเกี่ยวกับการบริหารโครงการ ได้แก่ การวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการ การจัดการเกี่ยวกับความต้องการ (Business Requirement) ของสายงาน การติดตามความคืบหน้าและการใช้แรงงานภายในโครงการต่างๆ การพัฒนาระบบงานคอมพิวเตอร์ที่มีการลงนามร่วมกันในแต่ละขั้นตอนย่อย การให้บริการประเภทต่างๆ แก่ผู้ใช้ผ่าน Service Desk การจัดให้มีข้อตกลงการใช้บริการร่วมกัน (Service Level Agreement)

ผลการดำเนินงานของสำนักงานภาค

ก. สำนักงานภาคเหนือ

1. งานด้านเงินตรา

ปี 2546 สำนักงานภาคเหนือ (สภน.) มีปริมาณเงินสดรับและจ่ายทั้งสิ้น 97,669.7 ล้านบาท และ 86,911.5 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.6 และร้อยละ 18.1 ตามลำดับ มีการตรวจนับคัตรณบัตรจำนวน 233.1 ล้านฉบับ ลดลงร้อยละ 1.5 อัตราการตรวจนับคัตรณบัตรตัวดีทุกชนิดราคาเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากปีก่อนเล็กน้อยเป็นร้อยละ 47.6 ของปริมาณรณบัตรนับคัต การตรวจพบรณบัตรปลอมลดลงทั้งจำนวนและมูลค่า โดยพบจำนวนรณบัตรปลอมมากที่สุดจากชนิดราคา 100 บาท 1000 บาท และ 500 บาท ตามลำดับ

2. งานด้านธุรกิจการธนาคาร

2.1 การรับและจ่ายถอนเงินฝาก

ปี 2546 การรับและจ่ายเงินฝากกระแสรายวันที่ สภน. รวมทั้งสิ้น 840,378.6 ล้านบาท และ 840,197.4 ล้านบาท เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 22.1 เท่ากัน ส่วนการรับและจ่ายถอนเงินของธนาคารต่างๆ ที่ผู้แทน ธปท. ในภาคเหนือ รวมทั้งสิ้น 571,178.5 ล้านบาท และ 571,406.3 ล้านบาท เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 11.5 เท่ากัน ทางด้านการรับและจ่ายถอนเงินฝากของ ธปท. ที่คลังจังหวัดรวมทั้งสิ้น 299,222.4 ล้านบาท และ 298,697.7 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.6 และร้อยละ 7.5 ตามลำดับ

2.2 การโอนเงิน

การโอนเงินเข้าออกระหว่างภาคเหนือกับส่วนกลางมีปริมาณลดลงจากปีก่อนเล็กน้อย โดยปริมาณเงินโอนระหว่าง สภน. และผู้แทนฯ กับสำนักงานใหญ่มียอดโอนออกสุทธิ 133,049 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 2.0 สำหรับการโอนเงินภายในภาคเหนือเพิ่มขึ้น โดยเงินโอนระหว่าง สภน. กับผู้แทน ธปท. ของจังหวัดต่างๆ ในภาคเหนือ มียอดโอนเข้าสุทธิ 120,727.4 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.2 ส่วนการโอนเงินระหว่าง สภน. กับสาขาจังหวัดลำปาง มียอดเงินโอนเข้า 3,264.6 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 26.8

2.3 การใช้เช็คและเช็คคืน

ปริมาณเช็คเรียกเก็บผ่านสำนักหักบัญชีในเขตปฏิบัติการของ สภน. มีจำนวน 4,751,997 ฉบับ มูลค่าเช็คเรียกเก็บรวม 354,210.7 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.9 และร้อยละ 7.0 ตามลำดับ ส่วนจำนวนและมูลค่าเช็คคืน รวม 82,269 ฉบับ มีมูลค่ารวม 4,162.8 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.1 และร้อยละ 1.7 ตามลำดับ สัดส่วนจำนวนฉบับและมูลค่าเช็คคืนต่อเช็คเรียกเก็บคิดเป็นร้อยละ 1.7 และร้อยละ 1.2 ลดลงจากปีก่อนที่มีสัดส่วนร้อยละ 1.8 และร้อยละ 1.2 ตามลำดับ

2.4 การให้ความอนุเคราะห์ทางการเงิน

จนถึงปี 2546 สภน. ได้ให้ความอนุเคราะห์ทางการเงินแก่ผู้ประกอบการในเขตปฏิบัติการรวมทั้งสิ้น

423 ราย เป็นวงเงินอนุมัติ 3,347.8 ล้านบาท ยอดเงินคงค้างทั้งสิ้น 1,365.8 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 5.6 เนื่องจากธนาคารพาณิชย์บางแห่งเปลี่ยนไปกู้ยืมเงินผ่านสำนักงานใหญ่แทน

2.5 การปริวรรตเงินตรา

ปี 2546 มูลค่าการซื้อและขายเงินตราต่างประเทศในภาคเหนือของบุคคลรับอนุญาต (จำนวน 26 ราย) รวมเป็นเงิน 17.3 ล้านดอลลาร์ สรอ. แยกเป็นมูลค่าการซื้อ 8.6 ล้านดอลลาร์ สรอ. และมูลค่าการขาย 8.7 ล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.3 และร้อยละ 6.6 ตามลำดับ จากความต้องการใช้เงินที่เพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวในภาคเหนือ

2.6 งานด้านพันธบัตร

ปี 2546 การจ่ายดอกเบี้ยพันธบัตรในภาคเหนือ รวม 20,244 ราย เป็นเงินทั้งสิ้น 1,060.2 ล้านบาท

3. งานด้านกำกับและตรวจสอบ

ปี 2546 ตรวจสอบสถาบันการเงิน รวม 35 สำนักงาน ส่วนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ในเขตปฏิบัติการจนถึงสิ้นเดือนธันวาคม 2546 มีลูกหนี้เข้าร่วมกระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้รวม 2,131 ราย ยอดหนี้รวม 41,802 ล้านบาท โดยแยกเป็นหนี้ที่ได้ดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างหนี้เสร็จแล้วจำนวน 771 ราย ยอดหนี้รวม 20,650 ล้านบาท และหนี้ที่ยังอยู่ระหว่างดำเนินการจำนวน 210 ราย ยอดหนี้รวม 1,814 ล้านบาท

4. งานด้านวิชาการ

ปี 2546 ส่วนวิชาการ สภน. ได้ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำรายงานภาวะเศรษฐกิจการเงินภาคเหนือ เพื่อร่วมประชุมภาพเศรษฐกิจมหภาคที่สายนโยบายการเงิน การคลังฯ และเผยแพร่ข้อมูลแก่สาธารณชน รวมทั้งการสำรวจภาคสนามร่วมกับสายนโยบายการเงินในประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการเงิน การศึกษา วิเคราะห์และติดตามเศรษฐกิจของประเทศสหภาพพม่าและจีนตอนใต้ การจัดสัมมนาวิชาการเพื่อให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการและสาธารณชนในเขตปฏิบัติการในหัวข้อ “บทบาทของสถาบันการเงินไทยในอนาคต” การจัดเสวนาผู้ประกอบการจัดประชุมโครงการวิชาการสัญจร ปี 2546 ในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้นำทางเศรษฐกิจในภูมิภาค

ปี 2546 มีงานโครงการศึกษาวิจัยเฉพาะ 3 เรื่อง คือ การศึกษาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ งานสำรวจและศึกษาเรื่องการค้าชายแดนไทย-พม่าในภาคเหนือ : กรณีศึกษารูปแบบการชำระเงินที่เหมาะสม และ การศึกษาเรื่องการค้าชายแดนไทย-จีนตอนใต้ : กรณีศึกษารูปแบบการค้า การชำระเงินและบทบาทเงินบาทในจีนตอนใต้ นอกจากนี้ ยังมีกรริเริ่มจัดระบบเอกสาร 2 โครงการ คือ โครงการ e-Document และ ศูนย์จัดเก็บเอกสาร

ข. สำนักงานภาคใต้

1. งานด้านเงินตรา

ปี 2546 สำนักงานภาคใต้ (สภต.) มีเงินสดรับทั้งสิ้น 98,252 ล้านบาทและเงินสดจ่ายทั้งสิ้น 119,176.2 ล้านบาท ซึ่งเป็นปริมาณสูงสุดในช่วง 10 ปีนี้ เมื่อเทียบกับปีก่อนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.3 และร้อยละ 12.7 ตามลำดับ ทำให้มีการตรวจนับบัตรเครดิตสูงตามไปด้วย โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 290 ล้านฉบับ เพิ่มขึ้นร้อยละ 19.8 ซึ่งอัตราการตรวจนับบัตรเครดิตตัวดีทุกชนิดราคาเฉลี่ยลดลงจากปีก่อนเล็กน้อยจากร้อยละ 48 ในปีก่อนเป็นร้อยละ 45 ของปริมาณบัตรเครดิตที่รับเข้า ทางด้านการตรวจพบธนบัตรปลอม จำนวนเพิ่มขึ้น แต่มูลค่าลดลง ส่วนใหญ่เป็นธนบัตรปลอมชนิดราคา 100 บาท 1000 บาท และ 500 บาท

ขณะเดียวกันได้ดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับธนบัตรแก่สาธารณชนและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง อาทิเช่น การจัดนิทรรศการ การบรรยายและแจกเอกสารเผยแพร่ให้กับประชาชนทั่วไป

2. งานด้านกิจการธนาคาร

2.1 การรับและจ่ายถอนเงินฝาก

ปี 2546 เงินฝากกระแสรายวันที่ สกต. มีการรับฝากทั้งสิ้น 720,974.2 ล้านบาท และจ่ายถอน 721,117.4 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5 เท่ากัน ตามการขยายตัวของเศรษฐกิจ ส่วนการรับและจ่ายถอนเงินของธนาคารต่างๆ ที่ผู้แทน ธปท. ของจังหวัดต่างๆ ในภาคใต้มีจำนวนทั้งสิ้น 469,482.5 ล้านบาท และ 469,348.5 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.4 เท่ากัน ขณะเดียวกันเงินฝากของ ธปท. ที่คลังจังหวัดมีการรับและจ่ายถอนจำนวนทั้งสิ้น 251,982.1 ล้านบาท และ 251,191.1 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.9 และร้อยละ 14.8 ตามลำดับ

2.2 การโอนเงิน

ในปี 2546 ปริมาณเงินโอนระหว่าง สกต. และผู้แทนฯ กับสำนักงานใหญ่ มียอดโอนออกสุทธิเป็นจำนวน 53,188.4 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 5.2 ส่วนการโอนเงินภายในภาคใต้ระหว่าง สกต. กับผู้แทนฯ ของจังหวัดต่างๆ ในภาคใต้ มียอดโอนเข้า สกต. สุทธิ 49,269.1 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 11.0

2.3 การใช้เช็คและเช็คคืน

ปริมาณเช็คเรียกเก็บผ่านสำนักหักบัญชีในเขตปฏิบัติการของ สกต. 17 แห่งในปี 2546 มีจำนวนทั้งสิ้น 5,366,661 ฉบับ มูลค่าทั้งสิ้น 509,230.3 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.2 และร้อยละ 11.6 ตามลำดับ ขณะที่สัดส่วนจำนวนฉบับและมูลค่าเช็คคืนต่อเช็คเรียกเก็บ คิดเป็นร้อยละ 1.9 และร้อยละ 1.0 ลดลงเมื่อเทียบกับร้อยละ 2.0 และร้อยละ 1.1 ปีก่อน

2.4 การให้ความอนุเคราะห์ทางการเงิน

สกต. ได้ให้ความอนุเคราะห์ทางการเงินแก่ผู้ประกอบการในเขตปฏิบัติการเป็นเงินทั้งสิ้น 4,588.9 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนเท่าตัว ตามการเพิ่มขึ้นของเงินให้กู้ยืมโดยมีตัวชี้ SMEs เป็นประกันและการรับซื้อตั๋วสัญญาจาก SMEs ทั่วไป เป็นสำคัญ สำหรับยอดเงินคงค้างมีจำนวน 818.1 ล้านบาท เพิ่มขึ้นกว่าเท่าตัว

2.5 งานด้านปริวรรตเงินตรา

ณ สิ้นธันวาคม 2546 บุคคลรับอนุญาตในเขตปฏิบัติการภาคใต้ มีจำนวนทั้งสิ้น 94 ราย ในปี 2546 รับซื้อเงินตราต่างประเทศ 23.1 ล้านดอลลาร์ สรอ. และขายเงินตราต่างประเทศ 23.4 ล้านดอลลาร์ สรอ. ลดลงร้อยละ 14.2 และร้อยละ 12.8 ตามลำดับ

2.6 งานด้านพันธบัตร

ปี 2546 มีการจ่ายดอกเบี้ยพันธบัตรจำนวนทั้งสิ้น 15,705 ราย เป็นเงิน 644.5 ล้านบาท

3. งานด้านกำกับและตรวจสอบ

ปี 2546 ตรวจสอบสำนักงานธนาคารพาณิชย์ 16 สำนักงานและสถาบันการเงินเฉพาะกิจ 4 สำนักงาน ส่วนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ในเขตปฏิบัติการ มีลูกหนี้เข้าร่วมกระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2546 จำนวน 309 ราย ยอดหนี้รวม 1,116.7 ล้านบาท เป็นลูกหนี้ที่อยู่ระหว่างการดำเนินคดี 61 ราย ยอดหนี้รวม 178.5 ล้านบาท และลูกหนี้ที่ยังอยู่ระหว่างบังคับคดีจำนวน 248 ราย ยอดหนี้รวม 938.2 ล้านบาท โดยลูกหนี้ที่กล่าวได้ประชุมเจรจาแล้ว 283 ราย 1,024.5 ล้านบาท มีข้อยุติตกลงกันได้หรือลูกหนี้ลงนามในสัญญา

ปรับปรุงโครงสร้างหนี้/ศาลพิพากษาตามยอมแล้ว/ชำระหนี้ปิดบัญชีแล้ว 221 ราย 820.1 ล้านบาท เท่ากับร้อยละ 78.1 และร้อยละ 80.0 ตามลำดับ

4. งานด้านวิชาการ

ปี 2546 ส่วนวิชาการ สกต. ได้ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำรายงานภาวะเศรษฐกิจการเงินภาคใต้ เพื่อร่วมประชุมภาพเศรษฐกิจมหภาคที่สานนโยบายการเงินและเผยแพร่แก่สาธารณชน รวมทั้งการสำรวจภาคสนามร่วมกับสานนโยบายการเงิน งานโครงการศึกษาวิจัยเฉพาะ 3 เรื่อง คือ ศักยภาพในการเลี้ยงกุ้งขาวแวนกึ่งกุลาดำ มาตรการความร่วมมือด้านยางพาราระหว่าง 3 ประเทศ : ผลกระทบต่อระบบธุรกิจยางพารา และการค้าชายแดนไทย-มาเลเซีย ในภาคใต้ โดยศึกษาพฤติกรรมการค้าและรูปแบบการชำระเงิน

นอกจากนี้ยังได้จัดสัมมนาวิชาการเพื่อให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการและสาธารณชนในเขตปฏิบัติการในหัวข้อเรื่อง “การออมและการลงทุนในยุคดอกเบี้ยต่ำ” และ “การบริหารเศรษฐกิจช่วงฟื้นตัว: ความท้าทายในอนาคต”

ค. สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. งานด้านเงินตรา

ปี 2546 สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (สกอ.) มีการรับเงินสด 142,556.6 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 13.8 จ่ายเงินสด 110,803.3 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.7 การรับ-จ่ายธนบัตรใช้แลกมีการรับธนบัตรใช้แลก 144,150 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 13.8 จ่ายธนบัตรใช้แลก 112,397.2 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.6 รับแลกธนบัตรชำรุด 3,853 ราย จำนวน 94,835 ฉบับ แลกค่าได้ 94,766 ฉบับ มูลค่า 7.7 ล้านบาท

ทางด้านธนบัตรปลอม ได้ตรวจธนบัตรปลอม 834 ฉบับ เป็นชนิดราคา 100 บาท มากที่สุด รองลงมาเป็นชนิดราคา 1000 บาท การตรวจนับคัดธนบัตร จำนวน 455 ล้านฉบับ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 5.1 การเลิกใช้และทำลายธนบัตรจำนวน 326.1 ล้านฉบับ มูลค่า 69,832.1 ล้านบาท

2. งานด้านธุรกิจการธนาคาร

2.1 งานด้านเงินฝาก

บัญชีเงินฝากกระแสรายวัน มีเงินรับฝาก 1,001,663.4 ล้านบาท และเบิกจ่าย 1,001,733.1 ล้านบาท บัญชีเงินฝากของธนาคารต่าง ๆ ที่ผู้แทน ธปท. มีเงินรับฝาก 778,684.6 ล้านบาท และเบิกจ่าย 778,867.3 ล้านบาท บัญชีเงินฝากของ ธปท. ที่คลังจังหวัด/อำเภอ มีเงินรับฝาก 454,532.5 ล้านบาท และเบิกจ่าย 453,684.1 ล้านบาท

2.2 งานด้านเงินโอน

การโอนเงินภูมิภาคของธนาคารต่าง ๆ มีการโอนเงินจาก สกอ. และผู้แทน ธปท. ไปสำนักงานใหญ่ จำนวน 208,917.9 ล้านบาท และโอนจากสำนักงานใหญ่มา สกอ. และผู้แทน ธปท. จำนวน 380,462.7 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 20.3 และร้อยละ 82.4 ตามลำดับ เนื่องจากในปีนี้เศรษฐกิจของภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการขยายตัวอยู่ในเกณฑ์ดี และมีการเบิกจ่ายงบประมาณตามโครงการของรัฐเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ธนาคารต่าง ๆ ในเขตปฏิบัติการภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความต้องการเงินหมุนเวียนมากกว่าปีก่อน

2.3 งานด้านสำนักหักบัญชีและชำระดุล

การเรียกเก็บเงินตามเช็คระหว่างธนาคาร (Cheque clearing) มีปริมาณเช็คผ่านสำนักหักบัญชีต่าง ๆ จำนวน 4,577,100 ฉบับ คิดเป็นมูลค่า 411,296.9 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 2.5 และร้อยละ 4.7

ตามลำดับ โดยมีปริมาณเช็คคืนเพราะไม่มีเงินจำนวน 72,200 ฉบับ คิดเป็นมูลค่า 4,141.3 ล้านบาท เท่ากับร้อยละ 1.6 และร้อยละ 1.0 ของปริมาณและมูลค่าเช็คเรียกเก็บตามลำดับ

2.4 งานด้านการให้ความอนุเคราะห์ทางการเงิน

การให้กู้ยืมเงินแก่ธนาคารต่าง ๆ จำนวน 12,720.1 ล้านบาท รับชำระคืนจำนวน 10,897.6 ล้านบาท ยอดเงินคงค้างจำนวน 2,563.1 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 198.4 ร้อยละ 134.1 และร้อยละ 246.1 ตามลำดับ เนื่องจาก ธปท. ได้ปรับลดอัตราดอกเบี้ยที่คิดจากธนาคารพาณิชย์จากร้อยละ 3 เหลือร้อยละ 1 และปรับลดอัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์คิดจากผู้ประกอบการจาก MLR - 1 เหลือ MLR - 2.75

2.5 งานด้านพันธบัตร

มีพันธบัตรรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจที่จดทะเบียนที่ ธปท. 7,440 ราย จำนวนเงิน 15,226.6 ล้านบาท

2.6 งานด้านควบคุมอัตราแลกเปลี่ยน

มีการรับซื้อเงินตราต่างประเทศเมื่อเทียบค่าเป็นดอลลาร์ สรอ. เท่ากับ 294,931 ดอลลาร์ สรอ.

3. งานด้านกำกับสถาบันการเงิน

ในปี 2546 ส่วนกำกับสถาบันการเงินได้ตรวจสอบสถาบันการเงินในภูมิภาคตามแผนงานประจำปี 22 สำนักงาน และส่งเสริมปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ลูกหนี้เป้าหมายเดิม (ปี 2541-2545) 164 ราย จำนวนเงิน 2,792 ล้านบาท ลูกหนี้เป้าหมายใหม่ (2546) เจริญประណอมหนี้สำเร็จ 70 ราย จำนวนเงิน 426 ล้านบาท

4. งานด้านวิชาการ

ปี 2546 ส่วนวิชาการได้ดำเนินการสำรวจ รวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์เพื่อประเมินภาวะเศรษฐกิจและการเงินภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รายเดือน รายไตรมาส และรายปี 2546 การเตรียมข้อมูลและร่วมประชุมภาพเศรษฐกิจมหภาค ณ สำนักงานใหญ่ บางขุนพรหม

ด้านการวิจัย : มีงานวิจัยปีนี้ 3 เรื่อง ประกอบด้วย (1) รายงานเบื้องต้นข้อมูลพื้นฐานข้าวหอมมะลิ (2) รายงานการศึกษาเรื่อง “เงินฝากของผู้มีถิ่นฐานนอกประเทศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” (3) รายงานการศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการค้าและการชำระเงินไทย-สปป. ลาว”

สำหรับงาน Country Desk ของประเทศ สปป.ลาว กัมพูชา และเวียดนาม ทำการสำรวจภาวะการค้าไทย-ลาว และไทย-กัมพูชา สำรวจเส้นทางหมายเลข 8 และหมายเลข 9 ไทย-ลาว-เวียดนาม ศึกษาสู่ทางการลงทุนลาว และเวียดนาม

นอกจากนี้ ยังมีการจัดงานสัมมนาทางวิชาการเนื่องในโอกาสครบรอบปีที่ 35 ของ สกอ. จัดสัมมนาเสนอผลงานวิจัยของ สกอ. 4 เรื่อง จัดแถลงข่าวและขอบคุณสื่อมวลชนประจำปี 2546 การจัดโครงการวิชาการสัญจร งานประชุม สัมมนา และเป็นวิทยากรบรรยายที่สถาบันภายนอก

การบริหารความเสี่ยง

1. การบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ

1.1 การดำเนินการตามโครงการระบบการประเมินการควบคุมด้วยตนเอง (Control Self - Assessment : CSA)

ในปี 2546 ธปท. ได้ดำเนินการตามโครงการระบบการประเมินการควบคุม ด้วยตนเองตามกรอบ

การประเมินของ COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) ใน 7 สายงาน ได้แก่ สายตลาดการเงิน สายนโยบายสถาบันการเงิน สายจัดการกองทุน สายกำกับสถาบันการเงิน สายนโยบายการเงิน สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (เฉพาะส่วนเงินตรา) และ สายบริหารความเสี่ยง ซึ่งการประเมินการควบคุม มี 2 ระดับ คือ ประเมินการควบคุมทั่วไป(ตาม 5 องค์ประกอบของ COSO) และประเมินการควบคุมระดับกิจกรรม

ทั้งนี้ ผลลัพธ์ที่ได้จากการทำ CSA ได้แก่ ผลการประเมินความเสี่ยงและการควบคุม รวมทั้งแผนปฏิบัติการสำหรับการควบคุมที่ต้องการปรับปรุง/เพิ่มเติม ซึ่งสายตรวจสอบกิจการภายในจะตรวจสอบความเหมาะสมของผลการประเมิน รวมทั้งการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการที่สายงานกำหนดไว้ ภายหลังจากดำเนินการตามกระบวนการ CSA ได้เสร็จสิ้นลง

1.2 การบริหารความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์

รพท. ได้นำแนวคิดเรื่องการบริหารความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์มาใช้ใน รพท. ในปี 2546 เพื่อเสริมสร้างความมั่นใจว่า สายงานต่างๆ จะสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ / กลยุทธ์ของ รพท. ที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์เป็นการดำเนินการในระดับหัวหน้าสายงานโดยให้พิจารณาว่ามีความเสี่ยงที่สำคัญใดบ้าง ที่จะทำให้สายงานไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ / กลยุทธ์ที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งพิจารณาแนวทางในการลด/ควบคุมความเสี่ยงหรือเสนอแนะแนวทางให้ผู้บริหารระดับสูงพิจารณาดำเนินการในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการได้ในระดับสายงาน โดยแผนปฏิบัติการเพื่อลด/ควบคุมความเสี่ยงจะรวมอยู่ในแผนงาน และงบประมาณประจำปีของสายงาน

1.3 การจัดทำแผนฉุกเฉินกรณีเกิดวินาศภัย

ในปี 2546 รพท. ได้จัดทำแผนฉุกเฉินกรณีเกิดวินาศภัยเพิ่มเติม จากปีที่ผ่านมา โดยครอบคลุมถึงแผนฉุกเฉิน ของโรงพิมพ์ธนบัตร ระบบงานเงินฝากต่างจังหวัด งานสนับสนุนต่าง ๆ รวมทั้งจัดทำคู่มือปฏิบัติสำหรับผู้บริหารระดับสูงและหัวหน้าสายงานในกรณีเกิดวินาศภัยร้ายแรง

นอกจากนี้ ได้จัดทำแผนฉุกเฉินในระบบงานที่มีความสำคัญในระดับรองลงมา กล่าวคือ เป็นระบบงานที่สามารถหยุดดำเนินการได้ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง จนแล้วเสร็จ และจะทยอยดำเนินการในส่วนที่เหลือ ในปีต่อไป

2. การบริหารความเสี่ยงทางการเงิน

2.1 การบริหารความเสี่ยงทางการเงินของการบริหารเงินสำรองทางการ

2.1.1 การทบทวนดัชนีอ้างอิง

ในปี 2546 รพท. ได้ปรับนโยบายการสร้างดัชนีอ้างอิงของเงินสำรองทางการ โดยรวมการคาดการณ์แนวโน้มตลาดพันธบัตรเข้าไว้ด้วย ทำให้ดัชนีอ้างอิงที่ใช้มีลักษณะเป็น Strategic benchmark ซึ่งแตกต่างจากเดิมที่ใช้ดัชนีอ้างอิงที่เป็นกลาง อย่างไรก็ตาม รพท. ได้กำหนดดัชนีอ้างอิงที่เป็นกลาง (Neutral benchmark) เพื่อใช้ในการตรวจทานประสิทธิผลของ Strategic benchmark ดังกล่าว ดังนั้น เพื่อให้การสร้างดัชนีอ้างอิงสอดคล้องกับนโยบายดังกล่าวและกับการพัฒนาเทคนิคด้าน optimization รพท. จึงได้นำเอาแบบจำลอง Black-Litterman มาประยุกต์ใช้

2.1.2 กรอบการบริหารความเสี่ยงและเครื่องมือการลงทุน

เพื่อให้การบริหารความเสี่ยงด้านตลาด ของการบริหารเงินสำรองมีความคล่องตัวมากขึ้น ในปี

2546 ธปท. ได้กำหนดระดับการเบี่ยงเบนสูงสุดจากดัชนีอ้างอิงที่ผู้บริหารการลงทุนสามารถดำเนินการได้เอง รวมทั้งกำหนดระดับการเบี่ยงเบนขั้นต่ำของการวางกลยุทธ์การลงทุนที่จะได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการเงินสำรอง รวมทั้งได้ปรับขอบเขตการถือหลักทรัพย์ที่มีสภาพคล่องต่ำ (Limit on Illiquid Instruments) โดยพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากการถือหลักทรัพย์สภาพคล่องต่ำกับต้นทุนที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ได้วิเคราะห์ผลตอบแทนและความเสี่ยง ปัจจัยความเสี่ยง และกำหนดวิธีการวัดและควบคุมความเสี่ยงที่เหมาะสมของตราสารทางการเงินที่สามารถลงทุนได้ เช่น ตราสารหนี้ประเภท Inflation-Linked ตราสารประเภท Interest Rate Swap และ ตราสารอนุพันธ์ล่วงหน้าประเภท Futures เป็นต้น

2.1.3 ระบบงาน

ธปท. ได้นำระบบบริหารความเสี่ยง Risk Manager มาใช้ทดแทนระบบที่พัฒนา In-house และได้ติดตั้งระบบวิเคราะห์เชิงปริมาณ Optimization engine และโปรแกรม @RISK 4.5 เพื่อใช้ในงานวิจัยและวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มีความซับซ้อนสูง

2.1.4 งานศึกษาและงานวิจัย

เพื่อพัฒนางานด้านการบริหารความเสี่ยงทางการเงิน ธปท. ได้มีการศึกษาและทำงานวิจัยในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ในปี 2546 ได้ดำเนินการรวม 5 เรื่อง ได้แก่

(1) Investment Style: Does active portfolio management add value? เพื่อศึกษาว่าการบริหารในแบบ Active สามารถเพิ่มมูลค่ากองทุนได้หรือไม่ รวมทั้งพิจารณาเปรียบเทียบวิธีการบริหารกองทุนในแบบ Active เทียบกับแบบ Passive

(2) Volatility Transmission in Thailand's Money Markets ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเกี่ยวกับ Transmission Mechanism ภายใต้กรอบนโยบาย Inflation Targeting

(3) การสร้างแบบจำลอง Yield Curve เพื่อใช้ในการตีราคาพันธบัตร

(4) กระบวนการบริหารความเสี่ยงของผู้จัดการทุนภายนอก เพื่อนำมาพัฒนาแนวทางการบริหารความเสี่ยงของ ธปท.

(5) Central Bank Intervention and Market Expectations of Exchange Rate Regime Shift: The Case of the Thai Baht at the Onset of the Asian Crisis เป็นการทําวิจัยในเรื่องผลกระทบของการแทรกแซงของธนาคารกลางต่อการคาดการณ์การเปลี่ยนระบบอัตราแลกเปลี่ยนในช่วงก่อนเกิดวิกฤติการณ์ทางการเงินในเอเชีย

2.2 การประเมินความเสี่ยงจากการดำเนินการในตลาดเงินและตลาดเงินตราต่างประเทศ

ธปท. ได้ประเมินความเสี่ยงทางการเงินของ ธปท. จากกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการในตลาดเงินและตลาดอัตราแลกเปลี่ยน และประเมินผลกระทบและ Long-term Implications ต่อตลาดการเงินของการดำเนินการดังกล่าว รวมทั้งประเมินและวิเคราะห์การคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยนในอนาคต (Market Expectations) จากข้อมูลราคาในตลาดการเงิน ซึ่งการดำเนินการที่กล่าวนี้ช่วยติดตามความเสี่ยงทั้งในด้านการเงินของธุรกรรมและความเสี่ยงของตลาดอัตราดอกเบี้ยและตลาดอัตราแลกเปลี่ยนที่ ธปท. ดูแล

รายงานของประธาน
คณะกรรมการตรวจสอบ

รายงานของประธานคณะกรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบจำนวน 3 ท่าน แทนคณะกรรมการตรวจสอบชุดเดิมที่ครบวาระ ประกอบด้วยกรรมการอิสระจากภายนอก 2 ท่าน และกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย 1 ท่าน คือ ศาสตราจารย์เกษรี ณรงค์เดช เป็นประธานคณะกรรมการตรวจสอบ นายจรุง หนูขวัญ และ นายเกริกไกร จีระแพทย์ เป็นกรรมการตรวจสอบ ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2546 ต่อมาได้มีมติแต่งตั้งศาสตราจารย์เทียนฉาย กีระนันท์ เป็นกรรมการตรวจสอบ ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2546 แทน นายเกริกไกร จีระแพทย์ ที่ขอลาออก โดยมี ผู้อำนวยการอาวุโส สายตรวจสอบกิจการภายใน เป็นเลขานุการคณะกรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจสอบได้ยึดถือ “แนวปฏิบัติคณะกรรมการตรวจสอบ” ที่คณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยได้อนุมัติไว้เป็นกรอบในการปฏิบัติงาน โดยในระยะเวลาที่ผ่านมาตั้งแต่เริ่มปฏิบัติงานจนถึงสิ้นปี 2546 คณะกรรมการตรวจสอบได้จัดให้มีการประชุมรวม 6 ครั้ง

คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานระบบการปฏิบัติงานของธนาคารแห่งประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสายงานที่มีความสำคัญ เช่น สายฐานข้อมูล สายกำกับสถาบันการเงิน สายนโยบายสถาบันการเงิน สายตลาดการเงิน สายนโยบายการเงิน และสายบริหารความเสี่ยง สอบทานรายงานทางการเงินเพื่อความถูกต้อง เชื่อถือได้ สอบทานระบบการควบคุมภายใน รวมถึงความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชีและผู้ตรวจสอบภายใน

ในการสอบทานดังกล่าว คณะกรรมการตรวจสอบได้ให้ข้อเสนอแนะในเรื่องต่าง ๆ แก่ฝ่ายบริหารของธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อให้ฝ่ายบริหารตระหนักถึงการบริหารจัดการที่ดี การมีระบบการควบคุมภายในและมีระบบบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ รัดกุม ซึ่งจะทำให้ฝ่ายบริหารของ ธปท. สามารถกำกับดูแลการปฏิบัติงานของ ธปท. ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

(ศาสตราจารย์เกษรี ณรงค์เดช)

ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ

กุมภาพันธ์ 2547

รายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงิน
ธนาคารแห่งประเทศไทย
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2546 และ 2545

รายงานของผู้สอบบัญชี

เสนอ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบงบดุล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2546 และ 2545 บัญชีกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของทุนและงบกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งผู้บริหารของธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูลในงบการเงินเหล่านี้ ส่วนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นต่องบการเงินดังกล่าวจากผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป ซึ่งกำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องวางแผนและปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่า งบการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ การตรวจสอบรวมถึงการใช้วิธีการทดสอบหลักฐาน ประกอบรายการทั้งที่เป็นจำนวนเงินและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน การประเมินความเหมาะสมของหลักการบัญชีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยใช้และประมาณการเกี่ยวกับรายการทางการเงินที่เป็นสาระสำคัญ ซึ่งผู้บริหารของธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้จัดทำขึ้น ตลอดจนการประเมินถึงความเหมาะสมของการแสดงรายการที่นำเสนอในงบการเงินโดยรวม สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเชื่อว่าการตรวจสอบดังกล่าวให้ข้อสรุปที่เป็นเกณฑ์อย่างเหมาะสมในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่างบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2546 และ 2545 ผลการดำเนินงาน การแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของทุน และกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของธนาคารแห่งประเทศไทย โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

(นางสาวกาญจนา ชاکรววัฒน์)

เจ้าหน้าที่ตรวจเงินแผ่นดิน 8 รักษาการแทน

ผู้อำนวยการสำนักงานการตรวจสอบ

(นางพวงจันทร์ เหล่าสุทริวงษ์)

เจ้าหน้าที่ตรวจเงินแผ่นดิน 8

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

Office of the Auditor General

วันที่ 4 มีนาคม 2547

ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบดุล
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2546 และ 2545

สินทรัพย์	หมายเหตุ	2546 บาท	2545 บาท
เงินสดและเงินฝาก			
เงินสด		14,937,788,039.94	10,276,859,167.91
เงินฝากคลังและตัวแทน		13,642,465,146.24	11,679,791,864.86
เงินฝากต่างประเทศ		80,947,283,144.84	89,770,471,300.61
		<u>109,527,536,331.02</u>	<u>111,727,122,333.38</u>
สิทธิซื้อส่วนสำรองและสิทธิพิเศษถอนเงิน	4	4,430,957,735.11	182,300,439.61
เงินลงทุน			
หลักทรัพย์ในประเทศ		111,968,487,888.14	119,130,277,505.54
หลักทรัพย์ต่างประเทศ	5	172,020,714,672.18	285,906,398,952.61
		<u>283,989,202,560.32</u>	<u>405,036,676,458.15</u>
หลักทรัพย์ที่ซื้อโดยมีสัญญาขายคืน	6	362,929,408,643.07	164,377,291,858.39
เงินให้กู้ยืม	7	33,673,040,312.92	18,830,142,245.41
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ สุทธิ	8	4,089,141,670.54	3,853,995,148.43
สินทรัพย์อื่น	9	66,930,557,729.63	72,380,854,682.19
รวมสินทรัพย์		<u>865,569,844,982.61</u>	<u>776,388,383,165.56</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบดุล
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2546 และ 2545

หนี้สินและทุน	หมายเหตุ	2546 บาท	2545 บาท
เงินรับฝาก			
เงินรับฝากจากรัฐบาล		45,528,262,201.18	68,664,257,928.49
เงินรับฝากจากสถาบันการเงิน		52,167,569,099.87	55,373,195,438.16
เงินรับฝากอื่น	10	84,413,658,626.69	116,938,280,098.46
		<u>182,109,489,927.74</u>	<u>240,975,733,465.11</u>
สิทธิพิเศษถอนเงินที่ได้รับจัดสรร	11	4,984,064,551.94	4,958,240,262.36
หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน	6	401,881,497,578.34	209,839,548,149.65
พันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย	12	178,854,711,565.49	0.00
หนี้สินอื่น	13	62,862,994,953.42	280,769,056,112.85
รวมหนี้สิน		<u>830,692,758,576.93</u>	<u>736,542,577,989.97</u>
ทุน			
ทุนประเดิม		20,000,000.00	20,000,000.00
เงินสำรองธรรมดา	14	2,973,449,575.10	0.00
เงินสำรองเพื่อรักษาระดับกำไรนำส่งรัฐ		624,075,747.53	624,075,747.53
ส่วนต่ำกว่าทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าเงินลงทุน	15	(1,045,363,560.60)	0.00
กำไรสะสม		27,307,931,127.67	27,307,931,127.67
กำไรสุทธิสำหรับงวด		4,996,993,515.98	11,893,798,300.39
รวมทุน		<u>34,877,086,405.68</u>	<u>39,845,805,175.59</u>
รวมหนี้สินและทุน		<u>865,569,844,982.61</u>	<u>776,388,383,165.56</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

(ม.ร.ว. ปรีดิยาธร เทวกุล)

ผู้ว่าการ

(นายเตชะพิทยัง แสงสิงแก้ว)

รองผู้ว่าการ (บริหาร)

(นางสาวจริญญา แก้วมณี)

ผู้อำนวยการ สายการบัญชี

ธนาคารแห่งประเทศไทย
บัญชีกำไรขาดทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2546 และ 2545

	หมายเหตุ	2546 บาท	2545 บาท
รายได้			
ดอกเบี๋ยรับ		20,123,568,309.20	28,718,607,096.03
ค่าธรรมเนียม		409,585,558.05	483,926,464.01
รายได้อื่น		256,929,075.39	243,854,529.26
รวมรายได้		<u>20,790,082,942.64</u>	<u>29,446,388,089.30</u>
ค่าใช้จ่าย			
ดอกเบี๋ยจ่าย		8,117,726,587.47	12,750,309,397.76
ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ		3,968,371,023.72	931,204,379.16
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน		2,851,734,821.79	2,762,329,602.96
ค่าใช้จ่ายอื่น		855,256,993.68	1,108,746,409.03
รวมค่าใช้จ่าย		<u>15,793,089,426.66</u>	<u>17,552,589,788.91</u>
กำไรสุทธิ		<u>4,996,993,515.98</u>	<u>11,893,798,300.39</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2546 และ 2545

							บาท
	ทุนประเดิม	เงินสำรอง ธรรมดา	เงินสำรอง เพื่อรักษาระดับ กำไรนำส่งรัฐ	ส่วนต่ำกว่าทุน จากการเปลี่ยนแปลง มูลค่าเงินลงทุน	กำไร (ขาดทุน) สะสม	กำไร (ขาดทุน) สุทธิสำหรับงวด	รวม
ยอดคงเหลือ ณ 1 มกราคม 2545	20,000,000.00	-	624,075,747.53	-	(129,061,692,851.19)	(8,630,376,021.14)	(137,047,993,124.80)
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นระหว่างงวด							
โอนขาดทุนสุทธิเข้ากำไร (ขาดทุน) สะสม	-	-	-	-	(8,630,376,021.14)	8,630,376,021.14	-
รับโอนตามพระราชกำหนดโอนสินทรัพย์							
บางส่วนในบัญชีสำรองพิเศษตาม							
กฎหมายว่าด้วยเงินตรา พ.ศ. 2545	-	-	-	-	165,000,000,000.00	-	165,000,000,000.00
กำไรสุทธิสำหรับงวด	-	-	-	-	-	11,893,798,300.39	11,893,798,300.39
ยอดคงเหลือ ณ 31 ธันวาคม 2545	20,000,000.00	-	624,075,747.53	-	27,307,931,127.67	11,893,798,300.39	39,845,805,175.59
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นระหว่างงวด							
จัดสรรกำไรสุทธิเป็นเงินสำรองธรรมดา	-	2,973,449,575.10	-	-	-	(2,973,449,575.10)	-
จัดสรรกำไรสุทธินำส่งรัฐ	-	-	-	-	-	(8,920,348,725.29)	(8,920,348,725.29)
ส่วนต่ำกว่าทุนจากการเปลี่ยนแปลง							
มูลค่าเงินลงทุน	-	-	-	(1,045,363,560.60)	-	-	(1,045,363,560.60)
กำไรสุทธิสำหรับงวด	-	-	-	-	-	4,996,993,515.98	4,996,993,515.98
ยอดคงเหลือ ณ 31 ธันวาคม 2546	<u>20,000,000.00</u>	<u>2,973,449,575.10</u>	<u>624,075,747.53</u>	<u>(1,045,363,560.60)</u>	<u>27,307,931,127.67</u>	<u>4,996,993,515.98</u>	<u>34,877,086,405.68</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของการงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบกระแสเงินสด
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2546 และ 2545

	2546	2545
	บาท	บาท
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน		
กำไรสุทธิ	4,996,993,515.98	11,893,798,300.39
รายการปรับกระทบยอดกำไรสุทธิเป็นเงินสดรับ (จ่าย)		
จากกิจกรรมดำเนินงาน :		
รายได้ค้างรับ (เพิ่มขึ้น) ลดลงสุทธิ	1,301,662,640.48	(752,481,102.13)
ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายลดลงสุทธิ	(835,725,851.66)	(1,026,752,529.05)
การตัดบัญชี (ส่วนลด) ส่วนเกินมูลค่าหลักทรัพย์	(3,494,593,431.51)	1,517,688,173.95
ค่าเสื่อมราคาและรายจ่ายตัดบัญชี	215,831,701.28	316,860,808.04
กำไรจากการจำหน่ายที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	(331,024.00)	0.00
(กำไร) ขาดทุนจากการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ	(9,194,192,685.45)	6,289,225,179.28
กำไร (ขาดทุน) จากการดำเนินงานก่อนเปลี่ยนแปลง		
ในสินทรัพย์/หนี้สินดำเนินงาน	(7,010,355,134.88)	18,238,338,830.48
สินทรัพย์ดำเนินงาน (เพิ่มขึ้น) ลดลง		
เงินฝากต่างประเทศ	9,534,783,964.36	7,979,814,447.71
สิทธิพิเศษถอนเงิน	120,884,959.10	60,769,290.59
หลักทรัพย์ซื้อโดยมีสัญญาขายคืน	(198,747,963,043.30)	144,146,431,733.77
เงินให้กู้ยืม	(14,842,898,067.51)	16,297,717,802.06
เงินลงทุนในหลักทรัพย์ในประเทศ	7,097,615,567.57	(33,586,694,700.78)
เงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศ	114,991,682,670.41	(37,146,360,301.73)
สินทรัพย์อื่น	93,553,841.62	410,610,824.13
หนี้สินดำเนินงาน เพิ่มขึ้น (ลดลง)		
เงินรับฝาก	(67,488,933,336.71)	157,463,429,971.69
หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน	192,473,188,528.49	(83,337,502,659.84)
พันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย	180,000,000,000.00	0.00
หนี้สินอื่น	(372,246,950.18)	(426,649,649.61)
เงินสดสุทธิที่ได้มาจากกิจกรรมดำเนินงาน	<u>215,849,312,998.97</u>	<u>190,099,905,588.47</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบกระแสเงินสด
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2546 และ 2545

	2546	2545
	บาท	บาท
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน		
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์เพิ่มขึ้นสุทธิ	(482,332,110.07)	(77,932,224.35)
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมลงทุน	(482,332,110.07)	(77,932,224.35)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน		
หนี้สินตามโครงการช่วยเหลือของกองทุนการเงิน		
ระหว่างประเทศลดลงสุทธิ	(210,488,352,699.72)	(166,467,213,500.95)
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงิน	(210,488,352,699.72)	(166,467,213,500.95)
ผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศในเงินสด	1,232,962,901.12	91,418,325.73
เงินสดเพิ่มขึ้นสุทธิ	6,111,591,090.30	23,646,178,188.90
เงินสด ณ วันที่ 1 มกราคม	38,442,330,781.37	14,796,152,592.47
เงินสด ณ วันที่ 31 ธันวาคม	44,553,921,871.67	38,442,330,781.37
ข้อมูลกระแสเงินสดเปิดเผยเพิ่มเติม		
เงินสดจ่ายในระหว่างปี		
ดอกเบี้ยจ่าย	7,650,206,762.29	14,054,682,966.46
งบย่อยเงินสด		
เงินสด ณ วันที่ 31 ธันวาคม ประกอบด้วย		
เงินสด	14,937,788,039.94	10,276,859,167.91
เงินฝากคลังและตัวแทน	13,642,465,146.24	11,679,791,864.86
เงินฝากต่างประเทศ (ประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถาม)	15,973,668,685.49	16,485,679,748.60
รวม	44,553,921,871.67	38,442,330,781.37

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2546 และ 2545

1. เกณฑ์การจัดทำงบการเงิน

งบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้จัดทำขึ้นตามที่กำหนดไว้ในหมวด 5 แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดกิจการธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2485 ซึ่งเป็นงบการเงินของฝ่ายการธนาคาร โดยไม่รวมกิจการของฝ่ายออกบัตรธนาคาร และกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน

2. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

2.1 การรับรู้รายได้

รายได้ดอกเบี้ยรับรู้ตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลา โดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง ส่วนรายได้ที่มีใช้รายได้ดอกเบี้ยรับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

2.2 การรับรู้ค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายรับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

2.3 เงินลงทุน

หลักทรัพย์ในประเทศ ซึ่ง ธปท. ถือไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการดำเนินนโยบายการเงิน แสดงด้วยราคาทุนหลังปรับส่วนลดหรือส่วนเกินมูลค่าหลักทรัพย์ส่วนที่ตัดบัญชีแล้ว

หลักทรัพย์ต่างประเทศ ซึ่ง ธปท. ถือไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการบริหารเงินสำรองทางการ แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม กำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดจากการปรับมูลค่าของหลักทรัพย์จะแสดงเป็นรายการแยกต่างหากในส่วนลงทุน และจะรับรู้ในบัญชีกำไรขาดทุนเมื่อได้จำหน่ายหลักทรัพย์นั้น

2.4 เงินให้กู้ยืม

เงินให้กู้ยืมแสดงตามยอดต้นเงินกู้คงค้าง

2.5 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

ที่ดิน แสดงด้วยราคาทุน ส่วนอาคารและอุปกรณ์แสดงด้วยราคาทุนหลังจากหักค่าเสื่อมราคาสะสม

อาคารและอุปกรณ์จะบันทึกเป็นสินทรัพย์ เมื่อมีอายุการใช้งานเกินกว่า 1 ปี และค่าเสื่อมราคาคำนวณโดยใช้วิธีเส้นตรงตามอายุการใช้งานโดยประมาณของสินทรัพย์ ดังนี้

อาคาร	20 ปี
สิ่งปลูกสร้างชั่วคราวและการเสริมสร้างปรับปรุง	5 ปี
อุปกรณ์	3-15 ปี

สำหรับสินทรัพย์ถาวรที่ใช้ร่วมกันระหว่างฝ่ายการธนาคาร ฝ่ายออกบัตรธนาคาร โรงพิมพ์ธนบัตร ทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา และกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินนั้น ส่วนงานผู้จัดหาสินทรัพย์จะจัดสรรต้นทุนสินทรัพย์ให้แก่แต่ละส่วนงาน ตามสัดส่วนการใช้งานของสินทรัพย์

2.6 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนแสดงด้วยราคาทุนหลังจากหักค่าตัดจำหน่ายสะสม และค่าตัดจำหน่ายคำนวณโดยใช้วิธีเส้นตรงตามอายุการใช้ประโยชน์ 5 ปี

2.7 รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศบันทึกเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นเดือนก่อน ผลต่างระหว่างอัตราบันทึกบัญชีกับอัตราแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นจริงบันทึกเข้าบัญชีกำไรขาดทุน

สินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ณ วันสิ้นปี แปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นปีที่รายงาน กำไรหรือขาดทุนที่เกิดจากการแปลงค่าบันทึกเข้าบัญชีกำไรขาดทุน

2.8 การกันเงินไว้ชดเชยผลขาดทุนจากการรับขายฝากเงินตราต่างประเทศ

รพท. รับขายฝากเงินตราต่างประเทศจากส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจโดยมีภาระต้องขายคืนในอนาคต ตามอัตราที่ตกลงกันไว้ ทุกสิ้นปี รพท. จะกันเงินไว้เพื่อผลขาดทุนที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งคำนวณโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นปี และพิจารณาเฉพาะสัญญาที่คำนวณแล้วเป็นผลขาดทุน

2.9 เงินทุนเลี้ยงชีพ และกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

2.9.1 เงินทุนเลี้ยงชีพ

ตามข้อบังคับธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยเงินทุนเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2539 รวมทั้งส่วนที่แก้ไขเพิ่มเติมในปี 2543 และ 2545 ให้พนักงานที่เข้าทำงานก่อนวันที่ 1 ธันวาคม 2539 และมีได้เป็นสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ รพท. ได้กันเงินในแต่ละปีไว้เพื่อจ่ายให้พนักงานตามข้อบังคับดังกล่าวแล้ว

2.9.2 กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

ตามข้อบังคับธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2539 ให้พนักงานที่เป็นสมาชิกจ่ายเงินสะสมเข้ากองทุน และให้ รพท. จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุน ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด กองทุนนี้ ได้จดทะเบียนเป็นกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 แล้ว

3. การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี

ในปี 2546 รพท. ได้เปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี ดังนี้

3.1 เงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศ เปลี่ยนจากเดิมซึ่งแสดงด้วยราคาทุนหลังปรับส่วนลดหรือส่วนเกินมูลค่าหลักทรัพย์ส่วนที่ตัดบัญชีแล้ว มาเป็นแสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม โดยกำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดจากการปรับมูลค่าของหลักทรัพย์จะแสดงเป็นรายการแยกต่างหากในส่วนของทุน และจะรับรู้ในบัญชีกำไรขาดทุนเมื่อได้จำหน่ายหลักทรัพย์นั้น โดยในปีนี้การปรับมูลค่าของหลักทรัพย์ต่างประเทศทำให้สินทรัพย์รวมลดลง จำนวน 1,045.4 ล้านบาท และส่วนของทุนลดลงด้วยจำนวนเดียวกัน

3.2 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ เปลี่ยนจากเดิมซึ่งบันทึกอาคารและอุปกรณ์เป็นสินทรัพย์เมื่อมีราคาเกิน 10 ล้านบาท มาเป็นบันทึกเมื่อมีอายุการใช้งานเกินกว่า 1 ปี ทำให้ในปีนี้อาคารและอุปกรณ์ส่วนที่ไม่เกิน 10 ล้านบาท มีจำนวนเพิ่มขึ้นสุทธิ 105.9 ล้านบาท

3.3 การบันทึกรายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศเป็นเงินบาท เปลี่ยนจากเดิมใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นปีก่อน มาเป็นใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นเดือนก่อน

อย่างไรก็ตาม สินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ณ วันสิ้นปี ยังคงแปลงค่าเป็นเงินบาท โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นปีที่รายงาน เช่นเดิม

4. สิทธิซื้อส่วนสำรองและสิทธิพิเศษถอนเงิน ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>2546</u>	<u>2545</u>
สินทรัพย์ส่งสมทบกองทุนการเงินระหว่างประเทศ	63,699.1	63,369.1
หัก เงินรับฝากจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ บัญชีที่ 1	34,632.6	36,838.4
ตัวสัญญาใช้เงินที่ออกให้กองทุนการเงินระหว่างประเทศ	<u>24,649.6</u>	<u>26,529.5</u>
สิทธิซื้อส่วนสำรอง	4,416.9	1.2
สิทธิพิเศษถอนเงิน	<u>14.0</u>	<u>181.1</u>
รวม	<u><u>4,430.9</u></u>	<u><u>182.3</u></u>

สิทธิซื้อส่วนสำรองถือเป็นเงินสำรองทางการ คำนวณมาจากสินทรัพย์ส่งสมทบกองทุนการเงินระหว่างประเทศทั้งส่วนที่ส่งเป็นเงินตราต่างประเทศและเงินบาทเพื่อเป็นค่าสมาชิก หักด้วยเงินบาทที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศมีอยู่กับ ธปท. ทั้งในรูปเงินรับฝากจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ บัญชีที่ 1 และตัวสัญญาใช้เงินที่ออกให้กองทุนการเงินระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นตัวที่ไม่จ่ายดอกเบี้ยและโอนเปลี่ยนมือไม่ได้

ทั้งนี้ สินทรัพย์ส่งสมทบกองทุนการเงินระหว่างประเทศส่วนที่เป็นเงินบาท แสดงอยู่ในสินทรัพย์อื่น (หมายเหตุข้อ 9) สำหรับเงินรับฝากจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ บัญชีที่ 1 และตัวสัญญาใช้เงินที่ออกให้กองทุนการเงินระหว่างประเทศดังกล่าว รวมทั้งเงินรับฝากจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ บัญชีที่ 2 ซึ่งฝากไว้ที่ ธปท. เพื่อจ่ายค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ได้แสดงไว้ภายใต้สินอื่น (หมายเหตุข้อ 13)

สิทธิพิเศษถอนเงินเป็นสินทรัพย์ที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศกำหนดขึ้น และถือเป็นเงินสำรองทางการได้

5. เงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศ

ณ 31 ธันวาคม 2546 เงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศมีจำนวน 172,020.7 ล้านบาท (ราคาทุนหลังปรับส่วนลดหรือส่วนเกินมูลค่าหลักทรัพย์ฯ 173,066.1 ล้านบาท หักด้วยส่วนต่ำกว่าทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าเงินลงทุน จำนวน 1,045.4 ล้านบาท) ในจำนวนนี้ได้รวมเงินลงทุนในกองทุนพันธบัตรเอเชีย (Asian Bond Fund I) จำนวน 120 ล้านเหรียญสหรัฐ เทียบเท่า 4,754.6 ล้านบาท ซึ่ง ธปท. ได้เริ่มลงทุนในปี 2546 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในภูมิภาคและขยายขอบเขตการบริหารเงินสำรองทางการ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2546

สำหรับปี 2545 เงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศแสดงจำนวน 285,906.4 ล้านบาท ด้วยราคาทุนหลังปรับส่วนลดหรือส่วนเกินมูลค่าหลักทรัพย์ส่วนที่ตัดบัญชีแล้ว ซึ่งหากแสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม จะมีจำนวน 288,611.5 ล้านบาท

6. หลักทรัพย์ซื้อโดยมีสัญญาขายคืน และหลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2546	2545
หลักทรัพย์ซื้อโดยมีสัญญาขายคืน		
- ในประเทศ	337,185.0	148,533.0
- ต่างประเทศ	25,744.4	15,844.3
รวม	<u>362,929.4</u>	<u>164,377.3</u>
หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน		
- ในประเทศ	376,187.0	193,995.0
- ต่างประเทศ	25,694.5	15,844.5
รวม	<u>401,881.5</u>	<u>209,839.5</u>

7. เงินให้กู้ยืม

ณ 31 ธันวาคม 2546 ชปท. มีเงินให้กู้ยืม จำนวน 33,673.0 ล้านบาท โดยเป็นการให้กู้ยืมแก่ภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ ผ่านสถาบันการเงิน จำนวน 13 โครงการ ประกอบด้วย โครงการที่มีกระทรวงการคลังค้ำประกัน 7 โครงการ จำนวน 15,091.2 ล้านบาท และโครงการที่มีตัวสัญญาใช้เงินของผู้ประกอบการที่สถาบันการเงินสลับหลังโอนให้ ชปท. ไว้เป็นประกัน 6 โครงการ จำนวน 18,581.8 ล้านบาท

8. ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ สุทธิ ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท			
	ยอดคงเหลือ	การเปลี่ยนแปลงราคาตามบัญชี		ยอดคงเหลือ
	1 ม.ค. 2546	เพิ่มขึ้น	ลดลง	31 ธ.ค. 2546
ที่ดิน	2,495.4	135.2	-	2,630.6
อาคาร	1,836.8	-	-	1,836.8
สิ่งปลูกสร้างชั่วคราวและ การเสริมสร้างปรับปรุง	49.5	5.9	-	55.4
อุปกรณ์	426.1	211.0	(145.2)	491.9
สินทรัพย์ระหว่างทำ	175.7	269.7	(68.6)	376.8
รวม	4,983.5	621.8	(213.8)	5,391.5
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	(1,129.5)	(199.1)	26.2	(1,302.4)
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ สุทธิ	<u>3,854.0</u>	<u>422.7</u>	<u>(187.6)</u>	<u>4,089.1</u>

ชปท. มีค่าเสื่อมราคาอาคารและอุปกรณ์ประจำปี 2546 จำนวน 195.2 ล้านบาท

ในปี 2546 ชปท. ได้เปลี่ยนนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ จากเดิมซึ่งบันทึกอาคารและอุปกรณ์เป็นสินทรัพย์เมื่อมีราคาเกิน 10 ล้านบาท มาเป็นบันทึกเมื่อมีอายุการใช้งานเกินกว่า 1 ปี ทำให้ในปีนี้อาคารและอุปกรณ์ส่วนที่ไม่เกิน 10 ล้านบาท มีจำนวนเพิ่มขึ้นสุทธิ 105.9 ล้านบาท

9. สินทรัพย์อื่น ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>2546</u>	<u>2545</u>
สินทรัพย์สังสมทบกองทุนการเงินระหว่างประเทศ-เงินบาท	59,282.2	63,367.9
เงินลงทุนในองค์กรอื่น	1,766.3	1,779.3
เงินให้กู้แก่พนักงาน	1,899.0	1,745.9
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	94.8	-
อื่น ๆ	<u>3,888.3</u>	<u>5,487.8</u>
รวม	<u><u>66,930.6</u></u>	<u><u>72,380.9</u></u>

10. เงินรับฝากอื่น

ณ 31 ธันวาคม 2546 เงินรับฝากอื่นมีจำนวน 84,413.7 ล้านบาท ในจำนวนนี้ได้รวม “บัญชีสะสมเพื่อการชำระคืนเงินกู้ชดใช้ความเสียหายของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน” จำนวน 0.5 ล้านบาท ซึ่งบัญชีนี้จัดตั้งไว้ที่ ธปท. ตามพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินและจัดการเงินกู้เพื่อช่วยเหลือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ระยะที่สอง พ.ศ. 2545 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรับโอนสินทรัพย์คงเหลือจากบัญชีผลประโยชน์ประจำปีในฝ่ายออกบัตรธนาคาร หลังจากการจ่ายเมื่อสิ้นปี และให้ ธปท. จ่ายเงินออกจากบัญชีดังกล่าวเพื่อชำระคืนเงินกู้ตามที่ระบุไว้ในพระราชกำหนดฉบับดังกล่าว ทั้งนี้ ในปี 2546 ธปท. ได้รับโอนสินทรัพย์เข้าบัญชีและได้จ่ายเงินออกจากบัญชีดังกล่าวจำนวน 32,505.5 ล้านบาท และ 32,505.0 ล้านบาท ตามลำดับ

11. สิทธิพิเศษถอนเงินที่ได้รับจัดสรร

สิทธิพิเศษถอนเงินที่ได้รับจัดสรรเป็นสิทธิพิเศษถอนเงินที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศจัดสรรให้ตามสัดส่วนโควตาที่ประเทศไทยมีอยู่ในกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ซึ่ง ณ 31 ธันวาคม 2546 ธปท. ได้รับจัดสรรสิทธิพิเศษถอนเงินรวม 84.7 ล้านหน่วยสิทธิพิเศษถอนเงิน เทียบเท่า 4,984.1 ล้านบาท

12. พันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย

ธปท. ด้วยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง ได้ออกพันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่อใช้เป็นอีกเครื่องมือหนึ่งในการดำเนินนโยบายการเงินของ ธปท. โดยในปี 2546 ได้ออกพันธบัตรประเภทอายุไม่เกินหนึ่งปี และจำหน่ายให้แก่ผู้ประมูลได้ในราคาที่ตราไว้หักด้วยส่วนลด

ณ 31 ธันวาคม 2546 พันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทยมียอดคงเหลือสุทธิ 178,854.7 ล้านบาท

13. หนี้สินอื่น ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>2546</u>	<u>2545</u>
หนี้สินตามโครงการช่วยเหลือของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ	-	211,975.3
เงินรับฝากจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ บัญชีที่ 1 และ 2	34,632.7	36,838.6
ตัวสัญญาใช้เงินที่ออกให้กองทุนการเงินระหว่างประเทศ	24,649.6	26,529.5
อื่น ๆ	<u>3,580.7</u>	<u>5,425.7</u>
รวม	<u><u>62,863.0</u></u>	<u><u>280,769.1</u></u>

ในปี 2546 ธปท. ได้ชำระคืนหนี้สินตามโครงการช่วยเหลือของกองทุนการเงินระหว่างประเทศเสร็จสิ้นก่อนกำหนด โดยเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 2 มกราคม 2546

14. เงินสำรองธรรมดา

เงินสำรองธรรมดาสะสมขึ้นจากการจัดสรรกำไรสุทธิในแต่ละปี ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 2 แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2485 รายละเอียดการเปลี่ยนแปลงเงินสำรองธรรมดา ปรากฏในงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนกองทุน

15. ส่วนต่ำกว่าทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าเงินลงทุน

ณ 31 ธันวาคม 2546 ธปท. มีส่วนต่ำกว่าทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าเงินลงทุน จำนวน 1,045.4 ล้านบาท เนื่องจากในปี 2546 ธปท. ได้เปลี่ยนนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับเงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศให้แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม โดยกำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดจากการปรับมูลค่าของหลักทรัพย์ จะแสดงไว้เป็นรายการในส่วนของทุน

16. ภาวะผูกพัน

ณ 31 ธันวาคม 2546 ธปท. มีภาวะผูกพันตามสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าคงค้าง ดังนี้

16.1 สัญญาซื้อขายเงินเหรียญสหรัฐ ล่วงหน้า

เป็นสัญญาที่จะครบกำหนดในปี 2547 โดยมีภาวะผูกพันสุทธิต้องซื้อเงินเหรียญสหรัฐ จำนวน 5,202.5 ล้านเหรียญสหรัฐ หากคำนวณสัญญาล่วงหน้างกล่าวโดยเปรียบเทียบกับอัตราแลกเปลี่ยน ณ 31 ธันวาคม 2546 จะมีผลขาดทุนที่อาจเกิดขึ้น 33.7 ล้านบาท ซึ่ง ธปท. จะบันทึกรับรู้ผลขาดทุนในบัญชีกำไรขาดทุนประจำปีเมื่อสัญญาครบกำหนด

16.2 สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า

เป็นสัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่จะครบกำหนดในปี 2547 โดยมีภาวะผูกพันสุทธิต้องซื้อเงินเหรียญสหรัฐ จำนวน 0.2 ล้านเหรียญสหรัฐ หากคำนวณสัญญาล่วงหน้างกล่าวด้วยอัตราแลกเปลี่ยน ณ 31 ธันวาคม 2546 จะมีผลกำไรที่อาจเกิดขึ้น 6.0 ล้านบาท ซึ่ง ธปท. จะบันทึกรับรู้ผลกำไรในบัญชีกำไรขาดทุนประจำปีเมื่อสัญญาครบกำหนด

17. การบริหารความเสี่ยงทางการเงิน

การบริหารทรัพย์สินและหนี้สินของ ธปท. ในภาพรวม คณะผู้บริหารระดับสูงของ ธปท. เป็นผู้กำหนดนโยบายและกรอบการบริหารความเสี่ยงทางการเงินของกิจกรรมที่สำคัญ ความเสี่ยงทางการเงินที่สำคัญมาจากทรัพย์สินและหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

ความเสี่ยงทางการเงินประกอบด้วย ความเสี่ยงด้านตลาด (Market Risk) ความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน (Foreign Exchange Risk) ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Risk) ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk) และ ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk)

สายบริหารความเสี่ยงมีบทบาทสำคัญในการกำหนดกรอบการบริหารความเสี่ยงทางการเงิน โดยมีหน้าที่กำหนดขอบเขตการลงทุนและกระบวนการบริหารความเสี่ยงของการบริหารเงินสำรองทางการ รวมทั้งสร้างดัชนีอ้างอิงและความเบี่ยงเบนสูงสุด ภายใต้ระดับความเสี่ยงที่ ธปท. ยอมรับได้ ด้วยวิธีการและเทคนิคที่เหมาะสม การวิเคราะห์ผลตอบแทนปรับความเสี่ยง ทั้งนี้ ได้กำหนดให้การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของขบวนการตัดสินใจลงทุนของเงินสำรองทางการ

วัตถุประสงค์หลักของการบริหารความเสี่ยงของการบริหารเงินสำรองทางการเงินมีดังนี้

- (1) เพื่อรักษามูลค่าของเงินสำรองทางการเงินเมื่อเทียบกับเงินสกุลหลัก
- (2) เพื่อกำหนดระดับความเสี่ยงทางการเงินที่เหมาะสมที่ ธปท. ยอมรับได้

แนวทางการบริหารความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ มีดังนี้

ก. ความเสี่ยงด้านตลาด (Market Risk) คือ ความเสี่ยงโดยรวมจากตลาด ซึ่งส่งผลกระทบต่อมูลค่าของตราสารทางการเงิน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเงินสำรองทางการเงิน หรือทำให้เกิดความผันผวนในรายได้ของ ธปท.

การบริหารความเสี่ยงประเภทนี้ ได้รวมอยู่ในกระบวนการสร้างดัชนีอ้างอิง ซึ่งสะท้อนจุดมุ่งหมายเชิงกลยุทธ์ของการบริหารเงินสำรองทางการเงินที่จะรักษามูลค่าของเงินสำรองทางการเงิน เมื่อเทียบกับเงินสกุลหลัก ภายใต้ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ปัจจุบัน ธปท. ใช้ดัชนีอ้างอิงที่มีลักษณะเป็น Strategic Benchmark โดยใช้หลักการของ Black-Litterman Model ซึ่งนำการคาดการณ์ภาวะตลาดไปรวมไว้ในกระบวนการด้วย

ในส่วนของการบริหารเงินสำรองทางการเงินในเชิงรุก (Active Management) เพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่สูงกว่าดัชนีอ้างอิง มีการควบคุมความเสี่ยงโดยกำหนดเกณฑ์รวมของระดับการเบี่ยงเบนสูงสุดจากดัชนีอ้างอิง ในรูปของ Global Tracking Error และใช้ข้อมูล Information Ratio ในกระบวนการจัดสรรความเสี่ยง (Risk Allocation) โดยแบ่งออกเป็นการเบี่ยงเบนในส่วนสินทรัพย์ (Interest Rate Tracking Error Limit) และการเบี่ยงเบนในส่วนสกุลเงิน (Currency Tracking Error Limit) ซึ่งในปัจจุบัน ได้นำมาแปลงเป็น Weighted Duration Deviation และ Currency Deviation นอกจากนี้ ได้มีการใช้ VAR (Value at Risk) เป็นเครื่องมือในการวัดความเสี่ยงของ Market Risk Exposure ในภาพรวมด้วย

ข. ความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน (Foreign Exchange Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนของสกุลเงินที่ ธปท. ลงทุน

ความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนนี้ ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับความต่างของสัดส่วนสกุลเงินในดัชนีอ้างอิงกับสัดส่วนสกุลเงินที่กำหนดใน Numeraire Currency ที่ใช้ในกระบวนการสร้างดัชนีอ้างอิง อีกส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับการจัดวางสัดส่วนของสินทรัพย์และสกุลเงินที่แตกต่างกัน (Currency Overlay) การบริหารความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนในทั้งสองส่วนได้รวมอยู่ในกระบวนการสร้างดัชนีอ้างอิง

สำหรับความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นจากการบริหารสกุลเงินเพื่อให้ได้ผลตอบแทนสูงกว่าดัชนีอ้างอิงนั้น จะต้องอยู่ภายใน Currency Tracking Error Limit

ค. ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยของสินทรัพย์ที่เป็นส่วนประกอบของเงินสำรองทางการเงิน

ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยได้ถูกควบคุมไว้ในกระบวนการสร้างดัชนีอ้างอิงเช่นกัน โดย ธปท. กำหนดระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ในรูปของโอกาสที่จะมีผลตอบแทน มากกว่าหรือเท่ากับศูนย์ (Probability of Non-negative Return)

ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นจากการบริหารสินทรัพย์เพื่อให้ได้ผลตอบแทนสูงกว่าดัชนีอ้างอิงนั้น ธปท. ได้กำหนด Weighted Duration Deviation Limit ไว้เพื่อควบคุมความเสี่ยงในส่วนนี้

ง. ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk) คือ ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการที่ ธปท. ไม่สามารถเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นเงินสดได้ภายในเวลาที่ต้องการโดยมีต้นทุนที่เหมาะสมเมื่อมีความต้องการใช้สภาพคล่อง

ในการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ธปท. ได้พิจารณาถึงการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องที่เหมาะสมสำหรับรองรับความต้องการกระแสเงินสดที่อาจมี โดยกำหนดขอบเขตการถือหลักทรัพย์ที่มีสภาพคล่องต่ำ (Limit on Illiquid Instruments) ซึ่งใช้การพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับและต้นทุนที่เกี่ยวข้อง

จ. ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk) คือ ความเสี่ยงที่ ธปท. อาจไม่ได้รับเงิน หรือมีผลขาดทุนจากการที่ลูกค้าหรือผู้ออกตราสารไม่สามารถปฏิบัติตามข้อผูกพันที่มีกับ ธปท.

ในการกำกับดูแลความเสี่ยงด้านเครดิตที่เกี่ยวข้องกับลูกค้า ได้คำนึงถึงอันดับเครดิตของลูกค้า โดยอิงจากการจัดระดับความน่าเชื่อถือของ Moody's และ S&P's จำนวนลูกค้าที่ ธปท. สามารถติดตามความเคลื่อนไหวของ Credit Quality ได้อย่างใกล้ชิด และขนาดของความเสี่ยงด้านเครดิต รวม (Aggregate Credit Exposure) ของธุรกรรมทุกประเภท

ในส่วนของความเสี่ยงด้านเครดิตของประเทศที่มีการลงทุนนั้น (Sovereign Risk Limit) การกำหนดระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้สะท้อนระดับความเสี่ยงด้านเครดิตที่แตกต่างกันของแต่ละประเทศที่กำหนดโดย Moody's และ S&P's

18. การจัดประเภทรายการใหม่

งบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2545 ได้จัดประเภทรายการใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับการนำเสนอของงบการเงินปี 2546 ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อกำไรสุทธิตามที่ได้รายงานไว้แล้ว

19. การเปลี่ยนแปลงระบบบัญชีเดิมมาใช้ระบบงานใหม่

ในปี 2546 ธปท. ได้มีการปรับปรุงงานด้านบัญชี การเงิน งบประมาณ การจัดซื้อ และทรัพยากรบุคคล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารและปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ธปท. ได้เริ่มใช้ระบบบัญชีใหม่ ตั้งแต่วันที่ 2 กรกฎาคม 2546

การบริหารและการพนักงาน

การบริหารและการพนักงาน

โครงสร้างองค์กรและระบบงาน

เพื่อให้สอดคล้องและสนับสนุนทิศทางและวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ที่มุ่งหวังให้ ธปท. เป็นองค์กรที่มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับในการดำเนินนโยบายการเงิน การกำกับสถาบันการเงิน ระบบการชำระเงิน การสร้างความเชื่อถือ และศรัทธาจากทั้งภายในและต่างประเทศ ในช่วงปี 2546 ธปท. จึงได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องในการปรับปรุงบทบาทหน้าที่ ระบบงาน กระบวนการทำงาน ระบบการบริหารจัดการ โครงสร้างองค์กร และอัตรากำลัง ของสายงานต่างๆ ให้มีความคล่องตัว มีความกะทัดรัด การนำเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้สนับสนุนการทำงาน การปรับปรุงข้อบังคับ กฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องให้เอื้อประโยชน์กับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ดังกล่าว เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการทำหน้าที่หลักของธนาคารกลาง สรุปได้ดังนี้

1. โครงการปรับองค์กร ธปท. มีการดำเนินงานการปรับ ระบบงาน กระบวนการทำงาน และโครงสร้างองค์กรของ สายฐานข้อมูล สายธุรการ สายการบัญชี พินิจภัณฑ์ สำนักงานภาค ทั้ง 3 แห่ง เป็นต้น มีการติดตาม/ ประเมินผลการปรับองค์กรและระบบงานที่ผ่านมาของบางสายงาน เช่น สายกำกับสถาบันการเงิน สายระบบการชำระเงิน สายตรวจสอบกิจการภายใน สายเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น เพื่อให้สายงานและ ธปท. มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นการสร้างมูลค่าการดำเนินงาน (Value added) ลดความซ้ำซ้อน ตัดภาระงานที่ไม่จำเป็น และเน้นความสามารถในการปรับตัวและตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานเป็นหลัก

2. โครงการพัฒนาระบบงาน เป็นการดำเนินงานต่อเนื่องจากปี 2545 โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาช่วยพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในโครงการต่างๆ คือ (1) โครงการพัฒนาระบบบริหารข้อมูล (Data Management System: DMS) โดยในเดือนตุลาคม 2546 ได้เริ่มดำเนินการใช้ระบบ DMS ในการบริหารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน และจะเริ่มใช้กับข้อมูลเศรษฐกิจ และตลาดเงินในปี 2547 (2) การเริ่มใช้ระบบงาน และติดตามผลโครงการปรับปรุงงานด้าน บัญชีงบประมาณ พัสดุ ทรัพยากรบุคคล และการผลิตของโรงพิมพ์ธนบัตร (Enterprise Resource Planning : ERP) (3) โครงการระบบบริหารงานเอกสารและจดหมายเหตุ (Enterprise Records and Archives Management System : ERA) เพื่อเป็นเครื่องมือในการสร้างมาตรฐานจัดการ และบริหารเอกสารที่สำคัญของสายงานต่างๆ และของ ธปท. (4) โครงการพัฒนาระบบงานบริหารธนบัตร (Banknote Management Project) โดย ธปท. อยู่ระหว่างการออกแบบและพัฒนาระบบงานจัดการธนบัตรให้เป็นระบบบูรณาการ มีประสิทธิภาพ ทั้งกระบวนการ วางแผน การผลิต การเก็บรักษา การขนส่ง การกระจายธนบัตร และการทำลายธนบัตร โดยนำเทคโนโลยีและเทคนิคการจัดการสมัยใหม่ เช่น การบริหารธนบัตรคงคลัง แบบ Supply Chain Management มาใช้ เพื่อมุ่งเน้นการตอบสนองความต้องการของลูกค้า (Customer Oriented) รวมทั้งคำนึงถึงสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปของภาครัฐและภาคเอกชน โดยคาดว่าจะเริ่มดำเนินการระบบงานจัดการธนบัตรใหม่ประมาณปลายปี 2547 สอดคล้องกับระยะเวลาที่คาดว่าจะการมบัญชีกลางจะพัฒนาระบบงานต่าง ๆ เพื่อรองรับบทบาทใหม่ของสำนักงานคลังจังหวัดในทางด้านวิชาการและเป็นที่ยอมรับทางการเงินแก่ส่วนท้องถิ่น โดยไม่ต้องรับภาระงานปฏิบัติการในฐานะผู้แทน ธปท. อีก

3. โครงการองค์กรกะทัดรัด ธปท. อยู่ระหว่างดำเนินการพิจารณาและประมาณการกำลังคนของสายงานต่างๆ ในช่วงปี 2547 - 2550 รวม 28 สายงาน เพื่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคล่องตัว และมุ่งสู่การเป็นองค์กรคุณภาพ

สถานะด้านกำลังคน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2546 ธปท. มีจำนวนพนักงานทั้งสิ้นจำนวน 4,574 คน ในอัตราส่วนชายหญิง 47 : 53 โดยพนักงานร้อยละ 77 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป ในจำนวนนี้จำแนกเป็นระดับปริญญาตรี

ร้อยละ 52 ปรินญาโทร้อยละ 24 และปรินญาเอกร้อยละ 1 ทั้งนี้ จำนวนพนักงานของ สปท. ได้ลดลงจากช่วงเวลาเดียวกันของปี 2545 จำนวน 161 คน หรือประมาณร้อยละ 3.5 โดยแยกเป็นลาออกจำนวน 16 คน เกษียณอายุ 19 คน ออกจากงานก่อนเกษียณอายุจำนวน 6 คน ออกจากงานโดยความเห็นชอบร่วมกัน (Mutual Separation Plan: MSP) 123 คน ถึงแก่กรรม 5 คน และรับพนักงานใหม่จำนวน 8 คน

การบริหารทรัพยากรบุคคล

สปท. มีเป้าหมายที่จะทำให้เป็นองค์กรที่ตัดัดในปี 2550 ดังนั้น ในด้านของการสรรหาคณาการจึงมุ่งเน้นการสรรหาจากภายในก่อน (เว้นแต่กรณีจำเป็นที่ไม่อาจหาผู้มีคุณสมบัติเหมาะสม) และมีการบริหารอัตรากำลังส่วนเกินโดยมอบหมายไปช่วยงานอื่นที่ยังมีความจำเป็นและต้องการอัตรากำลังเพิ่มเป็นการชั่วคราว

ด้านการวางแผนอาชีพ ได้มีการพัฒนาระบบงานต่างๆ ให้รองรับการบริหารทรัพยากรบุคคลแบบ Competency-based โดยการจัดทำ Competency Model ของตำแหน่งงานต่างๆ การใช้ Assessment Center เพื่อการประเมินสมรรถนะ และการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพ (Career Development) ให้กับพนักงาน ทั้งนี้เพื่อให้พนักงานได้รับการฝึกอบรมพัฒนาตรงตามความจำเป็นอย่างแท้จริง

ด้านการบริหารค่าตอบแทน ได้มีการปรับปรุงเพิ่มเติมระบบการบริหารค่าตอบแทนให้เป็นสากลยิ่งขึ้น โดยจัดให้มีการปรับเงินเดือนตามการเลื่อนตำแหน่ง (Promotional Adjustment) และเงินจูงใจในการปฏิบัติงาน

ด้านการบริหารผลงาน ได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้บริหารมีบทบาทในกระบวนการบริหารผลงานที่ครบวงจร กล่าวคือ เริ่มตั้งแต่การกำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงาน การโค้ชและให้การศึกษา และการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ

นอกจากนี้ สปท. ยังได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้ Line Manager สามารถทำหน้าที่เป็น HR Manager ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในเรื่องของการสร้างความตระหนักในความสำคัญของภาระหน้าที่ดังกล่าวและการให้ความรู้ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการกระจายอำนาจให้หัวหน้าสายงานสามารถโยกย้ายและเลื่อนตำแหน่งพนักงานระดับต่ำกว่าผู้บริหารที่ลงมาได้เอง รวมทั้งการตั้ง Shared services เพื่อคอยเป็นผู้ประสานงานและช่วยเหลือสายงานในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรบุคคล

คณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2546

ม.ร.ว. ปรีดียาธร	เทวกุล	ประธานกรรมการ
นายเตชะพีภีย์	แสงสิงแก้ว	รองประธานกรรมการ
นางธาริษา	วัฒนเกษ	รองประธานกรรมการ
นายเทียนฉาย	กีระนันท์	กรรมการ
นายเกียรติศักดิ์	จิรเชียรนถ	กรรมการ
นายจักรมณต์	ผาสุกวนิช	กรรมการ
นายบวรศักดิ์	อุวรรณโณ	กรรมการ
นายประสิทธิ์	โฆวิไลกุล	กรรมการ
นายศานิต	ร่างน้อย	กรรมการ
นายการุณ	กิตติสถาพร	กรรมการ

ผู้บริหาร ธนาคารแห่งประเทศไทย

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2546

ผู้ว่าการ

รองผู้ว่าการ บริหาร

รองผู้ว่าการ เสถียรภาพการเงิน

รองผู้ว่าการ เสถียรภาพสถาบันการเงิน

ผู้ช่วยผู้ว่าการ ด้านวางแผน

ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายกำกับสถาบันการเงิน

ผู้ช่วยผู้ว่าการ ด้านปฏิบัติการ

ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายนโยบายการเงิน

ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายตลาดการเงิน

ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายนโยบายสถาบันการเงิน

ผู้ช่วยผู้ว่าการ ด้านจัดการกองทุนและหนี้

ผู้ช่วยผู้ว่าการ ด้านช่วยงานบริหาร

ผู้ช่วยผู้ว่าการ ด้านระบบข้อมูลสารสนเทศ

ม.ร.ว. ปรีดิยาธร เทวกุล

นายเตชะพีทยี่ แสงสิงแก้ว

นายธีระชัย ภูวนาถนรานุบาล

นางธาริษา วัฒนเกส

นายเชษฐทวี เจริญพิทักษ์

นางสาวอุดมทรัพย์ เตชะกำพุช

นางนพมาศ มโนลีหกุล

นายบัณฑิต นิจถาวร

นางทัศนารัตน์ รัชตโพธิ์

นายเกริก วณิชกุล

นางสว่างจิตต์ จัยวัฒน์

นางธัญญา สุรัสวดี

นางนงนาท สนธิสุวรรณ

รองผู้ว่าการ เสถียรภาพการเงิน

ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายนโยบายการเงิน

ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายเศรษฐกิจในประเทศ

ผู้อำนวยการ ฝ่ายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ผู้อำนวยการ ฝ่ายนโยบายการเงิน

ผู้อำนวยการ สำนักวิจัย

ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายตลาดการเงิน

ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายตลาดการเงินและบริหารเงินสำรอง

ผู้อำนวยการ สำนักตลาดการเงิน

ผู้อำนวยการ ฝ่ายปฏิบัติการบริหารเงิน

ผู้อำนวยการ สำนักกลยุทธ์และกำกับการแลกเปลี่ยนเงิน

สำนักงานตัวแทนในต่างประเทศ

หัวหน้าสำนักงานตัวแทนธนาคารแห่งประเทศไทย

นครนิวยอร์ก

หัวหน้าสำนักงานตัวแทนธนาคารแห่งประเทศไทย

นครลอนดอน

นายธีระชัย ภูวนาถนรานุบาล

นายบัณฑิต นิจถาวร

นางอัจฉนา ไวกวามดี

นางจันทวรรณ สุจริตกุล

นางอมรา ศรีพยัคฆ์

ว่าง

นางทัศนารัตน์ รัชตโพธิ์

นางสุชาดา กิระกุล

นางสาวนพวรรณ มหามุสิก

นายวิชัย หิรัญวงศ์

นายสุชาติ สักการโกศล

นางสุภาวดี ปุณศรี

นางสาวนภาพร มหารักขกะ

รองผู้ว่าการ เสถียรภาพสถาบันการเงิน

ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายนโยบายสถาบันการเงิน

ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายนโยบายความเสี่ยงและวิเคราะห์

(ร.) ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายกลยุทธ์สถาบันการเงิน

ผู้อำนวยการ ฝ่ายนโยบายเงินกองทุน

ผู้อำนวยการ

ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายกำกับสถาบันการเงิน

ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายวิเคราะห์และติดตามฐานะ

ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายตรวจสอบ 1

ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายตรวจสอบ 2

ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายตรวจสอบความเสี่ยง

และเทคโนโลยีสารสนเทศ

ผู้อำนวยการ ฝ่ายกำกับสถาบันการเงิน

และตรวจสอบสถาบันเฉพาะกิจ

ผู้อำนวยการ ฝ่ายวางแผนและพัฒนา

นางธาริษา วัฒนเกษ

นายเกริก วณิกกุล

นายสามารถ บูรณวัฒนาโชค

นางทองอุไร ลิ้มปิติ

นายไพบูลย์ กิตติศรีกังวาน

นางสาลินี วังตาล

นางสาวอุดมทรัพย์ เตชะกำพูน

นายสรสิทธิ์ สุนทรเกต

นายกฤษ ฟอร์ดเลิศ

นางสาวพิมพ์ภา ถาวรายุศม์

นายปรีชา ปรมาพจน์

นายพงศ์อดุล กฤษณะราช

นางเอี่ยมจิตร ชาญไพโรพยัคฆ์

รองผู้ว่าการ บริหาร

ผู้ช่วยผู้ว่าการ ด้านปฏิบัติการ

ผู้อำนวยการอาวุโส สายออกบัตรธนาคาร

ผู้อำนวยการ สำนักบริการธนบัตร

ผู้อำนวยการ สำนักจัดการธนบัตร

ผู้อำนวยการอาวุโส สายเงินฝากและตราสารหนี้

ผู้อำนวยการ สำนักเงินฝากต่างจังหวัดและตราสารหนี้

ผู้อำนวยการอาวุโส สายธุรกรรม

ผู้อำนวยการ สำนักก่อสร้างและเสริมสร้างปรับปรุง

ผู้อำนวยการ สำนักพัสดุ

ผู้อำนวยการ สายการบัญชี

ผู้อำนวยการอาวุโส สำนักงานภาคเหนือ

ผู้อำนวยการ ฝ่ายปฏิบัติการ

ผู้อำนวยการอาวุโส สำนักงานภาคใต้

ผู้อำนวยการ ฝ่ายปฏิบัติการ

นายเตชะพิทย์ แสงสิงแก้ว

นางนพมาศ มโนลีหกุล

นายอิทธิชัย จันทรินทร์

นางสาวดวงดาว สมบัติศิริ

นางสาวรุจณี วิจารณ์นท์

นายธานีนท์ มุกดาประกร

นายสุมาต นกุลประดิษฐ์

นางสุวรรณี เจนพานิชการ

ว่าง

นางสาวพึงพิศ ตีรกานนท์

นางสาวจริญญา แก้วมณี

นายจิตติพันธ์ สุขกิจ

นายประภาส โสธรนพบุตร

นายไพโรจน์ เสงสกุล

นายสมคิด ละมาตร

ผู้อำนวยการอาวุโส สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	นายจิระพงศ์ ทิพยมณฑล
ผู้อำนวยการ ฝ่ายปฏิบัติการ	นายปราณีต โชติเกียรติเวช
ผู้อำนวยการ สายรักษาความปลอดภัย	นายเสนีย์ศิริ ศิริวัฒนกุล
กรรมการผู้จัดการ โรงพิมพ์ธนบัตร	นายนพพร ประโมจน์ีย์
ผู้อำนวยการ โครงการโรงพิมพ์ธนบัตรแห่งที่สอง	นายสมชาย ศฤงคารินกุล
ผู้อำนวยการ ฝ่ายการผลิต	นายบุญส่ง ใจสะอาด
ผู้อำนวยการ ฝ่ายบริหาร	นางสาววิภาภรณ์ วีรยวรางกูร
ผู้อำนวยการ ฝ่ายพัฒนาผลิตภัณฑ์และสนับสนุน	นายอนุชาติ โชติมงคล
ผู้อำนวยการ หอสมุดและจดหมายเหตุ	นางสร้อยสุคนธ์ นิยมวานิช
ผู้อำนวยการ พิพิธภัณฑสถานแห่งประเทศไทย	นางนลินี เลชะกุล
ผู้ช่วยผู้ว่าการ ด้านระบบข้อสนเทศ	นางนงนาท สนั่นสุวรรณ
ผู้อำนวยการอาวุโส สายระบบการชำระเงิน	นายสายัณห์ ปรวิตร
ผู้อำนวยการ สำนักพัฒนาระบบการชำระเงิน	นางสาวสิบพร ถาวรฉันท์
ผู้อำนวยการ สำนักปฏิบัติการชำระเงิน	นางวันทนา เสงสกุล
ผู้อำนวยการอาวุโส สายฐานข้อมูล	นางสาวอรุณศรี ติวะกุล
ผู้อำนวยการ ฝ่ายประสานงานและจัดเก็บข้อมูล	นางสาวปรางทิพย์ บุศยศิริ
ผู้อำนวยการอาวุโส สายเทคโนโลยีสารสนเทศ	นายฉิม ตันติยาสวัสดิ์กุล
ผู้อำนวยการ สำนักจัดการและปฏิบัติการเทคโนโลยีสารสนเทศ	นางทิพาวัลย์ หนูขวัญ
ผู้อำนวยการ สำนักพัฒนาระบบงานธุรกิจ 1	นางจินตนา ถิ่นบูรณะกุล
ผู้อำนวยการ สำนักพัฒนาระบบงานธุรกิจ 2	นายเพิ่มสุข สุทธินุ่น
(ร.) ผู้อำนวยการ สำนักวางแผนเทคโนโลยีสารสนเทศ	นางมุสดี หมูปยัคฆ์

ผู้ช่วยผู้ว่าการ ด้านวางแผน	นายเชษฐทวี เจริญพิทักษ์
ผู้อำนวยการอาวุโส สายทรัพยากรบุคคล	นางสาวดวงมณี วงศ์ประทีป
ผู้อำนวยการ สำนักนโยบายและพัฒนาระบบทรัพยากรบุคคล	ม.ร.ว. นพเกตมณี เต็งนิยม
ผู้อำนวยการ สำนักบริหารงานทรัพยากรบุคคล	นายสมชาย เสตกรณกุล
ผู้อำนวยการ สถาบันฝึกอบรม	ว่าง
ผู้อำนวยการ สายวางแผน	นางศิวาพร กฤตยารัตน์
ผู้อำนวยการ สายพัฒนาองค์กร	นายนิรุช รัชชาเสวี

ผู้ช่วยผู้ว่าการ ด้านจัดการกองทุนและหนี้

สายจัดการกองทุน

ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายบริหารกองทุน

ผู้อำนวยการ สำนักบริหารธุรกิจและการเงิน

ผู้อำนวยการ สำนักกฎหมายและติดตามทรัพย์สิน

ผู้อำนวยการ ฝ่ายโครงการพิเศษ

ผู้อำนวยการ ฝ่ายบริหารทรัพย์สิน

ผู้อำนวยการ สายปรับปรุงโครงสร้างหนี้

นางสว่างจิตต์ จัยวัฒน์

นางสว่างจิตต์ จัยวัฒน์

นายวิชาญ อมรโรจนวงศ์

นางพวงทิพย์ ปฐมาพจน์

(ร.) นายนิพนธ์ พิษยพานิชย์

นางฤชกร แสงสุพรรณ

นางสุนทร รัตนวานิช

นายทำนอง ดาศรี

ผู้ช่วยผู้ว่าการ ด้านช่วยงานบริหาร

ผู้อำนวยการอาวุโส สายสนับสนุนการบริหาร

ผู้อำนวยการ สำนักผู้ว่าการ

ผู้อำนวยการ สำนักสื่อสารสัมพันธ์

ผู้อำนวยการอาวุโส สายกฎหมาย

ผู้อำนวยการ สายกฎหมาย

หัวหน้านิติกรพิเศษ

ผู้อำนวยการอาวุโส สายคดี

ผู้อำนวยการ สำนักดำเนินคดี

ผู้อำนวยการ สายบริหารความเสี่ยง

ผู้อำนวยการอาวุโส สายตรวจสอบกิจการภายใน

ผู้อำนวยการ สำนักตรวจสอบงานเสถียรภาพสถาบันการเงิน

ผู้อำนวยการ สำนักตรวจสอบเทคโนโลยีสารสนเทศ

ที่ปรึกษาอาวุโส

ที่ปรึกษาประจำผู้ว่าการ

นางธัญญา สุรัสวดี

นายโอบอเอื้อ ครุฑานุช

นางนวลอนงค์ อังศุรัตน์

นายยุทธพล สิงห์อำไพ

นายเสริมสิงห์ สิงห์เสนี

นายชาญชัย บุญฤทธิ์ไชยศรี

นายเลิศศิลป์ อังคทาภิวัฒน์

นายอรรถบุษย์ ไกรฤกษ์

นายวีระชาติ ศรีบุญมา

นางผ่องเพ็ญ เรืองวีรยุทธ

นางสาวนิตยา พิบูลย์รัตนกิจ

นางสุนทรา ปุษะนาวิณ

ว่าง

นายรัฐกรณ์ นิมวัฒนา

ร.ต. ยอดชาย ชูศรี

ผังแสดงโครงสร้างองค์กร

ผังโครงสร้างองค์กร ธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2546

